صقلیة

سیجیلیا خاطره سی

SICILIA

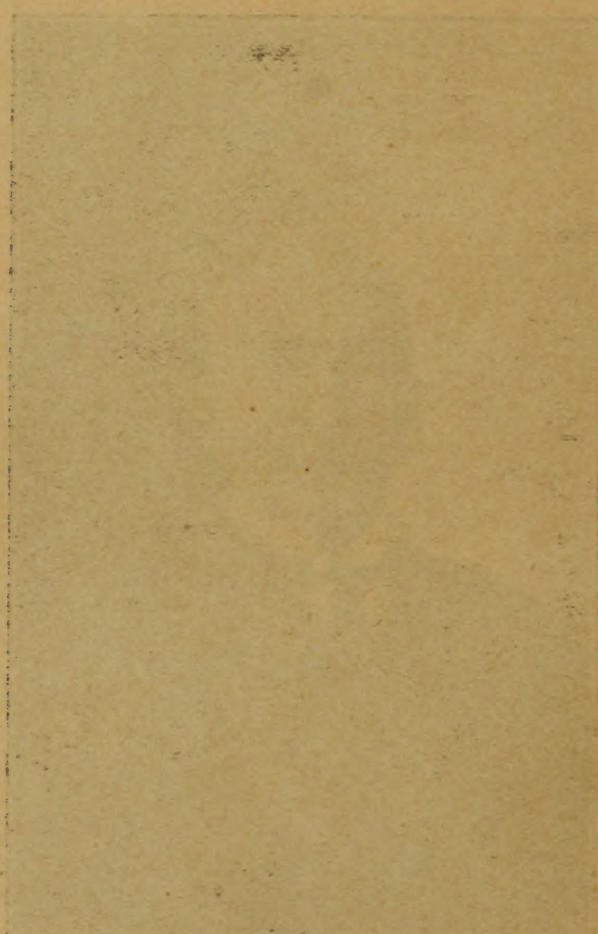
محرری

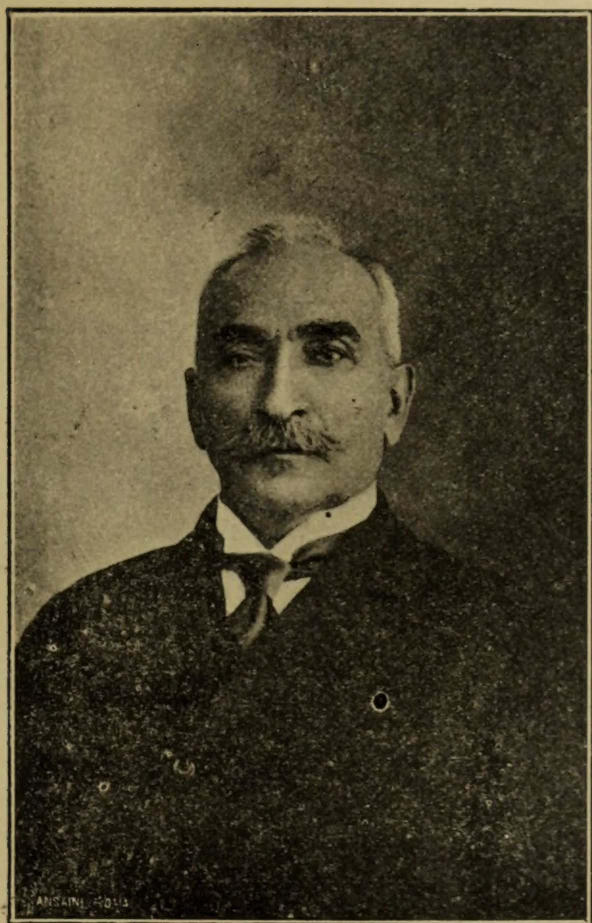
اصمعی

برنجی طبعی ۱۹۲۲

مطبعهٔ امین هندیه بمصر







پالرمو — اصمعی — ۱۹۲۱

دولتلو عصمتلو امیره سمیحه طاهر حضرتلرینه

تقدمهٔ عاجزیدر – ۱۹۲۲

اصمعی

صقلیه

Autograph of the author

سیجیلیا خاطره سی

RARE

SICILIA

محرری

اصمعی

برنجی طبعی ۱۹۲۲

مطبعهٔ امین هندیه بمصر

ناپولی — ۱۵ کانون ثانی ۱۹۲۰

اون بش کوندر ناپولیده یز . رومادن کلدك . نازل اولدیغمز اوتل دکز کنارنده برنجی درجه دن معدوددر . آدینه ده « اکسلسیور » دیمشلر . طعاملری هیچ ده درجه سیله مناسب دکلدر . اوطه و طعاملرینك فیأتنی سویله مم . سویلرسه م احتمال که بر آ . . صداسیله کوزل ناپولی یی زیارت فکرندن واز کچرسکز .

حقیقت ! ناپولی و اطرافی ، اطه لریله برابر پك کوزلدر . شایان تماشا آثار قدیمه و جدیده سی دخی واردر . دیلنجیلریله طولاندریجیلری ده وارها ! بوراده انسان کوزلرینی درت آچملیدر . دیلنجیلری « عنایت اوله » یی اکلار طاقمدن ده دکلدر . اوتل قپولری کلیسا قپولری کبی دیلنجیلره تسلکاه اولمقدن اصلا قورتوله مامشدر .

بنجه ناپولی یی یوکسك بریرندن سیر ایتمکه طویلماز . « وه زه ویو » نامی ویردکاری یانار طاغنك کوندوز و کیجه

منظره لری بشقه بشقه‌در . کوندوزین دومانلر وکیجه لین آلاولر صاویران ایتالیان شاعری « دانتی الجیه‌ری » نك جهنمنه دونه اولمشدر .

عوام ناسی پك کیرلیدر . هم ده زیاده‌سیله غوغاجی وکورولتیجیدرلر . بی لزوم چوق سویلرلر . سوزلری ایسه ال ، کوز وقاشلرینك درلو حرکاتیله تکمل ایدیور .

تحف ! تکمیل ایتالیاده بیوك کچوك اثنای مکالمه ده ال وپوزلرینی آز چوق حرکت ایتدریورلر . انجق ناپولیده بو حرکت ، مکالمه‌نك درتده اوچنی اکمال درجه سنده اجرا ایدیلیور . ایکی ناپولیلینك مکالمه‌سنی اوزاقدن سیر ایدن بر اجنبی بونلری دیلسز ، صاغیر آدملردن ظن ایدر .

عوامی سرخوشدرلرده . قولایجه زنکین اولمق قوروننتوسیله « تومبولا » قمارینی سورلر . ارتق باقی حاللرك ، اخلاقسزلغك عموم اراسنده بهمه حال موجودیتنه شبهه قالماز دکلی ؟

چارشو خلقنك متاعلرینی مدحده اصلا سوزلرینه اعتماد یوقدر . مقصد مشتریسنك کیسه‌سنی بوشالتمقدر . یمینلرله ویردیکی سوزلریله ایشلرینك اراسنده مناسبت آراماملی .

« پوزیله پو » « Posilepo » نام ساحلده‌اك معروف بر قهوه‌وه‌یمکخانه‌واردر . اوتلك طعاملرندن شکوا ایلدیکمز ایچون بورایه جمله‌مزی براوکله طعامنه اك بیوکمز دعوت ایلمشلردی .

حتی بر کون مقدمی اورایه قدرده کیدیله رك طعامك انواعی ترتیب اولنمش و قیمتنه باقلمیه رق طبخنده دقت ایتمسی ایچون صاحبنه صیقی تنبیه دخی ایدلمشیدی . تنبیهی کیم دیکار ؟ حریفلر ، ینه بیلد کارینی یاپدیلر ! ...

فرداسی کون وقت ظهرده اورایه واردق . براز صبر ایتمه‌مزی توصیه ده بولندیلر . نه دن صوکره سفره دیه ترتیب ایتمش اولدقلری اوزون براغاج ماصه‌نك اطرافنی قوشاتدق . کیرلی یاصلی پشکیر ، چتال و بیچاقلری قارشو مزده بولدق .

اشتها آچمق ایچون کتوردکاری ایلك صحن یشیل زیتون ، خیار و بوبر ترشیسی ایله صاردالیا ایدی . یکونمز یدی کیشی ایدك . ایکی کیشیمز بونلردن طبا قلرینه آلدیلر ایسه ده پك طوزلی بولدیلر ، ییمدیلر . آرقه سندن مقارنه کلدی . هپمز طبا قلرمزی طولدردق . مکر زیتون یاغیله یاپلمش ایمش . رنکی دخی اسمر اولدقدن بشقه پیشمامشدرده . حیرتلرله بری بریمزك یوزینه باقمقدن مقارنه‌نك یوزینه باقمغی اهمال ایلدك . ارقه سندن بالیق واوختاپوت قزارتمه سی کتوردیلر . هپ زیتون یاغیله یاپلمشیدی . بوندن صوکره ده قاینا تمش طاوق تقدیم ایلدیلر . بیچاقلرینه ودیشلرینه اعتمادی اولانلر بیورسون دیدم . صلاته سی دخی اجی زیتون یاغیله یاپلمشیدی . پینیر ومیوه‌دن صوکره حساب پوصله‌سی کلدی .

تمام اوچ یوز ایتالیان لیراسنی سوکالدك . برکت ویرسون که : مصر پاره سنك ایتالیان لیراسیله تبدیل فرقی بزی براز تسلی ایده بیلدی . بوکون بر ایتالیان لیراسی بزم مصرك برغروشنه تقریباً مساوی ایدی . ناپولی ده یوللرك تعمیر ونظافتنه ده کرکی کبی باقلمیور . سوقاقلری پك کیرلیدر . قالدیرملری بوزو قدر . عجبا حرب کبیر مناسبتیله اهمالی ایدلدی‌دیه سئوالمه خایر دیدیلر . بلدیه‌سی بلکه فقیردر دیدم . بالعکس پك زنکیندر . ایرادك یوزده سکسانی معاش وباقی یکرمیسنی ده تعمیرات وتنظیفات ایچون ویردیکندن ناپولی شو کور دیکمز حال وقیافتی آلمشدر دیدیلر .

بوشهر ده کبار وکبرا عائله لر پك چوقدر . شوراسنی ده بیلملی که اشبو ذوات محترمه عوام خلقك بو سبتون یبا ـ نجیسیدرلر . وقتیله قوجه بر قیر اللغه پایتختلك ایتمش اولدیغندن پك چوق « قونت وقونتس » لری و « دوق و دوقس » لری دەوار . مسموعمه کوره ناپولیده حشمتلو ایتالیا قیرالنك رسمی کونلرده دعوتنه چاغیریلان اصیل وزادکانك عددی طقوز یوزه قدر بالغ اولیور ایمش . بو کبار لردن بر قاچیله کوریشمش ایدم . مکمل وپك تربیه لی انسانلردر . بونلرك نه ادا لری نه صدالری ناپولیلی اولدقلرینی اکدرماز .

ناپولی یه نه قار یاغیور نه ده صولری طوکیور . ایلیق بر

هواسی وار . فقط یاغموری هم ده ایری دانه لی یاغموری بك برکتلیدر . سوقاغه چیقلدیغنده یاغمورلغی ویاشمسیه یی اوطه ده اونوتمغه کلزها ! صیرصیقلام ایصلانمق هیجدر . کوندوزین یاغمور دیکدکدن صوکره الدیغی الاچه کونشلی منظره سی پك شاعرانه اولیور . «برتولینی» نام اوتلك «تراسینا» دیدکاری چیقمه سندن اویله بر حالده ناپولی نك تماشا سنه طویلماز . قارشو یاقه ده کورونن «سوررانتو» طاغلری نهایتنه قدر لیمانه عظیم بر سد حالنی آلمش، «قاپری» اطه سی ده لیمانك مدخلنی تزیین ایتمش اولدیغندن استانبولك اطه لریله برابر «موده» دن اسکداره قدر و «سان استفانو» دن سرای برونه‌قدر اولان اوکوزل منظرسنی در خاطر ایتدریور .

ناپولینك سیار موزیقه جیلری اقشاملین اوتللرك جوارلرندن کسلمیورلر . «تارانتلا» نام مشهور رقصـنی ده اقشاملری اوتل صالونلرنده اجرا ایله مسافرلری اکلندریورلر .

هله ناپولی اغزی تغنیلری اجنبی سیاحلر ایچون غریب عدا ید یلیور . یادیلری ! ایتالیا برج بابلنده ناپولینك حصه سنه دوشن لهجه یی واصطلاحاتنی تماماً اکلامق ایچون مطلقا اوراده طوغمش وبیومش اولمق لازمدر دیرم .

پ حرفنی عربلر کبی ب دیه تلفظ ایدرلر . ل حرفنی ایسه انکلیزلر کبی سویلرلر . ناپولی اغزیله انتشـار ایدن بر قاچ

اکلنجه غزته‌لری واردرکه : بلکه اکلایه بیلیرم دیه الدیغم ومطالعه ایلدیکم حالده یاریدن زیاده سنی کندیلرینه مخصوص کلمات واصطلاحات بولندیغی ایچون اخرك یاردیمیله بیله کوج اکلایور ایدم .

ناپولی عوامنك سب وشتم ایچون استعمال ایلدکلری سوزلرك صوکی یوق دینه جك قدر چوقدر . احبا ارا سنده کی قبا شاقه لری بیله بك چیرکین سوزلردر .

فقر وضرورت خلقی کسب معیشت ایچون قوشدر دیغندن تحصیل علم ومعارفده خیلیدن خیلی کرولمشدرلر . بر اختیار بیلدیکم دیمشیدی که : ناپولی ولایتنده یا پیلان بر احصای رسمیده اهالینك یوز ده سکسان بشی امی بولندیغی تبین ایتمش ایمش . نه ایسه ، اکثر دار ودیار ده اولدیغی کبی ناپولینك ده هم فضائل هم ده رزائلی واردرد یه‌رك عادات ، اخلاق وفساد خلقنی بیلمك ایستینلره « ایل جیورنو » صباح غزته سنك صاحبه سی مادام « ماتیلدا سراو » نام محرره نك « قوقان ئی دی پائیزی » یعنی « مملکتك برکتی » ادلی کتابنی توصیه ایدرم .

ناپولینك کوره‌جك یرلری چوقدر . یانار طاغنك اوزاقدن تماشا سنه قانماز ایسه کز باجه مقامنده اولان اغزی جوارینه قدر راحتجه کیده بیلیرسکز . « پومیه ی » شهری

خرابه سنه قدر ده برکوندوز ده کیدر وزیارتله عودت ایدر سکز . ملت جاده سنده کی عمومی انتیقه خانه‌سی دخی بازاردن ماعدا کونلر ده آچیقدر . قرال باغچه سی نام عمومی باغچه ده کی « حیوانات مائیه » مشهری ایسه پك فائده لی و اکلنجه لیدر .

« پوزیله پو » یه قدر اوتوموبیل ویا ارابه ایله کزینتی ایدیلیور . قارشو یاقه ده « قاستللوماری » دن تا « سوررنتو » یه قدر وارقه ساحلده بولنان « آمالفی » یه قدر واطه‌لردن « قاپری » یه قدر پك ایی کزینتیلر یاپیلیر .

اون بش کوندر ناپولیده یز دیمش ایدم . بوندن اون برکونمز پك قیمتلی بولجیلرمزی سلاملامق ایچون کچدی . رسم سلامتلر ویرسون . کانون اولك اون اوچنجی جمعه ایرتسی اقشامی ساعت اون برده راکب اولدقلری واپورلری اسکندریه یه حرکت ایتمشیدی . قالان کونلریمزده ایسه کویا اکسیکمزی ، کدیکمزی طولدرمقله مشغول اولدق . نیتمز ، سیچیلیا دیدکاری « صقلیه » جزیره سنه کوچه رك قیشی « پالرمو » ده کچیرمکدی . موقعنك لطافتی ، هواسنك اعتدالی هله « پالرمو » نك جمال ونظافتی سیاحلر اراسنده پك مشهوردر .

ناپولیده بشقه براشی یوق دینه جك قدر معروف بولنان

بر کتابجی یی زیارته باشلادق . « سیچیلیا » اطه سنك یدی
قطعه دن مرکب کوزل بر خریطه سنی کوردم آلدم . ایتالیا
سیاحین جمعیتی طرفندن طبع ونشر ایتدرلمشدر . اولدقجه
مفصلدر . یدیسی بر یرده آچلوب سریلنجه اطه یی یوللریله
وشهر وکویلریله هب ارائه ایدیور . « پالرم وسیراقوز »
نامنده اطه نك قدیم وجدید آثار ومبانیسنی ارائه ایدر
وبراز ده تعریف ایلر فرانسزجه ، رسملی بر کتاب بولدم
آلدم . رسملی ایتالیا شهرلری نامنده ایتالیانجه کوزل برده
آلبوم آلدم . « پالرمو وجواری » نامنده انکلیزجه بر رهبردخی
صاتون آلدم .

ارتق کیجه لری اوطه مده خریطه می درس وکتابلریمی
مطالعه ایتمکله وقت کچیرمکه باشلادم .

معلومات ! چوراب اورکوسی کبی اورلدکجه شکلنی اظهار
ایلر . خریطه یی دقتلی مطالعه ورسملی کتابلرمی معاینه
ورهبرمی قرائت شوقمی تزیید ایلدیکی کبی تکمیل اطه دن
وخصوصاً « پالرمو » ده موجود اولان آثار ومبانیٔ اسلامیه
رسملرینی کورمکلکم ده بر کون اول بونلری زیارته هوسمی
ارتیردقجه ارتیریور ایدی . سیچیلیانك دور اسلامه عائد
تاریخنی ایدنمك فکرم اویاندی .

اونلردن ده بولدم . عجبا عربجه وترکجه « صقلیه » ایچون

نه‌لر یازلمشدر دیه ارامغه وصورمغه باشلادم . برابرمده بولنان کتابلر جمله سندن ایکی عدد خط دست ترکجه تاریخده دخی سیجیلیاده حکومت ایدن اسلام امارتلرینه دائر معلومات بولدم. شویله بویله بو کتابلر ده « صقلیه » اوزرینه خیلی معلومات یازلمشیدی . ممنون اولدم . سیجیلیانک ایتالیانجه مختصر بر ده تاریخنی بولدم آلدم . عربجه ده ایسه « صقلیه » اوزرینه‌نیجه مهم کتابلر بولندیغنی اوکرندم . بر خبره کوره ده « پالرمو » شهرنده‌کی « کتبخانهٔ ملی » ده مع زیاده کتب عربیه موجود ایمش . ایلروسنی ده اورا ده اکمال ایلمك امالیله تحقیقات وتدقیقات تاریخیه سنی پالرمویه مواصلتمزه تعلیق ایلدم .

ناپولیدن هانکی طریقله پالرمویه عزیمتك دهاراحت اوله جغنی صوردق . قاره طریقنك یك اوزون واوچ برده دمیریولی قطاری دکیشدرمك زحمتی بولندیغنی اوکرندك . ناپولیدن دمیریولی قطاریله « مسینا » نك قارشوسنه قدر کیدیلیور . اورادن ده اوزرلری دمیرشریتلی بیوك دوبالرله واغونلر « مسینا » یه کچیریلیور . بوندن صوکره اطه نك صاغ ساحلی بوینجه قطار تا « پالرمو » یه قدر واصل اولیور . بو وجهله قاره یولجیلغی یکرمی بر ساعت دوام ایدیور که « صونی بارد اقده ، کمی بی دیوار ده‌کو رملی » دیین وهام

عصبیلر ایچون بیله زیاده یورغونلقدر .

ناپولیدن «پالرمو» یه بحراً عزیمتاك قیصه وراحت اولوب هله دكزساكن بر حالده بولنورسه بو ایكی شهر اراسنده كی مسافه یی پوسته واپورلری یالكز اون بر ساعتده قطع ایدرلر ایمش. دهاسی وار. ناپولیدن هركون بعد الظهر ساعت یدی بچوقده پالرمویه بر پوسته واپوری قیام ایدیور وفرداسی صباحلین كونشله پالرمو لیماننه واصل اولیور . دیمك كه یولك قسم اعظمی ده اویقوده كچیریلیور . ایشته بو اعلا دیدك وپارینكی پنجشنبه كونی اقشامك ساعت یدی بچوغنده قیام وحركت ایده جك « تریسته شهری » نام واپور ده یرلرمزی ، یاتاقلرمزی طوتدق .

اقشام طعامنده هپ پارینكی عزیمت ترتیبلری وتدبیرلری ایچون مكالمه لر ایدلدی . ها ! آزقاله اونوده جقدم . پالرمونك برنجی درجه اوتللرینك الڭ ممتازی بولنان «Villa Igiea» « ویللا ایجیا » نك مدیرندن تلغرافله اوطه لر ایستمش ویوم موعودده واپورك یاننه اوتوموبل واراباكوندرمسنی رجا ایلمشیدك . غیرتلی اوتل مدیری امرمزك حرفیاً اجرا ایدیله جكی جوابیله بزی تأمین ایلدی .

سیاحت ایدنلرك واصل اوله جقلری شهر وكویلرده حاضر ایدلمش اوطه لرینه راحتله كیره بیلملری ایچون الڭ

اسلم چاره بزم دائما یاپدیغمز کبی اولجه بیلدیکی ویا اسمنی اوکرندیکی اوتلك مدیرینه بر تلغراف ویرمك وقبول جوابنی آلمقدر . یوقسه وای حالنه ! وای باشـنه ! بردفعه میلانو شهرنده بنم باشمه کلدیکی کبی قپوقپو اوتللری طولاشیر واك صوکره پك یوکسك فیاتله برکیجه یاته جق کومس قدر براوطه یی کوج بلا بولدیغکزدن طولایی تکری یه بیکلرله شکرلر ایلرسکز .

سیاحتده راحت ایدهیم دیینلر ممکن مقداری یوکارینی ده آز آلملیدرلر . تك باشمه سیاحت ایلدیکم زمانلر لزومنده اشیامی کندم طاشیه بیله جك قدر خفیف آلیرم . هله ایتالیاده ایسه اك خیرلی یولجیلق غایت کچوك برال چانطه سیله کزمکدر . بو مملکتده حالا قاره کمرکاری قالدرلمامش اولدیغندن آدمك چانطه لرینی قارمه قاریش ایتمدکجه استاسیونلردن طیشاری یه صالیویرمیورلر . مکرکه انسان ، دیکردرلو چاره لری ده اولدیغنی بیلملی و بولملی ایمش ! . . . اویله سی ده باشمزه کلمدی دکلدر .



ناپولی ودکز ١٦ کانون اول ١٩٢٠

بو صباح ارکنجه قالقدق . اوکله طعامندن صوکره اوتلی ترك ایده جکمزی مدیرینه اعلان ایلدك . بعـد الظهر اوتلك حسابنی ایستدك . بزه تقدیم ایلدیکی طعاملرندن زیاده یاغلی بر حسـاب ویردی . لامسز ، جیمسز پاره لری سوکلدك . جان صیقیسیله اوتلجی یه بیله وداع ایتمیه رك طیشاری یه فیرلادق . نه یاپملی ؟ تجربه کار اوروپا وامریقا سیاحلری کبی اوطه نك فیئاتنی قرارلاشدرمدقجه چانطه سـنی یره قوماز طاقمدن اوله مازکه : سرده بکلك وار ! قوجه برمصر سلطاننك کریمه سی واثار قلمیه سیله مشـهور بولنان امیره قدریه حسین خانمك معیتییز .

اورتالق یاغمور ، چامور ، هوا ایسه آجی سرت اسیور ایدی . « غالاریا اومبرتو » دیدکاری مشهور بدستانده کي قهوه لرك برنده ایکندی چاینی ایچدك . ینه بورا ده موجود

مرجانجی دکانلرینی ده وقت کچیرمك ایچون زیارت ایلدك .
مصره تلغراف ویردك . پوستهیه مکتوبلر براقدق . نهایت
ساعت التیدن صوکره کمرك دائره سی داخلنده کی خصوصی
ریختیمنده باغلی طوران واپورمزه کیتدك . قماره لرمزه
کیردك . امیره حضرتلرینك خدمتکاری تکمیل اشیانی اوجه
کتور مشیدی . خدمتجی قیزیده هر شیئی حاضرلامشیدی .
اقشام طعامی واپورك قیامی عقبنده ایدیلهجکی ایچون
بز یمکدن اللرمزی ییقا مشیدك .

تمام یدی بچوقده واپورك اوسقور کومبورتیسنی قولا
قلرمز ایشتمکه باشلادی . دها تمامیله آچیغه چیقمامش اولدیغمز
حالده ایاقده طوتونهرق کزینلر کورلدی . بن قماره مدن
طیشاری چیقمغه هوس ایلمدم . نصل اولسه باذن الله
یارین صباح پالرمو لیماننه واصل اوله جغز دیه واپورك
ایجادندنبرو دکز یولجیلغنك امین بولندیغنی ، هیچ ده اجداد
مزك دکز سیاحتلرنده چکدکلری زحمتلری چکمیهجکمزی
دوشونیور ایدم .

واپورمز ساعت طقوزه طوغرو ارتق شدتلیجه یالپا
لانیوردی . اقبال بویا ! مکربنم یاتاغم واپورك طولنه دکل
عرضنه موضوع ایمش ! یاتدیغمده ایاغه قالقیوروکاه تپهمك
اوستنه دیکلیورم کبی صاللانمغه باشلادم . مدد الله ! اویقو

يوق . اللهك عنايتيله يارين صباح هرحالده پالرمو ده ز ديه ينه قوت قلبله متسلی اوليوردم .

دكزك شوحالی مناسبتيله قارئلريمه « رحلة الكنانی »نام بر سياحتنامه دن بر ايكی صحيفه اوقويهيم . شويله كه : اندلسك «بلنسيه» نام شهرندن « محمد بن جبير الكنانی » نام سياحك اسمنی سويلديكم كتابنك اوننجی بابندن ايكنجی فصلنی ايشته اوقويورم . « سردانيه » اطه سندن « صقليه» اطه سنه بر يلكن كميسيله كليركن « مسينا » اوكنده كميلرينك ودها طوغروسی كنديلرينك باشنه كلن وقعه يی حكايه بابنده ديبوركه :

— هجرتك ٥٧٨ سنه سی رمضاننك برنجی كونی جمعه ايدی كه « دجنبر » آيينك يديسنه مصادف بولنيور ايدی[1] .

---

(١) سنهٔ هجريه يی سنهٔ ميلاديه ايله مقارنه ايدن « توقيفات الهاميه » نام كتابه مراجعتله كوردم كه سياح ابن جبيرك ٥٧٨ سنه سی رمضاننك برينه « دجنبر » ك يديسی مصادف بولندی ديديكی طوغرو دكلدر . احتمال كه نساخ ياكليشيدر . طوغريسی شويله در . رمضانك ايلك كونی جمعه اولوب دجنبرك « كانون اول »يديسنه مصادف اولان هجرتك ٥٧٧ سنه سيدر كه ميلادك ١١٨٢ سنه سنه مصادفدر .

خفیف بر شرق روزکاری چیقه‌رق راکب اولدیغمز سفینه‌یی سوق ایلیوردی . صاغ طرفمزدن قاره‌یی کوردك . نهایت باغ ، باغچه ومعموره‌لرك حذالرینه کلدك . بوراسنك «قلوریه» اولدیغنی (قلابریاده‌ك ایستیور) خبر ویردیلر . اورالری هب «صقلیه» صاحبنك ملکی اولوب ارض کبیره متصلدرکه طولی ایکی آیلق یولدر .

اتمك وصویمزك آز قالمشیدی . زیرا بوکمی‌یه راکب اولدیغمزده محل مقصودمزه اون کونده ونهایت اون بش کونده واصل اوله‌جغمزی تخمین ایلمش والك دوراندیشمز بر آیلق اتمك وصو آلمش ایدی . حالبوکه روزکارسزلقدن بزکمیده رجب وشعبان ورمضان آیلرینك هلالنی کورمشیدك . اویله بر حاله کلدك که : یوز اللی درهم اتمکی بر کونده درت کیشی‌یه تقسیم ایدیور وصویی ده اوکا کوره ایچیور ایدك .

صباحلین قارشومزده «صقلیه» نك «جبل برکانی» یعنی یانار طاغنی کوردك . جداً مسرور اولدق . فرداسی جمعه ایرتسی کونی اقشامه طوغری روزکار کسب شدت ایلدی . سفینه‌مز سرعتنی آرتیردی وصاللانمغه باشلادی . قرانلق ایچه باصدیغنده بوغازك اغزینه کلشیدك . بوراسی ارض کبیر ایله «صقلیه» جزیره‌سنك الك طارکچیدی اولوب ککیش محلندن

التی میل ، طار یرندنده اوچ میل مسافه‌در [١] . بو بوغازده دکز دائمی جریان اوزره بولنوب طارلغی مناسبتیله ده قانیایور وکپوکلر صاویریور اولدیغی کوریلیر .

جنوبدن کلن برشدتلی روزکار سفینه‌مزی دها زیاده سرعتله سوق ایدیوردی . صاغمز ارض کبیر « اوروپا » وصولمز « صقلیه » جزیره سیدر . رمضانك اوچنجی کونی پازار ایدی . کیجه یاریسنه طوغرو تمام « مسینه » « Messina » شهرینك حذاسنه کلدیکمزده شدت روزکاردن سفینه‌نك یان یاتمغه باشلادیغنی اعلان بابنده طائفه‌لر باغیروب ، چاغیرمغه باشلادیلر . سفینه رئیسی درحال یلکنلرك ایندرلمسنی امر ایلدی . « اردمون » تسمیه ایدیلن دیرکك یلکنی بردرلو ایندره‌مدکلرندن رئیس همان بیچاقلایه‌رق یلکنی پارچه پارچه کسدی . نه فائده ! شدت روزکار سفینه‌مزی نهایت برصیغه چکمکه باشلادی . ایشته بو زمان کمیده بولنان یولجیلر آراسنده بر قیامتدر قوپدی . اسلام وخرستیان یولجیلرك اغلامق وتقدیر خدایه تسلیم اولمقدن بشقه چاره‌لری قالمامشیدی . رئیس ، کمینك لنکرینی آتدی .

---

(١) ایتالیانجه سیچلیا اطه‌سی نام جغرافیا کتابنده «مسینا» ده‌کی بوغازك الك طارمحلی ٣٢٠٠ مترو دردیه یازیلیدر .

زنجیری قیرلدی . کمی دخی طالغه لرك شدتندن قاره یه طوغرو سوروكلنمكه باشلادی .

یولجیلردن خرستیان قادین وچوجقلر هب بردن امداددیه باغیریور وآوازلری چیقه بیلدیكی قدر یوكسك سسله اغلایورلر ایدی . جمله‌مز ایاق اوزرنده ، یاصباحی بولور واحتمال كه قورتیلور ویاتكمیل دریایه دوكولوروبلكه‌ده اولومزه قاویشیرز دیه‌خلجانلرله طوریور وقارشومزده‌كی «مسینه»یه حسرتلرله باقیورایدك . عجبا كندیمزی دكیزه می آتسه‌ق یوقسه عنایت الهی‌یمی كوزتسه‌ك خیرلیدر ؟ دییوردق

طائفه‌لرسفینه نك قایقلرینی بیك مشكلاتله دكیزه ایندره بیلدیلر . اولاقادین واركك یولجیلرك مهم اولانلرینی آلدیلر و قاره یه چیقاردیلر ایسه ده تكرار سفینه یه بردرلو عودت ایده‌مدیلر . چونكه طالغه لرك شدتی قایقلرینی قاره‌یه چارپه رق پاره پارچه ایلمشیدی . بوحاللری كورن كوزلر ایسه ارتق بوسبتون یاشلرله طولمش قالمشیدی .

دیركن عنایت خدا ایله اورتالق آچلدی . صباح اولدی . تمام « مسینه » شهرینك اوكنده بولینور ایدك .

لیمانك تكمیل قایقجیلری قایقلریله امداد مزه قوشدیلر . مكر سفینه مز ایچون شهرده دلاللرچاغیرلمش اولدیغندن « صقلیه » نك صاحبی بولنان قیرال « غلیام » بیله برچوق

معیتیله خبرمزی المغه کلمش ، امدادمز ایچون امرلر ویرمش وحتی کمیده بولنان فقرای مسلمینك قایقجیلرك طلب ایلدکلری پاره‌یی ویره مدکلرینی ایشیده‌رك کندی کیسه سندن یوزعدد صقلیه نك رباعی دینلن اقچه سندن احسان ایلمشیدی . ارتق تکمیل یولجیلر مسینایه چیقارلدی . برکون صوکره‌ده کمیمز چارپنه چارپنه یوق اولدی کیتدی . خدایه بیکلرله حمدوثنالر ایلدك که سفینه‌مز بووجه‌ایله قیرالك بولندیغی شهره دوشدی وبزده دکزه غرق اولمقدن قورتولدق .

یا دیکر برساحلده بوحاللر باشمزه کله‌یدی . پك احتمال ایدی که : هپمزی اسیرایدرلر واسارت ایچنده محو ونابود اولور وتکمیل اموالمز دخی یغما ایدیلیرایدی . نه یاپارسك ؟ زمانك عادتی بویله در . »

نصل ؟ بزم ابن جبیرك باشنه کلنلری کوردیکزمی ؟ دکز سیاحتی بویله یلکن کمیلریله اجرا ایدلدیکی زمانلرده « دکز بر پادشاهدر اصلا سوز دیکله‌مز » دیرلر ایدی .

دها استانبولده ایکن اسقاطنی وصیتنی تماماً یاپمدقجه هیچ برکیمسه حجه نیت ایلمز وکمی‌یه بینمز ایدی دیه مشهوردر . استانبولدن قیام ایده جك حاجی کمیلری موسم حجدن درت آی مقدمی حاجیلرینی آلیرایدی . یاحج ایچون کمی‌یه بینه رك اسکندریه‌یه کلیرکن کرید جزیره سی

اوكندن ترس بر روزكاره تصادف ايله مالطه اچيقلرنده اسير ايديلن حاجيلرمزك حاللريني تاريخ كتابلرمزده ازمي اوقو- دق . زمان صلحده قرون وسطى قورصانلغى شمديلرده اولديغى كبى واپورلرك ايجاديله ده فورتنه لرك بر حكمى قالمدى . اكر فورتنه‌لى زمانلرده واپورك صاللانماسى ايچون ده برچاره بولورلرسه ايشته انسان اوغلى اوزمان دكزلره حكم ايليور دينير .

موسم مناسبتيله بال‌ايى ايچون سياحته چيقانلرك پروغراملرنده « پالرمو » ده موجود اولديغندن بزم راكب اولديغمز واپورده دخى تازه كلين كويكى نسخه لرى وارايمش . اميم كه بويكى عاشقلرك باللرى بوكيجه سيركه‌يه تحول ايلمشدر .

واپورمز صباحك ساعت طقوزنده « پالرمو » نك ككيش مدخلندن آهسته آهسته كيره‌رك ريختمنه ياناشدى . هوامز ايسه الاجه كونشلى ايدى .



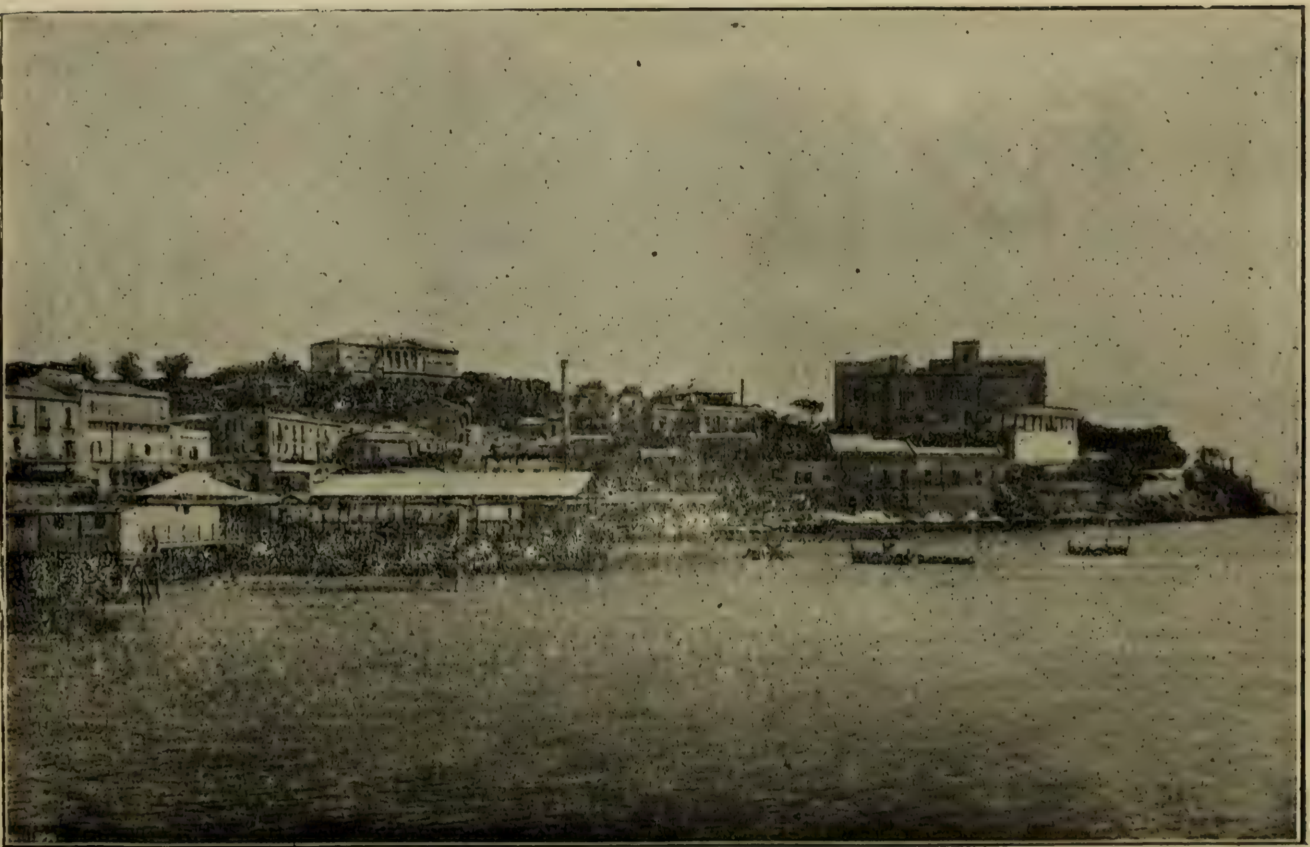
پالرمو ١٧ كانون اول سنه ٩٢٠

بك سهولتله قاره‌يه چیقه‌رق اوتلك بزی بكلين اوتوموبيللريله « ويللا ايجى آ » يه كلدك . ايلك قاتده حاضر لانمش اولان اوطه لرمزه كيردك . .

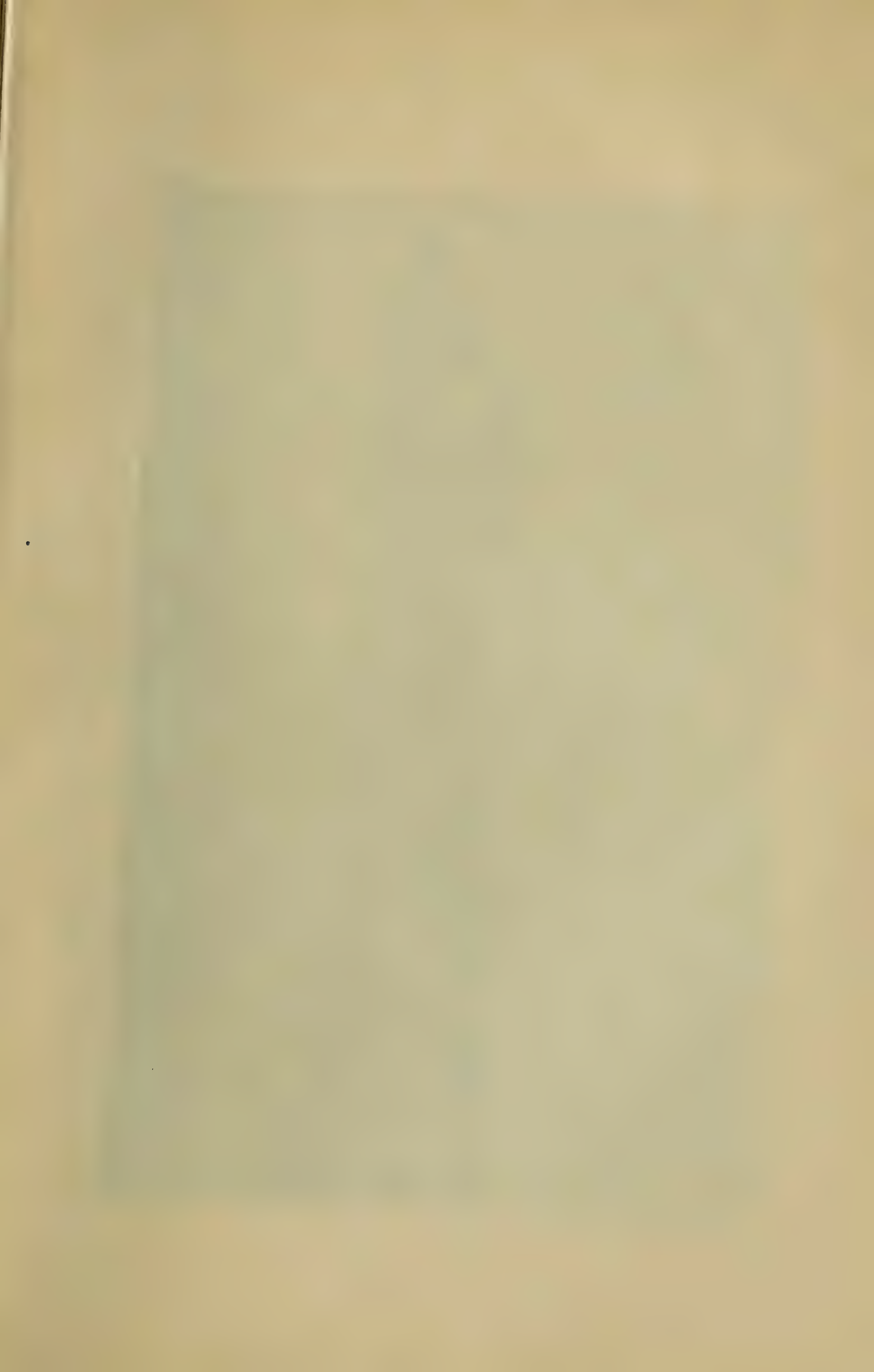
اوتلك موقعى بك لطيفدر. واپورلر پالرمو لیمانته كيرمك ايچون كچيش مدخلندن كچدكلری اثناده يولجيلرى ، صاغ ساحل اوزرنده واسع بر باغچه ايچنده بيوك بر بنادن عبارت اولان بو اوتلی كوررلر .

رسمده بك اعلا بللی اولديغی وجه ايله صاغده كی بيوك بنا « ويللا ايجى آ » اوتليدر . هم تميزهم مفروشاتی كوزل وقيمتليدر. طعاملری دخی ينيلير ديه بيليرم . خصوصاً يمك فهرستنی بزه اولجه ارائه ايلدكلرندن ايستديكمز طعاملری ده علاوه ايده بيليور ايدك .

بو اوتلك ايكی يوز اوطه سی وارایمش . كوزل اپارتمانلری



دكزدن پالرمویه كیررکن تام مدخلده‌كی صاغ برونده واك اوجده‌كی بیوك بنا
« ویللا ایجی آ » اوتلیدر . « ۲۲ »



دخی موجوددر. امیره حضرتلری ایچون احضار ایدیلن اپارتمان
بر صالون بر یاتاق اوطه سی ایله حمام وسائره سندن بشقه برده
خدمتجی قیزك اوطه سندن مرکب بولینوردی. اوتلك برعیبی
وارسه اوده هر اوطه ده موصلقلی دائمی صغوق وصیجاق
صولری بولنمامسی وهر اوطه ده تلفونی اولمامسیدر. خدمتجیلره
ویریله جك امرلر تلفونله اولنجه خدمتجیلرك ابتدا یوزلری
کورلمیور واوطه دن چیقمدن هر طرف ایله مکالمه دخی
ایدیلیور. طرز معماریسی وباغچه سنده کی خرما ولیمون
هندایتجری وسائره کبی بلاد حاره اشجار ونباتاتی هب بزم
مملکتلری وخصوصاً بلاد عربی اکدریور دیرم. اوطه‌لرینك
شکلی وطاوانلرینك کمرلی ویاقبه‌لی بولنمسی سوریه وبرازده
مصر طرز معماریسنی درخاطر ایتدریور. امویلرك تا اندلسه
قدرکی تورد کلری بنا ورسملر بوراده هب کوریلیور. ایشته او
اسلاف ایدی که: اسلامی یکی یکی وطن صاحبلری ایتمك
ایچون جانلرینی ویرمکی، قانلرینی آقیتمغی نفسلرینه وظیفه
بیلمشلر ایدی. خلفلری ایسه یشامق ایچون قیمتلی وطنلرینی
اغیاره بخش ایلمکی خوش کورمشلردر.

بتون کون اوتلده قالدم. اشیامی آچدم. دوزلتدم. موجود
کتابلریمی تربیزه دن بوزمه یازی خانه‌مك اوزرینه ترتیب
ایلدم. روزنامه می یازدم. باقی بوش وقتلریمی ده هب

« صقلیه » جزیره سنه عائدیکی واسکی معلومات طوپلایه جغم دیه کچیردم .

بوکونده ایتالیانلرك « سیچیلیا » « Sicilia » دیدکلری اطه نك نامی ، تاریخك تعیین ایده‌مدیکی برزمانده کلمش اولان « سیقانی ویاخود سیقولی » « Sicani, Siculi » نامنده‌کی قوملرك اسمندن آلنمشدر .

«اوقسفورد دار الفنونی» تاریخ خواجه‌لرندن «فریمن» « Sicily » نام کتابنده بویله دییور . ترکجه «تاریخ اقالیم» نام غیر مطبوع برکتابده « سیقانی » یی « سیقولی » دن تفریق ایدرك « سیقولی » قومی « قلابریا » دن بواطه‌یه کچمشدر دییور . بوکتابده سیچیلیا املاسی « چیچیلیا » دیه قید ایدلمشدر . سیچیلیا یه عربلر «صقلیه» نامی ویرمشلردر که : بو حالده « سیقولی » اسمندن تعریب ایتمشلردر ظن ایدرم . آق دکزده‌کی موقعی ایسه هرزمان لك مهم بولنمشدر . اطه نك شکلی شرقدن غربه سرلمش اوك ایاقلری کسیك برقیون دریسنی اکدریور . تقریباً برمثلثدر . شرقاً ایتالیادن « مسینا » بوغازیله آیرلمشدر . بوبوغازك اك طار محلی ۳۲۰۰ مترودر . غرباً ایسه « تونس »ه قدر ۱٤۰ کیلومترودر . بحر ابیض متوسطك جهات اربعه دن اك مهم برنقطه ارتکازیدر . قدیمده « فنیکه لیلره ، یونانلره وروما لیلره بواطه بر « اتلامه

طاشی » اولمشیدی . ایاقلرینی اولا « صقلیه » جزیره سنده برکیشدرمدکجه غربه ، شرقه ، شماله وجنوبه صیچراماز لرایدی. عربلرده «صقلیه» یی استانبولدن ، بیزانس ایمپراتور لغندن قوپاروب المادقجه ارض کبیر تسمیه ایلدکلری ایتالیا یه کچمه‌مشلردر . « صقلیه » مسلمانلری آراسنه تفرقه گیره‌رك ضعیفلندکلرینی کورن بر آویچ نورمانلر بو اطه یه یرلشدکدن صوکره صلیبیون ، شرقك ، بلاد اسلامك مصیبتی اولمش وامت محمدك باشنه کتیر مدکلرینی بیراقمامشلردر .

کندی کتابخانه‌مده بولنان و مؤلفنك اسمنی بیلمدیکم خطدست وناقص برجلد طوائف ملوك تاریخنده «سیچیلیا» یی « چچلیه » دیه ضبط ایتمشدر .

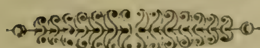
« پالرمو » شهرینك فنیکه لیلر زماننده اسمی «پانوموس» « Panomos » ایمش . عربلرك بعض کتابنده « بانرم » یازلمش ایسه‌ده اکثر تاریخلرنده «بلرم» دیه ضبط ایدلمشدر.

« پالرمو » یه عساکر اسلام هجرتك ایکی یوز اون التنجی سنه‌سی ماه رجبنده گیرمشدر .

پالرمونك اسلام زماننده‌کی احوالنی حکایه‌یی ایلرویه تعلیق ایدرك دیرم که : اوتل عالمنده ذوقه ، خزشمه کلین شیلردن بریسی ده اکثر اوطه لرینك اوچر قپولی بولنمسیدر . لزومنده عائله‌جه اقامتی تسهیل بابنده بری برلرینه کچمك

ایچون صاغلی صوللی تکمیل اوطه لرك مدخلدن بشقه ایکی عدد قپولری واردر . بویله اولمسنده احتمال که اوتاجیلرك کاری وار . خوشلانمامقده ایسه‌عقلمجه بم‌ده حقم واردر .

اوطه‌مك ایچنده کی صاغ جهت قپو ، امیره‌مزك صالوننه آچلیور . ایشته بو ایی اسکن صول طرفده کی قپو هیچ بیلمدیکم ، طانیمدیغم وبرکیجه یاتوب فرداسی غیب اوله‌جق عجائب مسافرلره تخصیص ایدلمسنی طوغروسی ایستمم . کیجه راحتسز قاله‌جغمه دها شمدیدن بر علامت اولمق اوزره صول طرف اوطه‌ده اسکان ایدن کیمسه نك یوکسك سسله اقصیروب اوکسورمسی بنی دوشوندرمکه باشلادی . اوطه لرك بویله آراقپولری هرچشید سسلری برندن دیکرینه سهولتله‌نقل ایدرلر . حقیقة ده اویله اولدی‌یا ! زواللی آدمك بتون کیجه اوکسورکی کسلمدی . زوجه سنه امان ! علاجمی کتور . براز صو ویرمکی ده اونوتمه دیه ایلدیکی رجالری هب ایشیدیور ایدم . نه ایسه واپور یورغونلغی وسائره یاردیمیله ینه اویقومی کرکی کبی کسدردم دیه بیلیرم .



١٨ كانون اول سنه ٩٢٠

نيجه سنه‌لردنبرو صباحلری ارکن اویانمق واویانیر اویانمازده همان قالمق عادتمدر . صباحك ساعت یدیسنده کینمش ، قوشانمش اولدیغم حالده اوتلك باغچه سنی اشاغی یوقاری کزیور ، لیمانه کیرمکده کلن واپورلرك باغچه نك اوکندن کچمه لرینی سیرایدیوردم. ساعت سکزده قهوه التیمی کمال اشتها ایله تناول ایلدم .

ساعت طقوزده اوتلدن طیشاری چیقارکن اوتلك مدیرینه راست کلدم . لك ایی اویومش اولدیغمی امیدایلدیکنی سویلدی . ایکی یانلرندن دیکر اوطه‌لره آچلان قپولری اولماسه‌یدی دهاایی اویویه‌جقدم مقدمه سیله باری‌صاغ سالم مسافرلره ویرسه‌کز دیدم . حقکز وار افندم . بعدما بوجهته دقت ایتمك بورجم اولسون دیه خاطریمی آلدی .

اولا لیمان دائره سنده بولنان پولیس مرکزینه کیدرك

پاسپورتلرمزی ارائه وامیره قدریه نامنه برابرمده کی
«Laisser - Passer» دینلان مرور رخصتنامه سنی ارائه
ایلدم . طوغروسی پولیس مأمورلری حقمزده پك کبار
طاوراندیلر . حتی امیره حضرتلری ومعیتلری بزم مسافرلر
مزدر . لزومنده خدمتکزه آماده یزدیه‌ده نازکلك کوستردیلر .

دیرکن برارابه آله‌رق ارتق شهره کیتدم . اولا روماجاده
سنده برکتابجی یه کیردم . « سیچیلیا دلیلی وپالرمو ولایتی
جغرافیاسی وسیچیلیا تاریخی » وسائره دیه توسیع معلوماتم
ایچون اولان کتابلری آلدم . راست کله‌جاده وسوقاقلرنده ایکی
طرفه باقه‌رق برازده کزدم . شهرك یکی اولان قسمنده‌کی بنا
لرهم واسع هم تمیزدر . بوکون کوره بیلدیکم اسکی سوقاق
وخانه‌لری ایسه طاروکیرلیدر . اکری بوکری سوقاقلری ده
پك چوقدر . مبانی تکمیل طاشدندر .

بنمکی بومملکته هنوز کلدیکی ایچون عادت بلده‌یه کوزی
آلیشمامش اولانلرك ، ظنمجه خوشلرینه کیتمیه جك شیلردن
بریسی ده بوطار سوقاقلرده کی خانه‌لرده ییقامش اولدقلری
چماشیرلری قوروتمق ایچون بالقوندن بالقونه کریلان ایپلره
سرملریدر . هر درلو چماشیرلر قیدنده قادینلرك کوملك وطون
وسائره کبی الك خصوصی چماشیرلری ده داخلدر . بعض خانه
لرك پنجره ویا بالقونلرنده بوکبی چماشیرلر اوتوجی دکنکلری

کبی شیلره ده طاقلمش وهوادن شیشمش قابارمش برحالده کوریلیور ایدی . شاید ظرف مظروفی تخطر ایتدره مزسه بأس یوقدر اما بوحالی خوش کورمك ایچون ده براز کوز الیشملیدر .

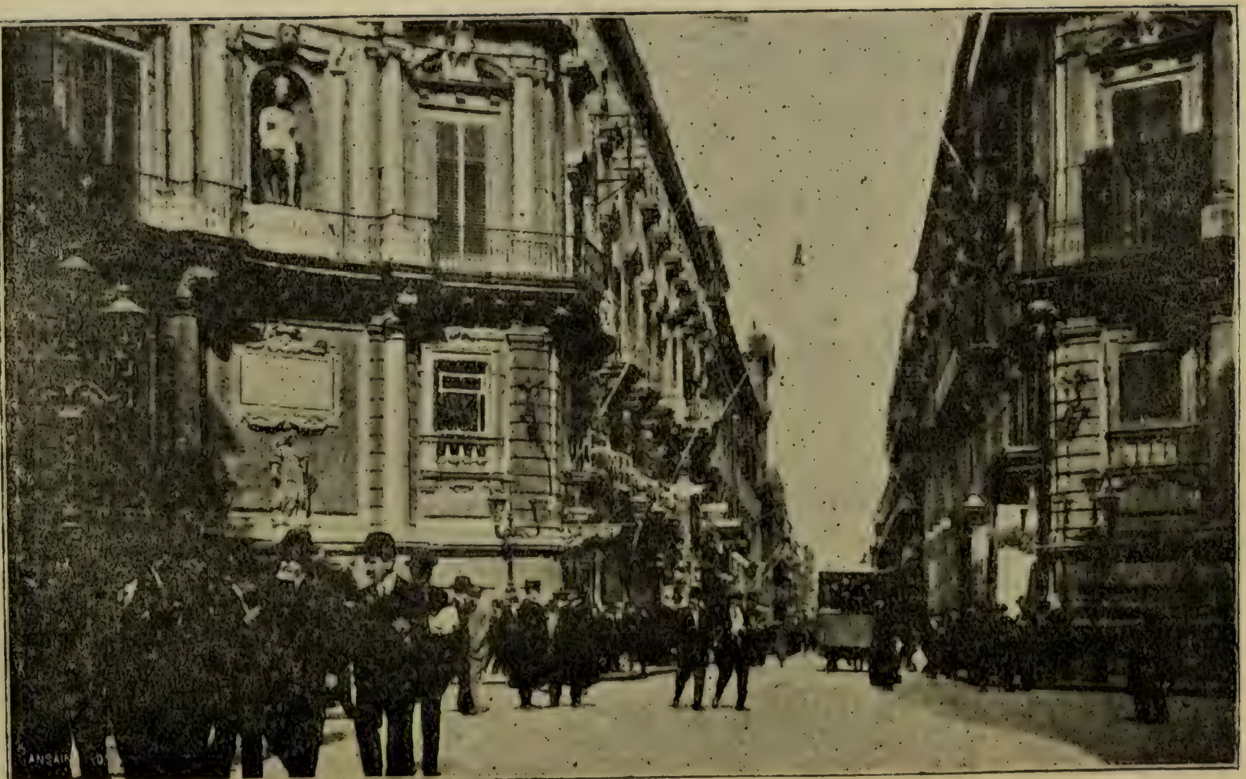
امان یکانه ! شرقك ویا بدویلکك قیصقانجـلق دینلن حاللرینی پارموده خاطریمه می کتیره جکم ؟ عیب دینلن شی خلاف معتادی اجرا دیمکدر . امور عادیه صره سنه کچمش برشیده عیب مایب قالماز .

« مارینا » میـدانی دینلن یردن اوتلمزه قدر برترامواى خطی موجوددر . ربم ترامواى ایلسون . ارابه‌لری زیاده‌سیله کهنه مشـدر . سوروجیسی‌ده بیلتجیسی ده سیما وکسوه ده بوحاله مناسب اولمق اوزره سچمه شیلردر . اوتله قدر بو ترموایله عودت ایلدم .



۱۹ کانون اول سنه ۹۲۰

صباحلین ساعت طقوزده اوتل جوارنده بولنان
ترامواییه کلدم ، بیندم . مارینا میداننه قدر ایکی طرفی
وخلقی سیرایلدم . بورادن ارتق پالرمو یی درت قسمه آیران
صلیب شکلنده‌کی مشهور ایکی جاده دن بریسی اولان
« ویتوریو آمانوئل » نام جاده‌یه کیردم . بوجاده‌یی تقریباً
اورته سندن قطع ایله صلیب حالنه قویان دیکر برجاده نك
اسمی ایسه « ویا ماقوئیدا » « Via Maquéda » در .
بو راده درت کوشه تسمیه ایدیلن میدانجغه یعنی درت یول
اغزینه کلزدن اول صاغده‌کی « ویاروما » یه کیردم .
بویوللك صاغنده تصادف ایلدیکم «سانتو دومانیقو» نام کلیسا
حذاسنه کلدیکمده آری قواننده بوشانیر کبی خلقك کلیسا
قپوسندن چیقمقده اولدیغنی کوردم . ذاتاً آرزوم اهالینك
طوپلی اوله‌رق یوزلرینی کورمك وهر درلو خلقك



درت کوشه نام میداندن ماقوئیدا جاده سی

بازار مناسبتیله کینمش اولدقلری الڭ کوزل والڭ تمیز کسوه لرینه باقمق ایدی . هرکس منسوب بولندیغی ملتنه مخصوص بر سیما ایله تمیز ایدر . سیاحتده حدودلری کچدکجه خلقك هرشیدن اول یوزلرینك دکیشدیکی کوریلیر دکلمی ؟ قیافتلر دخی بویله اولوب مملکتك ثروتنی ارائه ایلر .

هرقاعده‌نك بر شاذی اولوردیرلر . سیما وکسوه قاعده سی ده پالرمو ده شاذدر . « پالرمو » یه حتی بتون « سیجیلیا » اطه سنه مخصوص بر چهره یوقدر . یاریم ساعت قدر « سانتو دومانیقو » کلیساسنك قپوسی اوکنده طوره رق الڭ آزدن ایکی بیك تخمین ایلدیکم ارکك وقادینك یوز لرینه پك دقتله نظر ایلدم . بنجه بوراده اغلبیت عربك مختلف سیما لرینی ارائه ایلدکدن بشقه یتمش ایکی ملتك ده یوزلرینی کوستریور . اسپانیول ، نورمان ، رومان ویونان چهرلری هپ بوراده کوریلیور . دیه‌لم که « سیجیلیا » نك قدیم یرلی بر قومی اولمدیغی کبی کندینه مخصوص اسکی برلسانی ده یوقدر . بونك ایچوندر که هانکی ملت بواطه‌یه کلوب ده چادیرینی قورمش ایسه اطه‌ده کی خلق ده همان اونك قصیدهٔ بردهسنی اوقومغه باشلامشدر .

فنیکه‌لیلر کلمش ، صوکره یونانیلر آلمش دها صوکره قارطاجنه لیلره مال اولمش . دیرکن زمان زمان بونلرك

لسانلری سویلنمش ودرجه لرینه کوره مدنیتلری قالمش ونهایت روماللیلر النده بك چوق اورسه‌لنمش وقرون وسطاده صره‌سیله بیزانسلر وارقه‌سندن عربلر تملك ایلمشلردر. عربلرکه تحقیقمه نظراً ایکی یوز قرق التی سنه حکم وحکومت ایلدکلری زمان اطه‌نك من الباب الی المحراب یوزی وسوزی بلکه‌ده اوزی عرب اولمش قالمشدر.

عربلردن صوکره نورمانلر کلمش وصوکره آلمانلر آلمش وارقه سندن «آن جوان» خاندانه منسوب فرانسز پرنسلری یرلشمش دها صوکرده‌اسپانیانك اراغون فامیلیاسی طرفندن حکومت ایدلمشدر. قرون اخیره ده «شارل کوینت» ك خلفلری اولان ناپولینك بوربون خاندانی حکومت ایتمش ونهایت مشهور غاریبالدینك غیرتیله شمدیکی « Savoia » «ساوویا» عائله سنك یعنی ایتالیا قراللغنك تبعه‌سی اولمشدر. « سیچیلیا » ده بوکون کندینه مخصوص لهجه ایله برنوع ایتالیانجه تکلم ایدیلیور. ایچنده کلمات عربیه دخی یادکار تاریخی اوله رق قالمشدر.

یرزده وکوزده اغلبیت، عربلغی اکدردیغی کبی سوزده دخی کرك یوکسك سسله سویلملری وکرك ال، یوز، کوز وقاش اشارتلریله سوزلرینی تقویه ایلملری اصلنده عرب بولندقلرینی اثبات ایدر. عموماً اوروپالیلر برینه ال ایله کل



سیچلیا سیماسی که حالا یوزلرندن عربلق آقیور

اشارتی ویردکلری زمان النی سمایه آچه‌رق شهادت پارماغنی تحریك ایلر . بزم شرقده ایسه ال ایله ویریلن کل اشارتی برعکسدر . یعنی الی زمینه طوغرو آچه‌رق درت پارماغنی برذن الیله برابر تحریك ایدر . ایشته بوراده دخی تماماً بزم یاپدیغمز کبی الك ارقه‌سی هوایه اوله‌رق پارماقلری تحریك ایله کل اشارتی ویریورلر .

پازار اولدیغندن تکمیل خلق تمیز ویکی کسوه‌لرینی کیمشلر دی . ازجمله طائفهٔ نسا دائما پازار کونلری الث تمیز والث کوزل کسوه اکتسا وحلیاتله تزین ایلدکلری حالده بوقدر جماعت اراسنده‌دها اویله برقیزه‌ویاقادینه‌تصادف ایلمدم . فقرا کروهنه منسوب قادین وقیزهب شابقه سزکزیورلر . یالکز برجهته دقت ایلدم‌که بوشهرده اکثر نسوان رومادە اولدیغی کبی قیصه فیستان کیمیورلر . رسمده دخی کورلدیکی وجه اوزره فستانلرینی قوندوره‌لری حذاسنه قدر اوزاتیورلر . خوش بوراده دخی نه لروار اما ، بنم شوسوزم اغلبیتی تشکیل ایدن خلقه در . صوکره‌لری اوتله چای ایچمك بهانه سیله کلن اویله لری مصادف نظرم اولدی‌که : فیستانی کینمکی‌اونوده‌رق دایلر کبی ایچ کوملکی ایله کلمش ظن ایتمشیدم .

پالرمو نك سکانی صوك احصاده یعنی ۱۹۱۱ سنه

سنده « ٣٤١٠٨٨ » نفوسه بالغ اولمشدر . عربلر زماننده ایسه پالرموده درت یوز بیك نفوس موجود اولدیغنی ایتالیان مؤرخلری یازیورلر .

« سان دومانیقو » کلیسا سنك یانندن مردیوانله اشاغی اینەرك سبزه بازارینه واریلیور . بن بوراسنی ده گزەرك سبزه ومیوه لرینی سیر ایلدم . بزم مصر عادتنه مخالف اولەرق بوراده پورتقال ولیمون وماندارینالری ترازو ایله صاتیورلر . بونلردن بیوك دانه لی اولانلر فیأتجه دها بهالیدر . مثلا بر کیلو پورتقال قاچه در ؟ یاریم کیلو لیمون اوچ لیرایەدر دییورلر . بزم مصرده بونلر هب دانه ایله صاتلیر . بر نوع زیتونلری واردرکه دانه سی پك بیوکدر . درلو سبزه لری ده واردر . قیش اوزوملری صاری وسیوریدر . فیأتلری دخی ناپولی وروما یه نسبتله دها اوجوزدر . تقریباً وقت ظهره قدر شوراده بورا ده گزدکدن صوکره ارابه ایله اوتله عودت ایلدم . بعد الطعام سوقاغه چیقمدم . سیچیلیا اوزرینه اولان کتابلرینی قاریشدردم .

اوطه خدمتکارینك ویردیکی برخبره گوره قومشومز اولان خستەلقلی ذات حرمیله اوتلی ترك ایتمش ویرینه بالآیجی بر چیفت گوکرجین قونمشدر . قولاقلر دینجلسون ! ...

« ایتالیا ولایاتی » نام کتابده « سیچلیا » اطه سنك

دوره سی « ١٠١٦ » کیلومترو اولدیغی و طولی ایسه ٢٨٨ وعرضی ١٠٠ کیلومترو بولندیغی محرردر . « غرنویچ » دن طولی ١٢° ١٩′ ایله ١٥° ٤١′ اراسنده اولوب وعرضی ده ٣٨° ١٨′ ایله ٣٦° ٣٨′ درجه بیننده دیبور . جزیره نك یکون سکانی ایسه ٣ ٦٧٢ ٢٥٨ نفوسدر که هر بر کیلومترویه ١٤٣ نفوس دوشیور . « صقلیه » اطه سی اداره جهتندن یدی ولایته منقسم اولوب اسملری شونلردر « قالتانیسه‌تا Caltanissetta ، قاتانیا Catania ، جیرجنتی Girgenti ، مسینا Messina ، پالرمو Palermo ، سیراقوزه Siracusa و تراپانی Trapani » ولایتلریدر .

جزیره نك آق دکزده طوتمش اولدیغی موقعی هرزمان پك مهم بولنمشدر . اراضیسی عارضه‌لیدر . نهرلری وارسه ده دره کبی چای کبی شیلردر . اقلیمی حاردر . یازین علی العموم درت ماه قدر یاغمورسز قالیور وصیجاق اولیور ایمش . ذاتاً هند اینجری ، اینجیر ، اوزوم ، لیمون ، پورتقال ونارهب صیجاق یرلرك اوت واغاجلرندندر که بورا نك ثروتی همان ده بونلردن عبارتدر .

« ابن جبیر الکنانی » سیاحتنك التنجی فصلنده « پالرمو » حقنده دیبور که : بوشهرك اسمی اسلام اراسنده « مدینه » اولوب خرستیانلرده « بلرم » در . پالرمویه بر فرسخ مسافه ده « قصر سعد » نام سرای واردر . بورا ده قبور اسلام

موجوددر . نیجه علماء وزهاد بوقبرستانده مدفوندرلر . « قصر سعد » اسلام بناسیدر . پالرمو شهری کرك مبانی وعماراتی وکرك باغ وباغچه لرینك کوزللکی جهتنده « قرطبه » یی اکدریور . جامع ومسجد لرینك کثرتی واذان محمدی سسلری بوشهرك هرنه قدر کفار النه دوشمش ایسه ده ینه اهل ایمانله طولو اولدیغنی کوستریور . پالرموده الك غریب اوله‌رق کوردیکمز برشی وارسه اوده برکلیسا درکه ایچریسی تکمیل التونله ورنکین طاشلرله تزیین ایدلمشدر . جوارنده بر صومعه یعنی مناستر واردرکه دائراً مادار درلو درکلرله یاپلمشدر . بو نك اسمنه « صومعة الصواری » دیورلر . بوشهرده خرستیان قادینلرینك کیملری تماماً مسلمان قادینلرنکی کبیدر . لسانلری ده پك فصیحدر . (فصیح عربجه سویلیورلر دیمك ایستیور) چارلی ونقا بلیدرلر . سنه باشی بایراملری مناسبتیله بتون خرستیان قادینلری رنکارنك ایپکلی والتون صیرمه لی کسوه لرینی کیئمشلر وچارلاتمشلر ودرلورنکده نقابلریله یوزلرینی ستراایتمشلر وایاقلرینه‌ده صیرمه‌لی چیزملرینی طاقمشلرو « کلیسا لرینه کلمشلردی . حتی بوقادینلر اسلام قادینلری کبی حلیات طاقمش ، کوزلرینه سورمه ، قاشارینه راستیق چکمش وکوزل قوقولر سورنمشلردی » دیدکدن صوکره

« ان من يدخل الكنيسة يوماً   يلق فيها جاذراً وظباء »
« يعنى كونك برنده كليسايه كيرن ذات اورا ده كيك ياوريلرينه
راست كلير » ديه‌ده بر لطيفهٔ ادبيه ده بولنيور .

ابن جبيرك سياحتنى يازديغى زمانده هرنه قدر سيچلياده
اسلام حكومتى محو ايديله‌رك خرستيان متعصبلرينك اللرنده
اسلام اهالى اويونجاق اولمش ايديسه ده كرك مبانينك
صنعتلى والتونلرله زينتلى وكرك طائفهٔ نسانك اياق
قابلرينه قدر صيرمه ايشلملى بولنمسى ثروت مملكتك موجوديتنى
كوستريور . اوكونلره نسبتله بوكونده « سيچليا » عوامنك
حالى پك قلندرانه قالمشدر . اطه‌ده معارف دينلن شى پالرمو ،
مسينا وسائره كبى مركز ولايت اولان شهرلرده كوزه
كورينه جك قدر موجود ايسه ده قصبه وكويلرينه ، هله
اهالينك فقرا قسمنه علمك دها قوقوسى بولاشمامشدر .
تولدات ايسه پك چوقدر . قادينلرى پك ولوده شيلردر .
فقرا محله‌لرندن كچديكى زمان سوقاقلرك كيرلى ، پاصلى
چوجقلرله طالغه‌لانديغنى كوريلير . بوياوريلر آج چپلاق قالير ،
اولور وتعليم وتربيه لرينه پاره لازمدرديه ده قورقمايورلر . بركت
ويرسون كه امريقايه هجرت قپوسى ، سيچلياليلر ايچون حالا
آچيق ايمش . هرسنه بورادن بيكلرله خلق جنوبى امريقايه
هجرت ايديورلر ايمش .

دیرلرکه اکر دنیاده نه قادین نه ده قاصیرغه اولماسه‌یدی نه فنا آن نه ده کوتو زمان اولمازدی . صباحلین پك ارکن اویاندیغم زمان جوار اوطه ده کی قومشوده قاری قوجه غوغاسی باشلامشیدی . ایشیتدم . اوزون مدت عاشقلق نامیله یك دیکرینك اخلاقنی اوکرندکدن صوکره ازدواج ایتمك ازبره اولمدکدن دها زیاده امتزاجی داعیدر دینلره شوقومشو بال آیجیلرینی تقدیم ایدرم .



٢٠ كانون اول ١٩٢٠

بو صباح سوقاغه چیقمدم . پالرمو حقنده هر درلو معلومات ایدنمکله مشغول اولدم . هانکی تاریخده عساکر اسلام پالرمویه کیرمشدر دیه تحری ایلدم . ایتالیانجه « سیچلیا تاریخ وجغرافیاسی » نام کتابده خلاصة الخلاصه شویله بولدم .

میلادك ٤٤٠ تاریخنده « واندال » لر سیچلیایی آلمشلر و ٤٩٣ سنه سنده غوتلر استیلا و ٥٣٥ تاریخنده شرق امپراتوری « جوستینیان » نلك جنرالی غوتلری طرد ایله بو اطه یی ، ایتالیایی فتح ایچون سوق ایدیله جك اردویه مرکز اتخاذ ایلمشدر . یونانلرك بوزماننده سیچیلیا جزیره سی خلقی غایت فقیر ، جاهل و پریشان برحالده بولنیور ایمش .

میلادك ٨٢٧ تاریخنده یعنی هجرتك ٢١٢ سنه‌سی اوزمانده
« شرقیون » « Saracena » نامی ویردکاری عربلر ،
مسلمانلر « صقلیه » تسمیه ایله‌کاری سیچلیایه کلمشلردر .
« پالرمو » شهری عساکر اسلامیه یه قولای قولای تسلیم
اولمامش وانجق ٨٣١ تاریخنده شهرك مدافعلری تقریباً
تکمیل قانلرینی دوکه‌رك یوق اولدقدن صوکره تسلیم اولمشدر.
« مسینا » شهرینی ٨٤٢ سنه‌سی عربلر المشلر و « سراقوزه »
یی ٨٥٥ تاریخنده ضبط ایلمشلردر که بوشهر اون آی
محاصره‌ده قالمشدر . عربلر زماننده سیچیلیا هیچ ده راحت
ایتمامشدر . « ایتالیانلر بویله سویلیور » دیرکن بونلر
کندی آرالرنده حرب ایتمکه باشلامشلر و بونی فرصت کورن
« نورمان روجارو » « Rugerro il Normano » ده
١٠٦١ تاریخنده « قالابریا » دن بوغازی کچه‌رك « مسینا »
یه مستولی اولمش وطورمادن یکرمی سکز سنه حرب
ایتدکدن صوکره تکمیل اطه یی المش واسلام حکومتنی یوق
ایلمشدر .

ایشته صقلیه اطه‌سی حقنده عربلره دائر بو قدرجق
قیصه بر بحث سیچلیا مکتبلرنده اوقودیورلر . ایلروده ینه
ایتالیان مؤرخلرینك سیچلیاده عربلر و حکومتی دیه یازدقلری
بعض یالان ویا کلیشلرینی ده آیروجه نقل ایده جکم . مقصدم

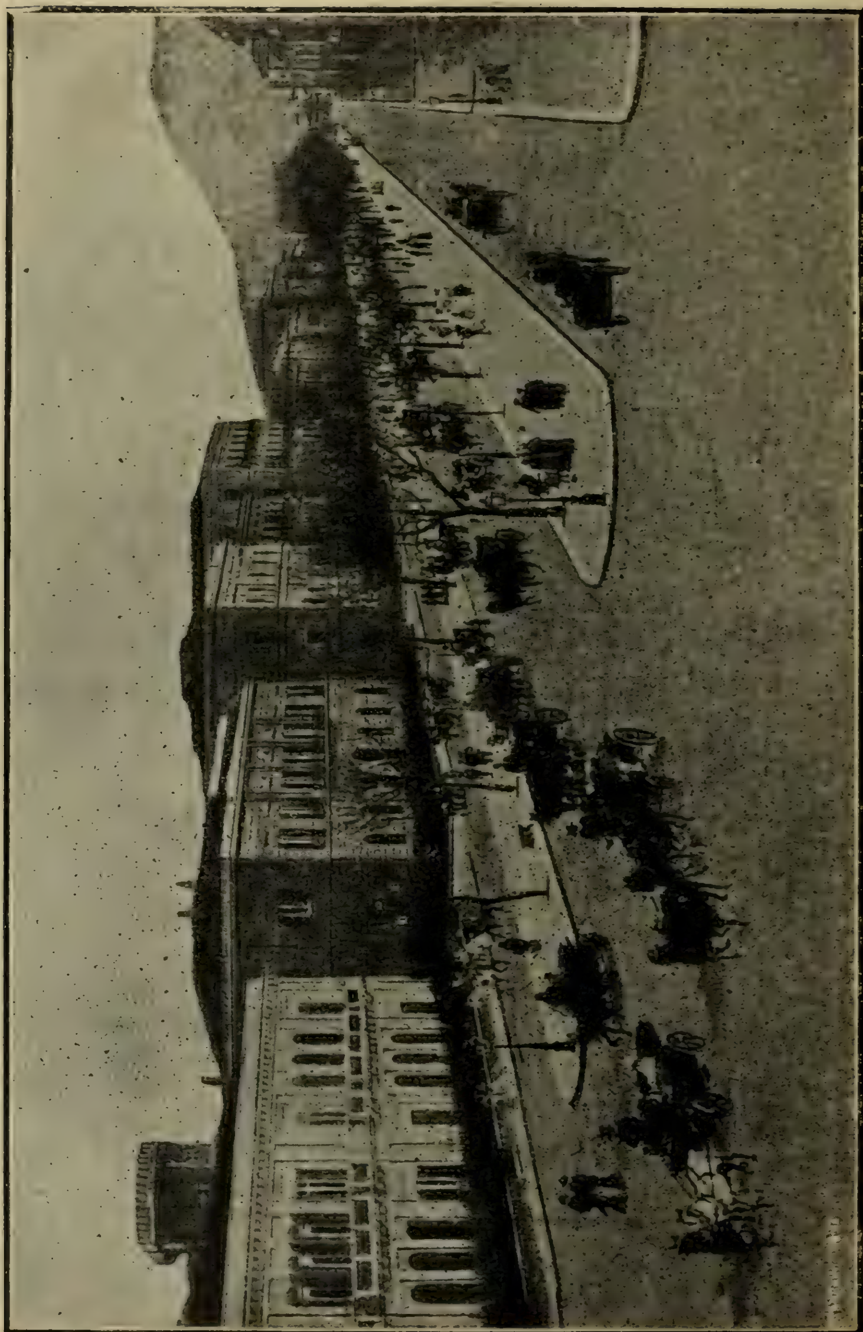
ایسه غربك دائما شرق حقنده ایکی دکل بردرلو فکری بولندیغنی کوسترهمکدر .

اوکله طعامندن صوکره امیره حضرتلرینك برابرلرنده « فاووریتا » نام محله قدر اوتوموبیل ایله کیتدك . شهرك شمالنده بولنان « Monte Pellegrino » «جبل زیارت» ك صول اتکندن اعتبار آباشلایان وپالرموده « Conca d'oro » « آلتون اوجاغی » تسمیه ایدیلن اولدقجه ککیش ایکی طاغ اراسنده واقع براووا ده در . پالرمو بلدیه سی هرحالده ناپولی ، حتی روما بلدیه سندن دها فعال وبلکه ده ارادینی تکمیل معاشاته ویرمیه‌رك قسم اعظمیله یوللرینی یاپمق وتمیز لیوب محافظه ایلمك خصوصلرنده دها ایشکذار اولدیغنی بورالرینی زیارت ایدنلر البته اعتراف ایلرلر . غایت کوزل واوزون یوللرینك ایکی طرفی « زیتون ، پورتقال ، لیمون واوزوم باغچه لریدر . برقسم اراضیسی ایسه مصرك دیکنلی اینجیر باغچه‌سی اولمشدر . جبل زیارتك اشبو اتکاری تکمیل دیکنلی اینجیر اغاجیله دائمی یم یشیل بر حاله افراغ ایدلمش اولدیغی کوریلیور . ذاتا مصرده وسوریه‌ده اولدیغی کبی بواطه‌ده دخی دیکنلی اینجیرك میوه سنی ییورلر . دیمك که بلدیه‌یه ده بیوك برایراد در . یولده قوشومیدانی ده کوردك . موسملرنده بوراده بیوك قوشولر اولورمش . « فاووریتا »

دینلن یرده بر سرای موجوددر که چین طرز معماریسی اوزره بنا ایدلمش ایمش .

اورادن شهره کیتدك « حریت » جاده سندن کچدك . بو جاده آلمان اصولی اوچ یوللی ودرت پیاده قالدریملی کوزل وتمیز بر شیدر . پك دلربا ویلالر بو جاده نك ایکی طرفنی تزیین ایدیورلر . نهایت معهود صلیب شکلنده کی جاده نك درت یول اغزندن صوله دونه‌رك « مارینا » میدانینه کلدك . بوراده بر انکلیز کتابخانه‌سی بولندیغنی خبر آله‌رق اوتوموبیلدن ایندك . بو کتابخانه ، میدانده کی باغچه‌یه ناظر بر بنانك برنجی قاتنده در . چیقدق . متعدد اوطه لری وار قوجمان بر آپارتمان ، بر بلوکدر . غریب شی ! بوراسی کتابخانه ، آنتیقه خانه اولمقله برابر ساعت بش چایخانه‌سی ده ایمش . کوبار قاچ کتاب آلدق . انتیقه قسمنده صیرمه‌لی بر قادین وبر ارککك آباسی ، یلك وقوشاغی وارایدی . براسکی سلاحلق دخی اصلمش ایدی . بوکسوه لر ایکی دکنکه طاقلمش واوزرلرینه « تپه دلنلی علی پاشا » نك دیه یافته لر قونمشیدی . قیمتنی صوردق . اوزرنده اوتوز بیك لیرا یازیلی اولدیغنی ارائه ایلدیلر .

بن ، تپه دلنلی کیم اولیور ؟ دیه صوردم . بر مشهور حیدوددر . . . دیه جواب ویردیلر . بوکسوه اونك اولدیغنه



الده بر وثیقه وارمی دیدم . بزم سوزمز وثیقه در دیه جواب ویردیلر .

چارشو خلقنك متاعلرینی سورمك ایچون سویلدكاری یاغلی باللی سوزلره زمانمزده كیمسه‌لر ارتق اینانه ماز . لكن بو چاپجی وانتیقه‌جی انكلیزه سوز اكلاتمق ده براز كوجدر . حریفك كندی هودوك ودیدیكی دیدكدر .

اوتله‌عودتمزده «صقلیه» فتحی حقنده‌عرب مؤرخلرینك نه دیمش اولدقلرینی تحقیق ایلدم . برنجیسی ۱۸٤۱ تاریخنده پارسده طبع ایدلمش « اخبار دولة بنی الاغلب بأفریقیة وصقلیة » نامنده بركتابدركه ابن خلدونك « كتاب العبر وديوان المبتدا والخبر » ندن آلنمشدر . هم اصلی هم فرانسزجه ترجمه سی برآراده جمع ایدلمشدر . افریقاده و « صقلیه » ده بنو اغلب حكومتی ایله كذا « صقلیه » ده « بنو كلب » حكومتنی یازمشدر . مفصل دكلسه ده ینه كوزل برتقویم تواریخدر . بركتابم دها واردر . اوده « شیخ شهاب الدين ابی عبدالله یاقوت » ك « معجم البلدان » یدر . بو كتاب « لایبزیغ » ده طبع ایدلمشدر . ایشته بوایكی كتابدن « صقلیه » فتحنی بروجه آتی بالاجمال شورایه قید ایدیورم .

شویله كه : عساكر اسلام ، « صقلیه » جزیره‌سنی تاخلیفهٔ ثالث حضرت عثمان ذی النورین رضی‌الله عنه زماننده

شام والیسی اولان معاویه نك امریله مصردن افریقا ساحلنه
کلدکلری وقت اوکرنمشلردی . حتی اوزمانلرك موده سی
اولمق اوزره‌ده «معاویه بن خدیج الکندی» نك قوماندا سی
تحتنده «صقلیه» جزیره سنه کمیلرله آقینجیلق ایلمشلر وعساکر
اسلام افریقا ساحلنك ایلریسنه اوزاندقجه اورالرده
ساکن بولنان روملر «صقلیه» جزیره سنه فرار وهجرت
ایتمشلر وصوکره‌لری کمیلرله کله‌رك ساحلده ساکن اولان
اسلامه هجوم ایلمشلر وبوندن صوکره اسلامده مقابلة جزیره یه
آقینلر ایتمشلردر . ارتق بوندن صوکره زمان زمان هرایکی
طرفدن ده اقینجیلق ویغماجیلق وقوع بولمشدر . هجرتك
۲۱۲ سنه سی افریقاده والی بولنان «زیادة الله بن الاغلب»
قیروان قاضیسی «اسد بن الفرات» نام ذاتك قوماندا سی التنده
«صقلیه» یه عسکر سوق ایلمشدی . مؤرخین عرب اشبو سوق
عسکرینك سببنی بروجه آتی حکایه ایدیورلر . دیبورلرکه :
استانبول ایمپراتورلغنه تابع بولنان «صقلیه» اطه سنه
«قسطنطین» نامنده بر ذات والی تعیین اولنه‌رق استانبولدن
جزیره یه کلمشیدی . بوذات «فیمی» اسمنده جسور بر
رومالی کمیجی‌یی «صقلیه» دوننمه سی اوزرینه قپودان
تعیین ایلمش «فیمی» ده افریقا ساحلنه آقین ایدرك پك
چوق شهرلری صویمش ونیجه مالاری یغما ایلمش ایسه ده درحال

« صقلیه » یه عودت ایتمیه‌رك افریقا ساحللرنده تأخیر ایلدیکندن استانبول ایمپراتورلغی بوکاقیزمش و « صقلیه » والیسی بولنان قسطنطینه « فیمی » یی طوتوب حبس واشکنجه ایلمسنی امرایلمشدی . بوایسه مال غنیمتندن مرکزی محروم ایلدیکی ایچون اوللی دیرم . اغیزدن قولاغه انتشار ایلین بوخبر نهایت « فیمی » نك قولاغنه وارمش اولدیغندن قپودان دریا افریقا ساحلندن همان « صقلیه » یه کلمش و « سراقوزه » لیماننه کیره‌رك حرباً شهره مستولی اولمش وبونی خبرالان « قسطنطین » دخی عسکریله کلمش « فیمی » ایله حرب ایلمش ونهایت قسطنطین منهزماً فرار ایتمش ، « فیمی » ده عسکریله ارقه سنه دوشه‌رك « قاتانیا » ده تکرار حرب ایتمش و دشمنی اولان قسطنطینی قتل وکندیسنی « صقلیه » قیرالی دیه اعلان ایلمشیدی .

جزیره نك برقسمنه « پلاطه » نامنده «Palatino» بری‌نی والی تعیین ایلمش ، بوذات ایسه « فیمی » یه قارشو طورمش وعموجه زاده‌سی « میخائیل » اسمنده برکیمسه ایله ده اتفاق ایدرك بر چوق عسکر جمع ایلمش حرباً « سیراقوزه » یی « فیمی » دن آلمشدر . بونك اوزرینه « فیمی » قیزه رق کمیلریله افریقا ساحلنه کلمش ، « زیادة الله بن الاغلب » ه التجا ایتمش وعسکر ویردیکی حالده «صقلیه» یی

اسلام نامنه فتح ایده جکنی وعد ایلمش . ایشته بوکا بنـاً « صقلیه » یه ایلك اسلام عسکری کوندرلمشدر . بو وقعه هجرتك ۲۱۲ سنه‌سی شهر ربیع الاولنده وقوع بولمشدر . کمیلر اولا « مازر » نام لیماننه کلمش و بورادن « فیمی » نك دشمنی اولان « پلاطه » اوزرینه کیدلمشدر . نهایت عساکر اسلام قارشولادیغی روم عساکری ایله حرب ایلمش بونلری منهزم ایتمش و « بلاطه » ده « قالابریا » یه فرار ایلمش واوراده مقتول دوشمشدر . بو محاربه ده اردوی اسلام برچوق قلعه لر ضبط ونیجه مال اغتنام ایلمشلردر . ایشته بوتاریخدن اعتباراً عساکر اسلامك ایاغی « صقلیه » ده برطوتمش ایسه ده کندیلری برکون راحت اوتوره مامشلردر . زیرا استانبول ایمپراتورلغی بالطبع بوحاله سکوت ایتمیه رك ارقه‌سی ارقه‌سنه سیچلیایه سوق عسکر ایده بولنمش اولدیغندن اردوی اسلام ایکی سنه‌یی متجاوز برمدت ایچنده حربسز برکون کچیرمامش وآزقاله دشمننه مغلوب اوله‌جقمش . حتی جزیره یی ترکله « سیراقوزه » دن کمیلرینه بینه‌رك افریقایه چکلمك ایستمشلرسه‌ده دشمن دونانمه سی لیمانك اغزنده کندیلرینی محاصره یه الدیغندن بونلرده کندی کمیلرینه اتش ویره‌رك قاره یه چکلمشلر و اولا « میناو » شهرینه کلمشلر و صوکره « جیرجنتی » یی حرباً آلمشلر وارقه‌سندن « قصریانه » یه

کیتمش اوتورمشلردر .

روم اردوسی ارقه‌لرینی بیراقامش و ارالرنده قولیرا دخی ظهور ایتمش اولدیغندن قوت اسلام کوندن کونه اکسلمش وزاد وزخیره‌لری بوسبتون توکنمه درجه سنه کلمش ، حیوانات حتی کوپك اتلرینه قدر نه بولدیلرسه ییمشلر ودشمنلرینه تسلیم اولمامشلردر .

نهایت هجرتك ۲۱٦ سنه‌سی بردنبره اندلس دونانمه‌سی «صقلیه» صولرنده ظهور ایتمش وبوصره ده افریقادن دخی کمیلرله عساکر امدادیه یتشمش اولدیغندن روم‌اردوسی محاصره خطرلرینی قالدرمشلر ، حتی پیری‌نی پیرتی‌نی طوپلایه‌رق بوسبتون اطه‌نك اسلام عسکری بولنمایان یرلرینه‌صاویشوب کیتمشلردر .

عرب مؤرخلرینك یازدقلرینه کوره اندلس دونانمه سیله افریقادن «صقلیه» یه عساکر امدادیه‌نی حاملا کان کمیلرك یکونی اوچ یوز قطعه یه بالغ بولنمشدر .

دیرکن اردوی اسلام «پالرمو» اوزرینه‌حرکتله‌مواصلتنده همان شهری صیم صیقی محاصره ایتمشلر ، پالرمو ده بولنان والی وقوماندان الك صوکره امان دیمش ومال وعیالنی آله‌رق بحراً شهری ترك ایلمش اولدیغندن عساکر اسلام ده

٢١٦ سنه‌سی ماه رجبنده کوسنی، نقاره‌سنی کومبورته‌ده کومبورته ده پالرمویه کیرمشدر . یازیورلرکه « پالرمو » ده محاصره ابتداسنده یتمش بیك نفوس بولندیغی حالده اردوی اسلامك دخولنده انجق اوچ بیك کیشی قالمشیدی . بوندن صوکره ارتق « پالرمو » ده معموریت باشلامش و پك آز مدت صوکره تکمیل جزیره یه پایتخت اولمشدر .

بو اقشام خبر الدم که : اوتلمزه یکرمی قدر امریقالی سیاح کلمشدر . صول طرف اوطه ده چیت یوق . باره آیجی قومشولر کوسکون اولمیدر دیدم .

اقشام طعامندن صوکره براز موزیقه دیکلیه یم دیه آلت قاته ایندم . هانکی موزیقه یی دیکلیه جکم ؟ امریقا زنجیلرینك تپینمه‌لرینه « تانغو » آدینی ویره‌رك بتون اوروپایی ظیب ظیب اویناتان انکلیز وامریقانلر « صقلیه » یی زیارت ایچون « ویللا ایجی آ » اوتلنه مسافر کلدکدن صوکره بوراده « تانغو » هواسندن بشقه برموزیقه چالنیرمی ؟ بردوزینه قدر کوکرجینلر چیفتر چیفتر اوچشیورلردی . اللربللره صارماشیق اولمشیدی . کوزه یساق یوق آ ! . . اختیارلرك اشغال ایلمش اولدیغی برکوشه‌یه بن ده قورلدم . اوزاقلری سیرایتمك ایچون قوللاندیغم دوربین کوزلکمی ده برونمك

دیره‌کینه صیم صیقی برکیتدکدن صوکره اورتالغی واز جمله رقص ایدنلری بربر سوز مکه باشلادم .

تیلکی چوق بیلیر دیرلر اما بنجه عاشق قادین دها چوق بیلیر . رقص صالوننده سیرجیلرك اك چوغنی اختیارلر ، اسکی قورتلر تشکیل ایدیوردی . نظر دقتلری ایسه اویونجی قادین وقیزلرك ایاقلرندن زیاده سورمه‌لی کوزلرینی تعقیب ایلمکده اولدیغنی کوردم . حقیقة بونلرك کندیلریله‌رقص ایدن ارککلره کوزسوزملری طویلور تماشالردن دکلدر . خصوصاً بزلر کبی آلتمشنی طولدرمشلره کوره مناظر نفیسه‌دن عد ایدلملیدر . بابل اویمکدن اوصانیر ، قادین سویلمکدن اوصانماز . ایچلرنده هم رقص ایلیورهم متصل سویلیور اولانلری دخی واردی . غایت اوزون بویلی برکنجك پك قیصه بویلی برمادام ایله رقص ایلمسی طاقتسز کورنیور ایدی. هله دازباشلی وجاملری بیوك کوزلکلی وقیصه بویلی براختیارك پك کنج وکوزل برقیزله رقص ایلمسنده کی مناسبتسزلك بردرلو کوزلریمك قارشو سندن کیتمیور . بکا اوطه قومشولرم اولان بال آجیلرینی کوستردیلر . میلانو شهرندن ایمشلر . کنج وکوزلدرلر . قان تر ایچنده رقص ایدیور وآراده برکره بری برلرینه معنالی معنالی ده باقیورلر ایدی . ممنون اولدم . کندی کندیمه ، امان اویناسونلر . ایتجه

یورلسونلر . حتی زیادەسیله خلط خموربیله اولسونلرکه بن اوطەمده راحتجه اویویەیم دیدم .

حقیقة کنج ، دینج قومشولر حقنده بویله برتمنی نازکلك عد اولنماز . اما اختیارلرك کنجلردن زیاده جانلرینی سودکارینی ده انکار ایتمامليدر .

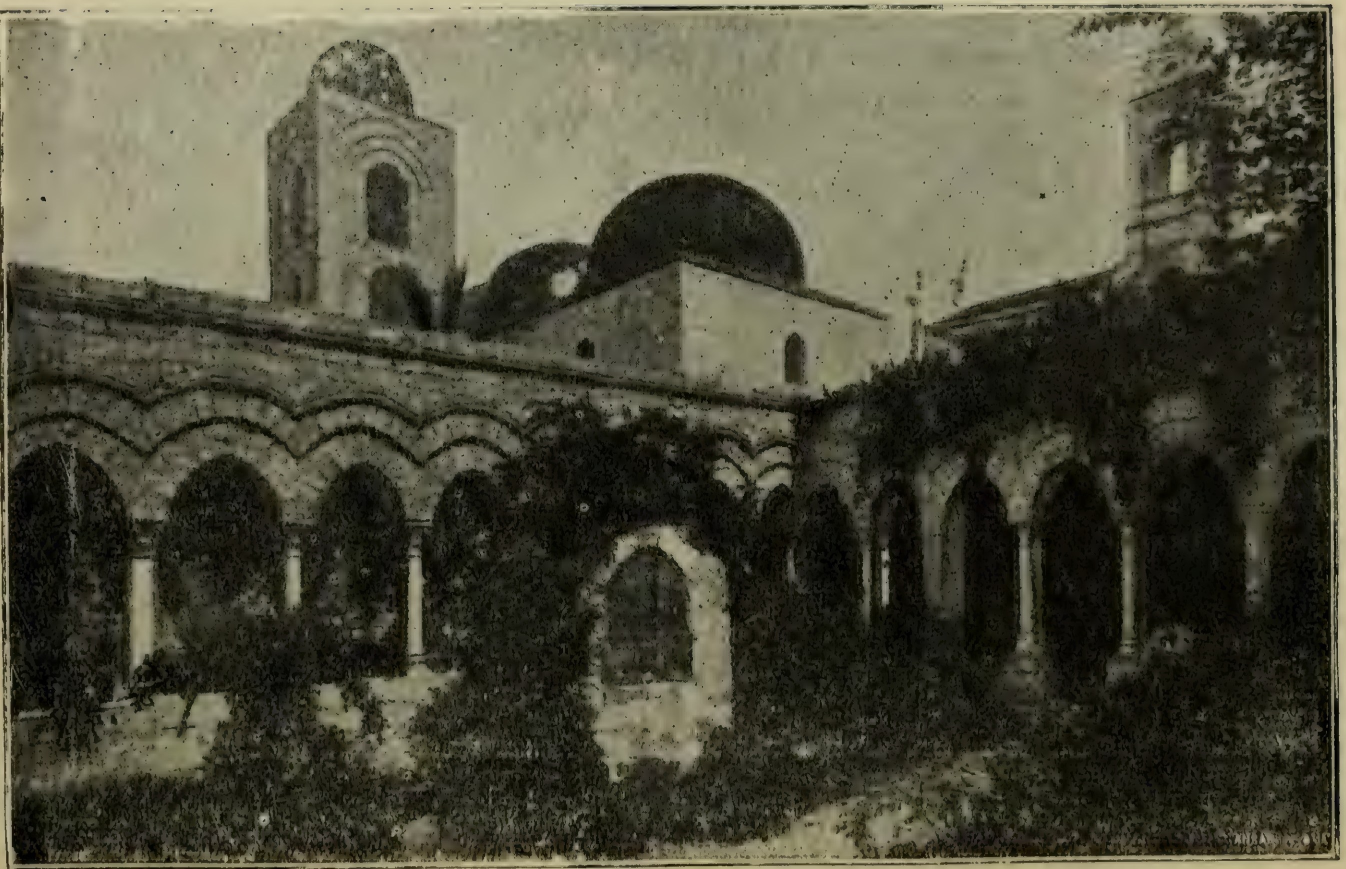


٢١ كانون اول سنه ٩٢٠.

پالرمونك هواسی هیچده صغوق دكلدر . اوطه‌لرمزده اوجاق ، صوبا وسائره كبی شیلر یوقدر . انجق بولندیغمز شوموسمده براز زیاده یاغمور یاغارمش دییورلر . نادراتدن اوله‌رق اقامت ایلدیكمز اوتلك تام قارشوسنده ، شرق جهتنده كورینان چپلاق طاغلره‌ده دون كیجه براز قارسرپمشیدی . صباحلین بو طاغلرك كموش قاپلانمش كبی پارلادیغنی كوردم . برایكی ساعت صوكره قارلر اریدی . طاغلر تكرار حال طبیعیسنی آلدی .

قبل الظهر شهره كیدرك صوره صوره بلدیه نك مقاولات محررلكی قسمنك یازیخانه‌سنی بولدم . پك اسكی برسوقاقده قدیم بربنانك زیاده سیله كیرلی بریرقاتنی اشغال ایتمشیدی . امان یاربی ! نه جماعت ! نه ده پژمرده قیافت ارباب مصلحت ! . . . مقاولات محررلكی ایله ایشم ، برحسابت

بولندیغمه دائر رسمی برشهادتنامه آلمقدی .
سینیور مأموری نهایت کوره‌بیلدم . مقصدیمی و سببنی اکلاتدم
اوزرنده فتوغرافم بولنان پاسپورتمی ده ارائه ایتدم .
بوپاسپورتك صاحبی بن اولدیغمه دائر ایکی معتبر شاهد
کتورمکی طلب ایلدی . سنیور ! عناد ایتمیکز برفتوغرافه
اعتماد ایتمیز دیه ده صوك سوزینی سویلیه‌رك بنی
صوصدردی .
بر حدت مأموری ترك ایلدیکم صره‌ده بر ذات پیدا
اوله‌رق ایسترسه‌م شاهدلر بوله جغنی واجرتنی آله‌جغنی فلاننی
اکلاتدی . لکن اجرتلی شاهد قبول ایده‌میه جکمی سویلدم
و حریفك سوزینی دیکله مدم . حدت ایله قالقان زیان ایله
اوتورردیرلر . یالانجی شاهد اجرتی فلان دیه بلکه ده اون
ایتالیان لیراسی ایله بیته جك برایشمی اوتلك دعواوکیلی
واسطه‌سیله یتمش لیرایه یاپدردم . اوتل مدیرینه آیروجه
تشکرلرم‌ده جابا ! . . .
اوکله طعامندن صوکره امیره حضرتلریله « سان
جیووانی ده‌لی ارمه‌میتی » « St. Giovanni degli'
Eremiti » نامنده‌کی جامعدن دونمه برمقبره‌نی ویابرصومعه
نی زیارته کیتدك . قپوسنه واردیغمزده ایکیشر لیرا دخولیه
سنی ویره‌رك باغچه‌سنه کیردك . رسمندن ده کوریله جکی





وجه لوزره يوراسى برجامعدر . درت كوشەلى زواللى منارەسى ده وقتيله چاك قولەسى اولمش ايمش .

پالرموده بونك كبى نه قدر اسكى وتاريخى مبانى وسائره وار ايسه جملەسنى معارف نظارتى آلمش وايكيشرليرا دخوليه وضعيله معارفه ايراد پيدا ايلمش وسياحلره ده زيارت محللرى تهيه ايتمشدر . هرحالده حفظ آثار ايچون فنا بر قاعده دكلدر ديرم .

دخوليه بيلتى ويرن آدمجغز رهبرلك دخى ايدرك بنانك هرطرفنى طوغرو ، اكرى تعريفلريله برر برر بزه ارائه ايلدى . بوراسنى نورمانلر ١١٣٢ سنهٔ ميلاديده عربلردن الەرق ذاتلرينه مدفن ياپمشلرمش (١)

قپوسنك اوزرنده وداخلنده بولنان اويمەلر هپ عرب

---

(١) بزم سينيور رهبرك سوزنجه نورمانلر بوجامعمزى ١١٣٢ سنهٔ ميلاديده وافتيز ايلمشلردر. بوايسه هجرتك ٥٢٧ تاريخنه مصادفدر . حالبوكه نورمانلر اطه يى ٤٦٤ هجريده يعنى ميلادك ١٠٧٢ تاريخنده تكميل استيلا ايلمشلردى . بوحسابجه خرستيان استيلاسندن آلتمش سنه صوكره اسلام عرقى اطه دن قطع ايدلمش ووقفلرى مندرس اولمشدر ديمكلى ظن ايلرم .

رسم وصنعیتدر . خارجدن منظره‌سی مصرده «قبور الخلفا» نام محلده کوریلن بنالری اکدریور . انجق قبه‌لری نصف کرویدر .

باغچه‌سی پك ظریفدر . مصرك باغچه‌لری کبی خرما ولیمون وهند اینجیری وسائر اشجار ونباتاتدن عبارتدر . بوراده نورمانلر طرفندن بنا ایدلمش وشمدیلرده یالکز دیرکاریله کمرلری قالمش بر صومعه خرابه‌سی دخی کوریلیور . برده قدیم صوصهریجی موجوددر : بو جامعك بش عدد قبه سی واردر . بوراسنی یاریم ساعتدن زیاده کزدك . موجود مبانی وخرابه‌سنی کوسترر برقاچ ده‌صولی بویا رسملر آلدق . ارواح کذشتکان اخوان دینه فاتحه‌لر دخی اوقودق .

دیرکن امیره حضرتلری ، زواللی دین قارداشلرمز ! کیم بیلیر بورالرده نه قدرکز مدفونسکز ! دیه بر حس دیندارانه ایله باغچه نك بر کوشه سنده طوران بر طاشك اوزرینه اوتور یوردی . وماضی اسلام تفکراتنه طالدی . بن بو حالدن زیاده‌سیله متأثر اولدم . کوزچقورلرم یاشله طولدی . چکم ودوداقلرم تیتره یه‌رك کندی کندیمه شویله سویلنمکه باشلادم .

سلام الله علیکم ای ارواح مسلمین ! رحمة الله علیکم



سیچلیاده مرکب آرابه‌سی

یا اخوان دین ! قان وجانلرکز بهاسنه قازانه‌رق اسلامه وطن ایلدیککز بواطه‌یی اخلاقسز اخلافکز ، جهالتی یولنه فدا واهل تثلیثه پیشکش چکدیلر .

اعلان کلمة الله ایچون بنا ایلدیککز شو معبدك کلسه‌کز ده بو کونکی حالنه باقکز . مناره‌سنه چاك تعلیق ومحراینه صلیب رکز ایتمشلردر . عجبا بو حاللری کوروب‌ده اجیمیان وجیکری یاغیان بر مسلمان بولنورمی ؟ آه حس ملی ! واه حس دینی ! بوراده کیم بیلیرنه قدر مسلمانلك « الله اکبر ولله الحمد » صدالری ایشیدلمشیدی ؟ کیم بیلیر ؟ بو مسجد مؤمنینه نه قدر علما وفضلای موحدین دوام واداى فریضهٔ صلات ایلمشلردی ؟ یاربی سن امت محمده مرحمت ایت . هدایت ایله ده باری بو کون اللرنده قالمش اولان بقیهٔ ملککی حفظ ایلسونلر . آمین .

نه‌دن صوکره امیره حضرتلری کیده‌لم دیدی . رهبرك مع زیاده بخشیشنی ویره‌رك چیقدق . طوغروجه اوتلمزه کلدك .

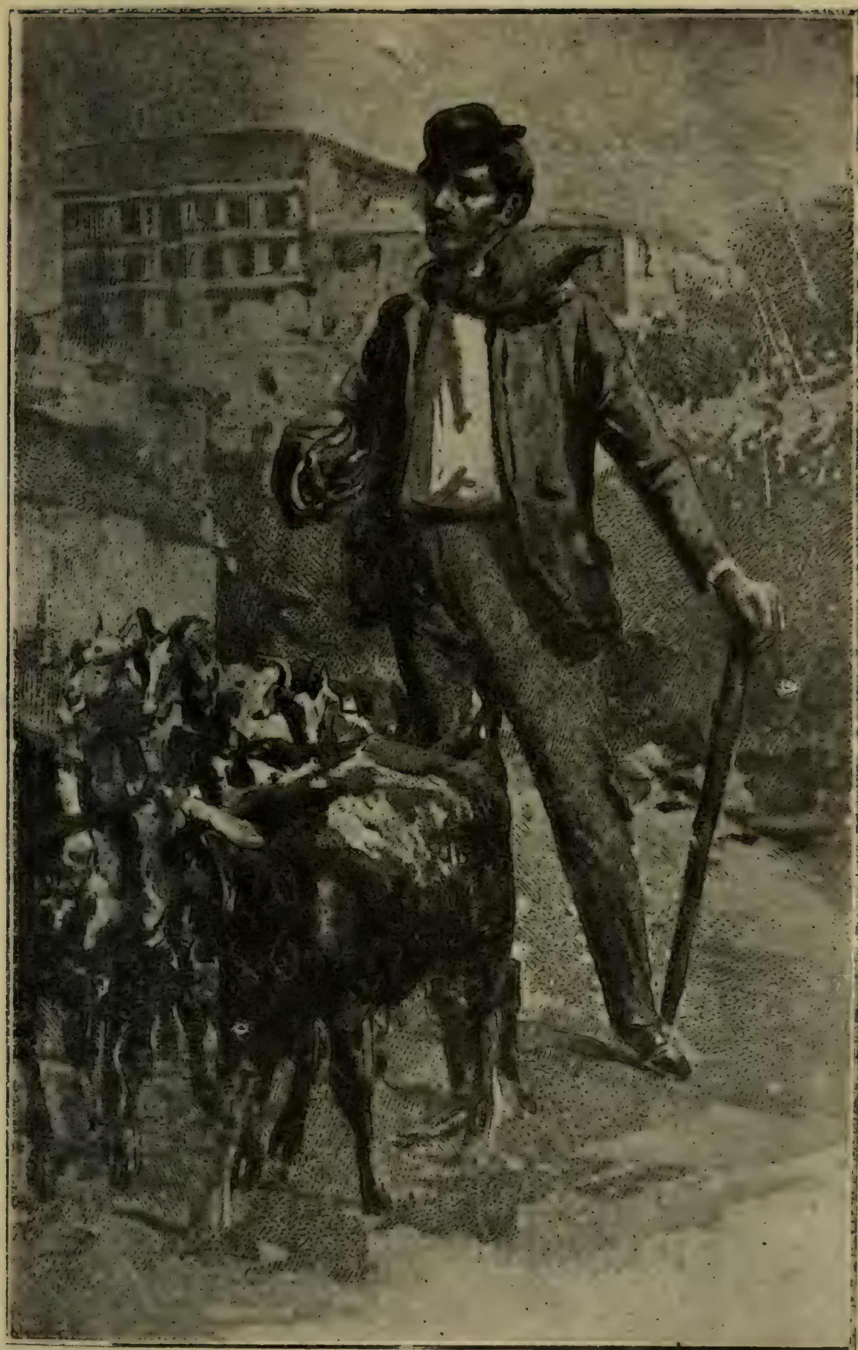
اوتوموبیل ایله کلدیکمز اثناده تصادف ایلدیکمز شیلردن بریسی‌ده مصر کبی چمندرلری ارابه‌لره قوشه‌رق استخدام ایلملریدر . حتی تنظیفات آرابه‌لرینه قدر مرکب قوشمشلردی کوردم .

سوقاقلری ، جاده‌لری هم کنیش هم تمیزدر . مبانی تکمیل بوتون طاشدندر . خانه‌لرینك بالقونی چوقدر . همان هر بالقونده اوزون ایپله مربوط بر سپت موجود اولوب سوقاق ایله اپارتمان اراسنده واسطهٔ نقلیه بونك ایله اجرا ایدیلیور . مثلا ایاق صاتیجیلرندن سبزه ومیوه ویاهرنه اولورسه اولسون برشی الیرسه بو سپتله نقل اولنیور . نه یوقاروده کیلر اشاغی یه ونه صاتیجیلر یوقارویه اینوب چیقمغه لزوم قالمامشدر . حتی پوسته‌جی بیله کلدیکنده کتوردیکی مکتوبی وغزته‌یی ویا پاکیتی اشاغی یه صارقیدیلان سپتك ایچنه قویور . بو اصول او مملکتلرجه پك مقبول اولسه کرکدر . هم اپارتمان ساکنلری ایکیده بر اشاغی یه اینمك زحمتندن قورتولیور همده صاتیجی وسائره کبی نه ایدکاری بللیسز حتی ایچلرنده هر درلوسی بولنان اشخاصه آپارتمان قپولری آچلمایور .

نه دیرسکز ؟ پالرموده سیار صاتیجیلر متاعلرینی اعلان ایچون کوجلری یتدیکی قدر باغیردقلری اثناده الارینی قولاقلرینه قویورلر . بنجه عرب اوغلی عرب اولدقلرینه بر دلیل ده بواوله بیلیر . بلاد عربده هله بزم مصرده اذان اوقویان مؤذن افندیلردن الده خواننده‌لره وایاق صاتیجیلرینه قدر جمله‌سی چاغیردقلری ، باغیردقلری زمان بر وبعض کره ده



سبزه و میوه یوکلی در کیله سوقاقلرده الی قولاغنده
باغیره رق طولاشان سیار صاتیجی



کچیلر یله طولاشه رق سود صاتان بر سودجی



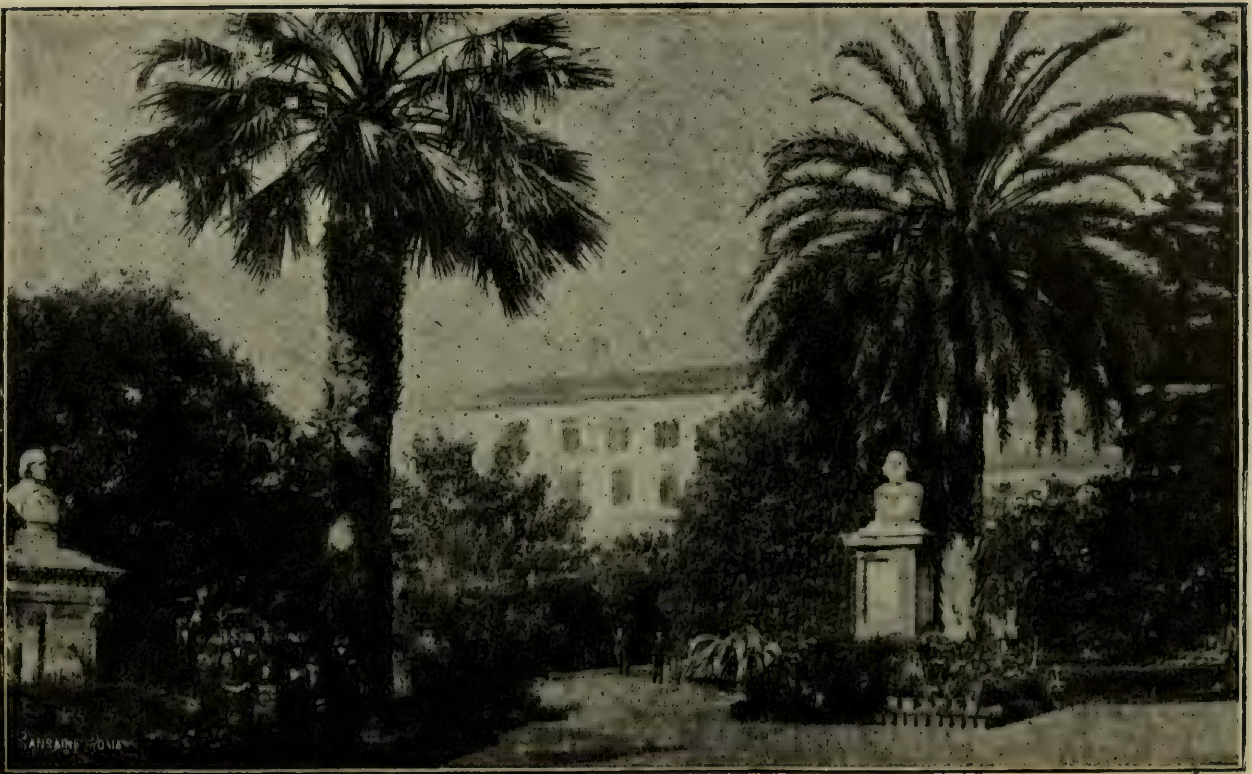
بالرمو سوقاقلرنده اینکاریله کزن سودجینک بالقون سپتنه سود بنی قومسی

ایکی اللرینی قولاقلرینه قورلر . انسان دینی دکیشمکله خوینی دکیشمز . خوی جانك التنده در . جان چیقمدقجه خوی چیقماز .



٢٤ كانون اول سنه ٩٢٠

بوصباح شهره كلدم . اشاغی یوقاری طولاشدم « مارینا » میدانندە بولنان غاریبالدی باغچه سنه کیردم . هرطرفنی کزدم . مصرك اوزبکیه باغچه سی قدر بلکه بیوك دکلدر . لکن هم کوزل طرح ایدلمش همده اشجار وازهاری ایی انتخاب اولنمشدر . دهاسی وار . یوللرینك مناسب محللرینه مشاهیر هیکللری رکز ایدلمشدرکه : رساملره کچوك برمدرسه دخی اوله بیلیر . باغچه نك طولامباجلی یوللرنده بعض صیقی اغاجلی نقطه لرینه وضع ایدلمش اولان طاش واغاج قنا پەلر اوزرنده قیز اوغلان چیفت چیفت تازەلر اوتور مشلر ، کویا حیات مستقبله لرینه نظام ویرمك ایچون صیقی فیقی سوز ایدیورلر ! ... صاچی ، صقالی دکیرمنده آغارتمش ، اونی الەمش ،



پیاتزا مارینادہ کی باغچه وغاریبالدینك نصف هیکلی

السکینی اصمش یکی توبه کاراختیارلر ایسه یوللرك آچیق یرلرنده کی طاش سدیه‌لر اوزرنده کونشلنیور وکلوب کچن تازه‌لره سونوك نظرلرینی منتقدانه عطف ایلیورلر ایدی .

نه دن صوکره باغچه‌دن چیقه‌رق « ویتوریو امانوئیل » جاده سنه کیردم . درت کوشه‌یی کچدکدن صوکره صاغده بولنان ملت کتبخانه سنه واردم . بوکتبخانه عظیم بربنانك جاده اوزرینه بولنان اوستقات نصفنی تشکیل ایدیور ایدی . بنانك باقی اقسامی ایسه بیوك براعدادیه مکتبیدر .

اوستقاته‌وارديغمده اولا کتبخانه مأمورینك اوطه سنه کیردم . السنهٔ شرقیه وخصوصاً عربجه کتابلرك اسمنی حاوی فهرست وارمی دیه سؤال ایلدم .

فهرست صالوننه بیورکز دیه جوارنده کی براوطه یی کوستردیلر . اوطه یه کیردم. حیرتمی موجب اولدی . زیرا اوطه نك ایچنه پك بیوك برماصه وضع ایدلمش اطرافنده کزیله بیله جك قدر بربوشلق براقله‌رق ماصه نك اوزرینه صره صره تللر کریلمش وحروف هجا اوزره بو تللره مقوا یافته‌لر کچیرلمشدرکه : اسامی کتب ، مؤلفلری اسملرینك ایلك حرفی موجبنجه بویافته‌لره یازلمش ونومرولر وضع ایدلمشدر.

عمومی وبعض خصوصی کتبخانه‌لرده یاپله جق بیوك

فهرسته مسوده اولمق اوزره حاضرلانان واربابنجه معلوم اولان « فیش » تسمیه ایلدکاری کچوك یافته لری مصرده چنکللی بر جلدایچینه وضع ایدرلر . بوراده ایسه بونلری عمومی فهرست حالنده سرکی یاپمشلردی .

مؤلفنك اسمیله کتاب ارامق آز چوق معلوماته متوقفدر . بوراده عجبا نه کتابلر واردر ؟ دیه کلن بر کیمسه یه بو اصول چوق فائده ویرمز . نه ایسه الف حرفی صره سندن فیشلری اوقومغه باشلادم . اولا بوراده ایلك اوکرندیکم شی ، السنهٔ شرقیه اوزره موجود اولان کتابلری کندی کتابلریله قاریشدرمش اولدقلریدر . مصر کتبخانه سنده کتب شرقیه فهرستلری کتب غربیه فهرستلرندن آیرلمشدر . پارسده کی « کتبخانهٔ ملی » ده دخی خط دست بولنان کتب شرقیه فهرستلری بوسبتون آیرو جلدلر تشکیل ایدیور .

اقباله ، بخته چیقان یانقوبیلتی کبی فیشلری قاریشدریرکن « ابن حوقل » لك « پالرمو » اوزرینه یازمش اولدیغی سیاحتنه راست کلدم .

بوکونلك بونکله اکتفا ایده یم دیه کتابك اسمنی ونومروسنی کتبخانه نك مطبوع طلبنامه سنه یازدم وبعد الامضا مطالعه صالوننه کیره رك حافظ کتبه تقدیم ایلدم .

ظن ایدرسه‌م اون دقیقه قدر بر انتظاردن صوکره رساله یی کتوردیلر . بوایسه «ابن حوقل» ك عمومی سیاحتنامه‌سی دکل ، یالکز «پالرمو» حقنده یازدیغی قسمیدر . «میشیل آماری» نام بر ایتالیان مستشرقی طرفندن فرانسزجه یه ده ترجمه اولنمش وپارسده طبع ایدلمشدی . بوذات محترم «سیچلیا» اوزرینه عربجه‌نه قدرشیلر یازلمش ایسه جمله‌سنی بش جزؤده جمع ایلمش والمانیا جمعیت شرقیه‌سی طرفندن «لایپزیك» ده طبع ایتدرلمشدر . حتی توسیع معلوماتم ایچون بوندن بر نسخه‌سنی بن دخی صاتون آلدم .

«ابن حوقل» بصره‌لی بر تاجرایمش . بغداددن قالقه‌رق تا «پالرمو» یه کلمش وسیاحتنه سیچلیا وپالرمو معلوماتنی یازمشدر . «ابن حوقل» هجرتك ۳۳۳ سنه‌سی پالرمو یه کلمشدر «میشیل آماری» نك سوزینه کوره ابن حوقل ۳٦٦ تاریخ هجریسنده یعنی ۹۷٦ سنه میلادیسنده بغداده عودت ایتدکدن صوکره سیاحتنامه‌سنی یازمشدر .

رساله یی ممکن مرتبه برسرعتله مطالعه ایلدم . خوشمه کیتدی . بوکون پالرمو ملت کتبخانه سنده بوقدر بر معلومات ایدینه بیلدم . بوراده برذاتدن اوکرندم که کتبخانه ده ایکی یوزبیك جلد قدر کتاب وارمش . حالبوکه فهرست اوطه‌سنده بولنان فیشلرك یکوننی براحتمال ضعیف اولمق

اوزره لون بيك قدر تخمين ايدرم .

فهرستی یاپلمامش کتابلر انتفاعدن ساقطدر . بویله اولان کتبخانه لری ، التونلرینی چوملمکلرله یرلره کومه رك نفسنی ده بشقه لرینی انتفاعدن محروم ایدن بخیللره بکزدرم .

بر بشقه کون تکرار کلمك نیتیله چیقدم وبعد الظهر ساعت بره طوغرو لوتله کلدم .

اوتلمزك عمومی قپوسنی « قره بینیه ری » تسمیه ایدیلن تعلیملی وکبار پولیسلر اشغال ایلمش اولدیغنی وخیراوله دیه ایچ قپودن کیردیکمده اوتلك ایچنده ده بونلردن بولندیغنی کوردم . اوطه مه کیردیکمده اوکرندم که « السید ادریس السنوسی» حضرتلری ناپولیدن کلشدر .

اوروپاده مستعمراتدن کتوریلن امرا ومشایخ اسلامی قرال مسافری نامیله کوز حبسنه المقبر عادتدر . قیرال حضرتلرینی زیارت ایچون مکر السید ادریسی طرابلسدن رومایه کیتمش وشمدی ده وطننه عودت ایدیور ایمش . کندی کندیمه دیدم که : وقتیله امرای اسلامك استبداد وغباوتلرینه قربان ویردکاری او میلیونلرله امت محمدك وطن زائلری اولان « صقلیه » نك مرکز امارتنی ، شوکوزل « پالرمو » یی اوتلك پنجره لرندن اولسون شیخم حضرتلری حسرتلرایله سیرایلسون ده احساس ملیسنك میزان الحراره

سنی بوئکله اولچسون .

تربیه دینیه‌سی غیب ایدن احساس تکملدن قالیر . طوکار .

« اذا کان اصلی من تراب وکلها   بلادی وکل العالمین اقاربی »

یعنی « مادام که خلقتم طوپراقدندر . بتون دنیا وطنم وخلق عالم ده اقربامدر » دیمك ایچون حاسهٔ ملیه یی ، عصبیت قومیه یی بوسبتون غیب ایلمك لازمدر والسلام .

اقشام طعامنده امیره حضرتلری ایله بو بحثه دائر اوزون بویلی مذاکره‌لر دخی ایلدك . نه‌یه یارار ؟ ... اولان اولمش وایش ایشدن کچمشدر .



٢٧ كانون اول ١٩٢٠

میلاد عیسی بایرامی مناسبتیله ایکی کوندنبرو هر طرف
قپالی ایدی . انجق مأکولات وخصوصاً مشروبات صاتان
محللر آچیقدر . کلیسا قپولری ایسه ایکی کوندر کیجه‌لی کوندوزلی
آچیق قالدی. چاك صدالری بر آن کسلمدی . پوسته خانه‌لر دخی
قپالی اولدیغندن غزته لر مز کلمدی . دون بایرام وبوکون پازار
دیه عمله کروهنك ، چارشو خلقنك سرخوش اوله‌رق
سوقاقلره دوکولدیکی وخصوصاً تومبولا بیلتلرینك نومرولرینی
علام الغیوب باپاس افندینك تعریفی وجه اوزره الدیغی حالده
ینه قسمتنه چیقمامش اولدیغندن میخانه‌لرده یومروقلرینی
دستکاهه اوران قلندرانك غوغا ایتمك ایچون بهانه ارادیغی
برکونده اوتلدن طیشاری چیقمه نك برفائده‌سی اوله‌میه‌جغی



پاپاس افندی قوندوره بویاجیسنه پیانقونومرولرینی املا ایدیور که
بویاجی بونومرولری آلیرسه مطلقا پیانقویی قازانیرمش ! ...

بیلیور ایدك . بو مملکتده بر نوع سیار پاپاسلر واردر که : سادهدل خلقه آلهجقلری توه بولا بیلتنك نومرولرینی سویلرلرو مقابلنده بخشیش آلیرلر . رسمده دخی مشاهده اولنور .

بناً علیه بوکیجن ایکی کوننزی هب اولدیغمز یرده کچیر مشیدك .

بیهوده کچن ایکی کوننزك آجیسنی چیقارمق ایچون ده « Monte Pellegrino » دیدکلری زیارت طاغنه چیقمغه قرار ویرمش و بوبابده لازم کلن ترتیبلری یاپمش ایدك . شویله که اوتل مدیری ، اوکله طعامنزی وصوینزی ایکی سپته ترتیب ایتدرمشیدی . سیاحین طاغه مرکب سوار چیقدقلرندن بزم ایچون ده یارم دوزینه چمندر حاضر ایدلمشیدی . چیقه جغمز زیارت طاغنك سطح بحردن ارتفاعی ٦٠٦ متردر .

نهایت قبل الظهر ساعت اونده امیره حضرتلریله برارابه یه بینه رك اوتلی ترك ایلدك . جبل زیارت شهرك شمالنده بولنان اوتلمزك شمالنده وتمام ساحل بحرده در . طاغك جنوب اتکنه یعنی شهرك قره کمرکی بولنان محلنه وصولمزده ارابه دن ایندك . قدومنزه انتظار ایدن مرکبجیلری بوراده حاضر بولدق .

اولا امیره حضرتلری اکرلی برمرکبه سوار اولدیلر . بعده جملهمز برر برر مرکبلره بینه رك برقطار تشکیل ایلدك

وطاغه طیرمانغه باشلادق . کیم بیلیرنه قدر عصر مقدمی نیجه کلفتلرله میدانه کتورمش اولدقلری بوطاغ یولی ایکی اوچوروملك زاویه مائله حالنده تشکیل ایلدیکی غایت قورقونج برکوشه سنه کوپرولرله یاپلمش « زیق زاق » دینلن برطریق منکسردن عبارتدر . زواللی مرکبلر آهسته آهسته چیقیورلردی . براز صوکره مرکبجیلر « عا ... » دیه باغیره‌رق حیوانلرینی سورمکه باشلادیلر .

عا !.. می ؟ نه غریب ندا ! بزم مصرده مرکبجیلر ایله یوك ارابه‌جیلری حیوانلرینی « حا » دیه سوررلر . سیچلیاده ایسه « عا ... » دیه سوق ایدیورلر . بنجه « حا ایله عا » اراسنده یك آز مخرج حلقی فرقی بولندیغندن هرایکی نداده برقوملك برجماعتك مالیدر دیرم .

پالرمو بلدیه‌سی بوعجایب طریقی محافظه وتعمیر ایچون دائما فداکارلقده بولنمش اولدیغی ظاهر ایدی . خصوصاً کوپرولری ختامه ایصالدن صوکره یاپلمش اولان یوللرك ایکی طرفنه‌ده محلك قابلیتنه کوره چام و سروی فدانلری دیکمش بعض یرلرینی ده هند اینجیری اورمانی حالنه کتیرمشیدی .

یوللك دیك محلنی بیتیرمك اوزره ایکن ، چمندرلرك برقاچی آدملرینی قیصه لتدیلر . و عا ... نداسنی اکلامامازلغه

کلدکلرندن سوروجیلرینك صوپالری ده صاغریلرینه اینمکه باشلادی .

احساس حیوانی نه غریب شیئدر ؟ بولندیغی محیطك هر درلو حالنه اورتاق اولور . حتی اراسنده یشادیغی قوملرك ، احتیاجی درجه سنده لسانلرینی اوکرنیر . خلاف معتادی بشقه برقومك اراسنه دوشرسه لسانلرینی بیلمز اولور . برمدت برابرلرنده بولنمدقجه امرلرینه اطاعت ایتمکی بیلهمز . نهایت زمانله احتیاجی قدر لسانلرینی اوکرنه رك امرلرینه اطاعت ایلر .

شو کچن حرب کبیرك ختامنده مصرده بولنان انکلیز اردوسی کندینه لزومی قالمیان مکاره حیوانلرینی فروخت ایلدیکی صره ده قاهره تنظیفات دائره سی ده بونلردن برمقدار استر صاتون آله رق تنظیفات ارابه لرینه ویرمشیدی . بو آرابه لردن برینك استری نصلسه برکیمسه یه چارپمش اولدیغندن ارابه جیسی مسئول طوتلمش و محکمه یه سوق اولنمشیدی . حضور محکمه ده نفسنی مدافعه بابنده ارابه جینك بروجه آتی سوزلرینی غزته لرده شویله اوقودق ایدی . «رئیس افندی امین اولکز که بن بو وقعه دن مسئول دکلم . تهلکه نك وقوع بوله جغنی کوردیکم آنده کوچمك یتدیکی قدر « یص . یص » دیه باغیردم . حالبوکه حیوان عربجه اکلامیور . بن ایسه انکلیزجه

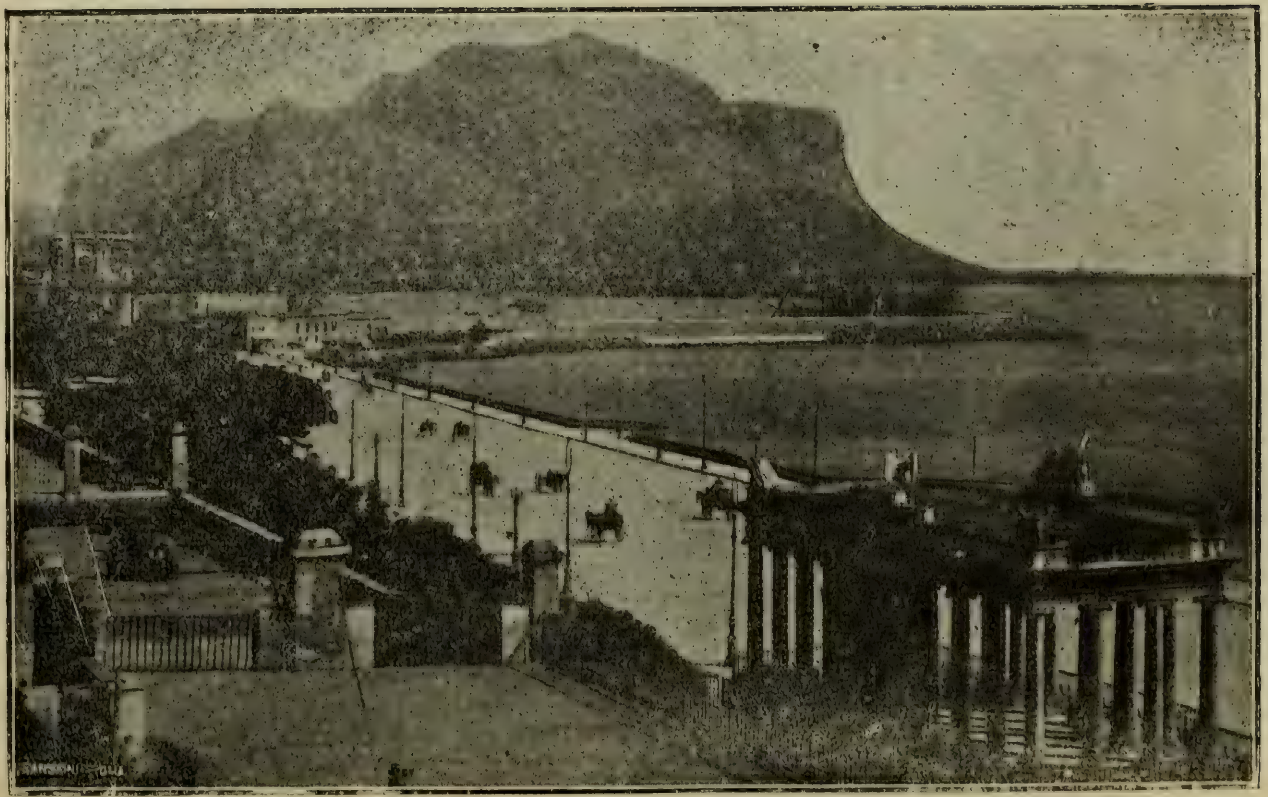
بیلمیورم » . بویله غریب بر مدافعه اوزرینـه محکمه‌نك
ارابه جی‌یه نه حکم ویردیکنی اوکرنه مامشیدم .

مصرده عموماً بوکبی حیواناتی «حا ...» دیه یوروتدکلری
کبی « یص .. » دیه ده طوردیرلر .

بر کون مقدمی برچوق یاغمور یاغمش اولدیغندن یوللرمز
ایلرولدکجه یاپشغان چامورلره تصادف ایلراولدق . زواللی
حیوانلرنه : حا ... نداسنه نه‌ده صویا اشـارتنه قولاق ویرمیه
رك عادتا طیانديلر قالدیلر . جمله‌مز مرکبلردن اینه‌رك یورومکه
باشلادق . اراصره طوره‌رق دونوب پالرموه باقیور ایدك .
حقیقةً شهرك بو جبل زیارتدن منظره‌سنه طویلماز . پالرموء
هلال شکلنده قوشاتمش اولان طاغلرك اوکنده خفیف
بر سطح مائل اوزرینه بنا ایدلمش دکز کنارنده جسیم وشیرین
برشهردر .

بلدیه‌سی بو جبل زیارته برده اوتوموبیل یولی یاپدرمغه
باشلامش اولدیغنی یولده کوردك . «همة الرجال تقلع الجبال »
سوزی بونلره عائددردیرم . غایت‌دیك برطاغه سرت طاشلرینی
دینا میتلرله سوکوب اته‌رق ارابه یولی یاپمق حقیقـةً مادی
ومعنوی بیوك بر همته محتاجدر .

نهایت بر بچوق ساعت صوکره « Santa Rosalia »
« عزیزه روزالینا » نك مقامنی وقبرینی تمثیل‌ایدن برزیار



ایتالیان طابیه‌سیله جبل زیارتك كورنشی

تکاهه واصل اولدق . بوراسی وقتیله عادی بر مغاره اولدیغی حالده میلیونلر صرف ایدیله‌رك كلیسا حالنه قونمش ومخصوص موسملرنده عموم پالرمو واطرافی خلقنه بر زیارتکاه اولمشدر . « Santa Rosalia » عزیزه روزالیا حقنده نقل ایدیلن حکایه ایسه شویله‌در . عزیزه روزالییا ، قرال ایکنجی غوئلیامك اقرباسی بولنان « دوق سینیبالدو » نك كریمه‌سی ایمش .

روزالییا نك یکنی اولوب پالرموده والی بولنان بر ذات قیزجغزی رغبت ومحبت ایده‌میه‌جکی بر کیمسه‌یه جبراً تزویج ایتمك ایستمش وروزالییا ده قتولیك مذهبی اوزره عفتنی حضرت مریمه وقف ایلمش اولدیغنی دعوا وبقیه حیاتنی عبادتله کچیرمك ایچون بو مغاره‌یه کلمش طیقانمش والی آخر العمر بوراده اعتکاف وعبادت ایتمش ایمش . نهایت میلادك ۱۱۹۰ تاریخنده قیزجغز فوت اوله‌رق مغاره‌سنده دفن اولنمشدر . بوکبی امواتی اعزۀ مسیحیه صره سنه قومق ایچون الك ازدن بر عصر زمان مرور ایتمك لازم اولدیغندن « روزالییا » خانم قیزی ده طبیعی یوز سنه صوکره پالرمو پاپاسلری تعزیز ایتمشلر واسمنی ده « سانتا روزالییا » قومشلردر .

میلادك ۱۶۲٤ سنه‌سی پالرموده شدتلی بر طاعون ظهور ایتمش وپك مدهش بر صورتده ضایعاته سبب اولمش بولندیغندن مرضی توقیف ایله اهالی‌یی مصیبتدن تخلیص ایچون «عزیزه

روزاليا » نك كميكلريني شهره نقل و زمان اسلامده مشهور
اولان « الجامع الاكبر » ك خراب ايديلن تملى اوزرينه مبنى
« قاتادرال » ديدكلرى بيوك كليسايه دفن ايتمكى رئيساى
روحانيه چارهٔ يكانه اولمق اوزره تنسيب وتصويب ايلمشلر و
سنهٔ مذكوره تموزينك اون بشنجى كونى دينى آيينلر وبك
بيوك آلايلرله سانتا روزاليا نك كميكلريني مرقدندن آلوب
كتورمشلر وقاتادرالده دفن ايلمشلردر . طبيعى مرض
مدهشك حكمنى بعد الايفا غيب اولمسنى روزاليانك معجزه سنه
وكميكلرينك كرامتنه حمل ايدرك اوكوندن اعتباراً متوفيه‌ني
« پاترونا » حاميه‌سى طانيمشلر و نائل آمال اولمق ايچون ده آداقلر
آدامغه باشلامشلردر .

شوقالى دنياده زهد وعبادتدن بشقه هيچ بر ايشلرى
اولمايان طائفهٔ رهبان دخى بولندقلرى شهرده كوپرك ال كوزل ويك
يوكسك يرلرينه صومعه‌لر وكليسالر بنا ايتدرمكى وجلب
منفعت ايچون ده دورلو كرامتلر ومعجزه‌لر اسناديله بين الناس
اولماكنى اشتهار واعزاز ايلمكى بر وقت اهمال ايتمامشلردر .
بناءً عليه جبل زيارتده كى بو مغاره‌يى ميليونلر صرفيله بك رعنا
بر معبد حالنه قومشلر و « سانتا روزاليا » نك قبرينى ده مقام
مقدس حالنه افراغ ايلمشلردر . ترابه ياتديرلى بر پارماقلق
ايچنه آلنمش واچيلوب قپانان قپاق ايچنده ده روزاليا نك

بر تمثالی یاپیرلمشدر . بونی ایسه فلورانسه‌لی هیکلتراش مشهور « غریغوریو تدسکی » « Grigorio Tedeschi » نام ذات یاپمشدر . قیرال اوچنجی قارلو طرفندن ده بو تمثاله التوندن بر مانتو کیدرلمشدر . کلیسا ده و قبره جوار بر محلده « روزالیا » نك تتویجی نامنده بر هیکل دها موجود اولوب بونی ده « نونزیو لامانتیا » « Nunzio la Mantia » نام هیکلتراش اعمال ایلمشدر .

امیره حضرتلریله برابر بو مغاره یه کیردك . هر طرفنی زیارت ایلدك . تربه دار ومفتاحدار پاپاس افندی امیره مزك حالندن ممتازیتنی ادراك وکمال خضوعله قبرك درونی ده کورملرینی بالاخطار بلندن اشاغی اصیلی اولان بر ا[illegible]ختارله پارماقلغی آچدی وهمان کویا لحد درونده یاتیورمش کبی بولنان وصاغ الی اوزاتمش کبی طوران التون مانتولی هیکلی ارائه ایلدی . حقیقة پك صنعتلی بر هیکلدر .

مظاهردن زیاده حقایق اشیایه اعتبار ایتمك ایچون ، احساس بشر حال حاضردن دها زیاده تکمل ایتملیدر . هرکس کوروننشه مفتوندر . کورونشی ترکیب ایلین اصله اعتبار ایتمیورلر . بونك ایچون اونلیدر که : بم کوردیکم قتولك رئسای روحانیسی دعوت ایمانی نشر ایچون لافدن زیاده تمثاللره ورسملره اهمیت ویرمشلردر . عقائد مذهبیه لرینی علی

الاکثر رسم وهیکارله ترویج ایتمشلردر .

امیره حضرتلری مغاره دن طیشاری‌یه چیقدقلری اثناده خدمتجیلری اولان سیچلیالی ایتالیانه « روزالییا » نک قبرنده ایقاد ایدلك اوزره پاپاسه برمقدار موم پاره‌سی ویرمسنی امر ایتمش ، سینیور پاپاس ایسه همان دفترینه بیوك موملردن التی عددینك بدلنی قید ایلمش وقبض واستلام مطبوع سندینی دخی یازه رق دفترندن کسمش ویرمش ایمش . خدمتجی ایتالیان کویا اکلایه‌مامش کبی رأیمی صورمق اوزره بکا استلام سندینی کوستردی . التی عددموم اوتوز التی کیلو وزننده ایمش . او . . . دیه استکثار ایله پاپاس جنابلرینه بوموملرك کچوکلرندن انتخاب اولنمسنی اخطار ایلدم . سینیور ! دفتره قیدایدلدی . بوحساب رومایه قدرکیده‌جکدر . تبدیل ایده‌مم . ذاتاً ثوابی موملرك بیوکلکلی قدرده چوق اولور . روزالییا نك همتی حاضر اولسون . کراماتی دائما واقعدر دیدی .

ضرری سینه یه چکمکدن بشقه چاره بیلمدیکم ایچون خدمتجی‌یه بر صورت ایدرك ایسترسه‌ك پاره‌یی ویر وامیره حضرتلرینه ده حالی عرض ایله دیدم . صوکره خبرالدم که موملرك بدلی ایکی یوز وکسور ایتالیان لیراسی طوتمشدر . قتولك عالمنده بوکبی زیارتلرك حسابی وکتابی یوقدر . بونلرك

اقلیم وموسمنه کوره سنه‌ده برقاچ کون باپراملری ایدیلیر . هرطرفدن زیارتجیلر آقین آقین کلیرلر . نذرلرینی کتوریرلر وموملر یاقارلر وصدقه صندوقلرینه پاره‌لر آتارلر .

کرچه بزم مصرده‌ده قبور اولیا جوارنده « موالد » نامیله پنایرلر اولور اما قبر جوارینه قونان صدقه صندوقلرندن زیاده اوفاق تفك تاجرلر وحتی طنطاده سنه‌ده ایکی دفعه یاپیلان « سید البدوی » مولدنده بیوك تاجرلر خیلی آلیش ویریش ایدرلر وحرکتدن برکت حاصل اولور دیرلر .

بوممکلتلرده ایسه هردرلوکاری پاپاس افندیلر ذاتلرینه وکندی کیسه لرینه حصر ایلمشلردر . مغاره دن چیقدقدن صوکره تمام یکرمی دقیقه دها یورویه‌رك طاغك شمال برونه کلدك . بوراده عظیم برقاعده اوزرینه رکز ایدلمش « سانتا روزالییا » نك غایت جسیم برهیکلی موجوددر . باشنده معدندن برتاجی‌ده اولوب یوزی دکزه در . وقتیله بوراده دکز ایچون براشارت قوله‌سیدخی وارایمش .

« سیچلیا دلیلی » نام ایتالیانجه اثرده دییورکه : بوراده‌کی روزالییا نك هیکلنه ایکی دفعه ییلدیرم دوشمشدر . بنجه کیدرمش اولدقلری معدن تاج باشنده طوردقجه عزیز هیکل ییلدیرم قضاسندن دهاده قورتوله‌میه‌جقدر .

ارتق جمله‌مز بوراده هم راحت هم طعام ایتمك ایچون

اوتوردق . هانکی طرفه نظر ایدلسه بشقه درلو برمنظره کوریلیورایدی. شمالا دکزواك اوزاقده براطه، شرقاً «اتنا» یانارطاغی کورلدیکی کبی غرباً «قاپوغاللو و موندللو» و «اسفه‌راقاواللو» ساحل بوبی قریه‌لری مشاهده اولنیور ایدی. جنوبمز ایسه طاغك الڭ یوکسك جهتی اولدیغندن تقریبا زروه سنده «تلسز تلغراف» استاسیونی بنا ایدلمشدر .

بعد الظهر ساعت اوچ بچوغه قدر بوراده راحت ایلدکدن صوکره چمندرلره سوار اوله‌رق آهسته آهسته طاغی ایندك وانجق بش بچوقده ارابه‌لرمزی بولدق . اوتلمزه عودت ایلدیکمزده امیره حضرتلری دییور ایدی که «چوق زمانلر یاد ایدله‌جك شایان طاتلی برکزینتیدر» دکلمی ؟



٢٩ كانون اول سنه ٩٢٠

بو صباح اركنجه سوقاغه چیقدم . شهره کیتدم . اکسیك اولمایان اوفاق تفك ایشلریمی کوردکدن صوکره طوغروجه « کتبخانهٔ ملی » یه کیردم . فهرست صالوننده برمدت مقوا یافته لره کوز کزدردکدن صوکره اولکی کونکی سطحی مطالعه ایلدیکم « ابن حوقل » ك پالرمو حقنده‌کی رساله سنی تکرار ایستدم . کتوردیلر . اولندن اخرینه قدر برحمله ده اوقودم . ذاتاده مقدمه‌سیله ، فرانسزجه ترجمه‌سیله وعلاوه لریله مجموعی قرق درت صحیفه‌در . خوشمه کیتدی . وقتم دخی اولدیغندن استنساخ ایتمکه قرارله رساله یی برلحظه ایچون حافظ کتبه براقه‌رق چارشویه فیرلادم والك یقین برکاغدجیدن بیاض بر دفتر صاتون آلدم وهمان کری کلدم .

قویومانی مرکبلی قلمی چیقاره‌ق « ابن حوقل » ی بروجه آتی ترکجه ترجمه‌یه باشلادم .

یوقاریده دخی تحریر ایلدیکی کبی « ابن حوقل » بصره‌لی برتاجر اولوب بغداددن تجارتله کزه‌کزه اوننجی عصرمیلادیده « صقلیه » جزیره سنه واصل اولمش ایمش .

ایشته « ابن حوقل » پالرمو حقنده‌کی معلوماتنی « ذکر صقلیه » دیه شویله باشلایور .

— « صقلیه » بر جزیره اولوب طولی یدی وعرضی درت کونلك مسافه‌در . اکثر اراضیسی طاغلق بولنوب قلعه وحصارلری پك چوقدر . اراضیسی تکمیل مزروع اولوب هرطرفی سکان ایله طولمشدر .

« بلرم » یعنی پالرمو شهرندن بشقه غلبه لكلی ومشهور برشهری یوقدر . پالرموشهری اطه نك شمال جهتنده وساحل بحرده واقع اولوب حدودلریله بش قسمه منقسمدر . بوبش قسمدن برنجیسی « پالرمو » نامی ویریلن بیوك شهردرکه طاشدن یاپلمش متین وعالی برسورله‌ده احاطه ایدلمشدر . بوقسمده تاجرلر اسکان ایدرلر .

« جامع الاکبر » دخی بوقسمده‌در . دخول اسلامدن مقدمی بوجامع روملرك معبدی ایمش . خرستیانلق زماننده دخی بوراسی کلیسا اتخاذ ایدلمش ایمش . لسان اشنا برکیسه

دن ایشتدیکمه کوره یونان حکما سندن اولان «ارسطاطالیس» یعنی « Aristate » ك اغاجدن معمول بر هیکلی بو کلیساده معلق ایمش . یونانلرك بو صورته تعظیم ایلدکارینی کورن خرستیانلرده بوکا احترام ایتمشلردر . بووجه ایله معبد درونده بوکسك بریره تعلیق ایلملرینك سببی شودر . خلق امور مهمه لرنده هپ کاوب بونی زیارتله استمـداد ایدرلر وحتی نسل طلبلرنده بیله زیارتنه کلیرلر ایمش .

ایکنجیسی « الخالصه » [1] تسمیه ایدیلن قسمیدر . بونك ده طاشدن بنا ایدلمش برسوری وارایسه ده برنجیسی

---

(۱) الخالصه‌نك بوکونده انجق بر اسمی قالمشدر . اوده پالرمولیلر « Kalsa » قالصا یاخود « Gausa » غاوصا دییورلر که پالرمونك بوکونده بر محله سیدر .

« ابن البنا » دیه مشهور اولان « ابو عبد الله محمد » ك « احسن التقاسیم فی معرفة الاقالیم » نام کتابنده « صقلیه » جزیره سنده « پالرمو » جوارنده کي « الخالصه » یی ذکر ایلدیکی صره ده دییورکه بوراسی برسور ایله محاط اولوب درت عدد قپوسی واردر . اسملری ایسه « باب کتامه ، باب الفتوح ، باب البنود وباب الصناعه در . جامعی وچارشولری موجوددر .

کبی دکلدر . بوراده سلطان « خلفا طرفندن سیچلیایه گوندریلن والی دیمك ایستیور » ومعیتی سا کندرلر . « الخالصه » ده نه چارشو نه خانلر بولنمایوب یالکز حماملر واردر . برده کچوك برجامع موجوددر . والینك حبسخانه‌سی دخی « الخالصه » ده در . دار الصناعه‌سی [1] « ترسانه » وحکومت دائره‌سی هپ بوقسمده‌در . «الخالصه» نك اوك ، ارقه وغرب جهتلرندن درت عدد قپولری موجود اولوب جهت شرقیه‌سی ایسه دکیز وقپوسز برسوردن عبارتدر .

اوچنجیسی « الصقالبه » قسمیدر . بوراسی برنجی وایکنجی قسملردن دها زیاده معمور ومعتبر بولنوب پالرمو نك عمومی لیمانیدر . بوقسمده اقار صولر موجود اولوب پالرمو قسمنی بو صولرك مجراسی « الصقالبه » قسمندن تفریق ایتمشدر .

---

(١) «دارالصناعه» عربلرك کمیلر انشاسنه مخصوص اولان محلاته ویردکاری برنامدر. قرون وسطاده بوسوزی رومالیلر « Tarsianatus » دیه لاتینلشدرمشلر ایدی . شاعر مشهور « دانتی » بوکلمه‌یی « Arzana » دیه آلمش . دها صوکره لری « Arsenal یاخود Arsenale » دیمشلردر . ترکجه مزه‌ده لاتینلردن « ترسانه » دیه کچمشدر .

دردنجیسی ایسه « ابن سقلاب » اسمیله معروف اولان « المسجد » قسمیدر [۱] بودخی بیوك برقسم اولوب انجق اقار صولری یوقدر . سكانی هپ قویوصوینی ایچرلر .

بوقسمك جنوبنده برر موجود اولوب اسمی‌ده « وادی العباس » در . [۲] بووادی بك بیوك اولوب شهرك دکرمنلری بوراده بولندیغی کبی فائده سز برچوق باغ وباغچه لری دخی واردر . بوراده یکی برقسم دخی واردرکه « المسجد » قسمی قدر بیوکدر . ارالرینی تفریق ایچون اولکی قسملر کبی

(۱) « المسجد » قسمی قدیم پالرمو نك جنوبنده وشمدیلرده « سان نیقولو تولنتینو » نام کلیسا نك ارقه سنده‌کی میدان اولوب بوکونه قدر اسمی « Moschitta » موسکیتا اولوب بوایسه مسجد کلمه سنك ایتالیانجه تلفظندن بشقه برشی دکلدر . فرانسزلرك « Mosquée » سوزی‌ده مسجددندر .

(۲) میشل امارینك قولنجه « Oreto » اوره‌تو تسمیه اولنان کچوك نهره عربلر « وادی العباس » نامنی ویرمشلردر . نورمانلر زماننده « Habes » هابس یاخود آبیس تسمیه ایدیلیر ایمش که عربلرك « عباس » کلمه سنك بربوزمه سیدر .

سورلری ده بوقدر . حتی «الصقالبه» قسمی جهتندن بوراسی برسورله تفریق دخی ایدلمامشدر .

الڭ بیوك چارشولری « ابن سقلاب » قسمیله یکی قسمك آراسنده بولنیور . زیتون یاغجیلرهب بوچارشوده در . صرافلرله اجزاجیلر و ترزیلرله سلاحجیلر و باقیرجیلر سورك خارجنده درلر . برده بغدای بازارلری وار ایسه ده اشبو چارشولرك خارجنده در . دیگر صنعتلر دخی کذا خارجده بولنیورلردر . بوراده قصاب دکانلری پك آزدر . انجق شهر داخلنده یالکز ات صاتان قصابلرك یوزاللی دکانلری واردر . بوایسه سکانك عدد ودرجهٔ ثروتلرینه بر دلیل اوله بیلیر .

برده درجهٔ صنعت واعتبارلرینه مسجدلرینك عظمتی دلیلدر . بر دفعه سنده بن بومسجدده ایدم . حساب ایلدم که اگر مسجد جماعتله طولار ایسه عددی یدی بیك کیشی یه بالغ اولور . زیرا مسجد اوتوز التی صف جماعتی الهبیله جکی کبی هر برصف ده ایکی یوزکیشیدن زیاده دکلدر .

« بالرمو » قسمنده بولنان جامعلرله «الخالصه» قسمنده وبونی احاطه ایلین قسمده کی جامعلرك عددی اوچ یوز وکسوردر . بونلرك اکثریسی قپولری ، دیوار و طاوانلری تمام وصاغلام بنالردر . بوجامعلر علما و فضلا ایله مجمعدرلر . اجتماعلریله نورعرفانلرینی تزیید ایدرلر .

بورانك خارجنده و «وادی عباس» جوارنده «معسکر» یعنی اردوکاه نامنده بر بر موجود اولوب بری بری ارقه سنه دیزلمش اولان مبانی « البیضاء » دیه معروف بولنان قریه یه قدر واصل اولمشدر .

« البیضاء » (۱) بر کوی اولوب پالرمویه ناظر وبرفرسخ قدر اوزاقدر. بوقریه جمله نك معلومی اولدیغی اوزره وقوعه کلن داخلی اختلالار سببیله خراب وسکانی هلاك اولمشدر . « البیضاء » قریه سنده ایکی یوزدن زیاده مسجد و جامع موجود در . بن بویله کچوك ومساحه سی طار برقریه ده بوقدر جوامع شریفه بولندیغی کبیسنی هیچ بر دیارده کورمدم.

---

(۱) « البیضاء » بوکونه قدر اسمنی و موقعنی حفظ ایلمشدر . « Baïda » دییورلر . موقعی اراضی جیریه دن اولدیغی ایچون بیضاء دینمشدر . اسلام طرفندن بنا ایدلمشیدی . میلادك ۱۱۷۷ سنه سی مایسنده ایکنجی غوئیلیام بر فرمانله « البیضاء » یی موره یال باش پسقپوسنه « Archevèque de Moreal » احسان ایلمشدر . «میشل آماری» پالرمو نام کتابنك اوتوز سکزنجی صحیفه سنده بویله دییور . بوکون «البیضاء»ده بك صنعتلی بر کلیسا واردر .

هر نه قدر قرطبه ده بوقدر جامع اولدیغنی ایشتمش ایدیسه‌م ده بوخبرك موافق حقیقت بولندیغنی اوکرنه‌مدم . بالعکس بوبابده شبهه‌م بیله واردر . حالبوکه « صقلیه » ده بویله اولدیغی بنجه محققدر . زیرا اشبو جوامع شریفه‌نك چوغنی بالذات مشاهده ایلدم . بن برکون فقیه « ابو محمد القفصی الوثائقی » نك خانه سی جوارنده طوریوردم . بو عالمك مسجدندن براوق آتمی مقداری مسافه ده اون قدر جامع بولندیغی کوردم . حتی بونلردن بعضلری قارشی یه بنا ایدلمش اولوب ارالرنده انجق بریول موجودایدی . بوشهرده جوامع ومساجد شریفه نك بوقدر کثرت اوزرینه بولنمسنك سببنی صوردم . بکاشویله سویلدیلر .

بوراده کي خلقك او درجه برونلری بیوکدرکه : هرکس ذاتنه مخصوص برجامع صاحبی اولمسنی وکندی اهل وعیالی ایله معیتندن بشقه برکیمسه نك جامعنه اورتاق بولنمامسنی ایستر .

بعض دفعه لرکورلمشدرکه ایکی برادر اولدقلری حالده تك باشنه مسجدنده اوطورمق وعبادت ایلمك ایچون هربریسی آیرو آیرو جامعلر بنا ایتدرمشلردر . بروجه بالا ذکر ایلدیکم اون قدر جامعك ایچنده برجامع واردرکه ایچنده « ابو محمد

القفصی » ادای صلات ایلر وبونك یكرمی ادیم قدر ایلروسنده دیكر برجامع بولنوب درونده اوغلنك علوم دینیه تعلیم ایلهسی ایچون مخصوص بنا ایتدرمشدر . بوندن هر بریسنك غرضی ایسه انجق شوبنا ، فلانك جامعی دیسونلردیه در . اشبو « القفصی » نك اوغلی اودرجه ده كندینی بكنمشلردن ایدی كه . ذاتنی صانكه پدرینك پدری ایمش كبی ظن ومكابره ده بولنور ایدی . یاخود ده پدرسز دنیایه كلمش كبی طوتار ایدی . زیرا كندی یوزی پدرینك یوزندن دها كوزل ایمش .

اشبو « الصقالبه » [1] قسمنده ساحل بحرده بك چوق خانلر موجود اولوب نیجه فاسق وسرسریلرله طولمشدر .

---

(۱) ینه میشل اماری دییور كه شهرك بوقسمنه «صقالبه» نامی ویرلمسی افریقادن كلن مهاجرلرك وحتی صوكره « قالابریا » و « ساردنیا » و « جنوا » طرفلرندن حرباً آلوب كتوردكلری كیمسهلرك بوقسمده اسكان واقامه ایدلمسندندر . سیچلیا امیری بولنان « سالم بن اسعد . یاخود رشید » ك امریله دونما برقاچ سنه غارت ایلدیكی جهتلردن الدیغی اسرایی بو « صقالبه » قسمنده اقامه ایتدرر ایمش . « L'Esclavon » كلمهسی دخی بودر .

بونلر جبینلرینه سجده علامتلری یابه‌رق ایاق اوزرنده خلقك صدقه سنه انتظار ایدرلر . حالبوکه بوخبیثلر کلوب کچن ناموسلی مخدراته بیله اطالهٔ لسان ایلرلر . اکثریسی ایسه فسق وفجوره واسطه اولدقدن بشقه خلاف طبیعت حاللرده دخی بولنورلر . بورزیللرك بورالره التجا ایلملری ایسه مجرد یرسز ویورتسز سرسری اولدقلرندندر .

اولجه «الخالصه» نك احوال وقپولرینی ذکر ایلمشیدم . « القصر » [1] تسمیه ایدیلن قسم « پالرمو » اولوب بوایسه قدیم برشهردر . قپولری دخی موجود بولنوب اك مشهوری « باب البحر » در . بوقپو دکزه یقین بولندیغی ایچون دکز قپوسی نامنی آلمشدر . بوراده یکی وکوزل برقپو دها بولنوب اهالینك طلبنه نباً « ابو الحسن احمد ابن الحسن ابن ابی

(۱) عربلرك « القصر » نامی ویردکاری قسمك اسم قدیمی « Palepolis » اولوب بوایسه شمدی شهرك مرکزیدر . شهری ایکی یه آییران مشهور جاده نك اسمنه پالرمو اهالیسی حالا « Il Cassaro » القصر دیرلر . هرنه قدررسماً بوجاده‌یه « Toledo » نامی ویرلمش ایسه‌ده « توله‌دو » پالرموده حکومت ایدن براسپانیا والیسنك نامی اولوب مجرد شهرت ذاتیه‌سی ایچون نامنی « القصر » جاده‌سنه ویردیرمشیدی .

الحسين » طرفندن یاپدرلمشدر .

بوقپو برتپه‌اوزرینه آچلوب‌اورادن‌ده نهره و «عين‌الشعا» نام [۱] چشمه‌یه واریلیر که شمدیلرده بوقپونك اسمی « باب الشعا » در . خلق صولرینی بورادن آلیرلر .

برده «باب شنتغاث » اسمنده قدیم برقپو موجود اولوب بوراده « باب روطه» اسمنده برقپو دها واردر «روطه» [۲] بورادن اقان برنهرك اسمی اولوب مصری بوقپونك الت طرفنده‌در . بونهرك صولری کافی اولدیغندن بری بری ارقه سنده خیلی دکیرمنلرده موجوددر .

« باب الرياض » اسمنده برقپوسی دها واردر . بودخی یکی اولوب بانیسی‌ینه « ابو الحسن » در . اشبو قپونك جوارنده « باب قرهب » نامنده برقدیم قپو وار ایدیسه ده محلی دیوارله قپالی بولندیغندن وشهر دخی قدیماً بورادن آیرلمش واهالی بویوزدن متضرر اولمش اولدیغندن « ابو الحسن » ك امریله‌بولندیغی یردن ییقدرلمش وبرمناسب محلده یکیدن بنا

---

(۱) ظن ایدرسه‌م «عين الشعا» غلط اولوب طوغروسی « عين الشفا » در .

(۲) « روطه » دیدیکی نهرك بوکونده اسمی « اوره‌تو » « Oreto » در .

ایتدرلمشیدی . بورایه جوار برقپو دها اولوب اسمی « باب الابناء » در . شهرك اك قدیم برقپوسیدر .

بوندن صوكره «باب السودان» كلیر كه «باب الحدادین» ایله قارشو قارشویه‌در . باب الحدادیندن یهودی محله‌سنه كچلیر . بوراده اسمسز برقپو دها موجود اولوب بونی دخی « ابو الحسن » بنا ایتدرمشدر . اشبو قپودن « ابو حماز » محله‌سنه كچلیر .

بوقپولرك یكونی طقوز در . « پالرمو » مستطیل برشهر اولوب شرقدن غربه ممتد اولان چارشوسی « السماط » اسمیله معروفدر . تكمیلی طاشله‌دوشه لیدر . اولندن اخرینه قدردرلو تجارتلرله معموردر . پالرموده بك چوق چشمه‌لر واردر . جمله‌سی جهت غربیه‌سندن نبعان ایدوب شرق طرفنه منصب اولورلر . اشبو كوزلرك مجموع صولری ایكی دكیرمنی دوندره جك قدردر كه مجراسی بوینجه خیلی دكیرمنلر موجوددر . بوصولرك مجراسندن تامصبنه قدر كچدیكی یرلرده بك چوق راكد كوللر موجود اولوب بوراده صاز وچیك قامیش تورەمشدر . مع ذلك بوصولرك منبعندن منصبنه قدر اولان محلاتك جمله‌سی هواجه موافق صحتدر . مجراده بعض صولاق یرلر موجود دركه بردی اوتی یتشیور . بوندن یازی كاغدی یاپلیور . مصرده یتشن بردی اوتی

دنیانك الڭ اعلا بردیسی اولدیغی حالده « صقلیه » بردیسی تمام مصر بردیسنه معادل کلیر دیرم .

« صقلیه » بردیسنك الڭ چوغنی بوکوب کمیلره خلاط یاپارلر . انجق سلطان ایچون کفایت مقداری ده کاغد اعمال ایدرلر. اهالیدن « باب الریاض » ایله «باب الشفا» طرفلرنده ساکن بولنانلرك اکثریسی ایچه‌جك صولرینی بوکوزلردن آلیرلر . وباقی اهالی ایله «الخالصه» ساکنلری ودیکر قسملر سکانی خانه لرنده موجود اولان قیولرندن ایچرلر . بوقدر اقارطاتلو صولری بولندیغی حالده خلق ینه آجی ، طاتلی کندي قیوصولرینی سورلر . « معسکر» « اردوکاه » ده‌کی خلق « عین غربال » (١) نامیله معروف بولنان کوزدن ایچرلر که صوبی پك لذیذدر .

---

(١) « عین غربال » ڭ بوکوننکی اسمی « Gabriele و Garbieli » « غاربه‌لی » یاخود « غاربیه‌لی » در . عربك غربالی یعنی قالبورینی ایتالیانلر غاربه‌لی یعنی جبرائیل چشمه‌سی‌دیه لسانك هوا وانا نیلکك هوسنه کوره چویر مشلردر . آماری دییورکه اون اوچنجی عصر میلادیده صادر اولان لاتینجه بر امر عالیده بوچشمه نك اسمی « Gribel » دیه یازلمشدر .

اردوکاهده دیکر برکوز دها اولوب اسمنه «عین السبع» دیرلرکه صویی بك چوقدر . بوراده « عین ابی سعد » (۱) نامنده بشقه برکوز دها واردر « ابو سعد » بروقتلر پالرمو والیسی ایمش واسمنی بوصویه ویرمشدر .

غرب جهتنده ساکن بولنان اهالی « عین الحدید » نام کوزدن ایچرلر .

بوراده برده دمیر معدنی موجوددر . بو معدن سلطانك اولوب کمیلرینه لازم اولان دمیری بورادن آلیرلر . اوللری بو معدن « بنو اغلب » درن بعضلرینه عائد ایدی . بومعدن «باهرا» نامقریه جوارندهدر . « باهرا » قریهسی جوارنده دخی بر چوق کوزلر ونهرلر موجود اولوب «وادی عباس»ه جریانله موجود باغ وباغچهلرینی اسقا ایدلر .

برنلردن بشقه پالرمونك اطرافنده دیکر کوزلر دها واردر . « العادوس » نام کوزك صویی ایله اهالی منتفع اولیور .

---

(۱) « عین ابی سعد » یاخود « عین ابی سعدین » یعنی ابو سعد چشمه سنك وقتیله اسمی « Aïn Saïtim » آین سایتیم ایکن شمدیلرده « Anuisini » یاخود « dannisinni » انیزینی یاخود دانی زینی تسمیه ایدیلیور .

شهرك قبله جهتنده وطاغك اتكنده كچوك وبيوك «فواره» ناميله معروف چشمه‌لر موجوددر . بونلرك صولری پك چوقدر . بوصولر دخی اوراده بولنان باغچه لری اسقا ايلر .

« البيضاء » ده دخی پك كوزل بر بيكار موجود در اسمی ده «البيضاء» در بوكوز «عين غربال» دن اوزاقدكلدر. جهت غربنده واقعدر .

« برج البطال » نام محلك خلقی « عين ابی ملك » نام كوزدن ايچرلر . بورانك اكثر باغچه‌لری ساقيه‌لرله اسقا اولنور . بوراده‌ينه برچوق تارلا وباغچه‌لر موجوددركه سوريه‌وسائر جهتلرده اولديغی كبی اسقا دن محرومدرلر. شهرك اكثراقسامنده قيوصولری ايچرلر. حالبوكه قيولرينك صويی هم اغيرهم انسانی قاندرماز . بو خلقك اك طاتلی وتميز اقارصولری تركله بويله اغير وطاتسز قيو صولری ايچمه‌لری ايسه ذوقسز لكلرندن و پك‌چوق صوغان ييمه‌لرندن وخصوصاً صوغانی چيك چيك ييمكی سومه‌لرندر. قوهٔ احساسيه لری بوزلمشدر .

هرهانكی طبقه‌دن اولورسه اولسون بونلردن هركون خانه‌لرنده صباح اقشام صوغان ييمين بركيمسه بولنماز . بوحاللری بونلرك فكرلرينی افساد وبينلرينی خراب ايلمش ، قوهٔ حاسه لرينی بوزمش ، عقللرينی چيغيرندن چيقارمش ، ادراكلرينی اكسلتمش و يوزلرينك رنكنی صارارتمش اولديغندن

موازنه لرینی غیب ایدرك تکمیل اشیائی ویاخود اکثریسنی حقیقتی کبی کوره‌مز اولمشلردر .

بوراده چوجق اوقودور اوچ یوزدن زیاده مکتب خواجه‌سی واردر . بو معلملر کندیلرینی خلقك اك فضیلتلیسی ومحترمی کوریورلر . کویابونلر اولیاء الله اولدقلرندن ذاتلرینی طرف الهیدن ناس اوزرینه مؤکل ظن ایدیورلر . پالرموده کی مکتب معلملرینك شهرتی بویله‌در . بوایسه بین یوزوقلغی وعقل یوقسوللغندندر . بونلرك بو وجهله معلم اولملری ایسه جهاددن فرار وحربدن نکول ایتمکدن بشقه برشیدن دکلدر . بونلر حقنده مخصوص برکتاب دخی یازدم » .

ابن حوقلك پالرمو حقنـده یازدیغی پارچه ایشته بوراده ختام بولدی . کتابی حافظ کتبه اعاده ایله بروجه بالا یازدیغم ترکجه ترجمه‌یی دوروب جیبمه قومه‌دقجه وقتك بعد الظهر ساعت ایکی‌یی کچمش اولدیغنی درخاطر ایده مامشیدم .

کتبخانه‌دن سوقاغه فیرلادم . « وییاماقوئیدا » جاده سنده تمیزجه اولدیغی کورینن براشجی دکاننه کیردم . طوماتس صوییله یاپلمش بول مقارنه سندن باشلایه رق میوه سنه قدر نه کتوردیسه ییدم . خدمتجی بخشیشی ایله برابر الدیغی اقچه‌یی ناپولی اشجیلرینك الدقلری پاره یه نسبت

ایدرسه‌ك بوراسنی بك اوجوز بولورز .

بعد الظهر ساعت اوچده اوتله عودتمده اوكله طعامی زمانی اوتلده موجود اولمدیغم ایچون امیره حضرتلرینك پك چوق مراق ایلمش اولدیغنی خبرالدم . عجبانه اولدی ؟ شویله‌می اولدی ؟ یوقسه بویله‌می ؟ دیه‌ده دنیاده انسانك باشنه كله‌بیله‌جك هردرلو قضالری هپ صایمش دوكمش ایمش . طوغروسی بنی مراقده براقدك دیه‌لرینه قارشو بیان تأسف واستعفای قصورله خاطرلرینی آلدم.



٣٠ كانون اول سنه ٩٢٠

بو صباح ارکنجه سوقاغه چیقه رق شهره کلدم . آرایه صوره بالیق پازارینی بولدم . مدد الله ! بزم مصرك قادین حماملری کبی کوریلتیلی بر یردر . نه ده کیرلی بر پازار یا ! غالبا سنه باشنك تقربی مناسبتیله اهالی اوموز اوموزه طولمشیدی . صاتیجیلر اجی اجی باغیریور ودرلو بالقلرینی هب مدح ایدیورلردی . کرك بالیقلرینك انواعنی کرك فیئاتنی کوره یم اوکرنه یم دیه غلبه لکه قاریشدم وبعض یرده دیوار کبی نظرمه حائل اولان خلقك اوموزلرندن باقمق ایچون ده پارماقلریمك اوزرینه قالقه رق باشمی اوزاتدم . غلبه لك ، کورولتی وفنا قوقودن طورلور ، اکلنایه بریر اولمدیغندن بك آز زمان



سرای قیرالینك رصد محلندن آلنمش شهرك وجبل زیارتك کورنشیدر .

صوکره کچیش و تمیز سوقاقلردن اولان « وییاروما » یه التجا ایلدم .

سنه باشی مناسبتیله شکرجیلرله طاتلیجیلرك ارتق کونی طوغمشیدی . درلو شکرلمه وطاتلیلرینی جاملر ارقه سنه ترتیب ایده‌رك انظار عمومه عرض ایلمشلردی . هله درلو میوه لری تقلیداً اعمال ایدیلن شکرلمه‌لر وطاتلیلر هب جالب اشتها برحالده کورنیوردی . چارشو وسوقاقلری طولدرمش اولان اهالی ، عائله واقرباسی ایچون سنه باشی هدیه لری الەجغزدیه هب جیبلرینی بوشالدیورلردی . کیمسه الی بوش کزمیوردی . بوجاده یه یقین برسبزه پازارینه کیردم . طوماتسی داللریله کسوب آصه‌رق یاری قورومش برحالده صاتیورلر ایدی . برنوع قیش قاونلرینی آصه‌رق حفظ ایلمشلردی . بزم مصرده «قوافه» دینلن بوروشوق ارموده شبیه برنوع قباقلری‌ده واردر . صوغان ، صارمساق وقیرمزی آجی بوبرلری پك چوقدر . ابن حوقلك دیدیکی کبی اهالی غالبا هرکون بونلردن اکل ایدرلر . موسمی مناسبتیله پورتقال وماندارینا پك مبذولدر . سچمه ماندارینانك برکیلو سنی سکسان سانتیمه آلدم .

قصاب دکانلرینی ده کزدم . کچی یاورولرینی غایت کچوك اوله‌رق ذبح ایلمشلردی . بیلمین بونلری طاوشان

ظن ایلر . غریبی ! بو یاورولرك وكچیلرك دریلرینی هب طولوم چیقاریورلر . كچی دریلرینی طولوم چیقارمقده بزم مصرلیلری فرسخ فرسخ كچمشلردر . كویلولر طولومی ایچنه صوواشیا وضعی ایچون قوللانیرلرمش . برده بزم عربلرك مزمارینه برقوزی طولومی ربط ایده‌رك چیفته روزناسنی اوتدرمك ایچون آوورتلرینی شیشیرمك زحمتندن قورتولمشلردر . بویله طولوملی مزمارك اسمنه « Zampogna » زامپونیا دییورلر . كویلرده بو مزماره‌هم تغنی هم رقص ایدرلر . شهرلرده ده سیارمغنیلر بویله مزمارلریله اجرای اهنك ایلیور . بنجه طاول سسی كبی اوزاقدن بلكه قولاغه خوش كلیر . یقیندن ایسه بو مزمار دیكلنیرشی دكلدر . بو صره‌ده كوزیمه برعجائب دكان ایلیشدی .

مصرده عمله وفقرا كروهنه مخصوص « مسمط » دیرلر برنوع آشخانه‌لر واردر كه : چماشیر قازانی قدر بیوك برقازان مخصوص بنا ایله اوجاغنه تثبیت ایدیلیر وایچنه قیون واوكوز ومااندا ودوه كبی سایخانه‌ده كسیلن مواشینك باش واياق وجیكر واشكمبه لری قونور واغزینه قدرده صوطولدریله‌رق اتشنه قوت قایناديله قايناديله برنوع ایلیك چورباسی یاپیلیر ومشتریلری اوجوزلغی ایله ممنون ایدیلیر .

ایشته بوكوردیكم دكان ده بویله برنوع مسمط ایدی .

قازانی وار. آیروجه کچوك بر فرونی وار. مانی اوکچکی بر اوسته دستکاهنه ییغمش اولدیغی چورکلردن بریسنی آلیور وکچوك بر بیچاقله چورکي یاریور وماشه ایله قازاندن چیکر وسائره یی چیقاریور وبر ازقیمه رق بوچورکي طولدریور وبر مقدارده یاغلی صودن دوکیور ومشتریلرینه تقدیم ایلیور . بوحاله طالغین طالغین باقدیغمی کورن اوسته باشی، سینیورم ! بیورکز. دیه بنی ده دعوت ایلدی . بر تشکرله صاویشدم .

بزم مصرده « ترمس » دیدکلری آجی بقله یی صالاموره یاپه رق طاتلیلندردقدن صوکره الارابه لریله سوقاقلرده صاتارلر . بوراده ده تمامی تمامنه بویله یاپه رق صاتیورلر . اسمنه ده « Lupino » لوپینو دییورلر . عطار دکانلری بزم مصرده کي عطارلر کبي بهارات صاتیورلر . بلاد حاره خلقی کبي طوزلی ، بوبرلی بهارلی واکشیلی طعاملری سویورلر . مصرك فول نابت دیدکلری ایصلاتله رق چیملندرلدکدن صوکره ساده صوده حاشلادیلوب ییلن قوروبقله یی بوراده دخی همان بویله یاپوب ییورلر . مسموعمه کوره عوام ناس دوکونلرنده بو قوروبقله حاشلامشنی دعوتلیلره چرز مقامنده تقدیم ایلمك سیچلیانك بر عادت ثابته سی ایمش .

پالرموده بوکونه قدر کوردیکم وایشتدیکم حال وعادت اهالی هب اثبات ایدیور که بونلر عرب اوغلی عرب ایدیلر .

دیل و دینلرینی دکیشدرمشلر . لاتین و قدیك اولمشلر . قیلیق و قیافتلرینی دکیشدرمشلر . قادینلر فیستا وارککار پانتالون کیمشلردر . اخلاق و عادات قومیه‌لری ایله اولدیغی طوریور .

پالرموده چیچکجیلك مترقی دکلدر . الك مشهور جاده لرنده بیله پك آز چیچك صاتانلره تصادف ایدیلیر . اوده غیر مرتب شیلردر . برمقدار منکشه آله‌یم یه درت یول اغزی جاده لرینی الت اوست ایلدیکم حالده برای کچوك دمتدن بشقه بوله‌مادم . سببنی سؤال ایتدم . پالرمویه چیچك ناپولیدن کلیر دندیلر .

وقت ظهرده اوتله عودت ایتدم و کمیل کونی مطالعهٔ کتب ایله کچیردم .





...باده کویلی قیزلی

دیل ودینلرینی دکیشدرمشلر . لاتین وقتولیك اولمشلر . قیلیق وقیافتلرینی دکیشدرمشلر . قادینلر فیستان وارککار پانتالون کیمشلردر . اخلاق وعادات قومیه‌لری ایسه اولدیغی طوریور .

پالرموده چیچکجیلك مترقی دکلدر . اك مشهور جاده لرنده بیله پك آز چیچك صاتانلره تصادف ایدیلیر . اوده غیر مرتب شیلردر . برمقدار منکشه آله‌یم دیه درت یول اغزی جاده لرینی الت اوست ایلدیکم حالده برایکی کچوك دمتدن بشقه بوله‌مادم . سببنی سؤال ایلدم . پالرمویه چیچك ناپولیدن کلیر دندیلر .

وقت ظهرده اوتله عودت ایتدم وتکمیل کونی مطالعهٔ کتب ایله کچیردم .





سیچلیاده کویلی قیزلی

۳۱ کانون اول سنه ۹۲۰

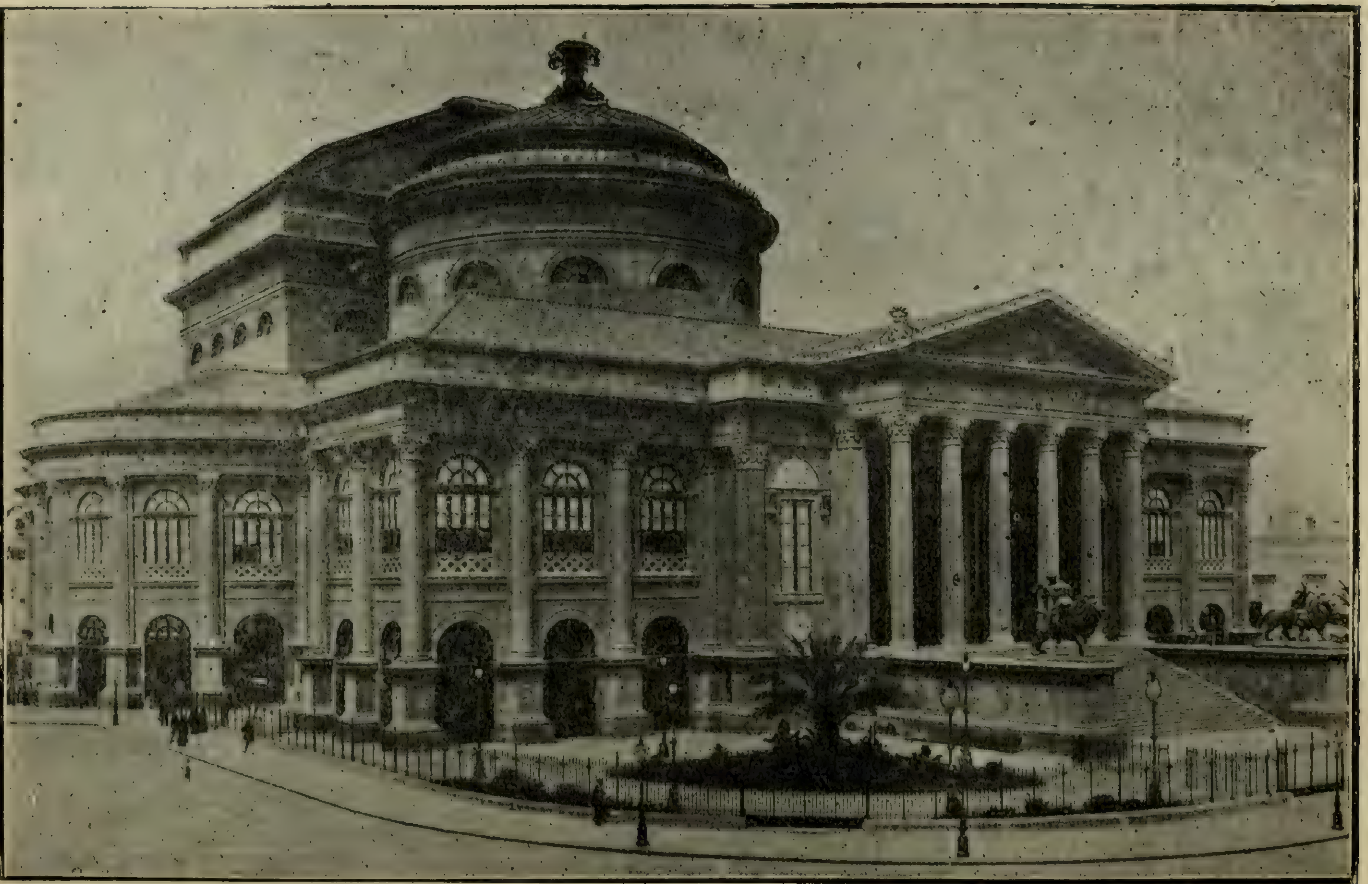
ینه بو صباح برمعتاد سوقاغه چیقدم . کوره جك برایشم اولمدیغندن شوراده بوراده کزه‌رك برمدت تازه هوا تنفس ایلدکدن صوکره اوتله عودت ایلدم .

یکی سنه‌نك عرفه سنده بولندقلرندن پالرمو خلقی راحت ایدیور وسوقاقلرده پك آز انسان کوریلیور ایدی . « ویللا ایجی آ » اوتلندن شهره کیدرکن لیمان دائره سندن براز اولجه صولده بولنان کوشه باشنده‌کی جسیم بردیوارك اوزرینه برکمرلی پنجره شکلی یاپلمش وایچنده ده بر مریم انا رسمی قونمشدرکه قوجاغنده‌ده اوغلی حضرت مسیح رسمی موجوددر . بعض دفعه اقشاملری بورادن کچرکن اشبو عزیز رسمك اوکنه برچوق موملر ایقاد ایدلمش اولدیغنی

کوریور ایدم. بو صباح ده کوردم که : بورسمك اطرافنی دمت دمت چیچکلرله تزیین ایلمشلردی .

امیره حضرتلری ، بعد الظهر ساعت درتده « ماسیمو ویتوریو امانوئل » تیاترو سنده پالرمو اعمالری منفعتنه اجرا ایدیله‌جك روس رقصنی سیر ایلمك ایچون کیده جکمزی خبرویردی . اوکله طعامندن صوکره اوطه‌دن طیشارویه چیقمدم . زوالی ساعت اوچ بچوقده کینه‌رك حاضر اولدم .

ساعت درتده امیره‌مزله تیاترویه واردق . بوتیاترو « ویاماقوئیدا » جاده سنك تقریباً منتهاسنده و« جوز پپی وردی » میداننده در . حقیقة پالرمو شهری ایچون پك مهم براثردر . اوروپاده بولنان بیوك تیاترولردن بریسی ده بو «ماسیمو» تیاترو سیدردیرم . زیرابناسی ۷۷۳۰ مترو مسطح برعرصه اوزرینه اقامه‌ایدلمشدر. معمارینك اسمی ده « فیلیپو بازیلی » ایمش . ۱۸۷۵ سنه‌سی کانون ثانینك اون ایکنجی کونی رسماً بناسنه باشلانمش و ۱۸۹۷ سنه‌سی معمار اولك اوغلی « ارنستو بازیلی » واسطه سیله ختامه اردرلمشدر . تقریباً التون اقجه یدی میلیون فرانق مصرف اولمشدرکه ایکی یوز سکسان بیك انکلیز لیراسی ایدر . بنا « ایتالیان قورینتین » طرز معماریسیدر . رسمندن دخی ظاهر اولدیغی کبی تیاترویه کیرمك ایچون اولا اوتوز قدم



پالرموده « ماسسیمو » نام تیاترو

وواسع برمردیوندن چیقلیور . مردیونك ایکی طرفنده
بروزدن دوکمه ایکی عدد ارسلان هیکلی موجود اولوب
صیرتنه‌ده ایکی قیزهیکلی ارکاب ایدلمشدر .

بوقیزلردن بریسی فاجعه دیکری اشعار حماسیه یی تمثیل
ایدیورلر . تیاترو داخلا هم عظمتلی هم زینتلیدر . ایکنجی
قاتده صحنه‌یه قارشو کلن برلوجه‌ده اخذ موقع ایلدك .
لوجه لری بش قاتدر . طوغرو صایه بیلدیسه‌م یکونی یوزاللی
لوجه‌یه بالغدر . صحنه‌سندن باقلنجه درونی برآت نعلی شکلنی
آلدیغی کوریلیر. موقع صندالیه لرینك اولدیغی یردرت یوزاللی
مترو مسطحنده ایمش . بوتیاترو ده اوچ بیك ایکی یوز
سیرجی راحت راحت تماشا بیلیر ایمش . لوجه لرینك داخلا
مفروشاتی آغیر وبهالی شیلر اولدیغی کبی خارجاً زینتی دخی
ایتالیان اصولیدر . هرطرف تمیز وخوش کورینیور. صحنه‌یی
آچوب قپایان بیوك پرده سنده « صقلیه » یی عربلرك الندن
آلان «نورمان روجارو »یه بیوك کلیساده سیچلیا تاجی الباس
ایتدرلدیکی مرسومدر .

لوجه‌لرك اکثرینی یواش یواش پالرمو کبارلریله
طولدی . موقعلرینی دخی یاریدن زیاده سیرجیلر اشغال
ایلدیلر . ارتق هرکسك النده بردوربین اطرافنی سوزیور

ایدی . هرکس ذوقنه ، صفا سنه کوره برشی آرایور دی دیه لم !

آه کوکل ! واه کوکل ! نه ده قوجه ماز بربوصمه امشسك ؟ دوربینله بن بیله لوحه لری معاینه ایتمکه باشلادم . آچیق ، صاچیق کسوه لرك انواعنی کوردم . بو کسوه لرك ایچنده کی جنس لطیفك چالیملرینه ، صالیملرینه حیران اولدم . دیلمزده دیرزکه «دوزن یورویش اوکردیر» . لوحه ساکنلرینه ده سوس ودوزن ، چالیم وصالیم اوکرتمشدر . سیچلیا خانم قیزلرینك سورمه لی سیاه کوزلرینی کورملی . خوش وجاذبه ایدرلر . دوربینمله تیاترونك زمینی ، آسمانی هپ نظر ترصدمدن کچیردم . حیرت ! دیرلرکه عالم برتیاترودر . بنجه سی تیاترو برعالمدر . بوراده کی لوحه لر وموقعلر هپ بشقه بشقه درجه لره ، قیمتلره آیرلمشدر . بوراده انسان کوکلی واریوق قدرینه و قدرتنه کوره موقعنی آلیور .

ساعت بشه طوغرو موزیقه باشلادی . مجموعی التمش کیشیلك برهیئت موسیقیه ایمش . پك مؤثر پارچه لر چالیوردی . چوقدنبرو بویله شوق آور برموسیقی دیکلمه مشیدم . حقیقةدیه بیلیرم که اویقوسنه طالمش روحمی ایقاض ایلدی . فضای خیالمده جانلی معنالر اوچوشمغه باشلادیلر . عکس صداسی ده شوایدی .
ای موسیقی ! سن نصل برسحرسك ؟ حرفسز ، کلمه

سز چیقان سسلرکده نه‌قدر معنالر کیزلنمشدر ؟

ای آهنك ! سن نصل برروزکارسك ؟ شـدت جریانك انسان فدانلرینی تحریك ایله معانقه ایتدریور . آتشلی تأثیرك جوان قلبلری غلیانله تقبیله سوق ایدیور .

ای آلات طرب ! شـکل وحرکاتکزك اختلافیله برابر نصل بویله منتظم آهنك نشر ایده بیلیورسکز ؟ عجبا مقصدکز نظام جماعتك اتحاد شکل وقیافتله دکل ، قانونه اطاعتله اوله جغنه‌می ایمادر .

ای مقام ! سنك صـداك ، درجه لرینی بك منتظم چیقدیغی حالده نه‌دن مستمعلریکك نظامنی بوزیورسـك ؟ یوقسه نسیم غرضك زلف حیاتی برکون پریشان ایده جکنه‌می ایمادر ؟

ای صـدا ! سکابز دوزن ویریورز . سن ایسه بزی بوزیور ، باشـدن چیقاریورسك . ایبلـکه قارشی فنالق جائز میدر ؟

ای روحم ! اشتها لرله انتظار ایلدیکك غذاکی ایشته شمدی بولدك . ارتق‌جان قولاغکله طویه طویه تغذی ایت . ایت که زمانك تأثیریله زبون قالان ذاتکه قوت کلسون .

ینه نه‌اولدك ؟ نه‌یه طالدك دیه امیره حضرتلری اخطار ایلمسه ایدی کیم بیلیر دها نه قدر تماشای خیالمده قاله جقدم ؟

پرده آچیلدی . غایت شوق آور کیملی برنازنین خانم قیز ظهور ایلدی . برقوجاق سیاه صاچلرینی اوزرینه ییغین ایتمش اولدیغی باشیله تماشاجیلرینی سلاملادقدن صوکره موسیقینك آهنکنه توفیق ایلدیکی طاتلی تیتره‌ك سسیله تغنی ایلمکه باشلادی . هرکس کوز قولاق اولمش . اورتالقده چیت یوق . تغنی ایله آهنك ارقداشجه براولمش کبی سوزولیور ومغنیه خانم قیزك کوزل پارماق اوجلری ده معنای شعرك ایجابنه کوره اعضای بدنندن کوز ، اغیز ویکاق ، یورك کبی معانیٔ اشعاری احتوا ایلین عضولره اشارت ایلیور ایدی .

قیزجغز ، منظومه‌سی ختام بولنجه صوصدی . موزیقه‌ده طوردی . آلقیشلر ، ال شاقیردیلری بیس صدالریله امتزاج ایلدی . مغنیه خانم قیز باش وال اشارتلریله تشکرلر و دود اقلرینی کره‌رك تبسملر ایلدی و ادای مخصوصلریله چکلدی کیتدی . دیکری ، بردیکری و دها بردیکری دیه اداسی ، صداسی خوش کوزللر دن اوچ خانم قیز عینی اقبال واستقباللرله تغنیلر ایلدیلر . ایلك فصل ختام بولدی . پرده دخی قپاندی .

بن ده نظر خیالمی ماضی یه ، بیك ییل کرویه طوغرو ارجاع ایدرك او متمدن عربلرك ، اومسلمان برادرلرمزك مغنیه لرینی وحرکات منتظمه لرله اجرا ایلدکلری تغنیلرینی

سیر ایلدم . هب شمدیکیلرله بر بولدم . مکر بونده دخی خلف سلفی تقلید ایتمشدر دینیرسه فضیلت ینه سلفه برحق اوله‌رق قالیر دکلمی ؟ دیدم . شوسطرلری یازدیغم تاریخدن سکز یوز اون برسنه مقدمی ارتحال داربقا ایدن « صقلیه » نك شاعر مشهوری اختیار « حمدیس » ی مکرم قارئلریمه تقدیم ایلرم . کندیسی سکساندن زیاده معمر اولمش غایت حساس سیچایالی برشاعردر . سراقوزه ده طوغمشدر . وطنی قرون وسطی متعصبلری استیلا ایلدکاری وقت اندلسه هجرت ایتمش وغالبا « غرناطه » ده سکسان وکسور یاشنی متجاوز اولدیغی حالده ترك دغدغهٔ عالم فنا ایلمشدر .

اسمی «ابومحمد عبدالجبار بن حمدیس الصقلی السرقوسی» در . دیوان اشعاری قوجمان برجلدده « روما » ده طبع ایدلمشدر . کوردم و اوقودم .

اندلس ادباسندن برذات صقلیه مغنیه لرینی تعریف وتوصیف ایلمسی ایچون حمدیسه رجا ایدر . زیرا صقلیه مغنیه وراقصه لری اثنای رقص و تغنیلرنده صره‌سی کلدکجه اللریله وپارماق اوجلریله آتش عشقك یاقه‌جغی ، قاوره‌جغی عضولرینه اشارتلر ایدرلر و مثلا تغنیسنده کوز یاشلرینی ذکر ایلدیکی وقت پارماقلریله کوزلرینی کوستریرلر وعشق وغرامی توصیف ایلینجه یورکلرینه اشارت ایدرلر ایمش . حالبوکه

بونلر ، معشوقه‌لرك ناز وعاشقلرك نیازلرینی تقلید ایله کوزلر آچیجی خوش اشارتلر ایله احساسلر اویاندیریجی طاتلی حرکتلری ، کندی حاللرینی حکایه دکل تماشاجیلرینی ممنون ایتمك ایچون یاپارلر ایمش .

محترم قارئلرم سزه حمدیسك بوبابده برشعرینی اوقویه‌یم ده اوزمانکی راقصه ومغنیه لرك حال وحرکتلرینی بوکونکی ایتالیانلرك « باللارینا وقانتاتریچا » لرینك رقص وتغنیلریله مقایسه بیوریکز .

حمدیس دییورکه

وراقصة بالسحر فی حرکاتها
تقیم به وزن الغناء علی حد
منغمة الفاظها بترنم
کما معبداً من عزه ذلة العبد
تدوس قلوب السامعین برخمة
بها لقطت ما للحون من العد
بقد یموت الغصن من حرکاته
سکوناً واین الغصن من نزهة القد
وتحسبها عما تشیر بأنمل
الی ما یلاقی کل عضومن الوجد

بنا لا بها ما تشتكي من جوى الهوى
وادمع اشواق مخددة الخد

ترجمه‌سی

راقصه ، رقصنده‌کی سحر آلود حرکاتیله تغنیسنده کی وزنی تحدید ایلر . یعنی ایاغنی چاغیردیغی شرقینك مقامنه اویدره‌رق اوینار .

نغمه دار اولان الفاظنده‌کی ترنمیله پك قیمتلی « معبد »ه ذلت عبودیت خفتانی کیدریر .

یعنی سوزلرینك تیتره‌ك ویاطالغه‌لی آهنکیله « عباسیلر دورینك پك مشهور برخواننده‌سی بولنان » معبد نام ذات معززی برعادی کوله درجه سنده ذلیل ایلر .

صایسز نیجه مقاملری جمع ایلمش اولان اوطاتلی عوشاق صداسیله مستمعلرینك قلبلرینه باصیور ، یورکارینی ازیور .

قامتنك حرکاتی تازه نهاللری قوروتور وحرکاتدن ایدر . نره‌ده اوشوخ قامت بشر ؟ نره‌ده برعادی شاخ شجر ؟

ظن ایلرسك که هرعضوك دوچار اولدیغی غرامه پارماقلریله اشارتلر ایلیور .

حالبوکه یکاقلرینك اوزرنده صره لانان سرشك اشتیاق

ایله المعشقدن شکوالر ایلمسی کندیسی ایچون دکل هپ بزلر ایچوندر » .

بروجه بالا حمدیسك طقوز عصر مقدمی وصف ایلدیکی شکل وحرکات تغنی بوکونکی ایتالیانلرك اثنای تغنیده اجرا ایلدکاری حرکات واشاراتك عینیدر .

اون بش دقیقه برآر القدن صوکره ایکنجی پرده آچلدی . اورتالغی درین برسکونت بورودی . هرکس کوزقولاق اولەرق نظرارینی صحنەیه توجیه واساله ایلدیلر . صحنەده اون آلتی رقاصه طورمشیدی . روس رقصی اجرا ایده جکلردی . هیئت موسیقیه رئیسلرینك اداره سیله آهنکه باشلادی . باش رقاصه ده برابر اولدیغی حالده رقاصەلر رقص ایلدیلر . علامت استحسان اولمق اوزره هرطرفدن رقاصەلره اوقدر چیچکلر آتدیلرکه صحنەیی بهارده آچلمش چیچك باغچەسنه دوندردیلر . رقاصەلر ایسه بوباغچەنك کلەبکاری اولمش کبی هواده اوچشیورلردی .

باش پارماقلرینك اوزرینه قالقه رق آقیور کبی رقص ایدن باش رقاصەیی پك چوق آلقیشلادیلر .

بزم جناب حمدیسك صقلیه رقصنی تعریف بابنده سویلمش اولدیغی برقطعه سنی خاطرلادم . دیمك که اوزمانکی رقصیله شمدیکی رقصك اراسنده پك چوق فرق پیدا اولمشدر .

خصوصاً رقاصه لرك كسوه لرى اراسنده اصلا مناسبت قالمامشدر . شو تماشا ايلديكمز رقاصه‌لر كسوه ناميله برشى كيمشلرمى ؟ كيمامشلرمى ؟ اولا بوراسى موضوع بحث اوله بيلير . غايت اينجه وتن رنكنده برفانيلا كيه‌رك بونكله كويا عيبلرينى اورتمشلر و قيرمزلى بياض خطمى چيچكى كبى برفستانى ده اينجه بلندن اشاغى طاقمشلردر . بوندن اوته‌سى ده صاغلقدر .

حمديسك قطعه‌سى شودر

ومن راقصات سابحات ذيولها
شواذ بمسك فى العبير تضمخ
كما جررت اذيالها فى هديلها
حمائم ايك او طواويس تبذخ

ترجمه‌سى

كوكرجينلر وياطاوسلر ، باغچه لرده حركات مخصوصه لريله يورودكلرى زمان قويروقلرينى يرده سورودكلرى كبى وجود لرينى كوزل قوقولرله تعطير ايلمش اولان راقصه لرده رقص ايلدكلرى وقت اطرافه مسك قوقولرى نشر ايدرك اوزون اتكلرينى ارقه لرنده جر ايلرلر .

اسکی زمانده رقاصـه کسوه‌لری اوزون اتکلی اولور ورقصلرینه اتك سورومه‌سـنی اویدریرلر ایمش . کوزل قوقولرله تعطیر جسم ایلمك عادتی ایسه حالا باقیدر .

تماشـایی صوکینه قدر کورمیه‌رك چیقدق وطوغروجه اوتلمزه عودت ایلدك .

هرطرف ییل باشی بایرامی‌دیه شنلنمش ایدی . بواقشام بتون غرب خرستیانلری کیجه یاریسـنه قدر اویانق قالیر وساعتلری اون ایکی‌یی ارائه ایدر ایتمز بوسه‌لرله سنه جدیده لرینی تبریك ایدرلر .

بزه نه ! ...



١ كانون ثانی سنه ١٩٢١

بوصباح ارکنجه اوتلك باغچه سنه ایندم . هوا پك خوش وکونشلیدر . باغچه نك شرق منتهاسی کوزل بر ریختیمله دکز اوزرینه اولوب پك مکمل چیقمه‌لرینه‌ده اون مترو قدر بریردن دکزه کیرمشدر. بو چیقمه‌ده‌مکمل وظریف طاشدن معمول سدیه‌لر بولندیغی کبی شوراسنه بوراسنه ده حصیروساٸر صندالیه‌لر وضع ایدلمشدر. بوصندالیه لردن بریسنه قورلدم . دکزك خفیف طالغه لری ریختمی اوخشایور ایدی . برساعت قدر بوراده هم کونشلندم هم کتاب مطالعه ایلدم .

وقت ظهردن برساعت مقدم امیره‌مز ایله ارابه سوار شهره کلدك . طوغروجه نباتات باغچه سنه کیتدك .

باغچه «لینقولن» جاده سنده در . صباحك ساعت طقوزندن بعد الظهر دردە قدر محترم زیارتجیلرینه آچیقدر . باغچه نك وسعتی الیمزده کی دلیلك تحریرینه کوره سکز هکتاردر. (بر هکتار عرض وطولی یوز مترو اراضیدن عبارتدر) اولا عمومی قپودن کیرلنجه بر طاقم بنالردن کچلیور وصوکره غایت طوغرو بر یولدن کیدیلەرك ایکی طرفلی اشجار ونباتات مجموعه لری تماشا ایدیلیور . امیره حضرتلری ده ذاتا اشجار ونباتاته مراقلی اولدیغندن تمام برساعت بوکوزل باغچه نك کوزل ونادر مجموعه لرینی زیارت ایلدك . الك صغوق اقلیمك اشجار ونباتی وهله امریقانك درلو نباتاتی بو باغچه ده موجود اولدیغی کبی افریقا وسائر صیجاق مملکتلرك اشجارندن «صباره» فامیلیا سنه منسوب اولوب علم نباتاتده قاقتوس تسمیه اولنان نباتك بیوك بر مجموعه سنی بوراده کوردك .

صولرده یشایان نباتاتدن نیجه لری صنعی حوضلرده بسلنیور ایدی. باغچه نك ترتیب وتنظیمنه وخصوصاً مجموعهٔ نباتاتنك چوقلغنه هیچ بر دییه جك یوقدر . مجموعه لرك انواعنی ارائه ایچون یزه بر باغچوان دلالت ایدیوردی . باغچه یی ترك ایده جکمز اثناده بو ذاته وامیره حضرتلرینه دمت دمت درلو چیچکلر تقدیم ایدن باغچوانلرك چوجقلرینه بخشیشلر ویردك . باغچه ایچون بر جهت مؤاخذه خاطریمه کلدی.

اوده باغچه نك تمامی تامنه اتصالنده شهرك غاز فابریقه سی بولنمیدر . باغچه نك صوكنده بولنان صباره مجموعه لرینی زیارتمز اثناسنده كوردك كه اوكوزل نباتاتك اوزرینه معدن كموری توزی قشرلر یاپمشیدی . هوا غازی قوقوسندن ایسه بزراحتسز اولدق . باجه لرینك دومانندن دخی اشجار اینجینیردیرم . نباتات باغچه سی غاز فابریقه سندن پك چوق مقدمی موجود اولدیغندن بلدیه نك ویا تنظیم دائره سنك شهره هوا غازی استحصالی ایچون بورایه فابریقه انشاسنه اذن ویرمسنك سببنی اكلایه مدم .

نباتات باغچه سنه شمال جهتندن متصل بولنان بلدیه باغچه سنه كیردك . بیوكلكی نباتات باغچه سی قدردر . لكن یوللری وتزییناتی اوقدر خوشدركه : انسان ساعتلرجه ایچنده بولنسه ینه اوصانماز وطیشاری یه چیقمق خاطرینه بیله كلمز . پك ظریف نصف هیكللر كوزل و تمیز یوللرینك ایكی طرفلرینی تزیین ایلمشلردی . پك صنعتلی یاپلمش اولان سدیه لر میدانجقلرینی قوشاتمشلر ایدی . بونلرله كبار چوجقلری مربیه لریله كلمشلر و باغچه نك یوللرینی طولدرمشلردی . یاریم ساعت قدر بو باغچه ده دخی اشاغی یوقاری كزه رك تنظیم وترتیبنی كوردك . پك خوش برشیدر . باغچوانلردن بشقه كسوهٔ مخصوصه لرله تمیز ایدن باغچه محافظلری دخی

پك ساكن وتربيه‌لی آدملردر. تكرار ارابه‌مزه بینه‌رك اوتله عودت ایلدك . باغچه دن اوتله عودتمز ساحل بویی ایدی . اثنای طریقده قدیم ساحل قلعه لرندن متباقی برخرابه‌یی كوردك . آثار عربیه‌دن اولدیغی طرز وشكل بنا سندن مفهوم ایدی . كچدیكمز جاده‌نك اسمی‌ده « Via Cala » قلعه جاده‌سی‌دیه یازلمش اولدیغنی كوردم . ینه باشمدن اشاغی صیجاق برصودوكلمش كبی اولدم . بركتلهٔ عظیمه ایكن استبداد وجهالت طوقماقلری التنده قیریلوب تارمار اولان بلاد واسعهٔ اسلامیه‌دن دیلمز ، دینمز وانسلمز غیب ایدلمش اولدیغنی كورن كوزلر عجبا اغلامازمی ؟ درت یوزبیك نفوسدن اوچ یوزبیكی مسلمان بولنوب تكمیل اهالینك دیللری عرب اولان پالرمو ده بوكون بزدن بشقه عجبا برمسلمان دهاموجودمیدر ؟ ایكی بچوق عصر قدر برزمان ایچنده پالرموده حكم وحكومت اسلام النده بولنه‌رق مآثر علوم وفنوندن اولان معموریت اوزمانك « قرطبه » و « قاهره » شهرلرینه معادل كلمشیدی . قوهٔ بریه وبحریه‌سی تكمیل ایتالیایی تیترتمش وافریقاده وشرقده بولنان بلاد اسلامی دشمن شرندن محافظه ایلمش وتجارت بحریه‌سی ایسه زماننده برنجی درجه‌یی احراز ایتمشیدی . پالرمو ، مسینه ، قاتانیا وسراقوزه ومازر كبی شهرلرنده یتیشمش اولان علما وسائر منتسبین فنونك همت

وغیرتلریله اووقت « قلوریه » تسمیه ایلدکاری « قالابریا » دن اعتباراً رومایه ودها یوقاریلرینه قدر مدینت عربیه کمال سرعتله انتشار ایلمکده ایدی . مراکز اسلام اسباب معلومه سندن طولانی ضعیفلامش اولدیغندن « صقلیه » جزیره‌سی‌ده اداره مرکزیه‌سنی غیب ایدرك جهت جهت امیرلکاره آیرلمش و زماننه سبیلی ، سببسز بری برلرینه دوشمش وچالا بالطه اللریله کندی کوکاریني کسمشلرو فرصت بکلین دشمنلری ده کله‌رك بقیه امت محمدی یوق ایلدکدن ماعدا تکمیل مبانی وآثار اسلامیه‌یی برله یکسان ایتمشلردر .

اوتله عودتده حدتمی کتابلرمدن آلدم .

قارشومده سیچلیانك بیوك برخریطه‌سی و اوکمده ایسه شریف ادریسینك « نزهة المشتاق فی اختراق الافاق » نام کتابی آچیق طوریور . بوکتابك «لایپزیغ» باصمه‌سی نسخه سنك یکرمی اوچنجی صحیفه سنده محرردرکه « پالرمو » دن اعتباراً ساحل بویی دور ایدیلیرسه اوتوز بش عدد شهر ولیمان اولدیغی کوریلیر . تکمیل «صقلیه» جزیره سنده بولنان شهر ، قلعه قصبه لرك یکونی ده یوز اوتوز عدددر .

حکومت اسلامیه زماننده شهر ، قصبه ، قلعه وقریه لره ویریلن اسملرله بوکونده ویریلن اسملر آراسنده کلی فرقلر ظاهر اولمشدر . قدیم اسملری عربلر کندی لهجه لرینه

ويدرمش اولدقلری کبی اصل عربلرك ویردکلری اسامیٔ اماکن ده بوکونده ایتالیانلاندریله‌رق غریب حاللر آلمشـدر . بونك روجه آتی برنمونه سنی قارئلریمه تقدیم ایدرم . « پالرمو » لیماننده‌ن باشلایه رق صاغدن سـاحل بویی دور ایدرسـه‌ك شو لیمان ، شهر وقصبه لری کوریرز .

ایتالیانجه	ترکجه	عربجه
Palermo	پالرمو	بلرم
Termini	ترمینی	ثرمه
Trabia	ترابیا	تربیعه
Cefalo	چه‌فالو	جفلودی
Tusa	توزا	طزعه
S. Marco	سان مارقو	شنت مارکو
Milazzo	میلاتزو	میلاص
Messina	مسینا	مسینی
Taormina	تائورمینا	طبرمین
Catania	قاتانیا	قطانیه
Siracusa	سیراقوزه	سرقوسه
Caltanissetta	قالتانیسه تا	قلعه النساء « داخلده »
Girgenti	جیرجنتی	جرجنت
Sciacca	چیاقه	الشقه

مازر	ماتزارا	Mazzara
مرسی علی	مارسالا	Marsala
طرابنش	ترابانی	Trapani

بو وجه ایله یوزلرله اسامیٔ اماکن و بلاد هب تبدیل و تغییره اوغرامشدر . « نزهة المشتاق » ده برچوق اسامیٔ محلات و بلاد موجوددر که ایتالیانجه سیچلیا خریطه سنه لك دقتلی کوز کزدردیکم حالده هیچ بریسنه تقریبی اولسون تصادف ایده مدم . مثلا قلعه لردن . قلعة ابی شامة ، قلعة الفار ، قلعة ابی ثور ، قلعة الصراط » و وادیلردن « وادی موسی ، وادی المدارج ، وادی القوارب ، وادی المالح » و « مرسی بثیره ، مرسی شکله ، مرسی الشجره ، مرسی الشلوق ، مرسی الحمام » و « الصخرة ، الشبکة ، الملاحة » وسائر اسملرك یرلرینی بیله بوله مدم .

سیچلیایه عساکر اسلام کیردیکی زمان مرکزی استانبول بولنان شرق ایمپراتورلغی اطه نك حاکمی ایدی . زراعت و تجارتی هیچ درجه سنده بولنیور ایدی . صنایعی ده یوق ایدی . معارف جهتی ایسه تکمیل پاپاسلرك النده بولندیغندن خلقك بیکده بری بیله اوقومق و یازمق بیلمز ایدی . بری و بحری قوهٔ عسکریه ، اطه یی محافظه و روم مخلوطی بولنان جاهل اهالی یی عسکر قوتیله اداره

ایلیور ایدی . عساکر اسلام حرباً اطه‌یه مستولی اولدقلری زمان علوم ، معارف ومدنیت نامنه تقریبا برشی بولمامشلردی . قرون وسطی موده سندن بولنان جاهلانه بردینداراق ، خلق اراسنده فضیلت عد اولنیور ایدی . عساکر ، مأمورین ومهاجرین اسلام سوریه نك ومصرك هر درلو علوم ، صنایع وزراعتیله ایله کلمشلر وهرشیدن مقدم اطه‌یه قانون وشریعت اسلامیه نامنده برعدالت کتورمشلردی . امنیت وعدالت موجود اولان برده ایسه ترقیات مدنیـه کندی کندینه ظهور ایدر دکلمی ؟ یاریم عصر قدر برزمان ایچنده صـناعت ، زراعت وتجارت زیاده‌سیله ترقی ایلمش وپالرمو دخی اطه‌نك اك معمور برشهری اولمش قالمشیدی .

(۱) «سیچلیانك اك منور تاریخی ، حکم وحکومت اسلامیه ایله باشلامشدر . اسلام سیچلیایه مستولی اولدقدن صوکره پالرمو شهرینی مرکز امارت اتخاذ ایلدیلر و بوندن صوکره اطه‌نك بعض جهتلرنده قالمش اولان شرق ایمپراتورلغنك صوك قوتنی

---

(۱) ۱۹۱۰ سنه‌سی پالرموده طبع ایدلمش «Storia Siciliana» « سیچلیا تاریخی » نام کتابك التمش ایکنجی صحیفه‌سندن التمش سکزنجی صحیفه سـنه قدر اولان بر خلاصه‌سیدر .

تارمار ایتدیلر . آرتق هر معناسیله اطه نك حاكمی اولدیلر
قالدیلر . عساكر اسلام ، اللرنده سلاح ایله اطه‌یه كیردكاری
زمان یغماجیلق ایلمشلردی . تعصب دینیه لرینه‌ده نهایت یوق
ایدی . بوحاللریله برابر اطه‌یه‌یکی بر مدنیت كتورمشلردركه
اوزمانده كي اوروپا مدنیتی بویکی مدنیتك بوسبتون غریبی
ایدی . عربك سیچلیایه كتوردیكی مدنیتك تخومی اطه‌ده
اویله بر حركت وبركت تولید ایلدی كه : طرف طرف اهالی
آراسنده راحت وثروتی وصلح ومسالمتی تأمین ایتدی . ارتق
مدنیت اسلامیه اطه ده بر ییلدیرم سرعتیله انتشار ایلدی .
عربلر علوم ریاضیه جاهلی دكل ایدیلر . حكمت وكیمیا علملرینه
ده آشنا ایدیلر . فن نباتی بیلیورلر ایدی . علم طبده ماهر
ایدیلر . منجم ایدیلر. فنون بحریه‌یه ده‌كركی كبی آشنا ایدیلر.
تجارت بحریه ده تجربه كار اولمشلردی . سوریه دن ومصردن
كاربانلر واسطه سیله هرطرفه محصوللرینی نقل ایلیور و
بحراً ده ممالك اجنبیه‌یهماللرینی كوتوریور واورالردن آلدقلری
امتعه‌یی مملكتلرینه نقل ایدرك كار ایلیورلر ایدی . بو یله‌جه
سیچلیا اطه‌سی‌ده آززمان ایچنده تجارت وزراعتیله پك بیوك
برشهرت قازاندی. صحرانشین عربلر سیچلیا ده غایت متمدن
برحال آلدیلر . حیات قدیمهٔ سرسریانه‌لرینی تركله پك نازك
بر شهرلی اولدیلر. اوزمانده اطه‌نك زراعتی پك كروبر حالده

قالمشيدى . عربلر طرز زراعتى تحسين ايلديلر . خارجدن
كرك تخم وكرك اشجار جلب ايلدكلرندن اطه ده يكى يكى
محصولات پيدا اولدى . سوريه ومصرده موجود حبوباتك
جمله‌سنى جلب ايدرك سيچليا ده اكديلر . حيوانات ومواشى
تربيه سنه باشلاديلر . صنايع اسلاميه يى ده اطه‌يه ادخال
ايلدكلرندن مملكته اقتصاد جهتندن بيوك فائده‌سى اولدى .
ديركن تجارت دخى طبيعتيله رواجنى بولدى . عربلر اطه‌يه
پرنج زراعتنى ادخال ايلديلر . سيچليانك بوكوننكى ثروتنه
سبب حقيقى عربلر اولمشدر . عربلر چوق زراعتنى سوريه
واناطوليدن كتوردیلر كه : صقليه‌يه پك آز زمان صوكره چوق
تجارتى قپوسنى آچديلر . اطه ده موجود اولان اراضئ
مزغيه‌يى قورودەرق اصلاح و تكميلنى زراعت ايلديلر .
شكرقاميشى زراعتنى ايجاد ايلديلر . بويوزدن اطه‌ده «معصره»
لر[١] ياپلمسنه ده سبب اولديلر .

شكر اعمالى يوزندن اطه‌هم زنكين اولدى‌هم شهرت
قازاندى . ميلادك ١٦٠٠ تاريخنه قدر سيچليا شكرى آوروپا

---

(١) عربلرك « معصره » كلمه‌سى سيچلياده حالا مستعمل
اولوب املاسنى « Mahassar » وياخود « Massara »
ديه تحرير ايديورلر .

ده پك مشهور ومقبول بر متاع ايدی .

نباتات علمنه‌ده آشنا اولملری سيچليا اطه سنك داخلنی معمور ايلدی . زيرا حكومت اسلاميه كلزدن مقدمی اطه‌نك داخلی تقريباً غير مسكون برحالده بولينور ايدی . فيستيق وخرما اغاجلری يتيشدرديلر . بونلرله اهالی‌نك معيشتنی تسهيل ايلديلر . دوت اغاجی ديكديلر . ايپك بوجكی بسلديلر . اطه‌ده ايپكجيلكی احداث ايتديلر . خلقك ثروت منبعنی تزييد ايلديلر . « سماق » اغاجی يتيشدرديلر. ليمون ، پورتقال ومانداريتا باغچه‌لری ياپديلر . اطه ده روما ليلرك زماننده يالكز « Cedro » ديدكلری اغاج قائونی معلوم ايدی . بونی‌ده انجق زينت ايچون بسلرلردی . عربلر علم ومعارفلری سببيله بوقدر درلو اشجاری اطه ده زرع وتربيه ايله اقليملشدرديلر . عربلر اطه‌ده زيتون اغاجی يتشدرديلر وآشيلايه‌رق محصولنی تحسين ايلديلر . اسقای اراضی ايچون قانونلر ونظاملر احداثيله اطه‌نك صولرينی بوشنه صرف ايتدرمديلر . اداره ايله قوللانه‌رق زراعتی تكثير ايلديلر . جزيره‌نك مدنيت وثروتنه يكانه عربلر سبب اولدی . حالبوكه بوقاری ايتاليا اهاليسی سيچليا نك بوكونكی سكاننی ايتاليان عربجغی «Arabaci» ديه مواخذه ايدرلر . دها غريبی قيزدقلری وقت ده « Razza Seracena » جنس شرقی

دیه‌ده سوكرلر وصايارلر. حقيقتده‌ايسه اوشرقليلر واومسلمانلر سيچليايه برمدنيت جديده ايله كلمشلرو كيتدكارى ايتاليا شهرلرينه علوم ومعارفلر كوتوره‌رك آج وبيعلاج قالمش اولان او خلقه معيشت وسعادت قپولرى آچمشلردى »

ايشته ايتاليانجه صقليه تاريخنك يدى صحيفه‌لك ترجمه خلاصه‌سى بوراده ختام بولدى.

بوكيجه اوتلده بالو واردى. بلكه اكلنيرم ديه طعامدن وكره موزيقه ورقص صالوننه كيتدم ايسه ده محزون وله‌رق اوطه‌مه دوندم. هرشى كوكل خوشلغى ايله اولور.



٢ كانون ثانی سنه ١٩٢١

بوكون بازار اولمق مناسبتيله هرطرف ينه قپاليدر . بعد الظهر آرابه سوار «La Zisa» لاذيزا نام قصری تماشايه كيتدك . لاذيزا « العزيز » كلمهٔ عربيه سنك ايتاليا نلاشدر لمشيدر . سيچليا اوزرينه يازيلان ايتاليانجه كتابلرده ميلادك ٨٢٧ تاريخنده عربلر صقليه جزيره‌سنه مستولی اولمش و نهايت امرابری برلرينه دوشدكارندن ميلادك ١٠٦١ سنه‌سی « نورمان روجارو » اطه‌يی بونلرك اللرندن قورتارمشدر ديه محرردر . اشبو تاريخدن اعتباراً برعصرقدر زمان صقليه جزيره سنده عربلرك بالجمله علوم ومعارفی پايدار اولمش ، ازجمله ياپيلان بنالر عرب طرز معماريسنك خارجنه يك چوق چيقه مامشدر . زيرا اطه‌يه مستولی اولان نورمانلرك

معارف ومدنیتی اطه دن حکومتنی غیب ایدن اسلامك علوم ومدنیتندن فرسخ فرسخ کرو بولندیغندن بالطبع امور مهمهٔ علمیه‌ده قوهٔ حاکمه ، معارفپرور عربلری استخدام ایلمشدر . بونك ایچوندرکه پالرمو شهرینی خارجندن هلال شکلنده قوشاتمش اولان نورمان سرایلرینی عرب معمارلرینه بنا ایتدرمشلردر . تکمیل اطه‌ده ساکن اولان اسلام وخرستیان اهالینك دیللری او زمان فصیح عربجه اولدیغندن اشبو بنا ایتدکاری سرایلره ده عربجه اسملر طاقمشلر و یازمشلردر .

حالبوکه کرك امرای عرب آراسنه قانلی اختلافلر دوشدیکی وکرك نورمانلرك اطه‌یه استیلا ایچون حرب ایلدکاری وارقه سندن ده قرون وسطی متعصبلری بولنان پاپاسلرك توحیددینه عداوتلری اولدیغی ایچون تکمیل آثار مدنیهٔ اسلامیه یرله یکسان ایدلمش و طاش طاش اوستنده قالمامشدر . ابن حوقلك یالکز پالرموده موجود اولدیغنی سویلدیکی اوچ یوز شوقدر جامع نره‌یه کیتمشدر ؟ یا او مرکز امارت اتخاذ ایدیلن سرایلر وامرا مساکن جسیمه سی واغنیا خانه لری نه اولمشدر ؟

هیچ برینك دیوارلری اولسون ایاقده قالمشمیدر ؟ هله قبور اسلام تکمیل آربه تارلاسنه تحویل ایدلمشدر . اسملرینی ، صره‌سی کلدیکنده نقل وحکایه ایده جکم علما وفضلانك

قبرلری نره ده قالمشدر ؟ اوزرلری غایت مزین وکوفی قیرمه سیله قابارتمه یازیلی قبرطاشلری نره یه کیتمشدر ؟ بنجه تاریخدن سیلمك ایچون تکمیلی اون ایدلمشدر ! ..

امان یاربی ! بونلرك هیچ برندن برأثر قالمامشدر . کویا افریقانك یغماجی سرسری عربلری صقلیه جزیره سنه کلمشلر، حکومت ایده جکز دیه قوردقلری چادیرلری تحتنده برمدت جاهلانه وغافلانه امرار حیات ایلمشلر و نهایت اطه ایله هیچ ده مناسبتی اولمیان نورمانلر واسطه سیله چادیرلری ، ارقه لرینه یوکلدیله‌رك سیچلیا دن کلدکلری چوللره قوغولمشلردر . بز ترکلر استانبوله قیلیجمزله کیردیکمز وقت حال ومدنیت ینه هپ قرون وسطی ترکه‌سی ایدی . حالبوکه هم خرستیانلری حمایه هم اثار مهمهٔ مسیحیه دن مثلا « ایاصوفیا » وسائر بنا لری محافظه ایلمشز . عجبا بونلری محو و خراب ایلمدیکمزه ایمی یوقسه فنامی ایلدك ؟ بوراسنك محاکمه‌سنی قارئین کرامه حواله ایدرم . حکملرینی ده وارسون کندیلری ویرسونلر .

« لاذیزا » سراینه کلدیکمزده بونك پك متین بر بنا اولدیغنی کوردك . طرزی معماریسی نورمان قاریشیغی عربدر . بونك آلت قاتنی زیارت ایده بیلدك . زیرا اوست قاتلری قپالی ایمش . المزده‌کی دلیلك تعریفنه کوره بوسرایی ، ١١٥٤

تاریخندن ١١٦٦ تاریخنه قدر سیچلیانك قرالی بولنان
« Guglielmo I » برنجی غولیه‌لمو عرب مهندس و معمارلرینه
بنا ایتدرمشدر .

« لاذیزا » نك خارجـدن مدخلی دمیر پارماقلقلی اوچ
کمردن عبارتدر . شمدیلرده ایسه بو مدخله سرایك ایچندن
کیریلیور . اوچ کمردن اورته کمره قارشوکلن دیوارده پك
خوش برچشمه یاپلمشدر . پك براق و برکتلی برصودخی بورا
دن دائمی الجریاندر . مدخلك مردیوان بولنان صاغ جهتنده
دیوارده قابارته اوله‌رق عربجه یازیلر واردر . اوقودم .
شعردر . استنساخ ایتمدم .

انجق مألی سرایی وصاحبنی مدحدر . قیرال « غولیه‌لمو »
یه « المستعز » دیه خطاب ایدلمشیدی . ایتالیانجه ترجمه‌سنی
مراد ایدنلره « il Cicerone per Sicilia » کتابنی توصیه
ایدرم . بوکتاب ١٩١٠ تاریخنده پالرموده طبع ایدلمشدر .
سرایك اوست قاتلرینی زیارت ایچون بوکونکی وارثی
بولنان « Marquis de s. Giovani » «مارکی ده سان
جیووانی » دن اذن المق لازم ایمش .

بورادن آرابه ایله « La Cuba » القبه نام بنایی زیارته
کیتدك . عسکر اداره‌سی بوکا وضع ید ایله امور عسکریه ده
استعمال ایدیور ایمش . بنا خارجدن « لاذیزا » یه بکزر

بوده عرب الیله بنا ایدلمشدر . تاریخ بناسی ١١٨٠ سنه سنه‌
مصادف ایمش . هب خارجدن تماشا ایدیورز . بورادن ده
« La Piccola Cuba » کچوك قبه نام اثری کورمکه
کیتدك . بر بیوك کمر اوزرنده نصف کره شکلنده بر قبه در .
بوندن صوکره بیوك وکچوك « Fauara » فواره یعنی فسقیه
ناملریله موجود اولان اثرلری زیارت ایتمك خاطرمزه
کلدیسه ده رغبت ایتمدك واوتلمزه عودت ایچون دوندك .

اثنای عودتده « ماقوئیدا » جاده سندن « ویتوریو
امانوئیل » جاده سنه صاپه‌رق کلدك . بو جاده نك دکز
طرفندن «مارینا» میداننه منتهی اوله‌جغی بر محلنده صاغده‌کی
بر قهوه و بمکخانه نك اوکنده بر ازدحام کوردك . مکر
بر دوکون درنکی ایمش . کلین ایله کویکی آرابه‌دن اینمشلردی .
بك خصوصی احبا واقربالرندن ده اون کیشی قدر قادین
وارکك هب بو محله کیریورلردی که کلیسا ده عقد ازدواج
دینی وقوع بولمش اولدیغندن ارتق ییوب ایچمك صره‌سی
کلمش دیمکدی . اوروپاده اهالینك قسم اعظمنی تشکیل
ایلین خلق آراسنده عادت اولدیغی وجه اوزره بویله دوکون
دعوتلرینی هرکس درجه‌سنه کوره قهوه و بمکخانه وزنکینجه‌
لری‌ده مسافرخانه‌لرده یاپارلر . و اقتدار مالیسنه کوره‌
دعوتلیلرینه اکرام ایدرلر .

زیرا کیرا ایله اقامت ایلدکاری کچوك آپارتمانلری مسافرلرینه کافی کلهمیهجکندن بشقه برده سفره طاقملرینی وسائرەیی نرەدن بولسونلر؟ الك مناسبی حالنه کورەدعوتلیلرینی قهوه وطعامخانەلردە اکرام ایلمکدر . دکلمی؟

کلین خانم کوبکیسنك صاغ قولنی صیمصیقی طوتوب پك محجوبانه ادالرله اطرافنی سوزەرك کوزلرسوزیور و سینیور کوبکی ده فخور ، مغرور هیچ برشیدن خبری یوقمش کبی طوریوردی . داریلری قوجه قاریلرینك باشنه تعنیسیله یولمزه دوام ایلدك .

دوکون وکلین ، کوبکی مناسبتیله عرب عادتلرندن اولان پك نازك برمسئلەیه حالا سیچلیا ده مراعات ایدلدیککنی خبرویرەیم . سیچلیالی بك موثوق برکیمسەدن ایشتدم که : تکمیل « صقلیه » جزیره سنده یرلیلر آراسنده قیزلرینك بکارتی الك زیاده اهمیت ویریلن برمسئله در. عرض ، ناموس وشرف عائله حین ازدواجده هب دم بکارتده آرانیرامش . لیلهٔ زفافك فرداسی صباحلین قیز و اوغلان انالری پك خصوصی اقربالریله برلکده زفاف اوطه سنه کیرەرك یاتاق چارشافلرینی معاینه ایله کلین خانمك استقبالنی حتی حیاتنی تأمین ایدرلرامش . معاذالله ! عکسی تقدیرنده دکل یالکز زواللی قیزجغز انا و باباسی اوینه عودتله قالیر ، حتی قادینجغز

ارتق نفسنی محواولمش عدیله باشنی آلیرکیدر وممکنسه اطه‌دن بلاد بعیده یه فرار ایدرایمش . اشبو عادتك تأثیریله نیجه نیجه معصوم قادینلر یوق اولیورلرمش .

بزم مصرده وهله کویلرده بویله دم بکارت بحثنده حالا بوکونه قدر پك چوق آجی حاللر مسموعمز اولمقده‌در . شونی دیمك ایسترم که : سیچلیا خلقی بوعادتلریله ده اصللرینك عرب اولدقلرینی اثبات ایلیورلردکلمی ؟



پالرمو ۳ كانون ثانى ۱۹۲۱

بوكون هوامز ياغمور ليدر . اوتلدن طيشارى چيقمدم .
صقليه‌يه متعلق كتابلرعى قاريشدردم طوردم .

بواطه پك چوق علماً وحكما واطبا وسائر اعاظم
اسلامه مهد وجود، اكثريسنه ده نهايت مقبر اولمشدر . اشبو
اعاظمك اثار علميه لرى بوكونده بزلره على الاكثر خفى
قالديغى كبى جسدلرينه مرقد اولان محلات دخى بوسبتون
مجهول اولمشدر . يازيقلر اولسون ! ...

قرون وسطى متعصبلرى مستولى اولدقلرى بلاد اسلامده
بالجمله اثار مدنيهٔ عربيه‌يى ، نه قدر قيمتلى اولورسه اولسون

ونه درجه ده فائده‌لی بولنورسه بولنسون محو واعدامه محکوم ایتمشلردی .

ترکجه اندلس تاریخنك برنجی جلدنده ، طقسان برنجی صحیفه ده محرردرکه . « اسپانیول قتولك متعصبلری غرناطه شهرینه کیردکاری زمان برمیلیوندن زیاده کتب عربیه یی آتشه یاقمشلردر » . بوحال صقلیه نك ده باشنه کلمشدر . حالبوکه بوحاللریله ینه کندیلرینك سرعتله تمدن ایلملرینی تأخیر ایتمشلردر .

صیقلیه‌نك علما وشعرا وسائر مشاهیرینه دائر بعض اسملر قیدایده‌یم ده قارئلرم حضراتی بوبابده برفکر مخصوص ایله حکملرینی ویرسونلر .

شویله‌که « صقلیه » ده « سمنطار » [1] قریه سنه منسوب عالم وزاهد مشهور « ابو بکر عتیق السمنطاری » یك چوق اثار یازمشدر . بونلردن الك مشهوری اون جلدده « کتاب دلیل المقاصدین » در. بوذات بلاد اسلامده سیاحت ایتمش وسیاحتنی قاموس صورتنده جمع ایلمشدر . « الرقایق » اسمنده بر کتابی ده واردر . « اخبار الصالحین »

---

(١) شیخ شهاب الدین ابی عبد اللهك « معجم البلدان » نام کتابی صحیفه ١١٣

نام اثری پك مشهور در . علم فقه وحدیثدن دخی بر چوق آثاری موجوددر . بوذات هجرتك ٤٦٤ سنه‌سی ٢٢ ربیع الاخرنده وفات ایتمشدر .

« شاقه » قصبه سندن « ابو عمر عثمان بن حجاج الشاقی الصقلی » ظهور ایتمشدر . امام مالك مذهبی اوزره علم فقهده تفرد ایتمش وفقهه دائر پك چوق کتابلر یازمشدر . وفاتی هجرتك ٥٤٤ سنه‌سی محرمنده در .

عماد الدین ابی عبد الله محمد الاصفهانی « خریدة القصر وجریدة العصر » نام کتابنك التمش اوچنجی بابنك برنجی فصلنده « ذکر محاسن فضلای جزیرة صقلیة » دیه سیچلیا نك علما وفضلاسنی صایه‌رق دییورکه . « ابو الحسن علی بن عبد الرحمن الصقلی » بر چوق آثار قلمیه سیله شهرت شعاردر. پك متین‌ده برشاعردر .

« ابو الفضل جعفر بن البرون الصقلی » و
« الفقیه ابو محمد بن صمنة الصقلی » و
« عبد الرحمن بن رمضان .. و
« عبد الحلیم بن عبد الواحد .. و
« البثیری الصقلی » و
« عبد الرحمن بن ابی العباس الاطرابنشی » و
« ابو علی حسن بن واد الغاون » و

« الفقيه ابو موسى عيسى بن عبد المنعم الصقلى » و
« ابو حفص عمر بن حسن النحوى .. و
« عثمان بن عبد الرحمن بلرمى الصقلى » و
بونلردن بشقه دها يوزلرله علما وشعرا اسملرى اوقودم.
بونلرك يك چوق اشعارى دخى ذكر ايدلمشدر .
« كتاب الدرة الخطيرة والمختار من شعراء الجزيرة » نام
اثركه ابن القطاع ديه مشهور اولان « ابو القاسم على بن
جعفر كدر . بونده دخى يك چوق سيچيليالى ادبا وشعرا
اسملرى و اثرلرينك بعض پارچه لرى ذكر ايدلمشدر .
« ابو عبد الله محمد بن الحسن ابن الطرزى » نك نيجه
آثار ادبيه‌سى موجوددر . شعرى دخى يك قوتليدر . تصوف
حقنده اولان شوسوزلرى خوشمه كيتدى .

ليس التصوف لبس الصوف ترقعه
ولا تكاون ان غنى المغنونا
ولا صياح ولا رقص ولا طرب
ولا تغاش كأن قد صرت مجنونا
بل التصوف ان تصفو بلا كدر
وتتبع الحق والقرآن والدينا
وان ترى خائفا لله ذا ندم
على ذنوبك طول الدهر محزونا

ترجمه‌سی

«تصوف ، یامه‌لی بر قیل عبا کیینمك دكلدر . مغنیلرك تغنیلرنده دخی دكلدر . تصوفده حایقیرمق ، رقص ایتمك و كیفلنمك یوقدر . دلی كبی جذبه بایغینلغی ده یوقدر .

تصوف ، كدرسز اوله‌رق صفوت بولمق و حق وقرأن ودینه اتباع ایلمك وایشلمش اولدیغك كناهلریكه نادم وبر حزن دائمی ایله خدادن خوف ایلدیكك كورلمكدر .»

صقلیه امرا ووزراسندن دخی نیجه افاضل اسملری قید ایدلمشدر . بونلرك بعضیسی شاعر وبعضیسی ادیب اولوب ایچلرنده علم فقه وحدیثده ید طولی اصحابی دخی موجوددر .

« الامیر ثقة الدولة جعفر الـكلبی » و

« القائد ابو محمد الحسن بن عمر بن منكود » و بوكبی رأس كار ده بولنان امرادن وقوماندانلردن دخی پك چوق شعرا وادبا كلمشدر .

(۱) « ابو محمد عبد الجبار بن حمدیس السرقوسی پك بایغ

---

(۱) ابن خلكانك « وفیات الاعیان » نده ذكر ایدلمشدركه : هجرتك ٤٧١ سنه‌سی « ابو محمد عبد الجبار حمدیس » اندلسه كلمشدر . هجرتك ٥٢٧ سنه‌سی رمضاننده

و متین برشاعردر . مکمل مطبوع دیوانی وکتب ادبیهٔ عربیه
ده بك چوق قطعات اشعاری موجوددر . حمدیس سکسان
یاشنده ایکن الده کی عصاسی حقنده بروجه آتی ابیاتی
سویلمشدر .

ولی عصاء عن طریق الذم احمدها
بها اقدم فی تأخیرها قدمی
کأنها وهی فی کفی اهش بها
علی ثمانین عاماً لاعلی غنمی
کأنی قوس رام وهی لی وتر
ارمی علیها زمان الشیب والهرم

ترجمه‌سی

الده برعصاَم واردرکه ذم بابنده تشکرلر ایدرم . بونك
تأخیریله قدمی تقدیم ایلرم . صانکه بو الده کی عصا ایله
قیونلریمی دکل سکسان سنه‌می سوریورم .
بن صانکه براوق آتیجینك یاییم . عصاَم ده بکابرکیریش

« میورقه » اطه سنده وفات ایلمشدر . مرحوم ، « ابن اللبانه »
نام شاعر مشهورك قبری جوارنده دفن اولنمشدر . حمدیس
صوك زمانلرنده کوزلرینی غیب ایتمش ایمش .

اولمشدر . « بلم بوکلش دیمك ایستیور » ارتق اختیارلق وکهنه لك زمانی بونك اوزرینه آتیور ، یوکلتیورم دیمکدر .

« محمد بن حمدیس الصقلی » بوذات بدرندن دها قوتلی برشاعر اولدیغنی ابن بشرون « المختار » نام اثرنده ذکر ایلیور .

« محمد بن عیسی ابو عبد الله الصقلی » هندسه ونجوم علملرنده ماهر ایدی . شعری دخی واردر . « المعلم ابو اللیث الصقلی » پك بیوك برمعمار در. بوذات ، امیر المؤمنین یعقوب ابن یوسف بن عبد المؤمنك امریله اندلسده «اشبیلیه» جامعنی بنا ایتمشدر .

« ابو علی الصقلی العطار المعروف بابن الباجی » علم حدیثده زماننك فریدی برعالم ومجتهد ایدی .

« ابو عبد الله الصقلی » یونان قدیم لساننه اشنا برعالم بولندیغندن « قرطبه » ده ابو داود سلیمان المعروف بابن جلجلك ریاستی تحتنده کی جمعیت طبیه ده بولنه‌رق نباتات و ادویه اسملرینی یونانجه دن عربجه یه ترجمه ایلمشدر .

« ابو علی الحسن بن رشیق » قیروانلی اولوب صقلیه یه هجرتله « مازر » ده توطن ایتمشدر . پك مهم تألیفاتی واردر . ازجمله « کتاب العمدة فی معرفة صناعة الشعر » و « کتاب الانموزج »ناملرنده اثرلری وخیلی اشعاری واردر .

بو ذات ٤٥٦ سنه‌سی ذو القعده آینده مازرده ودفن اولنمشدر. « قراضة الذهب » اسمنده برکتابی دها اولوب بونده لسان عربده بولنان کلمات شاذه‌یی جمع وشرح ایلمشدر .

« ابو العلا صاعد بن الحسن البغدادی » علم لغتده پك ماهر ایدی . غایتله حاضرجواب برذات ایدی . جملهٔ تألیفاتندن « کتاب الفصوص » پك معروفدر . بو ذات ٤١٧ هجریده صقلیه‌ده ارتحال عالم بقا ایلمشدر .

« ابو القسم المعروف بابن القطاع الصقلی » ادب ولغتده عصرینك اك عالمی ایدی . جملهٔ اثارندن « کتاب الافعال » و « کتاب ابنیة الاسماء » « کتاب العروض » و « کتاب الدرة الخطیرة المختار من شعراء الجزیرة » و « کتاب لمح الملح » در. وطنی اولان « صقلیه » یی خرستیانلر آلدقدن صوکره مصره هجرت ایتمش وهجرتك ٥١٥ سنه‌سی صفرنده قاهره‌ده وفات ایلمشدر .

« ابو عبد الله محمد بن علی المازری » امام مالك مذهبی فقها سندن اولوب پك بیوك ده برمحدثدر . کتب سته‌دن « صحیح مسلم » ی شرح ایتمش واسمنی ده « کتاب المعلم بفوائد کتاب مسلم » تسمیه ایلمشدر . « قاضی عیاض » ك « کتاب الاکمال » ی بونك کتابنه برتکمله‌در . ادبدن دخی نیجه رساله‌لر یازمشدر . « کتاب ایضاح المحصول فی برهان

الاصول » اسمنده برمهم كتابى دخى واردر .

« ابو عبد الله محمد بن ابى محمد الصقلى » شهرتى « حجة الدين » در . خيلى اثار صاحبى برعالم واديبدر . جملهٔ اثارندن « كتاب سلوان المطاع فى عدوان الاتباع » و « خير البشر بخير البشر » و « كتاب الينبوع فى تفسير القرأن الكريم » و « كتاب نجباء الابناء » و « كتاب الحاشية على درة الغواص للحريرى » و « شرح المقامات للحريرى » اشبو مقامات حريرى شرحى ده صغير و كبير نامليله ايكى كتابدر .

« محمد بن الحسن بن على الكركنتى » مذهب مالكى اوزره مشهور برفقيهدر . « حسن بن على الصقلى النحوي » عالم وفاضل برذاتدر . « عبد الله بن ابى مالك المصيب الصقلى » علماى لغتدن و شاعر مشهوردر . « الشيخ ابى سعيد بن ابراهيم المغربى الصقلى » زماننك اطباى مشهورهسندن اولوب « كتاب المنجح فى التداوى من صنوف الامراض والشكاويه » نام اثرى بك معروفدر . « احمد عبدالسلام الشريف الصقلى » اك مشهور اطبادندر . بركتابنده بسيط اولان تداويى التزام ايلمشدر . كتاب الاطباسنك تقسيمى بروجه آتيدر .

١ باش آغريلرى ايچون ادويهٔ مفرده

٢ كوز اغريلرى ايچون

٣ قولاق خسته لكى ايچون

٤ برون خسته لكلرى بابنده
٥ آغيز خسته لكى ايچون
٦ بيون وبوغاز خسته لكلرى ايچون
٧ قره جيكر ومعده خسته لكلرى ايچون
٨ امعاء وعو شاديجى شيلر حقنده
٩ مقعد وامراضى بحثنده
١٠ بوبركلر حقنده
١١ مثانه
١٢ قادين واركككلرك اعضاى تناسلارى حقنده ادويهٔ مخصوصه لر
١٣ امراض رحم ايچون علاجلر
١٤ مفاصل خسته لكارينه علاجلر
١٥ جراحات حقنده ادويه
١٦ ورملر واورلر حقنده علاجلر
١٧ آق جيكرلره مخصوص خسته لكلرى تداوى
١٨ حمالر وفسادهوالر حقنده
١٩ زهرلر وحشرات صوقسى حقنده علاجلر
٢٠ بدن انسانه فائده ويريجى علاجلر بيانندهدر .

بوكتابده ايكى فصل دها موجود اولوب برنجيسى آغرى و صانجيلرى تسكين ايدن ادويه‌يى وايكنجيسى اشيا نك برى برلرينه اولان تأثيرينى ذكر ايلمشدر .

صقليه‌لی شاعر مشهور حمدیسك بر وجه آتی بر قطعه سنی بوراده ذکر ایتمکی مناسب کوریورم .

حسن غذائك واعتمد
منه علی وقت وحد
فالنفس تهزل بالمـأ
كل كلما سمن الجسد

ترجمه‌سی

یه جکك ایی اولسون و یه‌جککده بر وقتی بولنسون . بدن یاغلاندقجه جان آریقلر ، ضعیفلر . دیمکدر .

«ابن القطاع الصقلی» صقلیه اوزرینه بر تاریخ یازمشدر . ینه بوذاتك «الدرة الخطیرة والمختار من شعراء جزیرة صقلیة» نامنده بر کتابی اولوب بونده «صقلیه» لی یوزیتمش بیوك شاعر اسملری ذکر ایتمشدر .

کاتب چلبی مرحومك «کشف الظنون عن اسامی الکتب والفنون» نام اثر مشهورنده دخی صقلیه‌لی نیجه مشاهیر اسلامك اسامیء آثاری تعداد ایدلمشدر .

(١) شریف ادریس دیه مشهور اولان «ابو عبد الله بن

---

(١) بوراسی «الشیخ صلاح الدین ابن ابی الصفا الصفدی» نك «کتاب الوافی بالوفیات» نام اثرینك ٦٥٧ نجی صحیفه سندن مقتبسدر .

محمد . . . بن عبد الله بن ادريس » دخی صقليه ده وفات ايلمشدر . «نزهة المشتاق فی احتراق الافاق» نام جغرافياسنی « صقليه » ده تأليف ايدرك اسلام دشمنی نورمان روجارويه تقديم ايلمشدر . شريف ادريس صقليه قيرالی ايكنجی روجرونك دعوتی اوزرينه افريقاده طانجه جوارنده بولنان «العدوة»دن صقليه‌يه كلمشدر. صقليه‌يی اسلام الندن سلب ايدن برنجی روجرونك اوغلی ايكنجی روجرو علوم ومعارف عربيه سايه‌سنده قوهٔ بريه وبحريه‌سی ترقی ايتمش و اوزمانده استانبول ايمپراتورلغنه تابع اولان تكميل اشاغی ايتاليايی قيليجی ومعارفی ايله فتح ايدرك ايكی سيچليانك قيرالی برنجی روجرو نامنی آلمشيدی . ايشته بوروجرو نك مدت حكومتی ۱۱۰۱ تاريخندن تا ۱۱۵٤ تاريخنه‌قدر دوام ايتمشدر. سنهٔ هجريه ايله مقارنت ايدرسه‌ك ٤۹٥ تاريخندن ٥٥٤ تاريخنه‌قدر بولنديغنی كورورز . شريف ادريس صقليه‌يه وصولنده بوقيرالدن پك چوق اكرام وعزت كورمش واعمالنی طلب ايلديكی كرهٔ مجسمه ايچون درت يوز بيك درهم كموش ويرمشدر . شريف ادريس مطلوب اولان كره‌يی اعمال ايله اوزرينه اوزمانك جغرافياسی موجبنجه يدی اقليمی چيزمش وبلاد اسملرينی يازمشدر . قيرال روجرو بوندن پك ممنون اوله‌رق جناب

شريفى احسانلرينه غرق ايلدكدن بشقه صقليه‌ده اقامت ايلمسنى طلب ايتمش و سن خلفا نسلندن بولنديغك ايچون بلاد اسلامه عودت ايدرسه‌ك تخت خلافتده بولنان ذات سنى قتل ايتدرير ديمشدر. بونك اوزرينه شريف ادريس قيرالك طابنه اجابتله صقليه ده الى اخر العمر قالمشدر . قيرال روجرو بر پرنسه لايق اوله جق مخصصاتى حضرت شريفه تخصيص ايلمشدر . »

شريف ادريس ، قيرالك امريله « نزهة المشتاق فى اختراق الافاق » نام جغرافياسنى هجرتك ٥٤٨ سنه‌سى شوالنك اوننده اكمال ايلمش اولديغى كتابنك مقدمه سنده سويليور .

جناب ادريس بوكتابنك مقدمه سنده « الملك المعظم رجار المعتز بالله المقتدر بقدرته ملك صقليه » ديه ده ثنالريله حريفى عرش اعلالره چيقاريور . قيرال روجارو افريقا ساحللرنده بولنان اسلامك وخصوصاً آق دكز اطه‌لرنده ساكن اولان امت محمدك باشنه بلاكسلمشيدى . ادريس « نزهة المشتاق » نام اثريله قيراله اسلامك ده بلاد وممالكنى بيلدرمش ويوللرينى ارائه ايلمش اولدى . كندى كتابى كافى كليورمش كبى برچوق كتب نفيسهٔ عربيه اسملرى ده

صاييوركه بونلرى كويا هب « روجارو » مطالعه ايلمشدر ديبور . شريف جنابلرينك اسملرينى سويلديككى كتابلر شونلردر .

« كتاب العجائب للمسعودى »
« كتاب ابى نصر سعيد الجيهانى »
« كتاب ابى القسم عبيدالله بن خرداذبة »
« كتاب احمد بن عمر العذرى »
« كتاب ابو القسم محمد الحوقلى البغدادى »
« كتاب جاناخ بن خاقان الكيماكى »
« كتاب موسى بن القسم القردى »
« كتاب احمد بن يعقوب المعروف باليعقوبى »
« كتاب اسحاق بن الحسن المنجم »
« كتاب قدامة البصرى »
« كتاب بطليميوس الاقلودى »
« كتاب ارسيوس الانطاكى »

زمان انقراضده اخلاق عموميه فساده كيدر . فقط اخلاق اشراف وافاضل دخى عوامك درجه سنه قدر عجبا تنزل ايدرمى ؟ ديه شبهه ايلرايدم . قيرالك اكرام وانعامى مقابلنده بك چوق قصيده لر و مدحيه لر اوقومشيدم ده.

آدم سن ده ! . . شعرا ایشیدر دیمشیدم . حالبوکه شریف ادریس قیراله بر کتابیله پك جدی برمرشدو بردلیل اولدیغنی خبر ویریور . لا حول ولا قوة الا بالله دیرم .



٤ كانون ثانی سنه ١٩٢١

بوکون صالیدر هوامز خوش وکونشلیدر . صباح کزینتیسی یاپمق ، قوتلی برقهوه آلتی ایتمکدن دها زیاده وجوده نافعدر . ارکنجه اوتلدن چیقدم . بر بچوق ساعت قدر جاده وسوقاقلرده کزه‌رك ایکی طرفمی سیرایتدکدن صوکره معهود « روما جاده » سنده « غوریچیا قهوه‌سی » نامنده کچوك برقهوه جی وبورکجی دکاننه کیردم . قهوه‌لری ماکینه لی بخاردن کچیریله‌رك احضار ایدیلیور . ساده‌سی شکرلیسندن دها تمیز وامیندر . دستکاهنك اوزرنده ، تپسیلر ایچنده صره صره دیزلمش پتاتس ازمه سندن مصنوع ایچی

طاتليلى فرونده قزارتلمش يومروق بيوكلكده لقمه‌لر ويك
عادى ييڭيرلى بوركلرو دها نه‌لر ده نه‌لر ايچون مشتريلر هب
بورايه طولمشلردى . قهوه‌يى اياقده ايچيورلر . عجله ايشلرى
بولنان ايشجى قادين وقيزلرله مغازه‌لرده كاتب عاقلغى ايدن
دلى قانليلر دخى لقمه‌لرينى ، بوركلرينى اياقده ييورلر .
برفيلجان قهوه يارم ليرايه يعنى بوكونده بزم مصرك يكرمى
پاره سنه معادلدر . لقمه نك وبوركك دانه‌سى ده بويله در .
بوكبى محلاتده پك مقتصدانه قهوه آلتى ايديورلر . دهاسى ده
وار ! فقط بن هپسنى سويلمك ايستميورم . جوان سينيورينالر
لقمه وبوركلرينى ييوب‌ده اوزرينه بربارداق‌ده صوايچدكدن
صوكره ال توربالرندن چيقاردقلرى كچوك برآيينه‌يه باقه‌رق
پارماقلريله زلفلرينى تنظيم ولعل قلمله دوداقلرينى تلوين
ايلدكلرى اثناده كوزلرينك ايچنه باقان دلى قانليلرده درلو
شاقه‌لريله بونلرك يكاقلرينى آل رنكه بويايورلر . ايتاليانلر
ديرلركه « قادين نه قدر آيينه‌يه باقارسه اوقدر خانه‌سنه باقه
ماز » . بيلمم بوقاعده ، قهوه آلتيلرينى بوكبى قهوه‌خانه‌لرده ،
اياقده ايدن ايشجى وآليش ويريشجى قادينلره ده شامل
اولورمى ؟

دقت ايلدم . بوقبيل ذواتك شاقه‌لرى هيچ ده شاعرانه
دكلدر . هم ده شاقه‌لرينى يوكسك سسله ايديورلر .

الویوز اشارتلری ایله ده سوزلرینی اخرسلر کبی تعریف ایدیورلر . آلدیغم صباح غزته لرینی بوراده اوقودقدن صوکره ترامواایله اوتله عودت ایلدم . اوکله طعامندن صوکره امیره حضرتلریله برلکده پالرمویه یدی کیلومترو مسافه بعدنده بولنان « Monreale » « مونره آله » یی زیارته کیده جکمزی خبرآلدم .

مونرهآله « Monreale » پالرمونك جهت شرقیه سنده و یدی کیلو مترو مسافه بعدنده واقع برناحیه اولوب ٢٣٥٥٦ نفوسی واردر . سطح بحردن ارتفاعی ٣٥٠ متر‌ودر . « مونرهآله » اورادهکی بیوك کلیساسی و معطل برمناستری‌ایله کسب شهرت ایلمشدر . پالرمودن الکتریق ترامواتی هریاریم ساعتده‌بر حرکتله یکرمی‌بش دقیقه‌ده مونرهآله‌یه واصل اولور .

اوکله طعامندن صوکره ساعت ایکیده امیره حضرتلریله اوتوموبیل سوار مونره آله یه کیتدك . اولا اوتلدن ساحل بوینکه رك‌مارینا میداننده «ویتوریوامانوئیل» جاده‌سی بوینجه « قورسوقالاتافیمی » یه کیردك . بوندن صوکره برمدت دها کیتدکدن صوکره شهرك بنالرینی بیتیردك . دها صوکره صاغمزه کلن بر طاغك اته‌کندن اعتباراً یاپلمش اولان کنیش وکوزل بریولدن چیقمغه باشلادق . چیقدقجه منظره کوزللشیور ایدی . صولمزده « Conca d'oro » آلتون

یواسی تسمیه ایدیلن « وادی العباس » ك پورتقال ولیمون
وماندارینا باغچه لری قوچمان وادی نی تکمیل قاپامش ایدی.
صاغمزده کی طاغ دخی قابلیتنه کوره درلو اشجار وهندایبجیری
ایله زینتلنمشدی . یاریم ساعتده « مونره آله » ده بر میدانك
صولنده کائن جهتنده کی کلیسانك قپوسی اوکنده طوردق .
اوتوموبیلدن اینه رك اولا اطرافمزی وکلیسانك خارجنی
کوزدن کچیردك . بوکلیسانك اسمی «Du mo di,S.
Maria la Nuova» یعنی «سانتا ماریا لانووانك بیوك کلیسا
سی» در. خارجدن کورنیشی پالرمونك اکثر معابدی کبی عرب
ونورمان قاریشغی بربنادر . بوکلیسا ایله جوارنده کی مناستر
دائما صباحك ساعت یدیسندن اعتباراً زائرلرینه آچیق بولندیغی
کبی بعد الظهر ساعت درتده قپانیور . بانیسی ایسه ایکنجی
«غولیه لمو» درکه: تاریخده «Guglielms.II. il Buono»
دیه معروفدر. بوذات میلادك ۱۱۶٦ تاریخندن ۱۱۸۹ تاریخنه
قدر سیچلیا قیرالی بولنمشدر .

ایکنجی « غولیه لمو » نك بوکلیسایی بنا ایلمسنه سبب
اولمق اوزره ده شویله بر مصال سویلیورلر . پالرمو دلیلنده
دخی محرردرکه : قیرال جنابلری برکیجه رؤیا سنده حضرت
مریمی کورمش و مریم انا کندیسنه دیمشدرکه : سن بردفینه
بوله جقسك . بولدیغکده اونی دین یولنه صرف ایلیه جککه



مونرآله کلیسانڭ ایچی

سوزویر . قیرال ایسه موعود دفینه‌یی بولمش وبونکله کلیساسنی بنا ایتدرمشدر .

بنجه‌او زمانده‌افکار واسرار اهالی‌یی قبضهٔ تصرفلرینه آلمش اولان طائفهٔ رهبانك تحصیل رضالری ایچون بویله بر رؤیایی کورمش و وعدی موجبنجه عمل ایدرك کلیساسنی بنا وآلای والالرله پالرمو باش پاپاسنه تقدیم وتسلیم ایلمشدر .

بیوك قپوسندن ایچرویه کیردك . کلیسا خدمه سندن اولوب زیارتجیلره دلالت ایدن کیمسه‌لردن بریسی درحال پیشمزه دوشدی. آهسته آهسته یوریور وایکی طرفمزی سیر ایدرك ایلریلیوردق. دلیل جنابلری ده‌طورمادن سویلیورایدی. بوکبی محلاتده‌بولنان دلیللر چوق سویلمکله‌همده دلالت ایلدکاری ذوات ، لسانلرینی اکلاسون اکلاماسون ودیکلسون دیکلمه سون عقللرنجه تعریفلر ایلمکله بخشیشه کسب استحقاق ایلیه جکلرینی دائما ظن ایدرلر . کلیسانك طولی ١٥٢ عرضی ٤٩ متروایمش . ارتفاعنی اوکرنه‌مدم . دوشه‌مه‌سی رنکلی مرمرلرله ایشلنمشدر. ایکی صره دیرکلرك یوکلنمش اولدقلری کمرلر بیزانس طرزیدر . موزایق اوله‌رق قرق ایکی عدد لوحه رسم ایدلمشدرکه بونلرك هربریسی کتب مقدسه دن اقتباس اولنمش بر وقعه‌در . دیرکلرك تاجلری حذا سندن یوقاریسی تکمیل آلتونله ایشلنمشدر . محققاً سویلرم که !

زمانمزده بویله بر کلیسا بر میلیون مصر لیراسنه یاپیله‌میه جغی کبی دیوارلرنده قابارتمه ویا موزاییق اوله‌رق ایشلنمش اولان انسان واشیا رسملرینی رسم ایچون اسکی زمانك صبرلی رسام وهیکل تراشلرینی شمدیکی زمانمزده بوله‌میه جغمز دخی پك محتملدر. کلیسانك ایچنده وجنوب طرفنده غایت مکلف ومزین یاپلمش ایکی عدد تابوت موجود اولوب بونلك برنجیسی برنجی « غولیه‌لمو » نك وایکنجیسی ایکنجی « غولیه‌لمو » نك کمیکلرینه مرقد ایمشلر.

یارم ساعتدن زیاده کزه‌رك کلیسانك هرطرفنی اییجه سیرایلدك. رسمندن دخی معلوم اوله‌جغی اوزره کلیسا داخلا عظمتلی بربنادر. خارجه چیقمازدن اول ده «تبرکا وتیمناً» دیه اوزری موازییقلی مسدس برسیاه طاشی کلیسا خدمه سندن بریسی امیره حضرتلرینه تقدیم ایلدی. مع زیاده بخشیشلرینی ویره‌رك کلیسادن چیقدق. بوکلیسانك تمام اتصالنده بولنان « il chiostro » یعنی مناسترك دهلیزینی کورمك ایچون کیردك. بازاردن ماعدا کونلرده ایکی لیرا دخولیه‌سی واردر. رسمندن دخی تخمین ایدیلیرکه مناسترك بودهلیزی حیرت افزا صنعتلرله میدانه کتیرلمشدر. تمام درت کوشه‌لیدر. هرکوشه‌سی یکرمی آلتی کمرلی و تمام ایکی یوز اون آلتی دیرکلیدر. دیرکلرك قابارتمه واویمه وموزاییق ایشلمه لری



مونره آلەده بولنان بنه دیقتینی Benedettini طائفه سنه مخصوص
مناسترك دهلیزیدر . عرب نورمان طرز معما ریسیدر .

تقريباً هيچ بری دیکرینه مشابه دکلدر . شكل عمومیسنده‌ینه
عربلغی غالب ونورمانلغی ناقصدر . دیرکلر ، شطرنجی
وحلزونی وییولی ودرلو موازیق شکللرله ایشلنمشدر .
بومناسترك حاولیسی کوزل برشکلده تقسیم ایدیله‌رك چیچك
باغچه‌سی یاپلمشدر . بریادکار تاریخی اولمق اوزره ده امیره
حضرتلریله برابر بوراده رسممزی آلدردق .

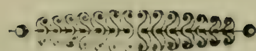
رسمده دخی کورولدیکی کبی مصنع برفسقیه حاولینك
صاغ کوشه‌سنی تزیین ایتمشدرکه بوندن دائمی اوله‌رق ده
صولر فیشقیریور . بومناسترك ارقه طرفنده‌کی برقپودن
باقلنجه « مونزه آلك » بیوك پارقی کوریلیور . اشاغیسنده
ایسه « وادی العباس » ك زمردین باغچه‌لری تادکزه قدر
امتداد ایدیور .

دهلیزك دیرکلرینك مختلف رسملری وخصوصاً فسقیه
دیرکینك رسمی‌هب اندلس عرب رسملرندن آلنمشدر دیه ایتالیانلر
یازیورلر . بومناسترك پك یمیننده وچاك قوله سنك التنده
عربلردن قالمه برأثر موجوددر . بوایسه مربع شکلده بربنا
اولوب درت عدد قپوسی وبرقبه‌سی موجوددر . «مونره‌آله»
نك اسم قدیمی پالرمو قبه‌سی ایمش . اشبو بیوك کلیسانك بنا
سندن صوکره‌اسم قدیمی قالدرلمشدر . ینه بوراده‌وقتیله‌راهبه‌لره
مخصوص برمناستر وارایمش . صوکره لری اشبو مناستر سرایه

تحول ایدلمش ایدی . ۱۱۹٤ تاریخ میلادیسنده سیچلیاده قیرال بولنان اوچنجی «فردیناندو» چوق دفعه‌لر زوجه‌سیله کله‌رك بوسرایده استراحت ایدر ایمش .

وقتیله بورالر هپ امرای عرب سرایلری وکبرای اسلام قوناقلری ایله مزین ایمش . بورالره کیم بیلیرنه قدر علما وحکمای اسلام استراحت ایچون کلیرلردی ؟ «قبة بلرم» دینلن بوکزلم یرلرده کیم بیلیرنه قدر دوکونلر اولمش وقیلیج، قالقانلر اوینامش ودعوتلر ویرلمشدر ؟

دیه بیلیرم که : کوزلرمز یاشلی اوله‌رق ملول محزون «مونره آله» یی ترك ایلدك . تمام ساعت بشده اوتله عودت ایلدیکمزدن اشبو زیارتمزی اوچ ساعتده یاپمش اولدق .





دون رآلده کی « بنه دتتين » مناسترینك حاولیسنده
اميره قدريه حسين ايله بو محرر عاجزى

٥ كانون ثانی سنه ١٩٢١

ایتالیانلر ، چارشو خلقنی تعریف ایچون شویله برمصال سویلرلر. دیرلر که : چارشوده عطار وتوتونجی بولنان ناموسلی ویك كبار برحرب زنكینی صباحلین ارکنجه كله‌رك حالا یاری قپالی بولنان دکاننه کیررو یاماغنی بروجه‌آتی استجواب ایدر . صورار که :

— قییلمش توتونلری براز ایصلاتدکمی ؟
— اوت اوسته م ! خفیفجه صوسرپدم .
— طوزه برمقدار قوم قاتدکمی ؟
— اوت اوسته‌م ! قاتدم .
— پوره برمقدار توزقاریشدردکمی ؟

— اوت اوسته‌م ! قاریشدردم .

— قهوه یه پیرنج قاته‌رق دکیرمنده چکدکمی ؟

— اوت اوسته‌م ! چکدم .

— دونکی کتیردیکمز رومه صوقاتدکمی ؟

— اوت اوسته‌م ! قاتدم .

— برنجی درجه شرابه ده صوقودکمی ؟

— اوت اوسته‌م ؟ شمدی بونی‌ده اکمال ایدرم .

— پك اعلا ! چابوق بیتیرکه : دکانی عمومه آچماز دن اول عبادت ایچون کلیسایه کیده‌لم ! . . . .

بن بو مصالی دیکلدیکم زمان مبالغه‌یه حمل ایلمشیدم . حالبوکه بوصباح بعض شیلر آلمق ایچون چارشویه کیتمش ایدم . من جمله ایکی چیفت چوراب آلمشیدم . هم‌ده پالرموده بوندن دها اعلاسی اوله مازمش‌که ! . . دیه پك بهالی آلمشیدم .

امیره حضرتلرینك صالونلری ایچون برمقدار ده کل و قرنفیل آلمشیدم .

مکر بو آلدقلرمده بنی بوسبتون آلداتمشلردر . ایلك کییشده چورابلرك آلتی قوندوره مك طبانته یاپشه‌رق یالکز قونجی اینجیکلرمده قالدی . کللره قرنفیللر ایسه مکر قوبجقلرندن

قیریق ایمش ده دیکر کل و قرنفیل صاقلرینی اینجه تللرله اکلەیه رك
یکی صاقلر یاپلمش ایمش . بونی اوتلده طانیدیغم بعض کیمسه لره
سویلدم . حرب کبیر اخلاق عمومیه یی زیاده سیله فساده
ویردی . هر کسده برپاره قازانمق طمعی آرتدی . معامله ده
انسان کوزلرینی درت آچمازسه وای حالنه ! وای باشنه !
شمدیکی دیلنجیلر بیله آلدیغی بش اون سانتیم صدقه یی بالمعاینه
قبل اولمادیغنه تماماً امنیت ایلمدکجه ویرنه تشکر ایتمیور
دیدیلر . بوکون دکانجیلردن برشی دها اوکرندم که بنجه
اصللرینك عرب اولدیغنه بردها دلیلدر . ایتالیان لساننده
« چ » حرفی پك چوقدر . عرب لساننده ایسه بو حرف
بولنمدیغندن عربلر عموماً « چ » حرفنی « ش » حرفی کبی
تلفظ ایدرلر . ایشته بزم پالرمو لیلرده تکمیل « چ » حرفنی
« ش » تلفظ ایدیورلر . مثلا بش دیمك اولان «Cinque»
اسم عددی ، « چینکوه » دیه تلفظ ایدیلیر . پالرموده ایسه
بونی « شینکوه » دیه سویلیورلر . بزم مصرده ده مثلا
« چاویش ویا چوربا » کلمه لرینی « شاویش و شوربا » دیه
تلفظ ایدرلر . صقلیه لیلر عربجه لرینی ایتالیانجه یه دکیشه لی
سکز یوز سنه یی متجاوز اولدیغی حالده ذوق لسانیه لرینی

بردرلو اونوده‌مامشلردر . آتاویلك بونده دخی تأثیرینی کوسترمشدر .

بالرمو ده قیریق طبق وچناق ، چوملك تعمیر ایدیورلر. بزم مصرده دخی کوردیکی کبی تعمیرجی اوسته ادواتنی بر زنبیله طولدره رق صیرتلامش ومثقابنی ده زنبیلك اوزرینه کوریله جك برحالده وضع ایلمش سوقاق سوقاق کزه رك قیریق کاسه وچوملك تعمیر ایده جکنی یوکسك سسله اعلان ایدیور. طرز تعمیرینه دقت ایلدم . آلات وادواتنه وخصوصاً مثقابنه نظر ایلدم . هب بزم مصرده‌کی تعمیرجی اوسته‌لرککی کبی الك آزدن بیك سنه لك ابتدائی شیلردر .

مصرده ایچی صوطولو بیوك بردستی‌ی آرقه سنه‌یوكلنه رك چارشو وبازارلرده یازیلی طاسلرله صوصاتار آدملر کوریلیرکه بونلره « حملی » نامی ویررلر . بوراده ده ایچی صوطولو بیوك دستی‌ی الیله طاشیه‌رق صوصاتیورلر . برالنده ده ایکی قاتلی کچوك برحماله‌یه برقاچ بارداق قومشدر . بونلرده برچوق مدحلرله باغیره رق صولرینی صاتیرلر . بالرمو ده آلدیغم برصوجینك رسمنی شورایه وضع ایدیورم . صوجی باشنه‌نك چهره وقیلیغنه دقت ایدیلیرسه شرقلیمی غربلیمی ؟ درحال اکلاشیلیر .



بر سیار صوجی

بعد الظهر اوتلدن طيشـارى چيقمادم . قيمتلى قانلر دوكەرك وعزيز جانلر ويرەرك امتلاك واسلامە وطن ايلدكلرى « صقليه » يى نه ايچون ونصل برآويچ نورمانلره ويرمشلردر ديه كتاب قاريشدردم طوردم .



٦ كانون ثانى ١٩٢١

صقليه جزيره‌سى نه ايچون ايادى اسلامدن خروج ايتمشدر ؟ ديه كتابلريمى قاريشديرديغم اثناده نيجه نيجه مهم وقوعاته تصادف ايلدم . اسلام بركتلهٔ كبيره ايكن زمانله ايادىٔ جهله‌ده اويونجاق اوله‌رق پارچه لانمسى وبو پارچه‌لرك ده‌برى برلرينه دوشه‌رك غوغا ، كورولتى صوك درجه ده كچولمسى انقراضنه سبب اصلى اوليور. جاهل وكيفى براداره ، افراد امتك اخلاقنى ده بوزديغندن اضمحلاللرينى تعجيل ايليور و ذاتاً فرصت بكله‌ين اطرافنده‌كى دشمنلرى ايسه حاضره قونوق ، كاوب يرلرينى ويورتلرينى اللرندن آليور . طبيعيدركه انقراضه، اضمحلاله زمينك حاضرلانمسى ايچونده موقع واهميتنه كوره چوق وياآز زمان لازمدر .

هجرتك ٣٤٤ سنه‌سی خلفای فاطمیه دن المعز لدین الله العلوی ایله اوزمانده اندلسده خلیفه بولنان عبدالرحمن الاموی آراسنده بروجه آتی بروقعه ظهور ایلدیکندن اختلاف ایله ائتلاف برآراده جمع اولماز قاعده سنی قومشلر واسلامه نیجه نیجه ضررلر ایتدرمشلردر . شویله که :

سنهٔ مذکوره ده «خلیفه عبد الرحمن» لك امریله اندلس دارالصناعه‌سنده غایتله بیوك برسفینه انشا ایدلمش وایچنده‌ده اندلس متاعی طولدریله‌رق صاتمق وبدلنه اشیا المق ایچون شرقه کوندرلمش ایدی . بوسفینه شرق صولرندن دونر ایکن برسفینه یه راست کلمش ، کیملك ونره یه عزیمت ایدیور دیه تحقیقنده بونك صقلیه والیسی طرفندن «المعز لدین الله» ه بر مأمور ایله مکتوبلر کوتوردیکنی اوکرنمش ونهایت سفینه ایله برابر مأموری ومکتوبلری ضبط ایله اندلسه کوتورمشدر . طبیعی بونی المعز لدین الله خبر آلدیغنده عظیم بردونما احضار واندلس اوزرینه ارسالنی امرایتمش و قوماندانلغنی ده معزك صقلیه ده مأموری اولان «حسن بن علی» یه ویرمشدر . اشبو دونما اندلسك «المریة» لیماننه هجوم ایده‌رك لیمانده بولنان بالجمله کمیلری یاقمش و «عبد الرحمن الاموی» نك مانندی بولنمایان او معهود بیوك سفینه‌سنی وایچنده مشار الیها ایچون اسکندریه دن کتوریلن درلو قماشلری وخصوصاً

برخیلی خوانندە جاریەلری هب ضبط وحتی « المریه » یەدە عسکر چیقارەرق سکانی قتل وشهری یغما ایتدکدن صوکره سالماً « المهدیه » یه عودت ایلمشیدی . بونی خبر آلان خلیفه عبد الرحمن ایسه عظیم بردونما تجهیزیله اندلسدن شرق صولرینه ارسال ایلمش ونهایت المعزك دونما سیله مصادمه ایتمش وآراده نیجه اسلام قانی ینه اسلام ضررینه اولەرق آقمش کیتمشدر . بین الاسلام بوکبی اختلافك ظهوری بعدما آرالرنده ائتلافك حصولنه امکان براقماز دکلمی ؟ نیتەکیم دە هب اویله اولمشدر .

کلەلم مقصدە : شویلەکه « صقلیه » جزیرەسی « بنو اغلب » طرفندن فتح اولنمشدی . بنو اغلب ایسه خلفای عباسیونك افریقادەکی مأمورلری ایدی . زمانله افریقا دە فاطمیون دولتی ظهور ایلدیکندن « صقلیه » جزیرەسیدە موقعی اعتباریله بغداددن آیرلمش و بالطبع مصردە حکومت ایدن « المعز لدین الله العلوی » یه تابع اولمشیدی . هجرتك ٣٨٨ سنەسی المعز طرفندن « صقلیه » والیسی تعیین ایدلمش اولان «ابوالفتوح یوسف بن عبدالله بن محمد بن ابی الحسین» « پالرمو » دە خستەلنمش وصول طرفی فلج اولمشیدی . بونك اوزرینه « ابو الفتوح یوسف » کندی یرینه اوغلی « جعفر » ی وکالةً تعیین ایلمشیدی . « جعفر »

«٤١٠» تاریخنه قدر وکالةً صقلیه والیسی بولنمش ایدی . سوء سیرتندن طولایی اهالی علیهنه قیام وعصیان ایله کلوب سراینی محاصره ایلدکلرندن مفلوج اوله‌رق حالا حیاتده بولنان پدری یوسف بر محفه ایچنده محاصرینک یانلرینه کلمشیدی . بونک اوزرینه اهالی اغلایه‌رق دردلرینی بوکا حکایه ایلمشلر و جعفری ظلمندن طولایی ایستمدکارینی و دیکر اوغلی « الاکحل » دیه معروف اولان « احمد » ی اوزرلرینه أمیر تعیین ایتمسنی طلب ایلمشلردر. بناءعلیه «یوسف» ده اهالینک طلبنی تنفیذ ایچون جعفری عزل ویرینه احمدی تعیین ایتمش، بو وجه ایله عصیان ده نهایت بولمشدر . اوزمانک القاب موده سندن اولمق اوزره ده « احمد » ه « تأیید الدولة بن ثقة الدولة» لقبی ویرلمشدی. بوندن صوکره ایسه «یوسف» معزول اوغلی جعفری صقلیه دن اخراج ایله مصره کوندرمش وکندیسی دخی اوغلنه التحاق ایچون مصره کیتمشدر . بونلر صقلیه‌دن چیقدقلری وقت برابرلرنده پك چوق مال ومتاع آلمشلردی .خصوصاً « جعفر » [1] حیوانات اوله‌رق

---

(١) ابو الفدا دیه مشهور اولان « عماد الدین اسماعیل ابن علی » نك « کتاب المختصر فی اخبار البشر » نام تاریخنك ٤١٣ نومرولی صحیفه‌سی ، لایزیغ باصمه‌سیدر .

قاطر وسائره‌دن بشقه اون‌درت بیك رأس آت كوتورمشدر. دیرلركه یوسف مصرده وفات ایلدیكی زمان ركوبنه مخصوص تك برآتدن بشقه حیوانی قالمامشدی.

« الاكحل » صقلیه ده امارتی زماننده برمدت حسن سیاستله اداره امور ایلمش وایتالیا اراضیسنه عسكر سوقیله صولت اسلامی فرنكلر آراسنده كوسترمش و آرتق سیچلیا اطه سنده حكومته اطاعت ایتمین نه برلده نه برقلعه قالمامشدی. زمانله « صقلیه » كبرا سندن بعضیلری « الاكحل » ه طارلمش وتهور جاهلانه ایله ده افریقاده حكومت ایدن « المعز بن بادیس » ه كیتمش وعسكر كوندردیكی حالده اطه‌یی كندیسنه تسلیم ایده جكلرینی سویلامشدر. یعنی « صقلیه » جزیره سی خلفای عباسیونه تابع ایكن صوكره‌لری فاطمی بولنان « المعز لدین الله » ه تابع قالمش و شمدی ایسه قیروانده بولنان « المعز بن بادیس » حكومتنه فراغ ایدلمك ایستنمشدر.

بونك اوزرینه هجرتك ٤٢٧ سنه‌سی « المعز بن بادیس » دونما و عسكر ایله اوغلی « عبد الله » ی قیرواندن صقلیه اطه سنه كوندرمشدر. بادیسك عسكرلری پالرمویه چیقنجه « الخالصه » ده اقامت ایدن « الاكحل » ی سراینده محاصره ایتمشلر ونهایت دردستیله قتل ایلامشلر وباشنی ده قیروانه « المعز » ه كوندرمشلردر. دیركن « صقلیه » ایلریلری یاپدقلرینه نادم اوله‌رق

« المعز بن باديس » ك عسكرینی اطه‌دن طرد واخراجه قالقیشمشلر ، حرب ایلمشلر و عسکرلرندن سکز یوز کیشی مقتول دوشدکدن صوکره «عبد الله» ده بقیهٔ سیوفیله دونملرینه جان آتمش و کلدکلری یره دونمش کیتمشدر .

[1] بوندن صوکره ایسه « صقلیه » لیلر قتل ایلدکلری « عبدالله الاکحل » ك برادری بولنان «الصمصام بن یوسف» ی اوزرلرینه امیر تعیین ایلمشلردر . حالبوکه اطه ده اختلال واضطراب ، مزمن برحال آله‌رق برطاقم ارازل وادانی ، اشراف وامرانك یرلرینه کچمش اولدیغندن سوز بوسبتون ایاغه دوشمش ، نتیجه سی اوله‌رق ده هر طائفه بولندیغی یرده تفرد ایله مرکزدن یعنی «پالرمو» ده بولنان صقلیه امارتندن علاقه‌لرینی کسمشلردی . پالرمو نك اسمی او زمان بین الاسلام « المدینه » ایدی .

پالرمو اعیان واشرافی ایسه سبیل اختلاله قاپلمش اولدقلرندن « امیر صمصام » ی ده‌سریر امارتندن قالدرمشلر ، حتی حریفجکزی طیشاری‌یه آتمشلر و یرینه «محمد بن ابراهیم بن الثمنه » یی تعیین ایلمشلردی . بوذات ایسه موجود قائدلرك

---

(۱) « الشیخ شهاب الدین النویری » نك « نهایت الارب فی فنون الادب » نام کتابندن خلاصةً آلندی .

اك مشهوری بولندیغندن امیر تعیین ایدیلنجه‌ده «القادر بالله» لقبنی ویرمشلردی . «عبد الله بن منکوت» نام قائد «مازر ، طرابنش ، الشاقه ومرسی علی» وملحقاتنده حکم وحکومتی الینه آلمشیدی . «ابن الحواش» دیه معروف اولان «علی بن النعمة» نام قائد دخی «قصریانی ، جرجنت وقصرنوبو» و ملحقاتنده اجرای حکومته باشلامشیدی . «ابن المکلاتی» نام قائد دخی «قطانیه وسرقوسه» وملحقاتنده حکومت ایلمشیدی . بوحاللر هب هجرتك ٤٣١ سنه‌سی وقوعه کلمشدر . بوقاریده اسمی کچن «ابن الثمنة» عسکر جمعیله «سرقوسه» یه مستولی اولمش وارقه سندن «قطانیه» یه ده کیره‌رك امیری بولنان «ابن المکلاتی» یی قتل وشهری آلمشیدی . مقتول اولان «ابن المکلاتی» «ابن الحواش» ك همشیره‌سی «میمونه» نام قادینله اولی ایمش . میمونه نك درت آی اون کون عدت مدتی ختامنده «ابن الثمنه» ازدواجنه طالب اولمش وبرادری «ابن الحواش» ك رضاسیله عقد ازدواج ایلمشیدی. میمونه عاقله برقادین ایمش. «ابن الثمنه» برکون ایچکی ایچدیکی اثناده زوجه‌سی میمونه یه براختلافدن طولایی طارلمش و قادینك قولندن برطمار کسلمسنی امرایلمش وامری تنفیذ اولنه‌رق میمونه نك بازوسندن حجامت طماری آچلمش وقان آقمغه باشلامشدر . مقصد ایسه بووجه‌ایله قادینی

قتل ایلمك ایدی . دیرکن میمونه‌نك ابراهیم نام بیوك اوغلی وقعه‌یی خبرآلمش وهمان حکیملر جلبی ایله زواللی قادینجغزك طماری باغلاتمش ونهایت آیلمش ، ایی اولمشدی .

«ابن الثمنه » سرخوشلق بلاسی بیلمیه‌رك بویله برحالده بولندیغنی مقام اعتذارده زوجه سنه بیان ونداما ایلمش ومیمونه‌ده زوجنك عذرینی کویا قبول ایله باریشمشلردی . برمدت صوکره « میمونه » برادری « ابن الحواش » ی زیارت ایچون زوجندن اذن آلمش وبرخیلی هدیه بهیه‌لرله « قصریانی » یه کیتمش ووصولنده زوجنك کندیسنه یاپدیغنی برادرینه خبر ویرمشدر . بونك اوزرینه قائد «ابن الحواش»میمونه‌یی زوجنه اعاده ایتمیه‌جکنه دائریمین ایلمش و بونی خبرآلان «ابن الثمنه» ایسه زوجه سنی ایستمش ونهایت نائل امل اوله مدیغی ایچون عسکر طوپلامش و « ابن الحواش » له حرب ایچون « قصریانی » اوزرینه حرکت ایلمشدر .

دیرلرکه « ابن الثمنه » جزیره نك اکثر بلادینی تحت اداره سنه آله‌رق حتی « مدینه » ده یعنی پالرموده اسمنه خطبه بیله اوقوتمغه باشلامشیدی .

قائد «ابن الحواش» دخی عسکرینی آله‌رق «قصریانی» دن«ابن الثمنه»یه قارشی چیقمش وایکی عسکر بك شدتلی محاربه

ایلمش ، نهایت « ابن الثمنه » نك عسكری بوزلمش وفرار ایتمشیدی . ابن الحواشك عسكری دشمنلرینی تعقیب و یتشدكلرینی چاله قیلنج قتل وبقیهٔ سیوفنی ده پریشان ایلدكلرندن « ابن الثمنه » یالكز قالمش وانتقام ایچون كفاردن استمداده كیتمشدر .

شویله كه : هجرتك ٤٤٤ سنه‌سی « ابن الثمنه » قاین برادریله ایلدیكی حربده تكمیل قوتنی غیب ایتمش اولدیغندن « پالرمو » یه دونمیه رك طوغروجه « قالابریا » یه كچمش واوراده « ملیطوا » نام قلعه ده اقامت ایلین « القمط رجار بن تنقرد بن خیره » یعنی نورمان « قونت روجارو » یه التجا ایله عسكریله كله‌جك اولورسه كندیسنه تكمیل « صقلیه » جزیره سنی تملیك ایده‌جكنی وعد وتأمین ایلمشدر .

اشبو « ملیطو » شهری وقتیله بربلدهٔ اسلام ایكن هجرتك ٣٧٢ سنه‌سی فرنكلر محاربه ایله بونی ایادی اسلامدن سلب ایلمشلر واوزماندنبرو قلعه سنی تعمیرله ایچنه نورمانلر یرلشمشلر ایمش .

« ابن الثمنه » نك « صقلیه » ده صاحب نفوذ اولدیغنی بیلدكلری ایچون « قونت روجارو » ویدی عدد برادرلری برروایته كوره یالكز یدی یوز نفر فرنك عسكریله « قالابریا » دن اطه‌یه كچمشلر و «ابن الثمنه »خائنی اوكلرنده

اوله‌رق اوغرادقلری یرلری واکثر بلادی سهولتله استیلا ایلمشلر وبویله‌جه تا « قصریانی » یه قدر کلمشلردر . بوراده « ابن الحواش » لك عسکری ایله محاربه ایتمشلر ، نهایت بونلری‌ده مغلوب ایلدکلرندن « ابن الحواش » « قصریانی » قلعه‌سنه التجا ایتمش و «قونت روجارو» ده عسکرینی آله‌رق دیکر بلادی فتح ایچون «ابن الثمنه» ایله اورادن کیتمشدر .

شخصی عداوتله اسلام قانی آقیتدقلرینه قناعت ایتمیوب ده انتقام دیه دین دشمننه التجا و بونلره دلالت ومعاونتله وطن اسلامی کفاره تسلیم ومیلیونلرله امت محمدی اسیرایلین خائن دین و وطن«ابن الثمنة » ملعوننی بیلمم که نصل توصیف ایتملیدر ؟

« ابن الثمنه » ملعوننك « قونت روجارو » یی ، اوکینه دوشه رك « صقلیه » اطه سنه کتورمسی هجرتك ٤٤٤ سنه‌سی شهر رجبنده وقوع بولمشدر . دیرکن « نورمان روجارو » اطه نك شهر وقصبه لرینه برر برر مستولی اولمغه باشلامش ، خصوصاً خرستیان عسکرك کیردیکی یرلرده اسلامه یاپمدقلری قالمامش ایدی . بوعسکرلر اسلامك النده ، آویجنده نه بولدیسه آلمشلر ، حتی خانه ودکان کبی املاککدن تجرید ایتمشلر و ممانعت ایتمك ایستینلری قتل و نه ایچون دینلری ده مرحمة جزیره خارجنه طرد ونفی ایلمشلردر .

اخافه و ارهابك بو درجه سنی کورن عقلای امت ایسه کمال سرعتله خارجه ، بلاد اسلامیه جان اتمشلر وعلما وصلحای اسلامدن بك چوقلری او تاریخده « تونس » ، اندلس ومصر جهتلرینه هجرت ایتمشلردر. بوندن صوکره «صقلیه» اسلامنك باشنه کتوریلن فجایع حکایه لرینی ایلری یه تعلیق ایله وطننه خیانت ایدن کیمسه نك وقتیله عربلر نزدنده الك آلچاق بر مخلوق اعتبار ایدلدیکنه دائر بر وقعهٔ مشهوره تاریخیه یی عبرت ایچون شوراده نقل ایلیه‌یم . شویله که :

« محمد طلعت حرب » بکك تألیفی اولان « تاریخ دول العرب والاسلام » نام کتابك برنجی جلدینك ۲۳۳ نومرولی صحیفه سنده « حبشك مکه اوزرینه عسکر سوقی و وقعهٔ فیل » فصلنده محرردرکه : حبش قیرالی « ابرهة الاشرم » کعبه‌یی هدم ایلمك ایچون مکه اوزرینه عسکر سوق ایلمشیدی . سببی ده « ابرهه » یمنه مستولی اولدیغی زمان « صنعا » ده برکلیسا بنا ایتدرمش و یمنلیلری کویا کعبه زیارتندن فراغتله اشبو کلیساسنی کعبه قیلمغی مراد ایلمش ایدی . بوکا مخالف بولنان یمنلیلردن بریسی بوکلیسا یه کیره‌رك کیجه یی کچیرمش وحتی ایچنه دفع حاجت ایتمش اولدیغی خبرآلان « ابرهه الاشرم » مادام‌که سز بو یاه یاپدیکز ، بن ده

کیده‌یم کعبه‌کزی هدم ایلیه‌یم دیه یمین ایلمش ایدی . بونك اوزرینه « ابرهه » بیوك براردو و مشهور « محمود » [1] نام فیلندن بشقه دها اون ایکی ده عادی فیـل ایله مکه اوزرینه یورومشیدی .

«ابرهه» اردوایله مکه‌یه تقرب ایلدیکنده قریش عربندن « ابو رغال » اسمنده بر ملعون وطننه خیانت بابنده دشمن اردوسنه مکه یه کیدن الك قولای یوللری ارائه‌یه دلالت ایلمشیدی . مکه یه تقربلرنده جمله‌دن اول بو « ابو رغال » ملعونی هلاك اولمش وبین العرب وطننه خیانت ایدنلرك ده برنجیسی صایلمشدر. بناء علیه بونك قبرینی عربلر طاشلامشلر، صوکره لری ده وطن خائنی دیه هرکچن کیمسه بو قبری طـاشلر ایمش . اودرجه‌ده‌کی اشـبو خائن وطنك قبرینی طاشلامق اسلامده مناسك‌حجدن اولمشـدر . عربلر قدیمده وطننه خیانت ایدنلری الك آلچاق مخلوق عدایدرلر وعلامت تلعین اولمق اوزره ده قبرینی طاشلرلرایدی . اعتبار ایدنلره‌نه بیوك برعبرتدر دکلمی ؟ شوراده استدراك قبیلندن اولمق اوزره ده برخاطره بیان ایده‌یم . شویله‌که : عرب شاعرینك

---

(١) فرنکلرك «Mamoth» دیدکلری بیوك بر فیلك معربی اولوب بونك جنسی شمدیلرده منقرض اولمشدر .

اذا كان جسمی من تراب وكلها
بـلادی وكل العـالمين اقاربی

ترجمه‌سی

مادام كه آصلم توپراقدندر . هر طرف وطنم و هركس اقربامدر . ديديكی زمانی آرارسه‌ق اخلاقك فساده كيتمش اولديغی دوری بولورز . اخلاقی غيب ايدن برقوم آراسنده ايسه خيانت جنايت عداوت اولمماز و امور عاديه صره سنه كچن منهياتك فاعللری ده جماعت آراسنده خوركورلماز . نصل كه بوكون بزده ايچكی ايچنلر و قمار اوينايانلر مواخذه دن مصون بولنمشلردر . ظن ايديورم كه فكرلرده خائن وطن جرمی كچولمش اولديغندن « ابو رغال » خائننك قبری يرينه شيطانك قبری سوزی كچمشدر . بزم حاجيلرك هانكيسنه صورارسـه كزسزه حجده شـيطانك قبرينی طاشلاديغنی سويلر ، نه اصلندن نه ده فصلندن ارتق كيمسه‌نك خبری قالمامش اولديغنی بوسوزيله اثبات ايلردكلی ؟

بنجه ، وطننه خيانت ايدن « ابورغال » ك قبرينی خيانتی تلعين ايچون طاشلاديغنی بيلن برحاجينك نظرنده خيانت برجنايت اولور . مملكتنه عودتنده دخی خائن قبری

طاشلادیغنی همشهریلرینه حکایه ایلروآرالرنده قصه دن حصه آلانلرچوغالیر . خدا جمله یه هدایت ایلسون .

« ابن الثمنه » ملعوننك خصمندن انتقام آلمق ایچون قوجهان صقلیه اطه سنی میلیونلرله ساکن اولان مسلمانلریله برلکده دشمن دینه دلالت ومعاونتله پیشکش چکه سنی تاریخ صحیفه لری عجبا نصل برآغزله قید ایده جکدر ؟ سعی خائنانه سی اولمق اوزره اطه مسلمانلرینی دینلرندن ودیللرندن تجریده سبب اولمشدر . اطه دن قاچه میان وچیقه میان اخوان دین ایسه انکزسیون اللرنده یاقتل ویاتنصیر ایدیله رك حساب و دفتر امت محمددن طرح اولنمشلردر .

دیرلرکه تاریخ برتکرردن عبارتدر . هجرتك ٢١٢ تاریخنده عساکر اسلام « صقلیه » جزیره سنه کلدیکی وقت اوکارنده اورالی « فیمی » نامنده بردلیل موجود ایدی . اسلام حکومتی ، هجرتك ٢١٢ سنه سی و میلادك ٨٢٢ تاریخنده ، ربیع الاول آیینه مصادف اولان حزیران ایچنده جزیره ده اجرای احکامه باشلامشیدی . هجرتك ٤٥٣ تاریخنه مصادف بولنان [١] ١٠٦١ سنهٔ میلادیسنده « قونت

---

(١) ایتالیانجه « سیچلیا تاریخی » نام کتابك تحریرینه کوره « نورمان روجارو » ١٠٦١ تاریخنده عسکریله اطه یه

روجارو » والى عدد برادرى برآويج عسكرلريله اوكلرنده
يرلى مسلماندن قائد «ابن الثمنه» ملعونى دليل ومعين اولەرق
« صقليه » يه كيرمش و اطەدەكى اسلام حكومتنك انتها سنه
يوتاريخ مبدأ اولمشدر . قلعه داءًما ايچندن آلنير . بوبابده
« لا حول ولا قوة الا بالله » ديرم .



كچمشدر . « نهايت الارب فى فنون الادب » نام كتابك
قولنجه ٤٤٤ هجريده يعنى ميلادك ١٠٥٢ سنه سنده « ابن
الثمنه» دلالتيله « قمط روجارو » وعساكرى اطه يه كلمشدر .

۷ كانون ثانی ۱۹۲۱

بو صباح اوطه‌مده قالدم . اميره حضرتلريله پالرمو «دار الاثارينی » زيارت ايده‌جكمزدن بوخصوصده معلومات ايدنمك ايچون موجود دليلارمزی مطالعه ايلدم . پالرمو دار الاثارينه « Museo Nazienale » ملت موزه‌سی نامی ويرمشلردر . موقعی روما جاده سنده در . ايام عاديه ده قبل الظهر ساعت اوندن بعد الظهر اوچه قدر وپازار كونلری ساعت اون بردن بعد الظهر اوچه قدر زيارتجی قبولی ايچون آچيق اولوب اعياد رسميه‌ده قپاليدر. پازاردن ماعدا كونلرده ايكی ليرا دخوليه‌سی واردر .

قبل الظهر ساعت اونه طوغرو اميره حضرتلريله آرابه سوار اوتلدن چيقدق ويكرمی دقيقه صوكره دار الاثارك

قپوسی اوكنده طوردق . دخول رسمنی ویردكدن صوكره قپوسندن كیردك . بوخانه اوچ قاتلی اسكی بربنا اولوب دها برنجی قپودن ایچرویه كیرلنجه انسان كندیسنی قاهره نك قدیم خانه‌لرندن برینك برنجی حولیسنده ظن ایلر . سوقاق قپوسندن ایچرویه كیریلنجه برایكنجی قپویه تصادف ایدیلیور . بوندن صوكره خانه نك سلاملق قسمنه كلنیور كه اورته ده كی حولیسی ، حالنجه كچوك برباغچه در . بونك اورته سنده كوزل بر فسقیه‌سی ده وار . باغچه سنده موز وبامیو مزروع اولدیغی كبی فسقیه سنده دخی مصرده « قلقاس » دینلن غایت بیوك یاپراقلی « كوله‌كز » اوتی زرع ایدلمشدر . اشبو برنجی حولیده بولنان اثار هپ قرون وسطی‌یه مخصوص هیكللردر . بوراده كوردیكمز اثارك مفرداتنی خبرویرمكده قارئلرم حضراتی ایچون برفائده ملحوظ اولمدیغندن یالكز دیرم كه میلادك بیك تاریخندن بیك بش یوز تاریخنه قدر یاپلمش اولان طاش هیكل وسائره‌یی بورایه صف صف ترتیب ایلمشلردر . بورادن برقپو ایله ایكنجی حولی‌یه كیردك . بوراسی برنجی حولنك اوچی قدر بیوكدر . بزم مصرك اسكی كبار خانه‌لرنده حرم دائره سنك حولیسی‌ده تماماً بویله‌اولور . كذا بوحولی‌یه دخی اون بشنجی واون التنجی عصرلره مخصوص اثار وضع

ایدلمشدر. فرنکلرده « Rinaissante » دینلن دور تجدده عائد بو راده خیلی اثار موضوعدر. بونلرك جمله‌سی صنایع نفیسه نك هیكل تراشی قسمنه عائد كوزل بر نمونه مكتبیدر. بو راده‌كی بر قپودن اوچنجی بر حولی یه كچدك . بو راده دخی پالرمودن بشقه اطه نك دیكر شهرلرندن آلنوب كتورلمش پك چوق اثار سیر ایلدك .

آلت قاتده حقیقة پك چوق قیمتلی اثار موجود اولوب صنایع نفیسه ایله علاقه دار بولنان ذوات ایچون آیلرله ، سنه‌لرله سیرینه طویه‌میه‌جقلری شیلردر . امیره حضرتلرینك مراقی ، پالرموده بولنان اثار عربیه‌یی كورمكدی. صالونلری محافظه‌یه مأمور اولانلردن برینه اثار عربیه‌یه مخصوص صالونك نره‌ده اولدیغنی صوردق . برنجی قاتده‌كی صوك صالونده بولندیغنی خبرویردی . همان برنجی قاته چیقه‌رق موجود دهلیزده‌كی اثاری وبوندن صوكره صالونلره آیرلمش اولان ادوات منزلیه وسائره‌یی وخصوصاً قدیم وجدید یاغلی بویا لوحه‌لرینی بر بر سیر ایلدكدن صوكره « Sala Araba » تسمیه ایلدكلری اثار عربیه‌یی محتوی اوطه‌یه كیردك . بوراسی اویله اكینه بوینه دینه جك قدر بر صالون اولمایوب عادتا كچوك بر اوطه در . درونده وضع ایدلمش اولان اثارك الك چوغی‌ده بر قیمت تاریخیه‌یی حائز اثار عربیه دن دكلدر . بونلری

« La covelli » لاقووللی برادرلر پالرمو انتیقه خانه‌سنه هدیةً قاهره‌دن ارسال ایلمشلردر . بونلرایسه صنایع نفیسهٔ عربیه‌دن دولـکر وطوغرامه‌جی ایشلریدرکه ینه کنديلرينك یازدقلرينه کوره میلادك بیك‌اوچ‌یوز ، درت یوز ، بش یوز و یدی یوز تاریخلرنده اعمال ایدلمش شیلردر . بونلرده آلچیدن معمول ورنکلی جاملر اوتوردلمش پنجره قفسلری و چکمه اغاجلردن مرکب مشربیه دینلن بیوك قفسلر و شکل هندسیده اعمال ایدلمش قندیل آصـمغه مخصوص چرخ فلك و بویالی ویالدیزلی وآلچی ایله قابارتمه‌لی تاوان پارچه‌لری و فیل دیشیله‌ایشلمه‌لی‌صندالیه وبرچکمجه‌واوزری‌فیل‌دیشی و معدن ایله ایشلنمش کچوك برصندوقدن عبارتدر .

برنجی دولابده دخی کیلدن معمول وفرونده پیشمش واوزرینـه غایتله کوزل رسـملریاپلمش بر چوملك ومینالی بیوك برطباق موجود اولوب اسپانیا عربلری طرفندن آلتون رسملر وعربجه یازیلریازلمشدر . قیرمزی توپراقدن معمول ساقسیلر دخی واردر . بونلردن صوکره موجود اولان اثار عربیه پالرمو کلیسالرندن آلنمش دینی شیلردر .

بونلردن بشقه برمقدار ده برونزدن معمول ادوات بیتیه واردر . بوراده ینه بردولاب ایچنده موضـوع بیوك برصـاقسی موجود اولوب طرزی و شـکلی ورسـمی هب

اسپانیا عربلرینه مخصوصدر. بونی ایسه « Mazara » مازر
شهرندن کتورمشلردر . بونلردن صوکره برمزار طاشی
موجود اولوب اوستنده یونانجه وآلتنده عربجه ایله خرستیان
بولنان صاحبنک اسمی قبارتمه اوله‌رق یازلمشدر .

برمزار طاشی دها موجود اولوب اوزرنده لاتین ،
یونان وعرب ویهودی یازیلریله صاحبنک اسمی یازلمشدر .
یازینک ترکجه ترجمه‌سی شویله در . « سیچلیا وایتالیا
قیرالینک راهبی « Grisando » «غریزاندو » نك والده‌سی
« Anna » « آننا » تاریخی ده ١١٤٨ در .

ایشته بوراده حسرتلرله مشاهده ایلمك ایستدیکمز
صقلیه اسلامنك اثار باقیه‌سندن برشی وارایسه اوده بوندن
عبارتدر . اثارك قسم اعظمی قاهره‌دن هدیةً کلمش اولدیغی
حالده اوده فلان خانه نك ویا فلان ذاتك دیمکله تاریخده
قیمتی تزیید ایدیلن آثاردن دکلدر .

باقیه‌سی دخی کلیسا ادواتی ومزارطاشیدرکه صقلیه نك
مسلمان عربلریله علاقه‌سی بیله یوقدر . صقلیه جزیره‌سنی
علم وکمال وعمارتدن محروم بوله‌رق یاریم عصر ایچنده جنت
حالنه کتورن مسلمان عربلرك اثاری عجبا نره یه کیتمشدر ؟
اطه‌ده بولندقلری ایکی بچوق عصر ایچنده بونجه طاشدن بنا
ایلدکلری بیکلرله جامع ومسجدلری وبونلرك یازیلی لوحه‌لری ،

امرایه مخصوص سرایلر و اعیان واغنیا قصر و خانه لری ایچنده‌کی فن وصنایع عربیه ثمره‌سی اولان ادوات واساس بیتیه ومدرسه لرنده‌کی یوز بیکلرله خط دست کتب دینیه وفنیه وسائره بقایاسی نره‌یه کوتورلمشدر ؟ امرا واغنیا وعلما وصلحا قبرلرینك یازیلی طاشلری نه اولمشدر ؟ نه‌اوله‌جق ؟ معابد ، مدارس ، مبانی وقبور هب یاقلمش ، ییقلمش کولی هوایه صاویرلمش ویرلری ده سوروله‌رك آرپه اکلمشدر دیرم . زیرا زمان قرون وسطی ایدی . جبراً تنصیر ایدیلن مسلمانلرك اوزرینه تفتیش ایمان نامیله انکزسیون رهبانی ده مسلط اولمشیدی . دینی وار ، دیلی وار . النده قرآنی ، قلبنده ایمانی وار مسلمانلری دکل یالکز کافر ، بتپرست ملعونلردیه تلعین ایدن لاتینلر عجبا اوزوا للیلره نه‌لر یاپمازلر ؟ آثار باقیه لرینی نه‌دن ییقمازلر ، یاقمازلر ویوق ایتمزلر ؟ صره‌سی کلدکجه خبر ویره‌جکم کی صقلیه ده کرك شهر وکرك کویلرده کندی خانه وکاشانه لرنده ساکن بولنان اسلامی ، نورمانلر تحت حکملرینه آلدقدن صوکره قتل ونفی وتنصیر ایله اسلام عرقنی محو ایلمشلر وبوندن صوکره اموالی مصادره ایله ایتالیادن آقین آقین کلن خرستیان مهاجرلره ویرمشلر و وجوامع ومساجدی ایسه بتخانه لردن دها بدترده ویران ویر ایله

یکسان ایلمشلر و مزارات ومراقد مبارکه‌یه قدر جمله قبوری دخی یوق ایتمشلردر .

قرون وسطی متعصبلرینك اللرنده یوق ایدیلن مبانی وسائرهٔ اسلامیه‌نك پك طبیعیدرکه آلات وادوات مصنوعه‌لری وطاشلر اوزرنده بولنان یازیلری ده تکمیل محوایدلمشدر . علوم و فنونده خواجه‌لری ، معارف وصنایعده استاذلری بولنان عربلرك آثارمدنیه‌سنی محوایدرك اوروپا تمدننی اوزون مدت تأخیر ایلملری کندیلری ایچون برعاردر . تاریخلری صحیفه‌لرینی صقلیه مسلمانلرینك وقوعاتندن اسیرکه‌ملری ایسه عار ایچنده برعاردر .

امیره حضرتلری بوندن صوکره دار الاثارك قالان قات و صالونلرینی زیارت ایتمامك ایستدی . تشهد مقداری‌اولسون بقیهٔ آثاری سیرایلمکی رجا ایله صالونلری کزمکه باشلادق . برنجی قاتده حقیقةً پك چوق آثار جمع ایدلمشدر . لکن آثارك اکثریسی بیك درت یوز ودها صوکرهلرینه منسوب شیلردر . اطه ده بولنمش آثار یونانیه دن دخی بوراده خیلی شیلر کوردك .

چناق وچوملك کبی آثار پك چوقدر . تونجدن معمول آلات وادوات مجموعه‌سی دخی زنکیندر . بوندن صوکره ایسه ایکنجی قاته چیقدق . آیری آیری اسملری اولان آثار

صالونلرینی بر بر کزدك . بوراده خیلی قره قلم وصولی ویاغلی بویا رسملری سیر ایلدك . بیوك لوحه لرك اك مکمل وبهالیلری هب دینی رسملردر . مریم انا رسملرینك انواعنه نهایت یوقدر . اغاجدن اویمه وسائر آثار ایچون ده بوقاتده برصالون واردر .

اوچنجی قاتی ده زیارت ایلدك . بوراده سیچلیانك اوفاق تفك تحف اشیاسی جمع ایدلمشدر . برصالونده دخی مختلف سیمالر و سیچلیا اعیاننده بعضلرینك نصف هیکللری جمع ایدلمشدر . براوطه ده دخی سیچلیا ده یدی یوز سنه میلادیسنده یشامش اولان برفامیلیا نك یاتاق اوطه سی کوسترلمشدر . بوندن صوکره ایسه ال ایشلمه لری ایله تنتنه لره مخصوص براوطه موجوددر .

بووجه ایله « پالرمو » ملی موزه سنی تکمیل سیر ایلمش اولدق . کلدیکمز دهلیزدن کچوب قاتلری بر بر اینه رك سوقاق قپوسندن روما جاده سنه چیقدق . آرابه مزه بینه رك اوتله کلدیکمز وقت ساعت بره کلمشیدی . اوکله طعاممز دخی حاضر لانمشیدی . بعد الطعام بقیهٔ کونمی اوطه مده کچوردم . اشبو دار الآثاری زیارتمدن اوکرندیکم درس شودر دیرم . « عقائد نامنه حقایق قربان وخیالیات یولنه مادیات فدا ایدلمشدر »

٨ كانون ثانی سنه ١٩٢١

صقلیه اطه سنك محصولات زراعیه سیله معادن ، کوکرد ، معارف ، صنایع وتجارتنه دائر شمدی یه قدر ایدینه بیلدیکم معلوماتی بوکون محترم قارئلریمه بیان ایتمك ایسترم . بواطه اقلیم جهتیله اوروپادن زیاده افریقا اقلیمنه مشابه بولندیغندن کونشی قوتلی اولوب صولری ده برکتلیدر . قابل زراعت اراضیسی کافیدر . حالبوکه ینه کندیلرینك دیدیکی کبی حقیله زراعت ایدلمیور . سببی ایسه اطه ده انقلابات سیاسیه عصرلرله دوام ایلدی دیورلر . بنم ظنمجه احوال سیاسیه لرینك انقلابندن زیاده معارفسزلك ایله برابر قتولك رهبانینك

اهالی اوزینه اولان نفوذ متحکمانه‌لری سبب حقیقی عدایدلمیدر .

صقلیه‌ده اسلام زمانی نقل ایدن کتب عربیه‌وافرنجیه‌نك قولنجه اطه نك اولجه غیر مسکون اولان ایچرولرینی بیله عربلر معمور ایلمشلر و زراعت جهتنده هرطرفی باغچه حالنه قومشلردی . تکمیل افریقا وبراز ده اوروپا ایله ایلدکاری تجارتلری یوزندن ده پك زنگین اولمشلردی . هله پالرمونك، اندلسده قرطبه ومصرده قاهره شهرلرینه معادل کلمش اولدیغنی وهر طرفی مساجد ، جوامع ، مزین و مطنطن خان ، خانه وکاشانه لرله طولمش بولندیغنی اوزمانك عرب سیاحلری صایه صایه بیتیره‌میورلر .

نه ایسه ایتالیا زراعت نظارتنك ١٩١٤ سنه‌سی ١٢ حزیران و ٩ مارث و ٧ کانون ثانی تاریخلرنده نشر ایلمش اولدیغی سیچلیا زراعت وصناعت وتجارتی احصا بیاننامه سندن خلاصه ایدرك بروجه آتی جدولی شورایه درج ایدیورم . سیچلیاده بغدای کبی حبوبات مزروع اولان اراضینك مقداری ٩٠٠ ٦٧٦ هکتار(١) اولوب آلنان محصوله

(١) « Hectare » برهکتار عرضی وطولی یوز مترو اراضی دیمکدر. « Hectolitre » برهکتولیترده یوز لیتردر.

ایسه « ٥٫٠٧٨٫٠٠٠ » قنطاره بالغ اولمشدر . مصرداریسی مزروع بولنان اراضی ٤٫٢٠٠ هکتار اولوب « ٣٤٠٠٠ » قنطار محصول آلنمشدر . پرنج مزروع اولان اراضی ایسه یالکز ٣٤٠ هکتاردر . محصولی ایسه « ٥٫٥٠٠ » قنطاردر .

پورتقال وماندارینا ولیمون اشجارینک اشغال ایلمش اولدیغی اراضینک مقداری « ٣٥٫٩٠٠ » هکتاره بالغدر . محصولی ایسه « ٦٫٢٩٢٫٠٠٠ » قنطاردر . زیتون اغاجلری ده « ٤٨٫٣٠٠ » هکتار اراضی اشغال ایدوب آلنان زیتون یاغی ایسه « ٢٧١٫٠٠٠ » هکتولیتره بالغ بولنمشدر . اوزوم باغلرینک اشغال ایلدیکی اراضی دخی « ١٦٧٫٠٠٠ » هکتار اولوب بونک شراب محصولی ایسه « ٤٫٦٩٧٫٠٠٠ » هکتولیتره بالغ بولنمشدر .

صقلیه مواشیسندن برنوع اوزون بوینوزلی اوکوز و اینکلری وآق کچیلری پك مشهوردر . بزم مصرده اولدیغی کبی بومملکتده دخی سودجیلر اینکلرینی وکچیلرینی اوکینه قاته‌رق باغیره باغیره‌سوقاقلرده سودلرینی صاتیورلر. رسملرده دخی کورلدیکی کبی اینك وکچیسنی النده‌کی اولچکینه صاغار ومشتریلرینك بالقونلردن ایپله صارقیتدقلری سپتلرنده‌کی

قابلرینه بوشالدرلر . سیچلیانك قوتلی بارکیر و قاطرلری
واوزون قویروقلی بر نوع مرکبلری دخی مشهوردر .

سیچلیاده معادن مختلفه دخی موجود ایسه‌ده چوقدن
عربلر زماننده‌کی اهمیتنی غیب ایلمشدر . دمیرمعدنی متروکدر .
شمدیلرده الك مهم معدنلری کوکرددر . بومعدن « قاتانیا »
جوارندن باشلایه‌رق اطه‌نك بر چوق اراضیسنی قاپامشدر .
کوکرد موجود اولان اراضینك « Licata e Nicosia »
« لیقاتا ایله نیقوزییا » آراسندن عرضی سکسان بش
کیلومترودن طقسان کیلومترویه قدردر . « Gibellina‘
Centuripi » « جیبللینا ایله چنتوریپی » آراسندن طولی
یوز التمش کیلومترودن یوزیتمش کیلومترویه قدردر . اشبو
اراضیٔ واسعه‌نك نصفندن براز زیاده‌سی ایشلدیله‌رك کوکرد
چیقارلمقده‌در . حرب کبیردن مقدمی یعنی میلادك ۱۹۱٤
سنه‌سنه قدر هر سنه سیچلیادن ۲٦۰ بیك طونولاته کوکرد
اخراج ایدیلر ایمش که بونك قسم اعظمنی آلمانلر آلیرلر ایمش .
کوکرد اخراجاتی اوزمانلر سنه ده یکرمی التی میلیون
ایتالیان لیراسنه یعنی بر ملیون مصر لیراسنه بالغ اولورمش .
کوکرد اوجاقلرنده ایشلین عمله نك اکثریسی کچوك
چوجقلر ایمش . بونلرك ده کوکرد پارچه لرینی اوموزلرنده
نقل ایلدکلرندن اون کیشیده اوجنك بیویه‌مدکارینی وشکلی

بوزوق اولەرق قالدقلرینی ایتالیان ارباب قلمی شکوا بابنده یازیورلر وحکومتلرندن چوجقلرك کوکورد معدنلرنده ایشلمکدن منع ایدلمسنی طلب ایلیورلر . کیم دیکار ؟ . .

معارف جهتنی صورمایکز. ١٨٧٥ احصاً سنده اهالینك یوزده « ٢٦و٨٥ » نفوسی اوقومه یازمه بیلمز ءامیار اولدیغنی کوستریور . صوك احصاً که ١٩٩١ سنەسی یاپلمشدر . بونده ایسه یوزده « ٨٨و٧١ » نفوسك امی اولدیغی میدانه چیقمشدر. حالبوکه ایتالیا قانوننده تعلیم جبریدردیه یازیلیدر. ایشتدیکمه کوره معارف نظارتی یالکز معلملری تعیین ایدرك معاشلرینیده بلدیەلره تحمیل ایلرایمش . حالبوکه بلدیەلر مصرفلری چوق ایرادلری آز دائرەلر بولندقلرندن معارف جهتنده صبرلی اولمغی هرکسه بول بول توصیه ایلمکدن چکنمزلر ایمش .

سیچلیاده پك مکمل دکل ایسه ده ینه مناسب ارابه یوللری موجوددر . دمیریوللری ایسه بروجه آتیدر .

اولا — پالرمودن — ترمینی — سانتا قاتارینا — قاتانیا — مسینا بیوك خطلریدر .

ثانیاً — مسینا — پاتی — چردا — خطیدرکه برنجی خطه متصلدر .

ثالثاً — پالرمو — روقفا پالومبا — جرجنتی — پورتوامپه‌دوقله خطیدر .

رابعاً — سانتا قاتارینا — قانیقاتتی — لیقاتا خطیدر .

خامساً — قاتانیا — سیراقوزا — مودیقـا — لیقاتا خطیدر .

سادساً — قاتانیا — والساوویا — قالتاجیرونه خطیدر .

سابعاً — چیرقومتنیا — خطیدر .

ثامناً — پالرمو — قورلیئونه خطیدر .

تاسعاً — پالرمو — القامو — تراپانی خطیدر .

عاشراً — قالداره — قانیقاتتی شعبه سیدر .

سیچلیاده دهـا نیجه بلاد واردرکه دمیریوللرینـه محتاجدر .

اطه نك اك بیوك شهری ومرکز اداره‌سی بولنان « پالرمو » (١) آلتی دائره‌یه منقسمدر . بونلر ایسه

---

(١) پالرموده یونانلر ساکن ایکن اسمنه «Panhomos» پانوموس و صوکره‌لری «Palermo» پالرمو نامی ویرلمشدر . عربلر زماننده « بلرم » یاخود « بیلرم » وبین الاسلام « مدینه » دیرلرایمش . بوکونده پالرمولی ایتالیانلر ایسه « په‌لیه‌مو » دیه تلفظ ایدیورلر .

سرای قرالی	Palazzo Reale
محکمه	Tribunale
امانت بانقه‌سی	monte di Pieta
قلعة البحر	Castellammare
ایسکله	Molo
وادی العباس	oreto

بونلردن بشقه « Cuba » قبه و « Zisa » عزیزه دائره لری‌ده آیروجه بولنیور . اوکله طعامندن صوکره امیره حضرتلریله چارشویه کیتدك . تحفجی دکانلرینی کزدك .

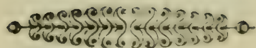
یرلی ایشی اولمق اوزره کوزه چارپار برشی بولوب ده آله‌مدق . آثار عتیقه بیع ایدر ایکی بیوك محلی کزدك . ینه برشی بوله‌مدق . اجنبی کبار سیاحلرینی ممنون ایده‌جك برصنعتلری یوقدر . پالرموده بردار الفنون وبرچوق‌ده مکتبلر موجود اولدیغی حالده سیاحلرك خوشلانوب آله جغی تحف وکبار برشیلری یوقدر . آرایه صوره برتحفجی بولدق‌که : بوده ماندارینا قبوغندن کچوك قوطولر یاپیور . تحف دیه بونلردن درت قوطو آلدق . هربر قوطو ایچون اون ایکی یچوق ایتالیان لیراسی آلدیلر .

چارشو وبازار لرنده‌کی امتعه تکمیل آلمان وامریقا دن کتورلمشدر . شهرك اخراجاتی لیمون وپورتقال وماندارینادر .

بونلرده كاغدلره صاريله‌رق صندوقلانيور واكثريسى امريقايه كوندريليور ايمش .

خلقك قسم اعظمى باليقجى ، قايقجى و آرابه‌جى كبى عادى ايشلرله اتمكلرينى چيقاريورلر . قيافت عموميه خلقك درجهٔ فقرينى كوستريور . طبيعيدركه بوطبقه معارف جهتنده دخى فقيردرلر . ايپسز صاپسزلرينك حسابى يوقدر . كوزدن سورمه‌يى چاليورلر . برده شهرده رهبان رهبان اوستنه . سوقاقلرده سورو سورو كزيورلر . امور دنيويه ايله اشتغال ايتمدكلرندن اعاشه‌لرى ايسه ايشلين اهالينك بيوننه‌در .

اقشام بزم اوتلده بيوك بربالو وار ايدى . بعد الطعام براز رقص صالوننه كيتدم . اوراده قلمه كلز نه‌لر كوردم ده نه‌لر ! . . .



۹ کانون ثانی سنه ۱۹۲۱

بوکونکی تتبعاتم هپ «Messina» مسینا شهرینه دائر اولدی . عربلر زماننده اسمنه تشدیدلی سین ایله « مسّینی » دییورلر . بوکون « مسینا » غایت کوزل وایشلك بر لیماندر . ایالت مرکزیدر . صوك احصا سنـه نظراً « ۱٤۷۱۰٦ » نفوسی واردر . شهر ، اطه نك شرق شمالی کوشه سـنده ومسینا بوغازی اوزرنده وقالابریا ایالتنك قارشوسنده‌در .

ادارهٔ اسلامیه‌ده ایکن مسینا نك ثروتنی و معموریتنی عرب کتابلری بیتوره میورلر . دییورلرکه «مسّینی» شهری اطه نك شرقنده وطاغلری دخی غربنده بولندیغندن بك

کوزلدر . سواحلی خوشدر . اراضیسی غایتله برکتلیدر . پك
چوق باغ وباغچه‌لری وپك لذیذ میوه‌لری واردر . آقار
صولری اوزرنده خیلی دکیرمنلری بولنیور . مسینی جزیره
نك اك معتبر شهرلرندندر . لیمانی پك مهمدر . شرق وغربدن
پك چوق تجار کمیلری کلیر و اطرافه کیده‌جك اولان
یولجیلر هب بوشهرده طوپلانیر . چارشولری بیوکدر .
متاعلری ایسه پك اعلا ورواجلیدر . طاغلرنده دمیر معدنی
موجود اولوب ایشلندیکی ایچون ده جوار شهرلر دمیرلرینی
مسینی دن آلیرلر . لیمانی پك ایی اولوب ریختیملری مناسبتیله
اك بیوك سفینه بیله اولسه ینه کناره یاقلاشور و بر ایسکله
ایله کمیدن همان قاره‌یه چیقیلیر . مسینی بوغازی بورادهبولنوب
قارشوسنده‌کی « قلوریة » قالابریایه بو بوغازدن کچیلیر .
بوغازده ایکی طرفدن کلن صولر بری برلریله مصادمه
ایلدکلرندن کمیلر اکثریا تهلکه‌یه اوغرارلر . بوغازك طولی
اون وعرضی اوچ میلدر . بوکونکی اولچی وحسابه کوره
« مسینا » بوغازینك اك طار محلی ۳۲۰۰ مترودر .

صقلیه شعراسی مسینا مدحنده خیلی شعرلر دخی
یازمشلردر . صقلیه‌لی احمدلیس نام شاعر

« من ذا یسینی علی مسینی
نفسی بها فی عقده التسعینی »

« مسیناده بنمله اقشاملیه جق اولان کیمدر ؟ طقسانلق اولدیغم حالده کوکلم ینه مسیناده در » دییور . عرب مؤرخلرینك قولنجه حکومت اسلامیه زماننده « مسینا » نك مقابلنده الڭ مشهور اولان ایسکله « ریو » شهری ایمش. ظنمجه «Reggio» اوله‌جقدر . عربلر « قالابریا » یه سوق عسکریلرنده ینه‌بو « ریو » دن قاره‌یه چیقدقلرینی یازیورلر . اسلام حرب کمیلری مسینانك محافظه‌لی لیماننده قیشلارلرایمش . بووجه ایله هم « قالابریا » ده‌کی اسلام مستعمراتنه قره قوللق ایدرلرهم هرسنه نیسان آیندن اعتباراً باشلایان دکز محاربه وغزالرینه نقطهٔ استناد اتخاذ ایلرلرایمش .

کتابك اون آلتنجی صحیفه سنده اسمنی ذکر ایلدیکم اندلسلی سیاح « ابن جبیر » میلادك ١١٨٦ سنه سنه مصادف بولنا هجرتك ٥٧٧ سنه سی مسینایه کلمش وسیاحتنامه سنده بوراسنی ذکر ایلمشدر . معلوم اولدیغی اوزره نورمانلر تاریخ مذکوردن چوق اوللری صقلیه جزیره‌سنی تکمیل استیلا ایلمشلر ایدیسه‌ده دها اسلام عرقی اطه دن بوسبتون کسلمامشیدی . انجق اطه ده اسلامك بقیة الباقیه‌سي خور وحقیر برحالده جان سورومکده ایدیلر . ابن جبیرك مسینا حقنده یازمش اولدیغی صحیفه‌لرك ترجمه‌سنی شوراده خلاصةً قائلریمه اوقویه‌یم ده اسلامك اوزمانده‌نه

حاله كلش ایدیکنی کوریکز . ایشته «ابن جبیر الکنانی» دیبور که :

— مسینا شهری خرستیان تاجرلرینك اجتماع ایلدکلری بریردر . هر طرفدن بحراً بورایه کلیرلر . بك چوق متاعاری بولنوب فیاتی ده غایتله اوجوزدر . مملکت ظلمات کفره مستغرق اولدیغندن ارتق بوراده مسلمانلره یرقالمامشدر . مملکت سراپا اهل صلیب ایله طولمشدر . انواع مناهی‌یی اجرا ایدیورلر . غریب برانسان بوشهرده طوره‌ماز . جاده‌لری ککیش وکوزلدر . راحتجه یشامق ایچون واسطه‌لر بك چوقدر . امنیت عمومیه‌سی کماندده‌در . شهر ارقه‌سنی بك کوزل برطاغه ویرمشدر . اوکنده دخی دکز موجوددر . لیمانی دنیانك اك ایی لیمانلرندن بریسیدر . زیرا اك بیوك برسفینه بیله ال ایله طوتله‌جق درجه‌ده قاره‌یه یقین طوره بیلیور . قاره‌دن اوزادیلان برایسکله ایله کمی‌یه چیقلیور . حتی ارقه‌لری یوکلی حماللر بیله بوایسکله‌دن کمیلره کیریورلر . مسیناده کمی‌یه بینمك ایچون انسان اصلا قایقه محتاج اولماز . کمیلرك یوکلرینی دخی قایقلرله دکل حماللر واسطه‌سیله تحمیل ویاتفریغ ایدرلر . شاید بعض کمیلر ریختمه یاقلاشمیه‌رق اوزاقده طورمشلرسه اوزمان قایقلره محتاج اولیورلر . «مسینا» شهرینك قارشوسنده «ریو» اسمنده کچوك برشهر موجوددر . محصولات ومیوه جهتلرندن غایتله برکتلیدر .

انجق چلیپا پرستله طولودر . مسلمانلر بونلرله برابر یشامقده درلر . حکومتلری مسلمانلرله ایمیدر . املاك واراضیلرینی اللرندن آلمامشدر. شوقدر وارکه مسلمانلره ویرکولر قومشلر و سنه‌ده ایکی معلوم موسمده بوویرکیلری حکومته ویررلر . حالبوکه مسلمانلر واسع اراضی امتلاك ایده‌مزلر . الله تعالی یاردیمجیلری اولسون وصوکنی خیر ایلسون . مسینا نلك طاغلری تکمیل میوه باغچه لریدر . الما وآریك وفندق وسائر آغاجلری پك چوقدر. آرتق مسیناده چوق مسلمان قالمامشدر. قالانلر ایسه برمقدار اصناف کروهیدر . بونلك ایچون بورایه‌کلن برمسلمان مدت مدیده اقامت ایلمکی سومز .

صقلیه نلك پایتختی اولان « پالرمو » شهرندن صوکره مسینا شهری مشهوردر. اطه‌نلك قیرالی « غلیام » (غولیه‌لمو) [1] در . بوقرال پك عادل برذاتدر . مسلمانلردن معیتنه مأمورلر آلمشدر . سراینده حرم اغالری قوللانیور . انجق بونلر اسلامیتنی اظهار ایده میوب جمله‌سی ظاهراً خرستیان

---

(۱) ابن جبیرك اطه نلك قیرالی «غلیام» دیدیکی میلادك ۱۱۶۶ تاریخندن ۱۱۸۹ تاریخنه قدر سیچلیاده حکومت ایدن « Guglielmo II il buono » « ایکنجی غولیه‌لمو » درکه « ابی آدم » دیه معروفدر .

بولنیورلر ایسه ده ینه شریعت اسلامیه ایله عمل ایدیورلر . قرالك ، مسلمانلره امنیتی وار . بونك ایچون ده جمله خدمه سنی مسلمانلردن انتخاب ایلمشدر . حتی کندی خصوصی مطبخنده‌کی مدیری بیله مسلماندر . برچوق ده سیاه عرب کوله‌لری واردر . سیاه کوله‌لرك ده رئیسی ینه کندیلرندندر .

قیرالك وزیر ومأمورلری هب کنج ودینج مسلمانلردندر . بونلردن بك چوق کیمسه‌لر معیتنده وخصوصی ایشلرنده بولنیورلر . بومسلمان مأمورین غایتله مفتخر کسوه‌لر اکتسا ایدرلر . اياق قابیلری دخی بك سوسلیدر . قیرالك بك چوق سرای وباغچه‌لری بولنوب ازجمله پایتختی اولان پالرموده درلو باغ وباغچه وسرایلری واردر «مسینی» ده دخی دکزه ناظر بر آق سرایی واردر . قیرالك سرایلری ایچ اوغلانلر و جاریه‌لر ایله طولیدر . خرستیان حکمدارلرینك هیچ بریسی دبدبه وسلطنت ورفاه وسعادتده بوقیراله بکزمزلر . بوقیرال اجرای سلطنت وتنظیم قوانین وتقسیم مراتب واظهار عظمت مملکتده ملوك وسلاطین اسلامی تقلید ایدیور . معیت قیرالیسنده اطبا ومنجملر بولنوب بونلره زیاده سیله اعتبار واحترام ایدیور . حتی کندی مملکتندن براجنبی طبیب ویامنجمك کچمکده اولدیغنی خبر آلیرسه همان آلیقونمسنی

امرایله رغبت ایلدیکی هرنه ایسه ویریله رك ملکنده ابقا ایلیور .

قیرالك عجائب حاللرندن بریسی ده عربجه اوقومه ویازمه بیلمسیدر . معیتی رجالندن اولان برمسلماندن ایشتدیکمه کوره قیرال « الحمد لله حق حمده » جمله سنی ذاتنه عنوان اتخاذ ایلمشدر . سراینده بولنان جاریه و اوطه لقلری ایسه هب مسلمان قیزلریدر .

قیرالك خدمتکارلرندن « یحیی بن فتیان الطراز » نام ذات که سرایك التون صیرمه‌کشیدر . دیدی که : سرایه بر خرستیان فرنك قیزی کیررسه ایچریده‌کی مسلمان جاریه لرك الیله مطلقا مسلمان اوله‌رق سرایدن چیقار . حالبوکه قیرال بوجاریه لرك مسلمان بولندقلرندن خبری بیله یوقدر . بوقادینلر زیاده سیله خیر وحسنات صاحبیدرلر . ینه‌بوذات خبرویردی که : برسنه جزیره ده دواملی زلزله‌لر وقوع بولمشیدی . قیرال زلزله دن زیاده قورقمش اولدیغی حالده سراینده‌کی‌قادینلرله ایچ اوغلانلری‌طرفندن الله و پیغمبرینك اسملری ذکر ایدلدیکنی کمال حیرت ودهشتلرله ایشتمش‌ایسه ده برشی یاپمیه‌رق بویله دهشتلی بروقتده تسلیهٔ روحی‌ایچون هرکس کندی اعتقاد ایلدیکی معبودینی ذکر ایلسون دیمشدر .

دولتنك اعيانی واك قيمتلی مأمورلری بولنان كنجلر هب مسلماندرلر. بونلرك ايچنده نائل اجر و ثواب اولمق ايچون آيلرله اوروج طوتانلری بيله موجوددر. الله رضاسی ايچون صدقه‌لر ويرر و قول آزاد ايلر وكچوك چوجقلری تربيه و بيودكلرنده تزويج ايدرك غريق انعام واحسانلری ايدرلر.

« مسينه » شهرنده « عبد المسيح » اسمنده مملكتك وجوه واعياننددن معدود بر ذات طانيمشيدق. بو ذات بزه زياده سيله اكرام وانعام ايلدی. بركون خانه سنده تنهاجه بولنديغمز اثناده كنديسنك قلباً مسلمان بولنديغنی ومحافظهٔ حياتی ايچون اسلاميتني اظهار ايده مديكنی يانه ياقيله سويلدكدن صوكره مكهٔ مكرمه ايله مدينهٔ منوره‌يی زيارت ايدوب ايتمديكمزی سؤال ايلدی. حج الحرمين بولنديغمزی وشام شريفی‌ده زيارت ايلديكمزی خدايه تشكرلرله خبرويرديكمزده اشتياقندن كوزلری طولدی. او اماكن مباركه‌دن برابرمزده بعض شيلر وارسه تبركاً كنديسنه ده بر مقدارينی احسان ايلممزی رجا ايلدی و ديدی كه سزلر اسلامكزی اظهارله مسعودسكز. هر ايشكز اسلامكزله خيراولور. بزلر ايسه بورالرده جانمزی قورتارمق ايچون دينمزی صاقلايور وعبادتمزی دخی كيزلی اجرا ايليورز. بزلر بلاد كفرده اسيرلر كبی بولنيورز. بيونلرمزه عبوديت كفر حلقه‌سی كچيرلمشدر. بتون

مقصدمز سزلر کبی حجاج کرامك یوزلرینی کورەرك تبرك ایلمك و بلاد واماکن مقدسهٔ اسلامیەیی زیارتلرکزه غبطەلر ایتمك و خیر دعالریکزی آلمقدر . بزلره احسان ایلیەجککز اماکن مقدسه اثارینی صاغ قالدقجه تبرکاً تقبیل ایدر ووفاتمزده جسدمزله برابر کفنمزك ایچنه وضع ایلرز . غایتله مؤثر بولنان بوسوزلرجیکرلرمزی داغلادی . برابرمزده بولنان حاجی هدیەلرندن برازینی ده کندیسنه ویردك . امیدمزك فوقنده اوله رق بزه انعام واحسانلر ایلدی . بوحاللری ایسه کندیسنك ارقداشلری اولان کنجلردن صاقلادق .

بوکنجلرك غریب حاللرندن بریسی ده افندیلرینك نزدنده ایکن نماز وقتی تقرب ایدرسه بررایکیشر حضورندن چیقارلر وکیزلیجه ادای صلات ایتدکدن صوکره عودت ایدرلر. بعض دفعەلر اولیور ایمش که نماز قیلدقلری محللری قیرالك کوره بیلمسی دخی قابل ایمش . حالبوکه خدای متعال حضرتلری بونلری کورلمکدن شمدی‌یه قدر ستر ومحافظه ایلمشدر . بوکنجلر دائما اعمال خیریه لرنده ، نیت حسنەلریله راست کلدکلری مسلمانه کیزلی کیزلی نصیحتلرنده دائمدرلر . بونلری الله قورتارسون .

«مسینة» ده قیرالك بر «دار الصناعة» سی اولوب ایچنده بیشمار سفن حربیەسی موجوددر . بر «مسینة»

شهرنده برخانه یه نازل اولمش و طقوز کون شهرده قالمشیدق . اوننجی کون ایسه برسفینه یه راکب اوله رق «مدینه» یه یعنی بالرمویه توجه ایلدك .

« ابن جبیر » ك مسینا حقنده ویردیکی معلومات بوراده ختام بولدی .

مؤرخین عرب یازیورلرکه : مسینا شهری ولیمانی « قلوریة » ساحلنه کچمك ایچون صقلیه اسلام حکومتنه بك مهم برمرکز ایدی . لیماننده اسلام دونماسی قیشلی یازلی بولندیغی کبی شهرده دخی عساکر اسلام کثرتله اسکان ایلرایدی .

«ابن الثمنة» خائننك تشویق ودلالتیله اطه یی استیلایه کلن « قونت روجارو » عسکریله اولا «مسینا» یه کلمشدر . بوایسه میلادك ١٠٦١ سنه سنده در . بوکونده مسینایی کورمکه کلن برمسلمان سیاحی بوراسنك ده ایکی بچوق عصر قدر اوزون برزمان ایچنده اسلام شهری وحکومتی بولنمش اولدیغنی اثبات ایچون برچوپه بیله تصادف ایلمیه جکنه قناعت کتورسون .

حیرت ! عبرت !





پولیتاما غاریبالدی نام تیاترو

۱۰ كانون ثانى ۱۹۲۱

بوكون كونز بازار ايرتسيدر . اويقو وقتمى بالوواردیه فدا ايده‌مينلردن اولديغم ايچون هركون كبى اركنجه قالقدم . قهوه آلتى عقبنده باستونمى قاورايه‌رق سوقاغه فيرلادم . اوتلدن ترمواى بويى كله‌رك ايسكله دميريولى موقعنى كچدكدن صوكره «Corso scina» «قورصو چينا» نام جاده‌يه صاپه‌رق ايكى طرفنى تماشا ايده ايده «Politiama Garibaldi» « پوليتياما غاريبالدى » تياترو سنه قدر كلدم. بوراسى يدنجى « روجارو » ميداننده در . بونك شكلى شمدى‌يه قدر كوره‌بيلديكم تياترو لرك هيچ بريسنه بكزه ميور. « پومپه‌ى » شهرى تياترو سنه بكزر دلمش عجايب بر بنادر . تعريفندن زياده رسمى ، نصل اولديغنى ارائه ايده جكى

ایچون تفصیلاته لزوم کورمم . یوقاریده طقسان سکزنجی
صحیفه ده تعریفی کچن «ماسیمو» تیاتروسی قدر بیوك دکل
ایسه ده هرحالده قاهره ده کی اوپرا تیاترو سندن متین ،
سوسلی وبیوکدر . میلادك ۱۸۷٤ سنه‌سی رسم کشادی
اجرا قیلنمش وعمومه خوش کان تیاترو اویونلرینه تخصیص
اولنمشدر . بوبنانك مهندسی « دمیانی المیدا » نام ذات ایمش
شوراده استدراك قبیلندن اولمق اوزره عرض ایلرم‌که :
سینیور مهندسك اسمندن ، اصلینك هرحالده صقلیه عربلرندن
بولندیغی ظاهردر . زیرا کرك ایتالیانجه وکرك تکمیل اوروپا
لسانلرنده « ال » حرف تعریفیله باشلایان کلمه‌لر مطلقا
عربجه‌در دیرلر .

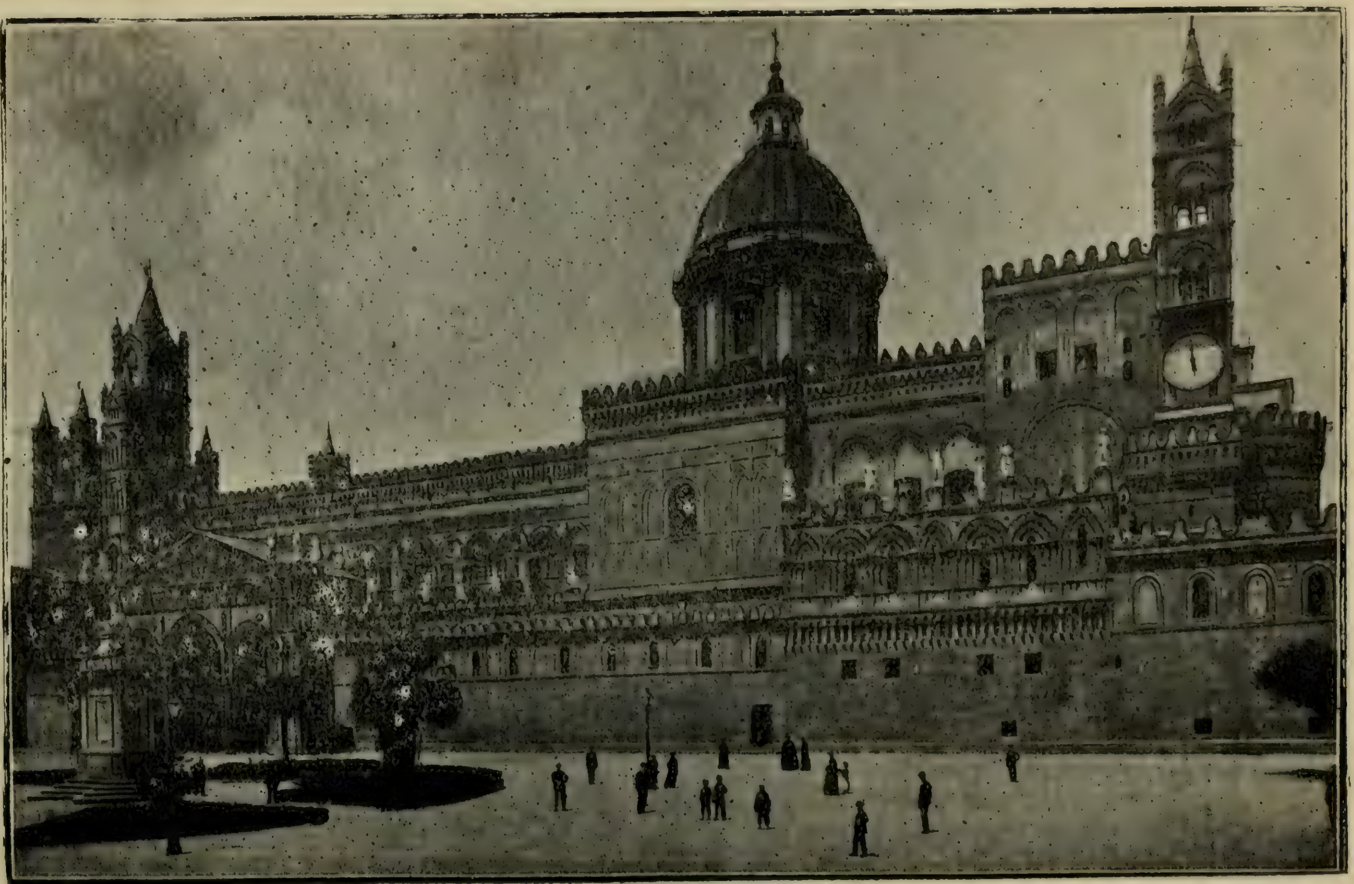
مصرده دخی دمیانی اسمی بولندیغی کبی «المیدا» کلمه‌سی
ده احتمال‌که « المیضأ » دن دونمه‌در . — درونك رسملرینی
دخی « غوستاوو مانچینللی » اسمنده مشهور بر رسام
یاپمشدر . رسملری ایسه «سیرا قوزا» ده وقوع بولمش تاریخی
بروقعه‌یی کوستریور ایمش . بوندن بشقه پالرموده الك قدیم
برتیاترو واردرکه اسمنه « بللینی تیاتروسی » دییورلر .
بو تیاترو ده دائما منثور اویونلر اوینارلرو قیشلی یازلی
آچیقدر .

« بیوندو تیاتروسی » نامیله برتیاترو دها موجود اولوب

موقعی ده روما جاده سنده‌در . بو تیاترو ایسه میلادك ١٩٠٣ سنه‌سی کشاد ایدلمشدر . بونلردن بشقه ملاهی اوله‌رق برخیلی ده «سینامـا» یعنی صور متحرکه صالونلری موجوددر. هرحالده پالرمولیلر مصرلیلردن زیاده حیاتلرینك لذتنی طادیورلر دیرم . فرنکلر علی العموم صنایع نفیسه‌یه اهمیت ویریور وارباینی تبجیل ایدیورلر . بزده ایسه ایش برعکس بولنوب صنایع نفیسه اکلنجه بابنده اشتغال ایدیلیور و اربابی تحقیر اولنیور . بونك عکسنه اوله‌رق ده بزده فرنکلرك فخر وعظمتلرینی تمثیل ایدن تیاترولر اوینانیر وفرنکلر ایسه حیاتمزك تأخرینی تمثیل ایدن تیاترولری اوینارلر . لاحول ولا قوة . . . دیه لم !

بورادن یدنجی «روجیه‌رو» جاده سنه دونه‌رك ایکی طرفی سیرایده ایده « ماقوئیدا » جاده سنی «quattro Canti» درت کوشه نام میدانده بیتیردم و صاغه دوندم . « ویتوریو امانوئل » جاده سندن یورومکه باشلادم . یوقاریده اسمی کچن « کتبخانهٔ ملی » دن یوز مترو قدر دها ایلرو یورویه رك صاغده پالرمونك پك مشهور اولان « Cattedrale » باش کلیساسی میدانته کلدم . میدان کنیش ، پك کوزل ومزیندر . رسمده دخی کوریله جکی کبی باش کلیسانك عمومی مدخلی ده بومیداندندر . خارجی دونه طولاشه اییجه سیر

ایلدم . عرب نورمان طرز معماریسیدر . اشاغی پنجره‌لریله کمرلری نورمان طرزی اولدیغی کبی یوقاری پنجره‌لری وچاك قوله‌سی پنجره وکمرلری وطامنك قورقولقلری بوسبتون عرب طرز معماریسی اوزره مبنیدر . کلیسا نك ایچنه کیردم و هرطرفنی کزدم . اکر بوباش کلیسانك ایچنی فن معماری و اثاری وتاریخی نقطه‌لرندن جدی برصورتده تعریف وتحریر ایده جك اوله یدم بوکتابه‌اك آزون ایکی ملزمه یعنی اوتوز ایکی صحیفه ضم ایلمه‌م لازم کلیردی . حالبوکه اساس مقصده کوره اویله برتفصیلاتده فائده مزیوقدر . یالکز شونی دیرم‌که : زمان زمان تعمیر و تزیین ایدیله‌رك قارمه قاریش و پك غالی برعالی بنا حالنی آلمشدر . عمومی قپوسندن کیرلنجه ایچروده ومدخلك جنوبی قربنده سیچلیا حکمدارلرینك قبرلری بولنیور . بونلرده میلادك « ١١٩٧ » تاریخنده فوت اولان ایمپراتور التنجی « انریقو » و ١٢٥٠ سنهٔ میلادیده فوت اولان ایمپراتور ایکنجی « فده‌ریقو » و ١١٥٤ ده فوت اولان برنجی « روجه‌رو » و « ١١٩٨ » ده فوت اولان ایمپراتوریجه « قوستانزا نورمانا » و ١٣٢٢ تاریخنده فوت اولان ایکنجی « نده‌ریقو » نك زوجه‌سی « قوستانزا ده آراغونا » و ایکنجی « فده‌ریقو » نك اوغلی آتنه دوقی « غولیه‌لمو » نك جسدلرینی حاوی اولان



پالرموده باش کلیسا که تمام جامع الاکبرك تملی اوزرینه بنا ایدلمشدر

تابوتلردر . نه قدر مصرفلرله بوتابوتلرك ومحللرينك وجوده كتورلمش اولديغنى كورملى ده سيچليادەدار بقايه انتقال ايلين امرا وعلما وصلحا وسائر مسلم وموحد باللّٰه اخوان دينمزك قبرلرى نه اولمش ونره يه كيتمشدر ديه دوشونملى ! ...

يوقاريده جبل زيارته كيتديكمزى حكايه اثناسنده اسمى كچن عزيزه « روزاليا » نك بوكليسا ده اصـل قبرى موجوددر . . پالرمو حاميه سى اعتبار ايدلديكى ايچون ده نه زينتلر ياپلمامشدر . ? سنه نك ايام معلومه سنده تكميل خلق بايرام ايدر وكليسايه كيره رك « روزاليا » عزيز آبلايى زيارتله پاپاسلرك صدقه صـندوقنى پاره لر له طولديررلر ايمش . بنجه بونك براهميتى يوقدر . وفاتلرندن پك چوق سنه لر كچدكدن صـوكره تقديس ايديلن امواتك قبرلرينى سرمايه اتخـاذيله تجارت وجيبلرينى طولدران رئسـاى مذاهبه قارشى برديه جكم ده يوقدر . صانيادم اما بوباش كليسانك درونده لك چوق اعتراف طولابلرى موجوددر . كونمز پازار ايرتسى ووقتمز قبل الظهر ساعت طقوز بچوق اولديغى حالده ينه خيلى قادين واركك كليسا نك يان صـندالیه لرنده عبادت وبرقسمى ده بم كبى شوراسنى بوراسنى زيارت ايليور ايدى . مراق بويا ! بوراده اعترافجى بر پاپاس ياقه لايه رق طولابلرك برينـه صوقمق وباقه لم نه لر صوره جق ديه يانده دیز چوكه رك بركناه

چیقارتدرمق عقلمه کلدی ایسه ده ذاتا پك چوق دفعه‌لر اعتراف سئواللرینی بالذات کناه چیقارمغی اعتیاد ایدن خرستیان بیلدکلردن ایشتمش و «لیوتاقسیل» نام پاپاس دونمه‌سی بر فرانسزك «آچیق پرده دن خرستیانلق» اسمنده و اعتراف علیهنده یازدیغی کتابندن اوقومش اولدیغم ایچون اویله بر ساخته کارلغه تنزل ایلمدم . کلیسانك محرابی جوارینه کله‌رك طوردم و طول و عرضنی تقریبی اوله رق بالحساب پارمونك «جامع الاکبر» ینی کوزیمك اوکنه کتوردم .

بوقاربده «ابن حوقل»ك رساله سنده «جامع الاکبر»ك یدی بیك مؤمنك بردن ادای صلات ایده بیله جك قدر واسع بولندیغی ذکر ایدلمشیدی . شمدیکی حالی ایسه باش کلیسا یدی بیك خرستیانی آلسه بیله عرضاً جامع الاکبره بکزه‌میور دیرم . زیرا «ابن حوقل» بوجامعده هر صفك ایکی یوزکیشی آله‌جغنی یازیور . باش کلیساده ایسه بوقدر اوزون صف باغلانه ماز .

ای قارئین کرامم ! جامع الاکبرله شوایچنده طولاشدیغم باش کلیسانك مناسبتی نه‌در دیه خاطرکزه برشی کلیرسه سزلره یانه یاقله خبرویررم که : بوباش کلیسا ایشته اوبزم جامع الاکبرمزك بولندیغی یرك اوزرینه بنا ایدلمشدر ! ابن حوقلك ده دیدیکی کبی بونك اصلی ، اسکی یونانلیلرك برمعبدی ایمش .

خرستیانلق زمانی کلیسا اولمش و حکومت اسلامیه زمانیده جامعه تحویل ایدیله‌رك اسمنه جامع الاکبر دینمشیدی . « ابن الثمنه » ملعوننك یاردیمیله اطه‌یه خرستیانلر کیردکدن صوکره ایسه تکرار کلیسایه تحویل ایدلمشدر . انجق طاش طاش اوستنده قالمامق شرطیله جامع شریف یرله برابر ایدلدکدن صوکره شمدیکی بنانك علی آتلمشدر . بقیهٔ آثار اسلامیه دن اولق اوزه‌ده کلیسانك قپوسی اوکنده‌کی دیره‌ك آلتنك یعنی رواقنك صولده‌کی برنجی دیره‌کنده قرآن شریفك یدنجی سوره‌سی اولان سورهٔ اعرافك اللی ایکنجی آیت کریمه‌سی خط کوفی ایله‌جك اولنمشدر . نصلسه اوزمانده آثار اسلامیه‌یی تحقیرایله محوایلین متعصبین بوش بولنمشده‌اشبو آیت کریمه‌یی‌ده قازییه‌رق محوایلمامشلردر .

سورهٔ اعرافك اللی ایکنجی آیت شریفه‌سی « ان ربکم الله الذی خلق السموات والارض دیه باشلار و تبارك الله‌رب العالمین » دیه ختام بولور . باش کلیسا رواقنك صولده‌کی برنجی دیره‌کی اوزرنده خط کوفی ایله حك ایدلمش اولان شوبوقاریده‌کی آیت شریفه‌یی حکایه ایدن ایتالیانجه « سیچلیا دلیلی » نام کتابك قرق دردنجی صحیفه سنده بونك برده ایتالیانجه ترجمه‌سی یازلمشدر . انجق ترجمه‌سی دیه قید ایتدیکی درت سطرلق ایتالیانجه نك معناسیله محکوك بولنان آیت

مبارکه‌نك معناسی اراسنده مآلا اولسون هیچ بر مناسبت یوقدر. اوروپا لیلرك ایچندن مستشرق نامیله ظهور ایدن کیمسه‌لر آراسنده بك آزلرینك ادعاسینه مناسبتی بولندیغنی بالذات کوردم و بونلرك یازمش اولدقلری کتابلرینی اوقودم. اکثریسی کندی تفسلرینه نسبت و اثرلرنده دعوا ایتدکلری علم ومعارفدن بك اوزاق بولنورلر. یازمش اولدقلری یاصدیق قدر کتابلرینی صیقسه‌کز دعوالرندن ایکی طاملاسی چیقماز.

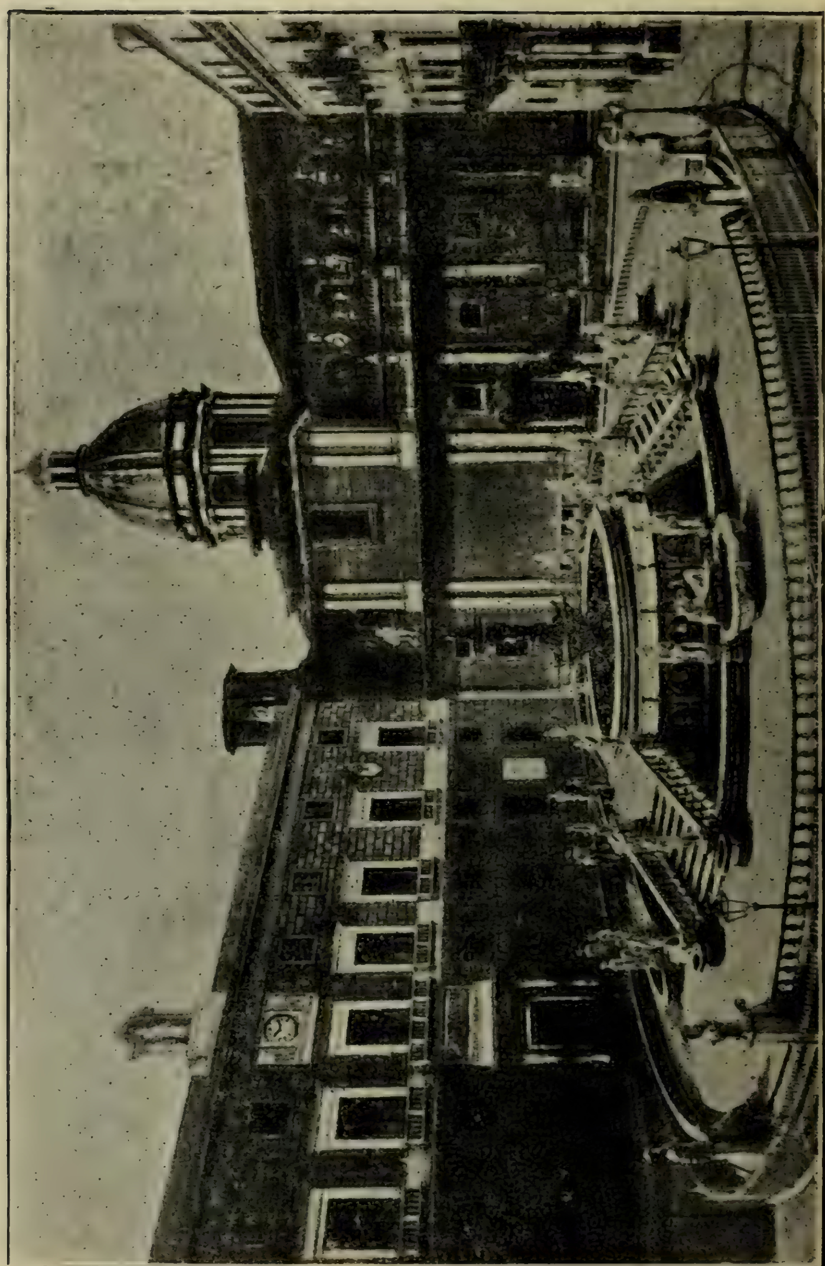
زمان اسلامده موجود اولان جامع الاکبرك خراب ایدیله‌رك یرینه بوباش کلیسانك بنا ایدلمش اولدیغنه دائر معلوماتی ایتالیسان مؤرخلرینك کتابلرندن آلدم. برنجیسی سیچلیا اقتصاد جمعیتی طرفندن مخصوص تحریر ایتدرلمش اولان «سیچلیا دلیلی» «il Cicerone per La Sicilia» نام رسملی وخریطه‌لی اولدقجه مکمل برکتابدر. بوکتابك قرق اوچنجی صحیفه سنده یازیورکه اشبو باش کلیسا وقتیله خرستیانلرك بیوك برکلیساسی ایدی. عربلر پالرمویه مستولی اولدقدن صوکره بونی جامعه تحویل ایلدیلر. نورمان پرنسلری اون برنجی عصر میلادی اوائلنده اطه‌یی مسلمانلرك الندن قورتاردقلری زمان عربلرك دین ابتدائیسنه معبد اتخاذ ایلدکلری بوبیوك کلیسایی ده تخلیص ایتمشلر و اصلنه ارجاع ایلمشلردر. »

بوندن بشقه ايتاليان مستشرقلرندن « Michel Amari »
« ميشل آماری » نام ذاتك « ابن حوقل » ك پالرمو حقنده
يازمش اولديغی رساله سنی فرانسزجه‌يه ترجمه سنده حاشيه
قبيلندن اوله‌رق ٣٢ نومرولی صحيفه سنده ديورکه « اشبو
جامع الاكبر زياده سيله احتمالی اولديغنه كوره شمديكی باش
كليسانك بولنديغی يری اشغال ايديور ايدی . دها محقق
ايسه باش كليسانك شمال جهتنده وتمام قارشو سنده بولنان
«Sainte-Marie-L'incoronata» « تاجلی مقدس
مريم » كليسا سنك بولنديغی يرده ايدی . بوكليسا وقتيله
سيچليا قراللرينك تويجنه مخصوص ايدی . سيچليا نك
فيلسوف ومشهور مؤرخلرندن عدايديلن «غوفره‌دمالاتررا»
« Gaufred Malaterra » نام ذاتكه اون برنجی عصر
ميلادی محررلرندندر . بوذات ديورکه « دوق روبرت ايله
قونت روجر » پالرموده « تاجلی مقدس مريم » كليساسنی
بنا ايتدرديلر . بوراسی وقتيله خرستيانلرك بيوك كليساسی
ايكن پالرمو استيلاسنده مسلمانلر طرفندن تحقير ايديله‌رك
كنديلرينك مذهب باطلارينه معبد اتخاذ اولنمشيدی ! مستشرق
« ميشل آماری » دوستمز بونی‌رد بابنده ديورکه :
« مالاتررا » نك بويله بردعواسنی قبول ايده‌مم . مسلمانلره
مذهب جهتنده خرافات نسبت ايلمك طوغرو دكلدر .

زمانلرینك علوم ومعارفنده دنیانك خواجه‌لری بولنان مسلمانلره عقاید باطله اسناد ایدیله‌مز . مع ذلك خرستیانلقده دخی وقتیله نیجه باطل فکرلر موجود اولدیغنی تاریخلر یازیورلر . »

صدد خارجنه چیقامق ایچون دیرم‌که . باش کلیسا ایله شمالنده وبك یقیننده‌کی « تاجلی مقدس مریم » نام کلیسانك ایکیسنك بردن اشغال ایلدیکی اراضی جامع الاکبرك موجود اولدیغی اراضیدر . چونکه « ابن حوقل » ك حسابنجه ایکی یوز کیشیلك برصف ، باش کلیسا نك عرضنه کافی کله‌میه‌جکی کبی نماز صفلرینك تحیات وسجده ایچون بری برلرندن آچیق بولنمسی دخی ضروری اولدیغندن یدی بیك کیشی‌یی باش کلیسا ایله «تاجلی مقدس مریم» کلیسا سنك مجموع اراضیسی انجق استیعاب ایلیه‌بیلیر . هله ابدست وسائره ایچون لزومی ضروری اولان حولی‌یی ده حسابه قاتارسه‌ق باش کلیسا میدانی بیله جامع الاکبره ضم ایلمك لازمدر .

اوزاتمیه‌لم ! باش کلیسادن میدانه چیقدقدن صوکره یوزیمی قبله جهتنه چویره‌رك اوچ اخلاص وبرفاتحه اوقودم وثوابنی ایکی یوزاللی سنه اشبو جامع الاکبرده ادای صلات ایدن ارواح کذشتکان اخوانه بخش ایلدم . کلدیکم جاده‌یه دونه‌رك یورومکه باشلادم . درت کوشه تسمیه ایلدکلری



درت یول اغزنیه کلدیکمده صاغمه دونه‌رك «ماقوئیدا» جاده سنه کیردم . اللی مترو قدر یورودکدن صوکره صولده بولنان «پره توریا» میداننه کیردم . میدان دیکرلری قدر بیوك دکلسه ده انجق بوراده کی مشهور فسقیه تماشایه شایان نفیس برشیئدر. فلورانسه‌لی مشهور هیکلتراش «فرانچسقو قامیلیانی» میلادك ١٥٥٥ سنه‌سی یاپمشدر . هیکلتراش مشهور کذا فلورانسه‌لی «میکل آنجولو ناکه‌رینی» دخی «قاملیانی» یه معاونت ایلمشدر . فسقیه نك اطرافنده یریر رکز ایدلمش اولان اوتوز قدر انسان هیکللرینك بعضلرینك قاعده سنده «فرانچسقو قامیلیانی» اسمی محکوکدر .

بوفسقیه نك صاغنده بولنان اوزون قبه‌لی بنا پالرمو نك بلدیه دائره سیدر . براز ایلروسنده سانتا قاتارینا کلیسا سنك مناستری واردر . رسمنده دخی کوریلیور .

بوراسنیده اییجه سیر ایلدکدن صوکره دوندم و تك آتلی برآرابه‌یه سوار اوله‌رق تمام ساعت بره طوغرو اوتله ؛ اوطه‌مه عودت ایلدم .



١١ كانون ثانى سنه ١٩٢١

هجرتك ٤٥٣ سنه سنه مصادف بولنان ميلادك ١٠٦١ تاريخنده اهل اسلام سيچليا اطه سنده حكم وحكومتلرينى ارتق غيب ايتمش و « نورمان روجارو » ده اطه‌ده قرال اولمشيدى (١) ايشته اوزمانده تكميل صقليه اطه‌سنده وملحقاتى

---

(١) « ابن الاثير الجزرينك كامل التواريخ » نام « لايپزيخ باصمه‌سى » كتابنك ٢٧٣ نومرولى صحيفه سنده محرر دركه — هجرتك ٤٨٤ سنه‌سى ، صقليه جزيره سنك عمومنه افرنج مستولى اولدى . بوراسنى ذكر ايلدكدن صوكره جزيره‌ده امرا آراسنده وقوع بولان اختلافى نقل ايدرك «ابن الثمنه» ملعوننك فرنكلردن استمدادينى واونلره

بولنان کچوك اطه لرده ساکن اهل اسلام ، نفوس جهتنده
خرستیانلره نسبتله درتده اوچ زیاده بولندیغنی ایتالیان
مؤرخلری یازیورلر . بووجه ایله عموم نفوسك درتده اوچنی
تشکیل ایلین مسلمان عربلر علم ، معارف ، ثروت ، صنایع
وتجارت جهتنده هرحالده خرستیانلردن چوق ایلروده
بولندقلرندن پك طبیعیدرکه قرون وسطی متعصبلرینك اللرنده
اویله قولای قولای محو ومنعدم اوله مازلر ایدی . بونك
ایچوندرکه کتابك دها اونك التنجی صحیفه سنده اسمنی
یازدیغم « محمد بن جبیر الکنانی » نك مسینا دن میلادك

امرا آراسنده تفرقه بولندیغندن جزیره یه مستولی اولمق پك
قولای اولدیغنی واهالینك پك چوغی کندیسنه اطاعت اوزره
بولندیغنی خبر ویرمسنه بناء فرنکلر ابن الثمنه ایله برابر ٤٤٤
تاریخنده صقلیه یه کلدکلرینی یازمشدر . بوحسابجه فرنکلرك
و دها آچیغی « نورمان روجارو » نك عسکریله « صقلیه »
اطه سنه ایاق باصدیغی سنه دن تکمیل اطه نی استیلا ایلدیکی
٤٨٤ سنه سنه قدر آراده تمام قرق درت سنه واردر . دیمك
اطه ده اهل اسلام حیاتلرینی و وطنلرینی دشمنه تسلیم ایتامك
ایچون قرق درت سنه فرنکلرله حرب ایتمشلردر . اسلامك
بوکونی دوننه ویاخود دونی بوکوننه پك بکزیور دکلمی ؟...

١١٨٢ سنه‌سی پالرمویه کیده‌رك بر هفته اقامتدن صوکره « اطرابنش »دیدیکی « Trapani » تراپانی‌یه کلدیکنی واراده اقامتنی حاوی بونلان سیاحتنامه سنده ارتق اهل اسلامك متعصبلرالنده نصل ازلمکده اولدیغنی نقل ایلدیکی « رحلة الکنانی » سندن شورایه برازینی قید ایلیه‌یم .

« ابن جبیر » هجرتك ٥٧٧ سنه‌سی رمضان شریفنك برنجی جمعه کونی میلادك ١١٨٢ سنه‌سی کانون اولنك یدیسنه مصادف اولمشیدی دییور ایدی . پالرموده اسلام نازل اولان خانلرك برنده ساکن اولمش ورمضانك یکرمی ایکیسنه مصادف اولان جمعه کونی که سنهٔ مذکوره کانون اولنك یکرمی سکزنجی کونی پالرمودن قاره طریقیله «اطرابنش» « Trapani » شهرینه حرکت ایلمشدر . « ابن جبیر » سیاحتنی شویله حکایه ایدیور .

— «اطرابنش» لیماننده ایکی سفینه موجود اولوب بونك بریسی اندلسه ودیکری « سبته » یه حرکت ایده جکنی خبر آلدیغمزدن همان پالرمودن حرکت ایلدك . اثنای طریقده بری بر لرینه متصل قریه‌لره اوغرداق ویك دیکرینه یقین قصبه لردن کچدك . یولده پك کوزل ایشلنمش تارلالره ، طاقلره راست کلدك . اویله کوزل اراضی ، اویله خوش باغلر کوردك که: بونلری انجق « قرطبه » اراضیسنه بکزتدك . حتی بواراضی

قرطبه نك كندن دها قوتلی ودها كوزلدر بیله دیه بیلیرم .

بولده یاتدق . كیجه‌مزی « علقمه » (١) قصبه سنده كچیردك . بوراسی پك معمور برقصبه اولوب بیوك چارشوسی وكوزل مسجدلری واردر . كرك « علقمه » ده ساكن اولان اهالی وكرك پالرمودن بوزایه قدر یولمز اوزرنده تصادف ایلدیكمز كویلرك خلقی تكمیل مسلمانلردر .

« علقمه » قصبه سندن سحر وقتی قیام وحركت ایلدك كه رمضان شریفك یكرمی اوچنجی جمعه ایرتسی كونی اولوب «دجنبر»ك یعنی كانون ثانی افرنجینك یكرمی طقوزینه مصادف ایدی . «علقمه» یه جوار بولنان «حصن الحمه» (٢)

---

(١) زمان اسلامده تأسیس وتسمیه ایدیلن « علقمه » قصبه سنك اسمی بوكونده «Alcamo» القامو اولوب « پالرمو » دن « Partinico» طریقیله تقریباً اوتوزبش كیلومترودر .

(٢) « حصن الحمة » دینلن یرلرك اسملری بوكون «Sorgi caldo» « ایلیجه كوز » و « Sorge Terre » و «Posto Bagno» صیجاق كوز و حاملی در . فرنكلر عربلرك « صیجاق طابیه » دیه ویردكلری اسمی اشاغی یوقاری طوغرو ترجمه ایتمشلردیمك اولیور .

نام بيوك برقريه يه اوغرادق . بوراده من طرف الله صيجاق صولرى آقان برچوق كوزلر موجوددر . درجهٔ حرارتى جسم بشرك تحمل ايده ميه جكى بردرجه‌در . بويله صويى صيجاق بركوزك باشنه كلديكمزده بينديكمز حيوانلردن اينه‌رك براعلا حماملاندق . يوم مذكورك ايكندى وقتى «اطرابنش» ه واصل اولدق و كيرالاديغمز برخانه‌يه يرلشدك .

اطرابنش شهرينك ذكرى «Trapani» ترابانى «ابن جبير» ك بوشهرى ووقوعاتنى نقلندن اول حال حاضرينى نقل ايله قارئلريمك بوبابده توسيع معلوماتنه ياردم ايتمك ايسترم . شويله كه : «Trapani» « ترابانى » شهرى ، ترابانى سنجاغنك مركزى اولوب پك كوزل ليمانى ورواجلى تجارتى واردر . سكانى ايسه صوك احصأ يه كوره « ٤٤٨ ٦١ » نفوسه بالغدر .

دكيزنده پك چوق مرجان بولنيور . ترابانيده مرجان ايشلرى هم پك صنعتلى هم رواجليدر . درلو باليقلريله ده شهرتى واردر . شهر باغجوان اوراغى شكلنده دكيزه كيرمش برديل ويابربرون اوزرنده ياپلمش وتمام جوارنده‌كى «سان جوليانو» نام طاغه قدر امتداد ايلمشدر . سيچليا اطه سنك افريقايه كچمك ايچون اك يقين واك مهم برايسكله سيدر .

اثار وبنانى ، برچوق كليسا ايله قديم وجديد دوائر

رسمیه ومیدانلرنده کی ماهر هیکلتراشلر الندن چیقمش هیکللردر . یازی بك صیجاق اولور . بعض سنه‌لر قرق درجه‌یه قدر صیجاق اولورمش . « شریف ادریسی » نك « نزهة المشتاق » نام کتابنده « طرابنش » تسمیه ایلدیکی ترابانی ایچون ده شویله دییور :

« طرابنش » بك قدیم برشهر اولوب هرطرفی صوایله محاط اولدیغندن قاره‌دن برکوپرو ایله واریلیر . بوکوپرو شهرك شرق جهتنده اولوب لیمانی ایسه جنوب جهتنده بولنیور . بولیمانی قپالی اولدیغندن دکزك اك فورتنه‌لی زماننده بیله ایچنده بولنان کمیلر راحت راحت طوررلر . موسم شتاده ایسه بولیمانده نیجه سفینه‌لر قیشلارلر . دکزنده بك چوق مرجان بولنور . شهرك ارقه سنده‌کی اراضی بك واسع وبرکتلی اولوب زراعتیله مشهوردر . «طرابنش» ك ایچنده بك بیوك بر چارشو موجود اولوب معیشت قپولری هرکسه دائما آچیقدر .

طرابنشه یقیین اوچ عدد جزیره بولنوب اسملری ده[1]

---

(١) اشبو جزیره لرك بوکونکی اسملری شونلردر .

جزیرة الراهب isola di Levanzo

جزیرة الیابسة « « Fauignana

« جزيرة الراهب وجزيرة اليابسة وجزيرة مليطمه » در .

كلهلم بزم «ابن جبير» ك حكايه سنه : «رحلة الكنانى» سنك يدنجى بابى شويله باشلايور .

— « اطرابنش » كچوك برشهر اولوب اطرافى برسور ايله احاطه ايدلمشدر . ليمانى اك ايى ومهم ليمانلردن اولديغندن پك چوق روملر بورايه كليرلر . خصوصاً افريقايه كچمك ايستينلر داعما بورايه كليرلر . زيرا بورادن تونسه كمى ايله بركونده كچليور . فورتنهلى هوالرى اخـراج ايدرك قيشلى يازلى بوليماندن كميلر افريقايه كچرلر .

چارشى وحماملرى احتياجات بلدهيى مكملاً ايفا ايده بيله جك مقدار ده در . « اطرابنش » ك برعيبى وارسـه اوده اوچ جهتندن دكيزله محاط بولنمسيدر . يالـكز برجهتندن قاره ايله متصـل اولوب اوده پك طار در . يرلى اهـالينك

جزيرة مليطمه isola dï Marittimo

جزيرة الراهبده يالـكز بيوك برمناستر موجود اولوب بوراده وقتيله پاپاسلر كنج چوجغلرى خادم ايدرك استانبوله صاتارلر ايمش . بيزانس عادتى اوزره حرم قپولرنده بوخادملر قوللانيلير ايمش . ديرلركه بزلرهده خادماغاسى قوللانمق روملردن كچمشدر .

فكرلرینه كوره دكزك طالغه‌لری دوكه دوكه بركون اطرابنشی
ییوب بیتوره‌جكدر . اطرافنده‌لك چوق زراعت ایدلمكده
اولدیغندن شهرده هرشی اوجوزدر . اهالیسی مسلمان ایله
خرستیاندن متشكل بولنوب هرایكی فرقه‌نك جامع
وكلیسالری واردر . اطرابنش شرق جهتندن شماله طوغری
مائلدر . جوارنده یوكسك برطاغ موجود اولوب اوزرنده
روملرك برقلعه‌سی بولنیور . بوطاغده روملرك بیوك برقریه‌سی
دخی موجوددر. قلعه‌یه بركوپرو ایله كچه‌رك واصل اولنور.
اراضی مزرعه‌سی ، باغ وباغچه‌لری ده واردر . ایشتدیكمه
كوره بوطاغده درت یوز قدر آقارصو كوزلری موجودایمش.
اشبو طاغك اسمی ایسه « جبل حامد » [1] در . مسلمانلر
بوطاغه چیقمقدن منع ایدلمشلردر . طاغده بوقدر آقار
صوكوزلری موجود اولدیغی حالده تام اياغنده بولنان
اطرابنشده صویوقدر . ایچه جك صولرینی ایسه جوارنده
بولنان برقویودن آلیورلر . خانه‌لری درونده دخی صولری

---

(۱) « جبل حامد » ك اسمنه شمدیلرده « Monte SantoGiuliano » یعنی «عزیز جولیانو طاغی» دیيورلر.
صوك احصائیه كوره بوطاغك سكانی بوكونده « ۱۷۸۱ »
نفوسه بالغ بولنیور ایمش .

اولدقجه شربه صالح قویولری موجوددر . موجود اولدیغنی اولجه ذکر ایلدیکمز ایکی سفینه یی لیمانده زیارت ایلدك . انشاالله اندلسه عزیمت ایده جك اولان سفینه یه راکب اولور وراه مقصوده عزیمت ایلرز .

«اطرابلش» لك غرب جهتنده اوچ عدد جزیره واردر . بونلرده بریسی لیمانه تقریبا ایکی فرسخ بعدنده واقع اولوب دیکرلری ده اوزاق دکلدر . اسملری ایسه جزیرة ملیطمة ویابسة والراهب در .

ماه « ینیر » یعني افرنکی کانون ثانینك بشنجی جمعه ایرتسی اقشامی شهر شوالك غره سی ایدی . زیرا اطرابلش حاکمنك حضورنده هلال رمضان شریفك چهارشنبه اقشامی یعنی پنجشنبه کیجه رؤیتی شرعاً ثابت اولمش و پنجشنبه کونی « صقلیه » اهالیسی اوروج طوتمشیدی . رمضان پنجشنبه کوننده حساب اولنه رق تکمیل اوتوزکون اوروج طوتلمشیدی . بزلر بایرام نمازینی اطرابلشك برجامعنده ادا ایلدك . زیرا اهالیدن برقسمی برسببدن طولایی مصلای عمومه کیتمکدن امتناع ایلمشلردی . بونلرله برابر بایرام نمازمزی «صلاة الغربا» اوله رق ادا ایلدك . خدا جمله غریبلره وطنلرینه واصل اولمغی نصیب ایلسون .

اهالی بایرام نمازینی رجال حکومتلریله برابر مصلای

عموميده ادا ايلدكدن صوكره عادتلری وجه اوزره طاول وزورنالرله خانه لرينه عودت ايتديلر . رجال حكومتك خرستيان اعضاسی ايسه مسلمانلری بويله حركتلرندن منع ايلمدكلرينه تعجب ايلدك .

اندلسه كيده جك اولان سفينه صاحبی ايله اجرت نقلمزی قرارلاشدرمش و زاد وذخيره مزی احضار ايلمش ايدك . ديركن « صقليه » قيرالی طرفندن ، تكميل جزيره نك ليمانلرنده بولنان كميلرك عزيمتدن منعی ايله اولدقلری يرلرده باغلی قالمسی امر ايدلمشيدی . سببی ايسه قيرالك بالجمله سفن حربيه سی تعمير وتجهيز ايدلمكده اولديغی خبرينی خارجدن منع ايتمك ايمش .

بناءً عليه صقليه دونماسی حركت ايتمدكجه ديكر كميلر حركت ايلميه جك ايمش .

ايكی سفينه نك صاحبلری اولان « جنوا » لی كميجيلر بوخبری ايشتدكلرندن همان سفينه لرينه تحصنله امره اطاعت ايتمامك ايستديلر وآرايه آله ويره رشوت دخی كيرديكندن ليماندن چيقوب كيتمك ايچون مناسب هوانك اسمسنه انتظار ده اولديلر .

بواثناده ايدی كه : خوشه كيتميه جك خبرلر آلمغه باشلادق . بوجمله دن اولمق اوزره « ميورقه » حاكمنك

« بجایه » یه مستولی اولدیغی خبریدر . انشاالله طوغرو دکلدر .

اطرابنشده بولنان خلق صقلیه دونماسی ایچون درلو ظنلرده بولنیورلر . دییورلرکه تعمیر وتجهیز ایدلمکده اولان حرب کمیلرینك یکونی اوچ یوز وکسور بولنیور ایمش . حتی بونلرك ارزاقنی کوتوره جك اولان کمیلرك عددی ده یوز قطعه‌یه بالغ ایمش . برروایته کوره دونما اسکندریه‌یی فتحه و برروایته کوره « میورقه » یی استیلایه کیده جك ایمش . ویا افریقا ساحلنده بولنان بلاد اسلامی استیلا ایچون حرکت ایلیه جك ایمش . برروایته کوره دونما نك اصل مقصدی « قسطنطینیه » یه کیتمك واوراده حرب ایتمك ایمش . زیرا اورادن صقلیه‌یه واصل اولان کمیلرله کلن کیمسه‌لر بك عجایب خبرلر کتورمشلردر . شویله که کویا قسطنطینیه قیرالی فوت اوله‌رق مملکتنی زوجه‌سنه ترك ایلمش ایمش . بوقادینك ایسه کچوك براوغلی وارایمش . متوفی قیرالك موجود اولان برادر زاده‌سی عصیان وقیام ایله جاکمه بولنان قادینی قتل وچوجغی آله‌رق حبس ایلمشدر . دیرکن عاصینك براوغلی بدرینك حبس ایلمش اولدیغی وایلروده دخی شبهه‌سز قتل ایده جکی بو چوجغه آجیه‌رق سبیلنی تخلیه ایتمشیدی . چوجق قسطنطینیه دن چیقوب سوق قدرله صقلیه جزیره سنه کلمش

وبك پريشان قالديغندن نهايت اجرتله برپاپاسه خدمتكار اولمش ايمش . صقليه قيرالى بولنان «غليام» «Guglielmo» بوپرنسك جزيره‌يه التجا ايلمش اولديغى خبر آلديغندن مأمورلرى واسطه‌سيله بولدرمش ايسه‌ده سؤال ايدلديكنده حقيقت حالى انكارله مرقوم پاپاسك كوله‌سى اولديغنى سويلمشيدى . حالبوكه برمدت صوكره قسطنطينيه‌يه كيدوب كلن جنوالى كميجيلر بونى بيلەرك علامتلرينى تماميله خبرويرمشيدى . رسمى بربايرام كونى « غليام » سرايندن چيقمش واهالى ايسه قيراللرينك سلامنه طورمشلردى . بوچوجغى‌ده كتورمشلر ، قيرالك كچه‌جكى بريرده طوران خلقك آراسنه قومشلرايدى . قيرال اورادن كچديكى اثناده بتون خلق تعظيم ايچون ركوعه وارمشلر ويالكز بوچوجق ، ملوكانه برسلامدن بشقه برحركتده بولنمامشدر . بونك اوزرينه « غليام » چوجغى يانڭه آلمش وزياده‌سيله اكرام ايدرك عموجه زاده‌سنك سؤ قصد ايلمامسى ايچون‌ده سراينده حسن محافظه‌سنه اهتمام ايلمشدر .

مكر بوپرنسك غايتله كوزل برهمشيره‌سى وارايمش . عاصى بولنان عموجه زاده‌سى بوقيزه عاشق اولمش ايمش . روملرك شريعتنده عموجه اولادى يلكه يقين اقربا اولدقلرندن برى برلريله ازدواجدن ممنوع طوتولورلر ايمش . بوايكى عاشق ايسه

هر شيء فدا ايله مطلقا بری برلریله اولنمك مراد ایلدكلرندن قسطنطینیه حكومتنه هم حدود بولنان «قونیه» وسائر بلادك حاكمی « امیر مسعود » ه التجا ایلمشلر وبونك حضورنده دین اسلامی قبول و بروجه شرع محمدی ازدواج ایتمشلردر . بناء علیه امیرمسعودك اذنیله عساكر اسلامی آلەرق قسطنطینیه اوزرینه كلمش و حرباً پایتخته كیرمش وعلیهنده بولنانلرك برچوغنی قیلنجدن كچیرمش و طرفدارلرینك معاونتیلەده سریر حكومته كچمش وبویوزدن عساكر اسلام برچوق مال غنیمته نائل اولمش وامیرمسعود دخی بونلرله كسب قوت ایلمشدر . »

اشبو حكایه قسطنطینیه دن صقلیه جزیرەسنه ایشلین كمیجیلردن نقلاً مسلمان وخرستیان تكمیل اهالینك اغزنده كزوب طورییور .

پالرمویه واصل اولدیغمز كون شهرك محافظی طرفندن قسطنطینیەیه دائر بزده برخبر اولوب اولمدیغی سؤال اولنمش وبزدخی برشی بیلمدیكمزی سویلمش ایدك . حالبوكه بویله برسؤالدن مقصدك نه اوله بیلەجكنی اوزمان بیلمیور ایدك . قسطنطینیەلی بوچوجغی عموجه زادەسی قتل ایتدرەجكی روایتنه بناً صقلیه قیرالی بونی زیادەسیله محافظه ایدلمسنی امر ایلمش ایمش . سویلدكلرینه كوره بوكنج پرنس غایتله كوزل ، ایك تربیەلی و وقارلی اولدقدن بشقه لسان عربه والسنه

سائره‌يه دخی وقوفی وار ایمش . صقلیه قیرالینك مقصدی
ایسه تكمیل دونماسنی برنسك قوماندامی آلتنه ویره‌رك
قسطنطینیه‌یه ارسال وحرباً اوراسنی آله‌رق عموجه زاده‌سنی
طرد ایتدرمك ایمش . امید ایدرزكه : بروجه بالا یاز یلان
حكایه‌نك اصلی واردر . و قسطنطینیه دخی ممالك اسلامیه
صره سنه كیرمشدر . انشاالله صقلیه قیرالی‌ده مقصدینه نائل
اوله‌میه‌رق كوندره‌جكی دونماسی مغلوباً ومنهزماً اطه سنه
عودت ایلر .

« ابن جبیرك » نقل ایلدیكی شو قسطنطینیه وقعه سنك
نه درجه‌یه قدر صحیح اولوب اولمدیغنی تعیین ایده‌مم .
هجرتك ٤٥٣ سنه‌سی قونیه واطرافی حاكمی « امیر مسعود »
دیه تسمیه ایلدیكی ذاتی ده تحقیق ایلمك لازم ایسه ده شو
« سیچلیا » خاطراتم اویله بر تحقیقك یری اوله میه جغی
دركار در . ینه « ابن جبیر » دییوركه :

ماه ذی القعده‌نك هلالنی ده « اطرابنش » ده كوردك .
« فبریر » ك یعنی شباط افرنجینك دردنجی چهارشنبه كوننه
مصادف اولمشیدی . بز حالا بوشهرده یز . موسم شتانك
كچمسنی بكلیورز . راكب اوله‌جغمز جنویز سفینه‌سی‌ده بورادن
حركت واندلسه عزیمت ایده بیلمك ایچون بهاری بكلیور .

بوشهرده اقامتمز اثناسی نیجه نیجه آجیقلی وقعه‌لره

مطلع اولدق . بوراده ساکن بولنان اهل اسلامك چلیپا پرستلر الندن چکدکاری پك چوق مظالمه کسب وقوف ایلدك . امت محمد خرستیانلرك النده ذلیل وحقیر قالمشلر وخصوصاً قبا وپك متعصب بر قیرالك تحت حکمنده زیاده سیله بدبخت اولمشلردر . اخلاق عمومیه فساده کیتدیکندن چوق دفعه بر مسلمان ؛ ذکور ونساء کندی عائله سندن امنیتی منسلب اولیور ایمش . حتی زمان اولیورکه برمسلمان عالمی شخصنه کله جك بر ضروری دفع ایتمك ویا برفائده یه نائل اولمق ایچون کیدوب تنصر ایدیور .

ایشته بوجمله دن اوله رق « ابن زرعه » نام برفقیه ده اسلام دینی ترکله خرستیانلغی قبول وانجیلی حفظ وعقاید مسیحیه یی تعلم ایله صنف رهبانه داخل اولمش و پالرموده کی کندی مسجدینی ده کلیسایه تحویل ایلمش واحکام مسیحیه اوزره فتوالر ویرمکه باشلامشیدی . دها غریبی بو مرتدك فقه اسلامده وقوف سابقی بولندیغندن بعض دفعه لر اولمشدرکه هم اسلام هم خرستیان شریعتی اوزره ده فتوالر ویرمشدر . «ابن زرعه» مجبوری تبدیل دین ایلمش اولدیغندن ایمانی واسلامنی قلبنده حفظ ایدیور دیه ده مسموعمز اولدی . مناسب ایسه الله عفو ایلسون . دیه لم . برده شو جزیره ده کی مسلمانلرك بیوکی و افندیسی بولنان « ابن الحجر » دیه معروف قائد

« ابو القاسم بن محمود » شوکونلرده بورایه ، « اطرابنش » بلده سنه کلمشیدی . بو آدمجکز صقلیه خاندانندن اولوب سیادته اباً عن جد وارث اولمش برذات محترمدر . صاحب خیر وحسنات اولدیغی واهل وعیالنه محب بولندیغی وفدیهٔ نجات ویره‌رك نیجه نیجه اسرای اسلامی ایادی نصارادن تخلیص ایلدیکنی موثوقاً یالرموده ایکن خبر آلمشیدق . فقیر وغریبلره دائما معاونت مالیه ده بولنور ومحتاج قالان حجاج مسلمینك احتیاجلرینی هروقت قضا ایلرایمش . بوذاتك بورایه مواصلتی تکمیل شهر خلقنی مسرور ایلدی . مکر ، زواللی آدمجکز افتراجیلر شرینه اوغرایه‌رق صقلیه قرالینك امریله خانه سنده حبس ایدلمش ایمش . زیرا افتراجیلرینك هرطلبنی انجاز ایده‌مدیکی ایچون کندیسنی خارجده بولنان موحدین اسلام ایله مخابره ایدیور دیه اتهامله قیراله شکوا ایلمشلردی . اللهدن اولمش ده بعض کیشیلرك کندی لهنده شهادتیله قائدمذکور قورتو لمشدر . یوقسه اعدام ایدلمسی هیچ برشی دکلمش . هرافترا باشنه برتغریم ، برجزای نقدی دیه دیه کندیسندن تمام اوتوز بیك مؤمنیه لیراسی آلمشلر وبو وجه ایله آبا واجدادندن وارث اولدیغی مال وملکنی صویه صویه النده ، اویچنده برشی بیراقمامشلردر . برکون نصلسه قیرال کندیسندن راضی اوله‌رق بورادە برایشه تعیین ایلمش واوده کلوب عاجز برقول کبی

امره اطاعتله ویریلن ایشی کورمکه باشلامشیدی .

بو ذات محترم کوریشمك ایچون بزی دعوت ایلدیکندن نزدینه کیده‌رك کوریشدك . کندینك وتکمیل جزیره ده بولنان اهل اسلامك ظاهر وباطن احوالنی واعدای دینك بونلره یاپمقده اولدیغی مظالمی یانه یاقله بزه هب حکایه ایلدی. یورکلرنده ایمانی اولانلر ، بواطه‌ده کی اسلامه ، روا کوریلن مظالمی ایشتسه‌لر شبهه‌سز جیکرلری یانار وقان اغلارلر .

اثنای کلامده قائد ابوالقاسم دیدی که: بلاد اسلامه کوتورلمك شرطیله‌بن وتکمیل افراد عائله م اسیر بازارنده کوله اولوب صاتلمغی جائزه منت عد ایلرز. اشراف واعیان جزیره‌دن اولوب اوغللری وقیزلری بولنان پك محترم ، مکرم بویله برعائله رئیسنك اشبو تمنیسی نظر دقته آلنیرسه حالك نصل مشکل بردرجه ده اولدیغی تخمین ایدیلیر .

کندیسنك وجزیره ده‌کی بتون اهل اسلامك دوچار اولدقلری مصائبدن قورتولمسی ایچون دعالر ایلدك . تکمیل امت محمدك‌ده بواخوان دینك خلاصی ایچون کیجه وکوندوز دعالر ایلملری بیونلرینه‌بر بورجدر. نهایت بوعالیجناب و حسن خلق صاحبی اولان سید وقائد مکرم ایله آغلایه آغلایه آیرلدق.

بالرموده بولندیغمز زمان بوقائدك وهمشیره‌لرینك ، اولاد وعیالنك اقامت ایلدکاری بیوك بیوك قوناقلرینی کورمشیدك.

صقلیه دن کلوب کچن حجاج وفقرای مسلمینك جمله سنه معاونت ایدیور ایدی .

برده بو آطه ده امت محمد پك بیوك برمصیبته دوچار اولمشدر . اوده برعائله صاحبی بولنان ذات شاید افراد عائله سندن اوغلنه ویا زوجه‌سنه برشیدن طولانی طاریلیر ویابر زوجه کندی کریمه‌سنه بر مسئله اوزرینه قیزارسه او مؤاخذه اولنان شخص کویا عزت نفسنك قیرلمسنه تحمل ایده‌مدیکی بهانه‌سیله همان کلیسانك برینه التجا و تنصر ایدرك واقتیز اولیور . بوندن صوکره ایسه نه پدر نه ده والده اوغلنی ویا قیزینی پاپاسلرك قانجه سندن ، پنجه‌سندن قورتاره‌میور .

بویله بربلایه دوچار اولمق خوفیله برپدر ویابر والده نك اوغلنه وقیزینه قارشو نه قدر مدارا ایلیه‌جکی ارتق تصور ایدلسون ! مع ذلك صقلیه ده بولنان عقلای اسلام ، «اقریطش» یعنی «کرید» اطه سنده اسلامك باشنه کتوریلن مکرر تضییقلر سببیله بلاد اسلامه جان آتان امت محمددن ماعدا سنك تکمیل تنصیر ایدلدیکی کبی برکون بواطه ده دخی عموم اسلامك جبراً خرستیان ایدیله‌جکنی اوزاق کورمیورلر .

طائفهٔ رهبانك فکرینه کوره اکر « قائد ابو القاسم » مع عائله خرستیانلغی قبول ایده جك اولورسه تکمیل جزیره

(۱۵)

مسلمانلری ده تنصر ایدرلر ایمش . خدا جمله اسلامی طوغرو
یولدن شاشیرمسون .

کوردیکمز یورکلر آجیسی وقوعاتدن بریسی ده
« اطرابلش » اعیانندن بری ، حجدن عودت ایتمکده اولان
بردوستمزه، اوغلی کوندرهرک سن بلوغه تقرب ایدن بر کریمه‌سنی
قبول ایلمسنی ، ایسترسه کندیسی ازدواج ، یوقسه مملکتنده
راضی اوله‌جق بریسنه تزویج ایتمسنی استرحام ایلیور ایدی .
بوقیزجغز ایسه دار ودیاری اولان و پدر ، مادری بولنان
شو آطه‌دن چیقه‌رق دیار اسلامدن بریسنه جان آتمغی جاننه
منت بیلیور ایمش . پدر و مادری ایسه قیزجغزی بووجه ایله
تخلیص ایلدکدن صوکره کندیلری ده برکون چیقه‌جقلرینی
امید ایلیورلر ایمش. احبابمز بولنان بوحاجی رجایی قبول ایله
قیزجغزی آله‌رق دنیا وآخرتده نائل اجر عظیم اولدی .
دوشونکزکه : برانسان کندی جیکر پاره‌سی بولنان برقیزینی
اسلامیتنك خاطری ایچون دیار اسلامه ارسال و فراقنه تحمل
ایدیور . دوشونکزکه بوقیزجغزده ایماننك خاطری ایچون
پك کنج یاشنده انا وبابا اوینی ترکه راضی اولیور . »

« ابن جبیر » ك « اطرابلش » نقلیاتنه بوراده ختام
ویره‌رك دیرم که : دنیاده کرك دین کرك سیاست‌هب اصحابنك
وجودیله موجود وعدمیله منعدمدر . شرایع الهیه وقوانین

وضعیه حسن نیته مقارن باك اللرله حفظ و احکامی تنفیذ ایدیلیر . صاحبی ویا غریبی طرفندن ترك ویا اهمال ایدیلن برشی حال اصلیسنده قالماز. زمانله باقله میان قماشلرکبی صولار وتوزلانیر . رنکنی و پاکلکنی غیب ایده ایده ده نهایت نه ایدیکی بللیسز اولورکیدر .

امت محمد ، « صقلیه » محووانقراضندن صوکره افریقا سواحلی مظالمنی و مالطه وسائر اطه لرده اسلامه روا کوریلن فجایعی و ارقه سندن قوجه اندلسك باشنه کتوریلن مصائبی برر برر صره سیله کوردی . « العاقل من وعظته التجارب » عقللی او آدمدرکه تجربه لردن درس آله دیرلر . متعصبین اهل صلیبك افریقا ومصر وسوریه ساحللرینی یغما واورالرده ساکن اولان اهل اسلامی عموماً قتل ویا جبراً تنصیر ایلمك نیتیله « صقلیه » جزیره سنی دونانما لرینه مرکز وعسکرلرینه آتلامه طاشی ویا اورته قوناق اتخاذ ایتدکلرینی ده ایشتدی . تکمیل عالم تثلیثك بنی بشری خطالردن تخلیص ایده جکز دیه متفقاً ومتحداً موحدین اسلام اوزرینه هجوم و تسلطلرینه مقابل محمدیلر طرف طرف وقطعه قطعه مالك بولندقلری یرلرده سلطنت نامیله کندی قبرلرینی کندی اللریله قازدیلر طوردیلر .

« ابو البقا صالح بن شریف الرندی » نك اندلس مرثیه سنده

ماذا التقاطع فى الاسلام بينكم
وانتم يا عباد الله اخوان

ترجمه‌سی

«آرا‌کزده‌کی شو مقاطعهٔ اسلام نه‌در ؟ بهی تکرینك قوللری سز قارداشسکز » بیتی اوزمانده بیله قولاقلره ویز کلشیدی .

ای اخوان دین شو حکایه‌لردن عبرت آلکز . ملت و دولت ایچون هرزمان کوز قولاق اولکز . الله بر ، دین بر اولدیغی کبی کون دخی بردر . بوکون دونه بکزمیور ظن ایتمیکز . اهل صلیبك امت محمدی چاله قلیج طوغراملری قرون وسطایه مخصوص برتعصب ایدی دیمیکز . ظهور اسلامدن اعتباراً اهل هلالك باشی اوزرنده چکیلی طوران صلیب شکلنده‌کی یالین قلینج حالاقینده قونمامشدر . انانیت مذهبیه‌لری طوردقجه ده طوره جقدر . « ملتنی سونلر اله قلیج آلیرلر — یشامق ایستینلر حق یولنه اولورلر » دیرم



١٢ كانون ثانی ١٩٢١

بو كون هوامزده یاغمور وار اما برده طاتلی صغوق وار .
بو صباح ینه برچوق امریقالی مسافرلر اوتلمزه كلمشلردیه خبر
آلدم. ناپولی ایله امریقا اراسنده ایشلین واپورلرا كثریا «پالرمو»
لیماننه اوغرارلر . سیاح كتوریرلر و امریقا نك غایت اوجوز
امتعه سنی كتوریرلر . مهاجر كوتورورلر و سیچلیا نك لیمون ،
پورتقـال ، و قوری میوه لرینی كوتورورلر . «Catania»
قاتانیایه دائر تفكرمه لریمی برآرایه جمع ایتمكله مشغولم .
پالرمو سیاحتندن صوكره مصره دونركن قاتانیایه ده اوغرایه
رق شهری وجوارینی زیارت وخصوصاً «Atna» اتنا یانار
طاغنی مشاهده م اثناسی روزنامه مه فائده لی ظن ایلدیكم

برچوق معلوماتی قید ایلمشیدم . بونلری ده بورایه علاوه ایله بروجه آتی بیان ایدرم . شویله که :

قاتانیا نك الك كوزل منظره سی واپورله لیمان اوكینه كلدیكی زمان ظاهر اولیور. قاتانیا «اتنا» یانار طاغنك ساحل بحره قدر اینن اتكی اوزرینه بنا ایدلمش اولدیغندن شهرك طول وعرضی منتها سنه قدر هب مشاهده اولندیغی كبی «اتنا» جهنمنك باجه سی ده شهرك اورته سی حذاسندن دومانلر ایچنده كورنیور . بو منظره نك اوروپا ده دها برمثیلی یوقدر . ناپولیده كی «وه زه ویو» ولقاننك منظره سی بیله بونك یاننده اهمیتسز قالیر . زیرا دائره سی یوز قرق بش كیلومترو بر اراضیٔ واسعه یه تملی آتمش اولان «اتنا» یانار طاغنك ۱۹۰۰ سنه سنده كی مخروطی زروه سی «۳۲۷٤» مترو ارتفاعنده اولدیغی حساب اولنمشدر . بوقوجه طاغده مخروطی اوله رق ایكی یوز قدرتپه لر دها موجود اولوب ارتفاعلری ایسه نهایت «۲۰۰۰» مترویه قدر بالغ اولانی بیله واردر .

«اتنا» بركانی تاریخك بزه خبر ویره مدیكی بر زمانده پاتلایه رق برنده بر دلیك آچمش ، زمان زمان هیجانه كله رك ده چامور نهرلری آقیتمش وبوكونه قدر شو كوردیكمز قوجه طاغی بوقدن وارایتمشدر . هر هیجاننده هم رزوه سنی یوكستلیورهم

اطرافنده یکی یکی طاغلر، تپه لر میدانه کتوریور. باجه سنك اطرافی ایسه قیش ، یاز چپ چوره قارلر ایچنده پارلایور.

واپوردن برکچوك ایسکله ایله « قاتانیا » لیماننه صباحك ساعت سکزنده چیقمشیدم. ریختیم بوینی طولدرمش اولان تك آتلی آرابه لردن برینه راکب اوله رق شهره کلدم. یوللری هم کنیش هم طوغرودر. « اتنا » برکانی « قاتانیا » یی دفعاتله خراب ایتمش ، برکره ده چامورایله قاپانمش اولدیغندن بوشهرده اثار عتیقه زیارتنی خاطره کتور مامليدر. حتی شمدیکی قاتانیا نك آلتنده براسکی «قاتانیا» موجود اولدیغندن آچلمش اولان بر خیلی محله لرینی سیاحینه دخی کوستریورلر. طبیعه بناً ارابه جی برمیوه پازارینك یاننده طورمشیدی. بازاری کزه رك میوه لرندن برنوع یشیل رنکلی قیش الماسیله برسبت ده هند اینجیری آلدم. سیچلیا اطه سنك هند اینجیری اویله بزم مصر ککینه بکزمیور. حجمی بیوك ورنکی قویوقیرمزیدر. « Piazza del Domo » قبه لی باش کلیسا میدانی بورا سنه پك یقین ایدی. بومیدانده مشهور «فیللی فسقیه» یی کوردم. قاعده سی مربع مستطیل دینه بیلیر. فقط جدار اربعه سی ستونلرله ، حوضجقلرله وچوجق هیکللریله تزیین ایدلمشدر. اوزری محددبدر. تقریبا طبیعی حالنده برفیل هیکلی اشبو محدب اوزرینه وضع

ایدلمشدر . سیاه طاشدن اولان بو هیکلك خرطومی یوقاری یه قالدرلمش وایکی آزی دیشی وکوزلری آق طاشدن یونتلمشدر . هیکلك تمام صرتنه سکز پارچه دن متشکون برطاش دیکلمشدرکه : زروه سنه ده برصلیب وضع ایدلمشدر . اشبو فیل هیکلنی بیاغی بنمسه یه‌رك دقتلی دقتلی اطرافنی طولاشدم . زیرا اسلام زمانی حکایه ایدن کتابلر مزد « قطانیه » و « قطالیه » دیدکلری « قاتانیا » نك براسمی ده « مدینة الفیل » در . قطانیه نك طلسمی تصور ایدیلن بوفیل هیکلی شمدیکی بولندیغی میدانه عربلر زمانی نقل اولنمشدر . اوندن مقدمی ایسه دیکر بر محلده مرکوز ایکن خرستیان اهالینك رجا سنه بناً بیوك کلیسا میدانته نقل ایدلدیکنی یازیورلر .

شریف ادریسی نزهة المشتاقنده دییورکه « قطانیه » کوزل برشهر اولوب براسمی ده « بلد الفیل » در . اشبو فیل بر طلسمدر . وقتیله یوکسك برمحلده مرکوز ایکن شمدیلر ده شهرك ایچنده بولنان « کنیسة الرهبان » ك اوکنه نقل ایدلدی . قطانیه یی ده مدح ایلیه‌رك دییورکه ساحل بحرده بولنان بوکوزل شهرك غایتله ایی برلیمانی واردر . پك کوزل چارشولری ومزین بنالری ونیجه نیجه مسجد وجامعلری !... خیلی حماملری خانلری موجوددر . لیماننده

جهانك هرطرفنه كميلر قالقار وهرطرفندن كميلر كلير . نهر وچشمه لری پك چوق اولوب باغ وباغچه لرنده هردرلو لذيذ اوزوم ومیوه لر یتیشیر »

« على بن ابی بكر الهراوی » نك « كتاب الاشارات فی معرفة الزيارات » نام أثرينك طقوزنجی بابنده دیرکه « قطانه » صقليه اطه سنده برشهرك اسمی اولوب جهات شرقيه سنده بولنان مقبره سنده شهدامزارلری واردر . بونلر ایسه تابعیندن اولوب « قطانه » محاربه سنده مقتول دوشمشلردی . شرق جهتنده بولنان « قصريانه » ایله « قطانه » اراسنده « اسد بن فرات » لك قبری واردر . بوذات علم فقهدن « الاسديات » لك صاحبیدر . »

« قبه‌لی باش کلیسا » یی کزوب کورمك ایچون قپوسندن ایچرویه کیردم . « Messa » دیدکاری « قداس » آیینی اجرا ایدیلیور ایدی . آیاقده طوره‌رق قداسی ده سیر ایلدم . نه آیین نه ده ارکانی ایچون طبیعی بردیيه جكم یوقدر . انجق نظر انتقاد ایله سویلرم که : شو عظیم وجسیم معبدی حقیله تمیز طوته میورلر . رهبانك اثنای قداسده كیمش اولدقلری ایشلمه‌لی بیاض كوملكلری ده كيرلی ایدی . حتی برینك كوملكنده‌كي تنتنه صاچاغك برطرفی ده ییرتلمش ، صار قیور ایدی .

شهرك جاده‌لرندن الك مشهوری «Via stesicoro-Etnea — استه زی قورو — اتنه‌آ» جاده سیدر . بوراسی قاتانیانك بللی باشلی و حركتلی بركتلی ، الك طوغرو و پك اوزون برجاده‌سیدر. صوك احصائیه‌یه گوره قاتانیانك سكانی (١٤٦٫٥٠٤) نفوسه‌بالغدر. بیوك برتیاتروسی وار . بتون سنه آچیق ایسه ده قیش موسمنده موزیقه‌لی اویونلر ویریلیر ایمش . «ویللا بللینی» اسمنده گوزل برباغچه‌سی وار . خوشمه گیدن جهتی تقریبا بش عصر دنبرو تأسیس ایدلمش اولان «L'universita» دار الفنونیدر . بودار الفنون ، ادبیات ، فلسفه ، فن حقوق ، حكمت طبیعیه ، حساب ، هندسه ، طب ، جراحلق و اجزاجیلق فاكولته‌لرندن مركبدر . غایتله گوزل برنباتات باغچه‌سی وار . كتبخانه‌سی و آنتیقه خانه‌سی حاصلی بوگونده مدنیتك علمی و عملی هردرلو احتیاجنی «قاتانیا» شهری قضا ایده بیلیردیرم . كندی فكریمه قالیرسه «قاتانیا» شهری و اطرافی وخصوصاً «اتنا» یانار طاغی ، شویله برایكی گون قدر گزیلوب گوریله بیلیر . اوده بسمله ایله اولملی ! ...

زیرا «اتنا» ولقانی نعوذ بالله آرا دەصرەدەیر پاتلاق ویرەرك اورتالغی آلت اوست ایدیور. زلزله بورالرده‌الك عادی برحالدر . حتی لاو دیدكاری آتش چامورینك جریانی بطی اولورسه ینه

هیجدر . نسبة حیات اوزرنده تهلکه‌سی آز در . عصبی اولانلر بورالرده چیلدیریورلرایمش . میلادك ١٨٨٦ سنه سنده وقوع بولنان هیجان برکانی بردنبره ظهور ایلمشیدی . حکایه‌سی شویله‌در : (١)

افرنجی مایسك اون سکزنجی کونی زوالدن برساعت مقدمی « اتنا » یاتار طاغنك باجا سندن غایتله شدتلی سیاه بردومان چیقمغه باشلار . باجا نك قوهٔ دافعه سنده حصول بولان شدت دومانی ماصاللرده حکایه اولنان سیاه آزدرهاکبی ایکی بیك مترو ارتفاعنه قدر یوکسلتمشیدی . نصف اللیلده تکمیل « اتنا » طاغنده زلزله باشلار . هرطرف دهشت ایچنده قاله‌رق طاغده بولنان کویلر و اهالی وحیوانات تیریل تیریل تیتررلر .

« قاتانیا » نك طاغ طرفنده‌کی منتهاسنده ساکن بولنان خلق دهشتلر ایچنده قالیرلر . باجانك اطرافنده «لاو» دیدکلری چامور قیپ قیرمزی اوله رق ظهور ایلر . ارتق تهلکه تحقق ایلدیکندن کلن لاو نهرینه غرق اولمامق ویا

---

(١) بوحکایه‌یی فرانسه آقادمیسی اعضاسندن René Bazi «رینه‌بازی» نام ذاتك « Sicile » «سیسل» نام اثرینك ٢٠٧ نومرولی صحیفه سندن باشلایه رق خلاصةً آلیورم .

احاطه ایدلمامك ایچون قاچان قاچانه اولور . بو بركان چامورینك حرارتنی ایکی بیك درجه قیاس ایلمشلردر . مثلا برتفنكی دیبجكندن باشی اشاغی طوته‌رق قاوالنی بوچاموره باتیررسه‌ق درحال اریيوب غيب اولدیغنی كوریرز . دمیری بویله درحال اریتن برحرارتك ارتق درجه‌سی تخمين اولنسون .

بو وجه ایله باجه دن درت قول قیرمزی چامور نهری جریان ایلمكه باشلار . اوكینه باغ ، باغچه وكوی نه كلیرسه آن واحدده یوق ایدر. بوچامور نهرلرندن بریسی «سان نیقولو» قصبه‌سی جهتنه كلمكه باشلار . مایك یكرمی آلتیسنده قصبه نك ایکی کیلومترو مسافه سنه قدر كلیر و « آلتارالا » قریه سنه ایکی یوز مترو قدر یاقلاشیر . ارتق بتون كویلولر مال وحیواناتنی قورتامغه چالیشیرلر . برطرفدن‌ده پاپاسلر خدمت روحانیلریله آتش سیلنك توقیفی بابنده كلیسا لرده «قاتانیا» نك حامیسی وپیری عد ایدیلن « Sainte Agata » عزیز آغاتانك همتنی استرحام ایچون حرارتلی دعالر ایدرلر . بویله بردهشتلی كونده عزیز آغاتانك هیكلنی‌ده یوزی «اتنا» بركاننك باجاسنه طوغرو اوله‌رق برمیدانه وضع ایدرلر . بوكبی روحانیات ، عوامك معنویاتنی تقویه‌یه یاردیم ایتسه بیله بویله بركونده دكل دیرم . عیالنی ، مالنی علی العجله آرابه سنه

بوكله‌يه‌رك اوكوزيله برابر تهلكه‌دن اوزاقلاشماسى اوقونان دعايه آمين ديمسندن دها خيرليدر .

كيجه لين آتش چامورينك شهره طوغرو تقربى پك مدهش برحال ايدى . اورتالق زفيرى قارانلق ، بركان چامورينك جريانى ايسه ساعتده اللى مترو اولوب جبهه‌سى ايسه پك يوكسكدر . طالغه‌لر طالغه‌لر اوستنه ييغلدقجه مال وملك صاحبلرينك يأسلرى ده يأسلر اوزرينه بريكيور ايدى. آتش چامورى نهرى، آهسته آهسته ايلرولدكجه اوكينه كلن اوكوزلم اوزوم باغلرينى ، ميوه اغاجلرينى وكوى طاملرينى اون مترو قالينلغنده قاپايور ايدى . قاپامقده اولديغى خانه لرك طاملرى بيله ارتق كوزوكميور ايدى . زواللى باغلر ، باغچه‌لر بركره چاموره تصادف ايلديمى ارتق قيزغين دمير اوزرينه دوشن برطامله صوحالنى آله‌رق آن واحدده بياض برغاز اولوب اوچيريور ايدى . « آلتارللا » جهتنه آقان چامور نهرى فرداسى صباحلين قصبه نك تمام كنارينه طاياءشيدى . ارتق بورا ده دعالر و استرحاملر ايچون توقفه وقت قالمامش ايدى . « آلتارللا » ده يالكز اوچ عدد بيوك محل معزز موجود اولوب بونلر ده حامى مقدس « عزيز نيقولو » يه مخصوصدرلر. ايام مخصوصه سنده بورا سنه بيكلرله زيارتجيلر كليرودينى آلايلر ياپيلير وحركت بركت اولوردى .

رهبان ایسه «عزیز نیقولو ایله عزیز آغاتا» نك ، مملکتی شبهه سز
حفظ و کله جك هر درلو بلای دفعه مقتدر اولدقاری اعتقادینی
بوش بین کویلیلرك باشنه طولدرمشلردی . هله از قضا برکان
چاموری کله رك « آلتارللا » یی ده قاپارسه ارتق او اعزه
نك وای باشنه کله جکدی . دیکن آتش دریاسی حالی الآن
« آلتارللا » نك تمام جوارنده کی چامور نهری مجراسنی
« Saint-Nicola-L'Arena » « عزیز نیقولا آرینا »
جهتنه تحویل ایلدی . آرتق «آلتارللا» قورتولدی . خلقده کی
نی کورملی ایدی . کرامتلره دکل ، معجزه لره حمل ایدلدی .
« نیقولو » دها قورتولامشیدی .

مایسك اوتوزنجی کونی « Monte Rossi » «قیزل
طاغلر»ی برکانك بر چامور نهری احاطه ایلمش ایدی . بوندن
صوکره ده سکسان مترو عرضنده اوله رق بر چامور دریاسنك
زواللی نیقولویه طوغرو ایلرولدیکی مشاهده ایدلدی .

برکان چاموری نهرلرنده الك زیاده نظر دقته آلنه جق
شیلردن بری ده جریانك اوکنه قوی ویاصهریج کبی صولی
یرلرك تصادف ایتدرلماسیدر . زیرا ۱۸٤۳ تاریخنده وقوع
بولان هیجان برکانیده جریان ایدن بر آتش چاموری اوکنه
کلان برقویی یه تصادفله پك بیوك بر انفلاقه سبب اولمش

وجوارنده بولنان خلقدن آلتمش کیشی‌یی برآنده یوق ایلمش ایمش .

تصور ایدلسون که اریمش وشدت حرارتدن بم بیاض بررنك آلمش اولان بردمیر دریاسی صولی برصهریج ویاقوتی‌یه طولار طولماز تکمیل صوتبخر ایدرك حجم اصلیسندن اون یدی بیك کره زیاده توسع ایله طبیعی کندی قابنی آلت اوست یاتلادیور . ارتق « قاتانیا » دن ، « مسینا » دن جلب ایدیلن درت عدد طولومبا ایله برکونده انجق ایکی صهریج تخلیه ایدلمشدی . اکثر ناحیه مدیرلری کبی «نیقولو» مدیری ده پك دوربین و درین حسابجیلردن بولندیغندن عزیز نیقولوده هرکون ایکی صهریج تخلیه ایدیلیرسه انجق بش آیده صولری قوروده جغنی اعلان ایلدی .

برکان چاموری نهرینك ایسه سرعتی بوطرفده ساعتده اللی مترو قدر بولندیغی فناً ثابت اولدیغندن برکون صوکره قصبه نك تکمیل تخلیه‌سنی حکومت رسماً امرایلمشیدی .

مایسك اوتوز برنجی کونی وقت ظهرده قصبه تکمیل تخلیه اوله جقدی . وقت موعودی کلدی . آلتی عدد کلیسا نك چاکاری چاك چوك ایلمکه باشلادیلر . تکمیل خلق قصبه نك بیوك میداننده طوپلانمشلردی . « قاتانیا » نك باش پسقپوسی دخی تکمیل هیئت رهبانیسیله بوراده بولنیورایدی .

قصبه‌یی تخلیه ایچون دینی بر آلای ترتیب ایلمشلرایدی . پیاده اوله‌رق سرپسقپوس اوکده ه بالجمله رهبان ارقه‌سنده وحضرت مسیح ایله اناسی مریمك هیکللری او موزلرده و خلق درنکی ده اك ارقه ده قصبه یی ترك ایلمشلردر . ارتق اغلایانی ، باغیرانی و یوردینه یواسنه ایکلیه‌رك وداع ایدنلری کورملی ایدی . پك حزین برمنظره ایدی دیه یازیورلر . اهالیدن صوك نفری چیقنجه ارقه سندن ژاندارمه قره قوللری ده چیقه‌رق ارتق کیمسه‌نك قصبه‌یه عودت ایتمامسنه دقت ایدیورلردی . لاونهری « قیزل طاغ » جهتندن معتاد جریانیله کلیور ایدی . قصبه نك تلغرافلری ده قطع اولندی .

کوی وقصبه لرینی ترك ایدن خلق «قاتانیا» و «پدارا» وسائر محللره واصل اوله‌رق موقة اسکان ایدلدیلر . بتون خلقك کوزی « اتنا » نك باجه سنه باقدیغی کبی قولاقلری ده آتش چاموری نهرینك نره لری قاپامش اولدیغی حوادثی ایچون قابارمشیدی .

قصبه تخلیه اولندقدن صوکره چامور نهری سرعتنی غیب ایلمکه باشلامشیدی . هیجان برکانی دخی ارتق آهسته آهسته تناقص ایلدیکندن چامور نهری طورمش وقورومشدی . چامور دریاسی قصبه یه ایکی یوز مترومسافه تقرب ایلدیکندن

بك چوق اراضی یی قاپامش ویکپاره سیاه برقیا حالنه قومشیدی . بوسبتون صغومسی ایچون ده موسمنه کوره الك آزدن ایکی ماه لازمدی .

نهایت « نیقولوس » و جواری اهالیسی هجرتلرندن اون اوچ کون صوکره کلدکاری نظام اوزره یعنی باش پسقپوس ورهبان وحضرت مریم واوغلی مسیح هیکللری آلای والاسیله دار ودیارلرینه دونمشلردی. فقط بودفعه کلدکارندن دها کور ولتیلی اوله رق عودت ایتمشلردر. عموماً ایتالیاده ، خصوصاً سیچلیاده نمایش ودینی آلایلر کبی جمعیتله اجرا ایدیلن رسمیاتك اهمیتی، کوروولتیسی درجه‌سنده تزاید ایدر اولدیغنی رای العین مشاهده ایلدم . نه قدر زیاده باغیریلیر ، چاغیریلیر ایسه اوقدر اهمیتی آرتار دیمکدر .

بوهیجان برکانی چاموری آلتی یوز مترو قطرنده یکی بر طاغ وجوده کتورمشدر که شیمدیلرده بوطاغه « Monte ـ gemelaro ـ جمه لاروطاغی» اسمنی ویرمشلردر .

هیجان برکانینك دهشتنی تصور ایتمك ایچون دیرم که : هیجانه کلمش اولان بوولقانك یالکز برکونده خارجه دفع ایلدیکی چاموری اوچ میلیون مکعب حساب ایدلمشدر . اشبو چامور سیلی ایسه اوزمان درت یوز اللی ایکی هکتار اراضی قاپامشدر که بونك یوزیکرمی ایکی هکتاری‌ده اوزوم باغلریدر.

عرب کتابلرنده ایسه بو « اتنا » یانار طاغنه دائر خیلی شیلر یازلمشدرکه : زمانلری اعتباریله ده شایان مواخذه دکلدر. از جمله « ابو بکرالزهری » نك « کتاب الجغرافیة » سنك صقلیه دن بحث ایلین یکرمی ایکنجی بابنده دیورکه: صقلیه ده « سرقسط » (سراقوزه دیمك ایستیور) شهر ندن صوکره «جبل البرکان» واردر که بونك پك جسیم اولان آتشی زمان قدیمدنبرو یانوب طوریور . بوطاغك تپه سنده کی باجه‌لری حمام کولخانلری کبیدر. کوندوزلری اورتالغی قاپایان دومانلری چیقار وکیجه‌لری آلاولری کورونور. بویانار طاغدن هردفعه سنده یدیشر کون دوام ایتمك اوزره سنه ده اوچ دفعـه زفری بر آتش ظهور ایلر . بوزفرلی آتش هوایه قیغلجیملر پوسکورر ویوز آرشوندن زیاده هوایه صعود ایلین بوقیغلجیملر دکزه دوکوله‌رك طوکار وسیاه برطاش اولور . برروایته کوره بوطاشلر انسان صورتنده اولورلر ایمش

المسعودی ده « مروج الذهب » نده دیورکه « صقلیه» اطه‌سـنده « الاطمه » « اتنا » اسمنده بر برکان موجود اولوب باجه سندن باشسز انسان وجودی کبي آتشلی جسملر چیقار. بونلر دکزه دوشوب سونه‌رك طاش اولورکه بونکله دفترلردن یازیلری حك ایدرلر . بوطاشلر غایتله‌ده خفیف اولور . رنكلری ده بیاضدر .

« ابو حامد الغرناطی » نك تحفة الالباب ونخبة الاعجاب نام کتابنك سکزنجی بابنده [١] ایسه دیرکه : « صقلیه » ده ساحل بحره یقین برطاغ موجود اولوب کیجه بوندن آتش چیقه رق اون فرسخ قدر مسافه یی تنویر ایلر . بن بوطاغی هجرتك ٥١١ سنـه سی اسکندریه یه کیدرکن کورمشیدم . بغداد ده « الشیخ الامام العالم ابو القاسم بن الحاکم الصقلی » دن ایشتمشیدم که : بوطاغدن چیقان آتش اون فرسخلك مسافه یی کوندوزکبی ضیادار ایلر . نه یوللرنه ده او جوار ده کی قریه لرده بشقه ضیایه محتاج اولمازلر. بوآتشدن برنوع چوق یوماقلری کبی آتش پارچه لری چیقارکه قاره یه دوشرسـه آق برطاش اولور . بوطاش اودرجه‌ده خفیفدرکه صویه آتلیرسه باتماز. اکراو آتش پارچه لری دکزه دوشرسه سونکرکبی دلیکلی وسیاه برطاش اولور . بونکله حماملرده ایاقلرك آلتی حك ایدیله رك تمیزلنیر بو آتش پارچه‌سی قوم وطاش اوزرینه دوشرسه در حال اشتعال وقوع بوله رق قوم وپاطاش هب کول اولور . نبات . والبسه یی یاقمایوب طاش وحیوانی یاقار . « اعاذنا الله منها ومن عذابها امین »

ایشته نظر مطالعه مدن کچن کتب عربیه ده بو وامثالی

---

(١) بو کتاب آلمانیا ده لایپزیغ شهرنده طبع ایدلمشدر .

حكايه وماصاللر موجود اولوب اوزمانده دها اسباب واحوال
بركانيه‌نك فناً تحقيق ايدلمامش اولديغنى اثبات ايدر . « اتنا »
يى زيارت ايتمك ايستينلر ايچون دليللر وآرابه‌لر وقاطيرلر
ويرر ، كوتورور كتيرير هردرلو تسهيلاتى جمع ايلمش شركتلر
موجوددر . انجق تشرين اول آيندن اعتباراً « اتنا » نك تپه
سنه قدر چيقمق مشكل اوليور . اوچ بيك وكسور مترو
ارتفاعيله برابر قارلرله قاپانمش بر چوق مسافه بولنديغندن
باجه سنه يقين كيتمك ايستينلر ايچون اك مساعد موسم ياز
آيلريدر . « قاتانيا » اطراف وجوارنده دخى زيادت ايدلمكه
لايق خيلى كوزل يرلر واردر . از جمله « Misterbianco »
ميستربيانقو و « Belpasso » بلپاسسو و « Paterno »
« پاترنو » وبونلره مثيل برچوق بيوك كوى وقصبه‌لر واردر .
وار ارلمايان برشى وارسه اوده ايكى يوز وكسور سنه اك متمدن
عربلرك بك ايشله‌ك بر ايسكله‌سى اولان « قطانيه » وجوارنده
يوق ايديلن اثار ، مبانى وقبور اسلامدر . شوده بزم بريادكار
تاريخيمزدر ديه كيدوب كوره‌جك بر چوبز بيله بو شهرده
موجود دكلدر . بوشهرو جوارنده‌مدفون‌اولان ارواح اخوان
دينه فاتحه‌لر اوقودم .

بویله جه درت ساعت شهرده واطرافنده آرابه ایله وپیاده کزدکدن وامکان درجه سنده خیلی یرلر وشیلر کوردکدن صوکره واپوره عودت ایلدم . « قاتانیا » دن « سیراقوزا » یه واپورله درت ساعتده کلنیور.



پالرمو ١٣ كانون ثانی ١٩٢١ چهارشنبه

بو كون صباح كزنتيسی اولمق اوزره ليمانك ريختيمنی بويلادم . ناپوليدن كلن واپورك يولجيلرينی سيرايلدم . برده قايقلرله كله رك ريختيمه چيقان غريب يوزلی وعجيب قيافتلی خلق كوردم . بونلرده كيم اوليورمش ديه يانلرينه ياقلاشدم . لسانلری كويا ايتاليانجه ايدی . يوزلری عرب دونمه سی يوزلردندر . باشلرينه تاقيه كيمشلر وتاقيه لرينك اوزرينه ده يامری يومرو كچه شابقه لر طاقمشلردی . پانتالونلرينی بللرينه برقوشاقله طوتدرمشلر وجاكتلرينی صول اوموزلری اوزرينه كليشی كوزل آتمشلردی . قادين وقيزلرينك قيافتلری ده پك تحفدر .

على العموم باشلرى بزم اناطولينك طاغ وكويلرنده اولديغى كبى قالين بز بنى ايله اورتولى وچكه لرى آلتندن چكيلى وباغليدر .

بو عجايب خلقك نره‌دن كليور اولدقلرينى اقشامه قدر ريختيم بوينده طولاشان برهين اوغلى حمالدن صوردم . ديدى كه — بونلر سيچيليانك اطرافنده بولنان اطه لردندر . ميوه كتوريرلر . پالرمودن مال آليرلر . لكن بزم كبى حماللره بونلردن اكمك يوقدر . كندى يوكلرينى كنديلرى طاشيرلر . غوغاجى ، كورولتوجيدرلر . . . پكى ، پكى ! تشكر ايدرم ديه‌رك همان صاوشدم . چونكه طورر وسوزينه قولاق ويررسه م اطه لى ايتاليانلرك تاريخ تكونلرينه قدر حكايه‌سنى اوزاته‌جق وصوكنده ديل كيراسى ديه كوه‌زه لكنك اجرتنى ده ايستيه يوب آله جقدر . هر مملكتدن زياده ايتاليا ده عوام ناسه چوق ياقلاشماملیدر . سارى خسته لك كبى بولاشمه‌سى قولاى وقورتولماسى پك كوجدر .

اوتله عودتمده سيچليا يه تابع اطه لر حقنده تتبعده بولندم . نزدمده بولنان يدى قطعه دن مركب سيچليا جزيره سى خريطه سندن پالرمويه عائد خريطه ده بروجه آتى جزيره لر موجوددر .

ترکجه‌سی	بیلدیکم عربجه اسمی	ایتالیانجه‌سی
اوستیقا اطه‌سی		Isola ustica
له وانزو »	» جزیرة الراهب	« di Levanzo
فاوینیانا »	» الیابسة	« « Favignana
فورمیقا »		« « Formica
مارائونی »		« « Maraoni
مارەتتیمو »	» جزیرة ملیطمة	« « Marettimo

« Cefalu » « چفالو » قسمنه عائد بولنان خریطه دەایسه یالکز « Alicudi » آلی قودی اطه‌سی موجوددر.

ترکجه‌سی	بیلدیکم عربجه اسمی	ایتالیانجه‌سی
پانته‌للاریا اطه‌سی	جزیرة قوصره	Pantelleria—Colyra
لینوزا »	» غوشه	Linosa
لامپه دوزا »	» انبذوشه	Lampadusa
لامپیونه »		Lampione
استرومبولی »	» استرونجلو	Stromboli
بازیلوتذو »		Basiluzzo
پاناریا »		Panaria
سالینا »		Salina
فیلیقوری »		Filicuri
لیپاری »	جزیرة لیبر	Lipari
ولقانو »	» البرکان	Vulcano

اشبو اطه لرك جمله سی عصرلرله مسلمان عربلره وطن اولمشیدی. قرون وسطانك قوری تعصبنی ایجادله کیفلرنجه، جاهل خلق اوزرنده دنیا وآخرت حاکمی قالمق ایستین پاپالرك رهبان اردولری نهایت بواطه‌لرده اسلامیتك قوقوسنی بیله بیراقمامشدر . ایتالیان جغرافیا کتابلری سیچلیاجزیره سنه تابع اطه‌لری اداره جهتنده شویله تقسیم ایلیور . دییورکه : سیچلیانك الك یقین ساحلنه ٤٥ کیلو مترو مسافه بعدنده بولنان « Lipari » « لیپاری » اطه لری « مسینا » سنجاغنه‌تابع‌اولوب مجموعی‌ده‌کچوکلی‌بیوکلی‌اون‌یدی‌اطه‌در. بونلرك جمله سی برکانی وقیالقدن عبارتدر . باشلیجه لری ایسه ٢٢٥ کیلو مترو مسطحنده اولان « لیپاری » اطه سی و ٢٥ کیلومترو دائره‌سی‌بولنان «وولقانو» یانارطاغی اطه‌سیدر . « سالینا وآلیقوری وفیلیقوری » اطه لری‌دخی بوجمله دندر. «لیپاری» اطه سنك اوزوم وسائر میوه لری پك مشهوردر . زیتون یاغی دخی اخراج اولنور . کوکرت اوجاقلری ده موجوددر . نوشادردخی اخراج اولنور .

« ترایانی — ایله — مارسالا » لیمانلری اراسنه قارشی برطاقم اطه لر دها موجود اولوب بونلرك باشلیجه لری ایسه بوقاریده‌کی جدولده اسمی کچن « فاوینیانا » « ماره تتیمو، له وانزا » اطه‌لریدر . اشبو اطه لرك مهم مهم قیمت تاریخیه

لری بولنوب سیچلیا اطه سیله حربده علاقه دار اولانلر دائما
بونلری عسکرلرینه مرکز اتخاذ ایدرلر ایمش .

پالرمویه تابع وشمالنده ١١٠ کیلو مترو مسافه بعدنده
«اوستیقا» نام اطه بولنیور . بونك اراضیسی پك منبت اولوب
حبوباتی وشکر قامیشی وزیتونی وکچیلری پك مشهوردر .
صخوری وبرکانی بولنان « پانته للاریا » اطه سنك دائره سی
٣٥ کیلومترودر . و « مالطه » اطه سنك جنوب غربیسنده
بولنان « لامپا دوزا » و « لامپیونه » و « لینوزا » اطه لری
« Girgenti » حیرجینتی سنجاغنه تابعدرلر .

« پانته للاریا » اطه سنك اسم قدیمی « Cotyra »
« قوثیرا » در . عربلرك « قوصره » تسمیه ایلملرینه سبب
حقیقی ، زمان استیلالرنده کی « قوثیرا » دیه ایشتمش
اولدقلری نام اصلیسیدر . قاموس الاعلامده « قوصره »
بحثنده تحریر اولندیغی کبی دکلدر . شمدی بو اطه ده
« Cossura » « قوسسورا » نامیله عربلردن قالمه بر قصبه
موجوددر . بو اطه ایله سیچلیا یه تابع دیکر اطه لر ، حتی
شمدیلرده انکلیزلرك بولندیغی « مالطه » اطه سی حضرت
معاویه زماننده اعتباراً بربربر اسلام النه کچمش واوچنجی
عصر هجریده تکمیلی افریقا حکومت اسلامیه سی طرفندن اداره
اولنمش واکثر سکانی اسلام اولدیغی کبی تکمیلی ده لسان

عربله متكلم بولنيورلر ايمش و « صقليه » جزيره سنی نورمانلر استيلا ايلدكدن صوكره بالطبع كچوك اطه لرك ده ارتق خيری قالمامش ايدی . ايكنجی « روجارو » ايسه دونماسنی ياپدقدن صوكره بو اطه لری برر برر آلمشدر . « انكيزيسيون » ناميله پاپاسلرك ايجاد ايلدكلری تفتيش عقيده جمعيتی، مركزينی « مالطه » اطه سنده ياپدقدن صوكره اشبو اطه لر سكانی بولنان مسلمان عربلرك باشنه كتورمدكلری قالمامشدر .

مثلا « صقليه » دونماسی اطه نك بريسنه هجوم ايديور . اهالی مال ، جان وعرضلرينی مدافعه ايچون مقاومت ايدرلرسه وای حاللرينه ، وای باشلرينه اوليور . ٦٨٣ هجريده صقليه دونماسی « جربه » اطه سنه هجوم ايلمش ، اهالی مدافعه يه تشبث ايلدكلری ايچون چاله ساطور اطه يی آلمشلر واسيرناميله طوپلايوب صقليه يه سوق ايلدكلری كنج اوغلان وكوزل قيزلرك يكونی سكز بيكه بالغ اولديغنی « المبادی الدولة الحفصيه » نام كتابك اللی برنجی بابنده « ابو العباس احمد » يازمشدر . ديپوركه كچوك چوجقلری تكميل قتل ايلديلر . خلقك ماللرينی متاعلرينی يغما ايتديلر . اسيرلری و قوری اوزوم وزيتون باغلرينی هب كميلرينه تحميل ايدرك مملكتلرينه كوتورديلر .

ابو عبيد البكری « المسالك والممالك » نام كتابنده

« قوسره » جزیره سی دیه املاسنی سین ایله یازیور . عبد الملك بن مروانك خلافتی زماننده سوق اولنان اسلام دونماسی بواطه یی ده آلمشدر دیه حکایه ایلیور .

« شیخ شهاب الدین » ك « معجم البلدان » نده « قوصره » و « ابن القطاع » دن نقلا ده « قوصری » دیه یازیور . حضرت معاویه زماننده فتح اولندیغنی و « عبد الملك بن مروان » زماننده خراب ایدلدیکنی نقل ایله خوارجدن اولان « الوهبیة » قومی ساکندرلر دییور .

« نور الدین علی الاندلسی » نك مختصر جغرافیه سنده دخی « جزیرة قوصره » تکمیل سکانی مسلمان بولنوب اداره جه « صقلیه » فرنك حکومتنه تابعدر واخراجاتندن اینجیری ومصطکی صاقیزی وقطرانی پك مشهوردر دیه یازیور .

بوکونده سیچلیا اطه سنه تابع اطه لرك اسملری ، سیچلیا شهر وکویلرینك اسملری کبی اکثریا تغییر ایدلمشدر . سکاننك یوزلری ، کوزلری و اخلاق ، عادتلری هب دوغه عرب اوغلی عرب اولدقلرینی کوستردیکی حالده قتولك مذهبنده‌کی ظاهری تعصبلرینه نهایت یوقدر . حالبوکه قوام اخلاق اهالی وعظ ونصایح رهباندن زیاده پولیس ومحاکم نظامیه خوفیله بقا بولمقده در . حیاتلری کنهکارلقله کچن جهله خلقك

آراسنده ییقانمق ایچون حمامه کیرر کبی ایکیده برکناه چیقارته جغم دیه کلیساده اعتراف دولابنه کیروب چیقانلر آراسنده اعترافجی پاپاسك ساعتنی ، انفیه قوطوسنی آشیرانلر هیچده اکسیك دکلدر. نه یاپسون یوقسول کناهدن قورقماز. احتیاج خفقان عفتی ییرتار ، پارچه‌لر دیه‌لم ! . . .



پالرمو ١٤ كانون ثانی ١٩٢١

او — هو . . . ! دون اقشامدنبرو جوار اوطه ده‌كی یكی
قومشوده‌هم كولش هم كورش وار! ... صایغیسزلق ده اولورسه
بوقدر اولور . شو ایتالیانك صوك زنكیلری كلیساده زواج
دفترینه بركره اسملرینی قیدایدرك پاپاس جنابلرینك ده مبارك
دعاسنی آلدیلرمی ؟ . . ارتق كلین كوییكی قوشه صیچرایه
« ویللا ایجی‌آ » مسافرخانه سنه صولوق آلمق ویاصولومق
ایچون مطلقا مسافركلیورلر . ایتالیان بال آیجیلری نه سوز نه
نصیحت دیكلمزلرها ! دیرلركه پراوتلده جوار ثده كی اوطه‌ده
یوكسك سسله كریشن بال آیجیلردن برینه ینه اسكی قاین انالردن
بریسی آره قپویه اورەرق « به آدملر » بزده بال ایی كوردك ،

بزده کمریشدك اما بوقدر کورولتو ایتمدك ایدی دیه بر درس ادب ویرملك ایستمش ایسه‌ده کلین کویکی ، زواللی قوجه قادینه قارشی ، حسدکدن و قیصقانجلغکدن بویله سویلیورسك . بزاوطه مزده سربستز . اغزیکك صوبی آقیورسه مندیلکی سیلکی بزی یاپ دیمشلردر .

دون اقشام طعامندن صوکره موزیقه صالوننه اینمشیدم . رقص ده وار ایدی . برقاچ کوندنبرو طانیدیغم هولاندالی بر اختیاری زوجه وکریمه سیله اوراده بوله‌رق یانلرنده بر ایسکمله یه اوتوردم . بوذات « لاهی » شهرنده الك بیوك بر مطبعه جی ایمش . اعصابندن خسته لندیکی ایچون اطبا کندیسنی پالرمویه کوندرمشلر . مصرك هواسنی صوردی . روماتیزمه‌لر وسکیر خسته لکلرینه « اصوان ك قیشین غایتله حار ، یابس اولان هواسنی توصیه ایلمشیدم . زوجه سی ، کبار اصناف خانملرینك فوقنده اولدیغنی دعوا ایدیور . مراقی ایسه هرکون اوتلك مسافر جدولنی مطالعه ایتمك ، خدمتجی قادینله سفره جیسندن یکی مسافرلرك نصل قماش اولدقلرینی صورمق وکوریشدیکی کیمسه‌لره بونلردن حوادث ویرمکدر . بوکون اوتله چوق یولجی کلمش اولدیغنی وایچلرنده بر چیفت بال آیجی بولندیغنی بکاده سویلدی . علاوه اوله رق ده بونلرك قیلیق وقیافتلری صاحب ثروت اولدقلرینی کوستریور ایسه ده

طور وتکلملرندن اصیل اولمدقلری واغلب احتماله کوره ایتالیانلرك « کوپك بالیغی » نامنی طاقدقلری یکی زنکین زاده لردن اوله‌بیله‌جکارینی خبر ویردی . بن ده بوبال آچیلرك بکاقومشو اولدقلرینی و کولش وکورش سسلرینی بیله ایشتدیکمی نقل ایلدم . قادینجغز بوحکایه‌می یکی وبم تعبیرجه صوك زنکین زاده‌لردن اولدقلری دعواسنه قوتلی بروثیقه دیه قبول ایلدی .

طعامدن اول اشتها آچمق ، اثنای طعامده اشتها ایله ییمك وطعامدن صوکره هضم ایلمك نامله‌یله معده لرینه درلومسکرات طولدردقلری ایچون آغیرلاشان باشلرك صاحبلری،ساعت اون‌بره طوغرو موزیقه صالونی برایکیشر ترك ایلمکه باشلادیلر. حقلری‌ده واردر . زیرا توتسولی باشك قولاغی سازدن زیاده یا صدیقدن خوشلانیر .

بن بوراده رقصلرك انواعنی سیرایلدم . بزم شرقك رقصلرینی « قارین ویامعده رقصی » دیه زیاده سیله تعییب ایدن اوروپا وامریقا لیلرك شوصوك سنه‌لرده‌کی « تانغو » وسائر نامار ویردکاری رقصلرینی ، هله رقصده کیندکاری قادین کسوه لرینی کوره کوره کوز آلیشملیدر . یوقسه بونلری تعریف ایچون انسان سوز بوله‌ماز. بوکونده اوروپا ده تیاترو ویارقص ایچون طائفهٔ نسانك کسوه نامیله اکتسا ایلمکده

اولدقلری قماشلردن شرقده بر حمام پشتمالی چیقه ماز .

بالجمله رقصلر وقادین کسوه‌لری هب رجالك جلب اشتیاقی ایچون ایجاد ایدلمش شیئلردر . حالبوکه اشتیاقی دها زیاده جلب ایده لم دیه ایجادده ابتذال ایدلمش ، ابتذال ایسه رغبتی تنقیص ایلدیکندن تزیید میل ایچونده ابتذالك ابتذالی ایجاد ایدیلوب طور مقده‌در . اوروپانك شو مدنیت حاضره سیله متناسب کیدن جنس لطیفك موده دیه سنه‌ده الك آزدن ایکی دفعـه طور وشکلنی دکیشدیکی کسوه‌لری شمدیکی سرعتیله کیدرسه آق نیل ساحللری سکاننك طبیعی قیلق وقیافتلرینی برقاچ‌سنه صوکره اوروپا صالونلرنده سیرایدرز . خرطومدن یوز اللی میل صوکره آق نیلك ایکی ساحلی بوینجه ساکن بولنان « شولوك ودینقه » نامليرینی آلان زنجیلرك نسوانی یالکز ادب یرلرینی ستر ایدرلر . قیزلری ایسه بوسبتون آچیق کزرلر .

کوره کوره کوز آلیشیورده آچیق صاچیق کزمه‌نك عیبی مایبی قالمایور .

خلاف معتادم کج وقته قدر موزیقه دیکله‌دم ورقص سیرایلدم . رقص ایدرز دیه چیلغینجه صیچرایوب طوران

قومشوم بال آجیلرینه ده دفعاتله کنایه‌لی نظرلر فیرلاتدم .

هوایاتك تأثیرندن اولمیدرکه : اویقومده رؤیالر کوردم یاتدم . صباحلین اویاندیغمده ده باشمی قازان اولمش بولدم وکندی کندیمه ده مکر دکیرمن شاقیلداغی بوشنه کورولتو ایتمز ایمش دیدم .



١٥ كانون ثانى ١٩٢١

بوكونكى تحقيقاتم « سيراقوزه ـ Siracusa » اوزرينه اولدى. بحراً «قاتانيا»دن قالقان واپورلر اكثريا«سيراقوزا» يه اوغرارلر . قرهدن دخى دميريوليله اطهنك هر طرفنه باغليدر . شهرايكى ليمانك آراسنده كچوك بر شبه جزيرهدر . بوراسى قديمده مقدس عدايدلمشيدى. اسمنه ده « اورتيجيا ـ Ortigia » ديرلر . ميلاد عيسادن تقريبا ٧٤٣ سنه مقدمى « سيقولى ـ Sicoli » قومى طرفندن تأسيس اولنمشدر . زمانله « سيراقوزه » شهرى بيويهرك اطه دن قارشوسندهكى اراضىيه كچمش وتاريخلرك يازديغنه كوره قارتاجليلر زماننده

سکانی بر میلیون قدر اولمش ایمش. حربلر وسائره ایله خراب اولمش وحالاده خراب قالمشدر. قرون وسطاده کی شهر وخانه وسوقاق وجاده‌لری کورمك آرزو ایدنلره شمدیکی «سیراقوزا» یی زیارت ایلمکی توصیه ایدرم. بوکونده سکانی ۳۱ ۸۰٦ نفوسه بالغ اولدیغنی صوك احصاءده یازیورلر.

خارجی لیمانی اوزون بر ریختیمله محافظه ایدلمش اولدیغی کبی داخلی لیمانی‌ده طبیعی بر حالده محافظه ایدرکه: قطری ۳۸۱۰ متر واولوب مدخلی ایسه ۱۰۵۰ متردر. شهرك ایچ لیمان طرفندن مدخله قدرکان ریختیمی کیشجه بر جاده حالنه قونه‌رق اغاجلر دیکلمشدر. سوقاقلری پك طاردر. کیرلی وپاصلیدر. خلقی‌ده شهرك حالنه اویغوندر. طیش لیمانك صاغ جهتندن کوریلن بر قاچ باجه، کوکورت تصفیه سنه مخصوص فابریقه‌لرکدر.

معلومات تاریخیه‌سنی اثار قدیمه خرابه‌لرینی زیارتله توثیق ایتمك ایستینلر «سیراقوزا» ده خیلی شیلر کوره بیلیرلر. «دیانا معبدی» خرابه سی قدیم شهرك تقریباً مدخلنده‌در. «مینروا معبدی» ده اطه‌نك منتها سنده اولوب یدنجی عصر میلادیدنبرو کلیسایه تحویل ایدلمشدر. سیراقوزانك باش کلیساسی‌دخی قدیم بر معبددن دونمه‌در. باش کلیسا میدانی جوارنده بولنان بلدیه دائره‌سی ایله «آنتیقه‌خانه» بنالری‌دخی

شایان تماشادرلر. « قصر مانیاچی Castello Maniaci »
دخی کوریله جك بیوك بنالردندر . بو « مانیاچی » میلادك
١٠٣٨ تاریخنده عربلری سراقوزا دن اخراج ایلمشدر دیه
ایتالیان تاریخلری فخر ایدیورلر . بزم ایچون «سیراقوزا» نك
اهمیتی ، زمان فتحده عساکر اسلامك ایلك محاصره ایلدیکی
شهر اولمسیدر .

خراسانلی اسد بن الفرات بن سنان که مأمون خلیفه نك
عموم افریقا امیری بولنان زیادة الله بن الاغلب طرفندن
«قیروان» قاضیسی تعیین ایدلمشیدی . هجرتك ٢١٢ سنه سی
ربیع الاول آینده قاضی اسد بن الفرات صقلیه یه سوق ایدیلن
عساکر اسلامك امیری تعیین اولنمشدر. صقلیه یه کمیلرله ایلك
سوق ایدیلن عساکرك یکونی اون بیك پیاده وطقوزیوز
سواری بولندیغنده مؤرخین عرب متفقدرلر . هجرتك ٢١٢
سنه سی ماه ربیع الاولنك ابتداسی میلادك ٧٢٨ سنه سی مایس
آیینك اوتوزبرینه مصادف جمعه کونیدر .

« تاریخ جزیرة صقلیه » نام کتابده عساکر اسلام ماه
تموزك اون بشنده «صقلیه» جزیره سنه کلدیلر دیه محرردر .
بوحسابجه بر بچوق ماه صوکره جزیره یه وضع قدم ایلمشلردر.
عساکر اسلام ایلك اول « میناو » قلعه سی جوارنده روم
عسکریله حرب ایلمشدر .

« میناو » قلعه سی اسکی کتابلرده « لنتینی » یه یکرمی درت میل مسافه بعدنده اولدیغنی یازیورلر .

هجرتك ٢١٣ تاریخنده امیر اسـد بن فراتك اردوسی سرقوسه‌یی محاصره ایلمشیدی . اثنای محاصره ده امیر مشار الیه یاره لانمش ونهایت سکسان یاشنده اولدیغی حالده مجروحاً اوراده فوت اولمش وسیراقوزا جوارنده دفن ایدلمشدر . مرحوم امیر لـکندن زیاده علمیله مشهوردر . فقه وحدیثده امام درجه سنده صاحب شهرتدر . فقهدن « الاسـدیات » ك مؤلفیدر .

« الادریسی » نزهة المشتاقنده دییورکه « سرقوسه » سیچلیانك‌اك مشهور شهرلرندن بریسیدر. قاره‌دن ودکیزدن تجارت ایچون کلیرلر . شهر هر طرفندن دکزله محاط اولوب یالـکز شمال جهتندن برقپوایله‌قره‌یه متصلدر. ایکی لیمانی واردر. جنوبنده کی لیمانی بیوك اولوب شمالنده کي لیـمانی ایسه پك مشهوردر . « فوارة النبوذی » اسمنده بر چشمه سی بولنوب بوده تمام دکزکنارنده بولنان بریاردن فوران ایدیور . «سرقوسه» ده اك بیوك برشهرده موجود اولان چارشولر، تکیه‌خانه‌لر ، خانلر ، خانه‌لر ، حمـاملر وکوزل بنالر واردر . اطراف وجوارنده بولنان اراضی پك برکتلیدر . هر درلو مزروعاتی واردر .

بورایه‌کلن کمیلر یه‌جك وایچه‌جك وسائر شیئلرینی سرقوسه‌دن آلیرلر . بوشهرك باغچه ومیوه‌لری حددن افزوندر »

کلهم حال حاضرینه : فقرایاتاغی کبیرلی پاصلی بریردر دیرم . تجارتی بر مقدار کوکورت اخراجاتندن عبارتدر . حالبوکه زمان اسلامده بو راسی اك مشهور بر لیمان ایدی . شعرا ، ادبا وعلماسی ایله شهرتی وارایدی . یوقاریده دخی بالمناسبه اسمی کچن شاعر « الشیخ عبد الجبار حمدیس الصقلی » سیراقوزالیدر . بونك رومادە طبع ایدلمش مکمل بر دیوانی واردر .

امرای اسلام آراسنه اختلاف وحسد دوشه‌رك نهایت اهل صلیب اطه‌یه مستولی اولنجه هجرت ایلین اسلامله برابر افریقایه وصوکره اندلسه کیدن بو شاعر ، وطننی حسرتلرله مدح ایلیور . کنجلکنده وطننده کچورمش اولدیغی طاتلی کونلرینی صایمقله بیتیره میور . باغچه‌لرنده‌کی «ساقیه» دینلن صودولابلرینی تعریف ایدیور . صوباشلرنده سوردکاری صفالری یادایلیور .

کوزل راهبه‌لردن ده حکایه ایلیور . بن جنتدن چیقارلدم ایسه‌ده ینه اورانك خبرلرینی ویریرم دییور .

حسرتلرله ، اکر کوزیاشلرم طوزلی اولمیه ایدی بن کوزلرمدن سرقوسه‌یه نهرلر اجرا ایدر ایدم دیدکدن صوکره ده یکرمی یاشمده بن کنج ایکن خندان ایدم وشمدی ده آلتمش

باشمده اغلادم دییور وخدادن عفو وغفران طلب ایلیور .

دین قرنداشمز «حمدیس» ك بزه بیراقمش اولدیغی شو قصیده سندن برقاچ بیتنی یادکار تاریخی اوله رق شورایه قیدایدرم .

قضت فی الصبا النفس أوطارها	وأبلغها الشیب انذارها
وما غرست الدهر فی تربة	غراساً ولم یجن أثمارها
وساقیة زررت كفها	علی عنق الظبي ازرارها
كأن لها من نسیج الحبا	ب شباكاً یعقل أطیارها
وراهبة أغلقت دیرها	فكنا مع اللیل زوارها
ذكرت صقلیة والأسی	یهیج للنفس تذكارها
فان كنت أخرجت من جنة	فانی أحدث أخبارها
ولولا ملوحة ماء البكی	لخلت دموعی أنهارها
ضحكت ابن عشرین من صبوة	بكیت ابن ستین أوزارها
فلا تعظمن لدیك الذنوب	اذا كان ربك غفارها

حمدیسك دیوانی باشدن اخرینه قدر مطالعه ایلدم . طبع شاعرانه سی پك عالیدر . تصویرینی شعرنده تجسیم ایدیور . صحرانشین شعرای عربدن دكلدر . اطه لی اولدیغی ودكز كنارنده اوتوردیغی ، باغلری وباغچه لری . كوزللری وكوزل قوقولری وتغنی ، ورقصلری هب بیلدیكی شعرنده كورنیور .

بر قصیده سنده دخی اختیارلغنی و وطنه اشتیاقنی متأسفانه ومتحسرانه تعریف ایلیور . دییورکه

نفی همُّ شیبی سرور الشباب　　لقد أظلم الشیب لما أضاء

أأکسو المشیب سواد الخضاب　　فأجعل للصبح لیلا غطاء

وکیف أرجی وفاء الخضاب　　اذا لم أجد لشبابی وفاء

وطنندن اوزاق بولندیغی ایچون بادصباره ودها صوکره فورتنه‌لره وبلوتلره خطاب ایدیور . روزکاره دییورکه طوب طوب اولان بلوتلری سوریکز ، یاغمه کتورکز که ایچلرینه کوزیاشلریمی طولدره‌یم . بوکبی برخیلی ابیاتدن صوکره‌ده قوردلرك قوزیلر آراسنده کزمسی کبی وطنده بالالرکزدی . بن بر وقت وطن اورمانلرنده ارسلانلره رفاقت وکلیسالرنده آهولری زیارت ایتمشیدم . دکزلر ، بنی جانم فدا اوله‌سی وطنمه ملاقاتدن منع ایلیور دیدکدن صوکره ده

رکبت الهلال به زورقاً　　الی ان اعانق فیها ذکاء

وطنك کوزل قوقولریله قوجا قلاشمق ایچون آسمانك هلال قایغنه بیندم‌دیه قصیده سنی اتمام ایلیور .

سیراقوزا لی حمدیس اوزون بر قصیده ایله ده مدح ایلیور . فخریه اوله رق ده

«ونحن بنو الثغر الذین ثغورهم　　اذا عبست حرب لهم تتبسم»

ده ساحل چوجقلری اولدقلرینی وساحللرنده حرب ظهورینی تبسملرله قارشولایه جقلرینی و بوکا مثیل نیجه شاعرانه فکرلری نظم ایلمشدر . « رحمه الله رحمة واسعة »

شمدیکی سیراقوزانك هردرلو حالی ، عربلر زماننده‌کی حالندن دها ایلرو اولدیغنه ، کرك اوقودیغم عربجه کتابلرك سرقوسه‌یی مدح وکرك ایتالیانجه کتابلرك تعریفلریله رأی العین مشاهده‌می بالمقایسه وجدانم قناعت ایتمشدر .

عجایبمه گیدن برشی وارسه اوده سیراقوزه‌ده اسکان ویاحکومت ایتمش نه قدرملتلر وارسه اسلامدن بشقه جمله سنك آزچوق اثرلری محفوظدر . اسلامك ایسه سیراقوزاده بوکونده هیچ بر شیئی قالمامشدر .

اهل صلیبك اسلام علیهنه من القدیم کینلری اولدیغنی بیلیردم . فقط کینلری بولنه کتب وآثار اسلامیه‌یی ومدنیته خدمتلری محقق بولنان علما وامرای امت محمدی قربان ایلمکده کی ضرری ادراك ایتمیه جکلرینی ظن ایلمزدم . شو «صقلیه» سیاحتم مراقیله تتبعات تاریخیه نتیجه‌سی اوله‌رق یقیناً اوکرندم که بونلر عنادینه متعصبدرلر . اسلامی واثارینی یوق ایتمك ایچون ، دکل تمدنی تأخیر ایتمك حتی کندی تعالیم مسیحیه‌لرینی بیله ایاقلری آلتنه آلمشلردر .

« ابن الاثیر الجزری » نك « کامل التواریخ » ندہ

مذکور درکه « روجارو » وفاتندن براز مقدمی « فیلیب »
اسمنده بر بیوك عسکرك قوماندااسی آلتنده بر دونما کوندره
رك افریقاده‌کی « بونه » شهرینی استیلا ویغما ایلملرینی امر
ایتمشیدی. دونما شهر مذکوره وصولیله‌عربلرك ده معاونتیله
حرب ایلمش وشهره کیرمش ، یغما ایتمش واسیرلر آلمش
ایسه‌ده علما وصلحادن برقسمنك کویا مال وعیاللریله شهردن
چیقملرینه کوز یوممش ایمش . نهایت « فیلیب » دونما ویغما
واسراسیله سیچلیایه عودتنده « سن بعض علمای اسلامه
مرحمت وفرارلرینه مساعده ایتمشسك » دیه «روجارو» نك
امریله‌یاقه‌یی باپاس وسواریلر محکمه‌سنه‌تسلیم ایلمش‌ویونلرده،
علما وصلحای اسلامه مرحمتی ، خرستیانلغه اعانسزلغندندر
دیه تفسیر ایتمشلر ونهایت حریفی دیری‌دیری آتشه یاقمشلردر »

قرال «روجارو» اصفاقس شهرینی استیلاسنده صلحای
امتدن « الشیخ ابو الحسن الغریانی » یی رهن آله‌رق
« صقلیه » یه کوتورمش ایدی . براز صوکره «اصفاقس» ده
بولنان‌اوغلی عمر نقض‌عهد ایلدی‌دیه «ابوالحسن» حضرتلرینی
صقلیه ده دار اغاجنه چکدرمشدر .

قرون وسطانك خرستیان تعصبی اسلامی کسمك ،
آصمق وآتشه یاقمقله قناعت ایتمیه‌رك مسلمان اولولرینی بیله
قبرلرندن چیقاروب آتشه یاقمشلردر .

«١» مثلا صقليه ده امیر بولنان « عباس بن الفضـل بن يعقوب» هجرتك ٢٤٧ سنه‌سی سیراقوزادن قالقه‌رق عسكريله «٢» « قرقنه » یه كیتمش وحربا كیرمشیدی . بوراده امیر مشار اليه اوچ كون قدر خسته لندكدن صوكره فوت اولمش و «قرقنه» ده دفن اولنمشیدی. برمدت صوكره شرقی روماليلر بورایه كلدكلرنده امیر عباسك قبرینی آچه‌رق جسدینی آتشه یاقمشلردر .

مرحوم امیر عباس عساكر اسلامی « صقلیه » جزیره سندن « قلوریة » دیدكلری « قالابریا » یه كچیرمش و «طارنت» دیه قید ایلدكلری « تارانتو » ده اسلام اسكانیله برده مسجد بنا ایتدرمشیدی .

برده « ابو عبـد الله القیروانی » نك « كتاب المونس فی

«١» « ابن الاثیر الجزری » نك « كامل التواریخ » نام اثرینك اوتوز بشنجی بابنك ٢٣٥ نومرولی صحیفه سندن خلاصة اقتباس اولندی .

«٢» « قرقنه » نك براطه اولدیغنی دیكر بركتابده اوقودم . خریطـه ده آرادم . « لی نوزا » نام اطه ده « Carcarella » «قرقه ریللا» دیه برمحل اسمی اوقودم. احتمال كه اوزمانده‌كی اسمیدر .

اخبار افريقيـه وتونس » نام اثرينك ٥٣٧ نومرولى صحيفه
سنده دييوركه : «عدو الله اولان روجار» صقليه مسلمانلريله
فرنكلردن متشكل عسكرينى وبيوك دونماسنى «جربه» اطه
سنه كوندردى وبونلر حرباً جربه يى آلەرق رجالنى قتل
ونساسنى اسيرايله «صقليه»يه كوتورديلر واورادەاسيرپازارينه
سوق ايله صاتديلر .

« صقليه » نك هانكى شهروقريەسى اولورسه اولسون،
اهل صليب عسكرى طرفندن استيلا ايدلدى ايسه همان
اورادەكى اهالى اسلاميه ، او عالم ومتمدن عربلر بالجمله باى ،
كداحشرات مضره حالنده كوريله رك هردرلو افعال جبريه
استعماليله ايچنده طوغوب بيودكارى دارلرندنوايكى يوزاللى
سنه دنبرو آتالرينك كميكارينى كومدكارى ديارلرندن ودرلو
ميوەلى وميوەسز اشجار ونباتات زرعيله دنيا جنتى حالنه كتور
دكارى اوكوزلم اطەلرندن ياطرد وياحرق واعدام ايله آييرمغه
چاليشلمش واسارتى قبول ايله ايچلرنده قالمغه مضطر اولان
قادين اركك امت محمد ، پاپاسلرك همت وغيرتلريله چاله صوپا
تنصير ايدلمشلردر .

هپ بو انقراض اسـلامه امراسنك برى برلرى ارانسنده
اختلافى وسفاهته انهماكى سبب اولمشدرديرم. چوبانى اويويان
سورويه قوردلر چوبان اولور .

١٦ كانون ثانی ١٩٢١

انسان اوغلی ، تاریخلرك تعیین ایده مدیکی بر زماندنبرو
اراده‌سنی اداره‌دن عاجز بر مخلوق بولندیغنی تخمین ایلدیکندن
آسمانی بر اراده‌نك نفسنی اداره ایتمکده اولدیغنه ایناعمش ،
ایمان کتورمشدر. اشبو ایماننده ثابت بولندیغنی اثبات ایچون‌ده
مقاومت ایده جکم دیه مجهولاتله اوغراشمش طورمشدر.
مستقبلی کوره‌یم وهر سوزیمی یوروته‌یم دیه سحر، جفر،
رمل واسقامبل کبی احساس بشری تخییل ایلین خرافاتی
اویدرمش وکویابونلرك حکم وتأثیری سایه‌سنده ییلدیزلرله
باریشمغه ، جنلره ، پریلره قاریشمغه یلتنمش طورمشدر.
سودانده جاص جاولاق کزن زنجیلرك سحرله ، بخورله

غائب علمنه واقف اولدقلری دعواسنی کوردیکمده انسان مکر جهلی درجه سنده خرافات و خزعبلاته مفتون اولورمش دیه عقلمجه بیله‌کیجلکه قالقیشمشیدم . صوکره انکلتره‌ده کوردم که : آلتون زنبیل ایله کوککدن اینمش انکلیزلر آراسنده دخی اساطیر الاولین زیاده سیله منتشردر . هله طائفهٔ نساسی تاندیر نامه احکامنه اوامر کتب مذهبیه‌لری درجه‌سنده حرمت ایدیورلر .

اوروپانک پارس وروما کبی مشهور شهرلرنده فالجیلق الك رواجلی صنعتلر صره‌سنده بولندیغنی مشاهده ایلدم. بزم مصرده دخی فالجیلق ، رملجیلك ایله معیشت ایلین انسانلر اولدقجه چوقدر .

پالرموده ایسه بخته باقان اسقامبیلجیلرك هر طبقه سی موجوددر .

بوکون خبر آلمشیدم که : امیره حضرتلرینه پالرموده‌نك مشهور برفالجی قادین بولندیغنی وبردیکنك ایکی اولمیه رق حرفی حرفنه طوغرو چیقدیغنی بیلدرمشلر ، مشار الیها ده بر کره کوره‌لم ، بعض شیلر صوره‌لم ، باقه‌لم نه دیه‌جکدر ؟ دیه کتورلمسنی آرزو ایلمشلردر .

حالبوکه امیره‌مزك خدمتکاری بولنان ایتالیان بر تقریب اوطه‌مه کله‌رك پالرمونك اومشهور فالجی قاریسنك «ویلا ایجی آ»

اوتلنه قدر بر دفعه کلمی ایچون بیك بش یوز ایتالیان لیراسی طلب ایلدیکنی وپشین اولەرق آلمادقجه ده بورادن شورایه آدیمنی آتمیه جغنی بیلدردیکنی اۇزوله بوزوله بکاخبر ویردی. نه ؟ بر فالجی ویزیته سی بیك بش یوزلیرایه اویله می ؟ دیەحریفه برقاش چاتەمه‌نه اوطه مدن غائب اولدی کیتدی .

غریب شی! امیره حضرتلرینه وقت کچیرمك ایچون فالجی لازمسه اوتلمزده جادیی اکسیکدر دیه جینغراغه برکره‌باش پارماغمی باصدم. بزم اوطه‌لرمزه باقان «ماریا» نام قادین قپومه اوره‌رق کیردی . بن ارتق یاری شاقه‌برجدیلکله

— قوزوم!ماریا !سن‌دخی کاغد آچماسنی البته‌بیلیرسك. هم ده‌آغزیکی خیره آچمق شرطیله هر دفعه‌ده سکا یکرمی ایتالیان لیراسی قازاندره جغم . یو .. ق ! انکار ایتمه . هر ایتالیان‌قاریسی کبی‌سنك‌ده اوطه کده مطلقا بردسته اسقامبیل موجوددر . هایدی باقه لم . اصولجه آن‌ده صالونه کل دیدم . یکرمی لیراقازانه جغنی قولاقلریله ایشیدن ماریا هرشیئی اعترافله کیتدی وشطرنجی فالجی مندیلنه صاریلی بردسته اسقامبیلیله صالونه کیردی .

اقشام طعامنده امیره حضرتلری پك نشاطلی ایدی . خدمتکار فالجی قادینك غائبدن ویردیکی خبرلریله‌اییجه‌اکلندیکنی سویلدی . مکر « دوننا ماریا » شطرنجلی مندیلنك اوزرینه

آچدیغی اسقامبیلندن غائبی برر برر استخراج ایله قیمرلی مژده‌لری طوس طوغرو خبر ویرمش ایمش ! ...

ارتق « ماریا » صباحلری خدمتجی ، اقشاملری فالجی اوله‌رق یکرمیشر لیرایی بوکمکه باشلادی . بن ده‌هر دفعه‌سنده ایکی اونلق قائمه‌یی الینه طوتشدردقجه کوزلرینک ایچنه باقار اولدم .

موثوقاً خبر الدیغمه کوره فالجی دجاللرك یوزندن خانه‌لر ویران وفامیلیالر پریشان اولیورمش. فالجیلغك الك عادی‌ضرری افراد اهالی‌یه اولوب مثلا برقادینه « سنی زوجك سومیور ، کوکلی بشقه برقادینده در ویابرقیزه « نشانلنکله ازدواجکده سعادت یوقدر ، سنی فلانك سومسی ایچون سحر یاپمق لازمدر » کبی ساده‌دل‌خلقی اغفال‌ایله فنالغه سوق‌ایدرلر ایمش.

بزم مصر کویلرینك برنده برکویلی محصولنی صاته‌رق آلدیغی کاغد آقچه‌سنی یاصدیغنك آلتنه صاقلامش وبونی تصادفاً بولان زوجه ، افتراقی ایچون زوجنك سحر یاپدرمش اولدیغی ظن ایله همان سحر کاغدلری دیه حکم ویردیکی بانقنوتلری اولدیغی کبی اوجاغه آتمش ، آتشه یاقمش واوستمه اییلك‌صاغلق دیه‌اوچ کره‌ده اطرافنده‌تو .. تو دیمشدر. او زمان بوواقعه‌یی بتون مصر غزته‌لری یازمشیدی .

دیمك که : برقومك آراسنده دجاللقله تأمین منفعت ایدن

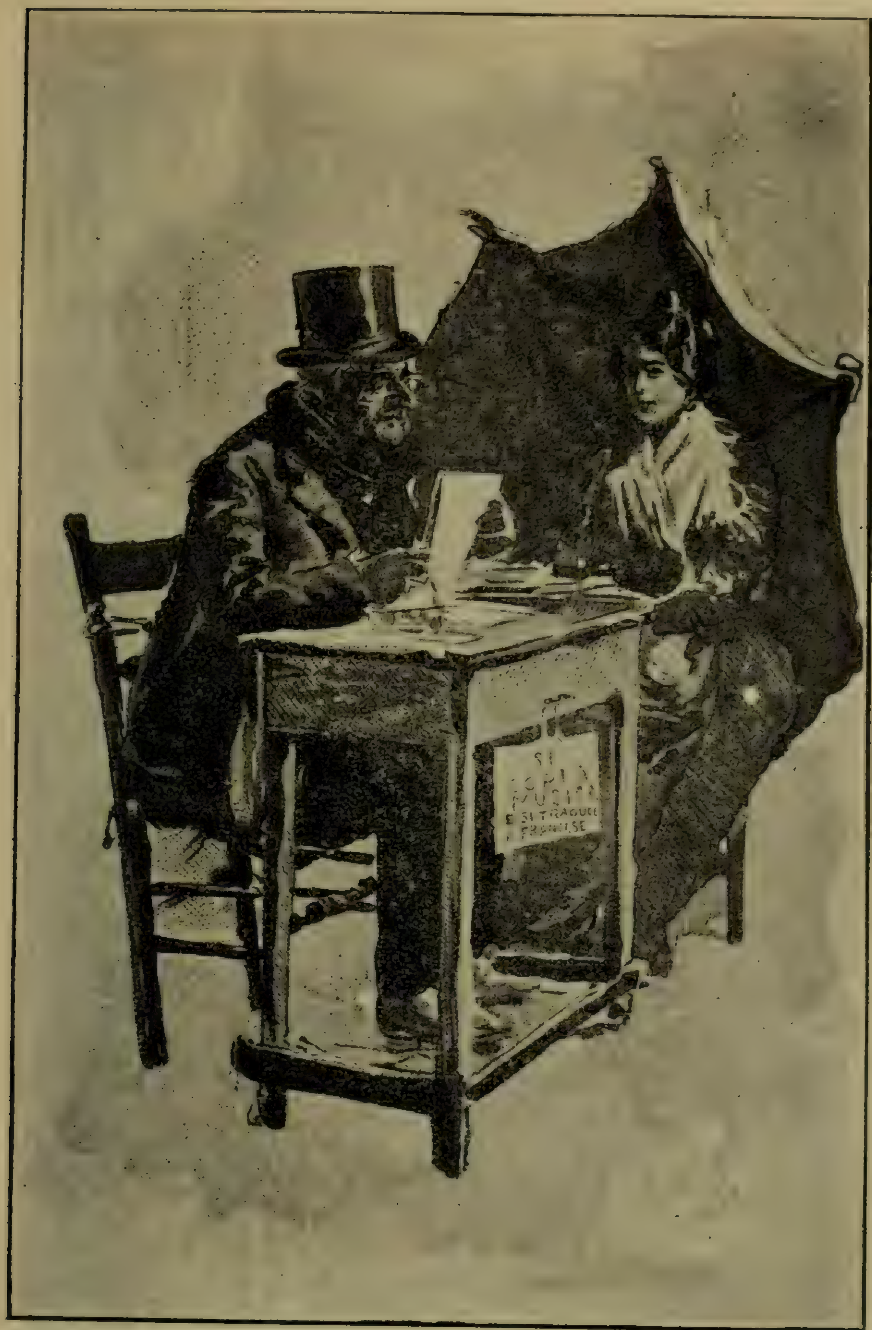
طفیلیلر بولندقجه ساده دلانك متضرر اولمامسی محالدر . نشر
و تعمیم معارفله منافع عمومیه تأمین اولنور دینلره بوبابده یوزده
یوز تعلیم کورمشز دیین ملتلر آراسنده کی فالجیلرك وفاله
ایناناتلرك چیلاق زنجیلرك خرافاته اعتقاد ایدنلرندن آز اولمـا
دقلرینی معلومات موثوقه‌مه بناءً خبر ویرزم .

عربلرك «علم الرکة» وترکلرك « جیقریق ویاتاندرنامه »
وعجملرك « کلثوم ننه » لرینـه قارشو ایتالیاده درلو درلو
طالعنامه‌لر ، تعبیر نامه‌لر طبع ایدلمشدر . اخـلاق وآداب
عمومیه‌یه مخالف عد ایدیلن مطبوعاتی امنیت عمومیه اداره‌لری
انتشاردن منع ایلدیکی حالده نظام جماعته مادی ومعنوی مضر
بولنان خرافات نامه‌لری وخصوصاً فالجی وأمثالنی شدید قانونلر
وضعیله منع ایتمامشلردر . بونك ایچوندرکه . حالا غرب
وشرقده سحر ، جفر ، بخور ، کبی « علوم دجلیه » پایدار
اولمش وساده دلان بشرك کمیتی درجه سنده ده دجاللر درلو
قیافتلریله چیقمش وباشمزه قیامتلری قوپارمشلردر . مادام‌که :
حالا ، خیالیات حقایقه غالب ومجهولات معلوماته حاکم بولنیور ،
عقائد خرافیه مرضنك ده دواسی یوقدر .

عقول بشر ، اولدی بیتدی ماده‌یی براقه‌رق شکل ایله
اوغراشمشدر . دهاده اوغراشه جقدر والسلام ! ...



سچیلیاده برکویلی قیزی



عرضحالجی ومکتوبجی و فرانسزجه‌دن ایتالیانجه‌یه ترجمه
وموزیقه نوطه‌لرینی استنساخ ایدر بر میدان کاتبی

٢٠ كانون ثانی ١٩٢١

اوچ کوندنبرو خفیف بر صغوق آلمشم . یاتمیورسەمدە قیریقلغم وار . امیرە حضرتلرینك اصراریلە آلدیغم قناقنا حبلری وجودمدن حمایی منع ایتدی اما باشمی دە طاولە چویردی . وقت ظهردن بر ساعت مقدمی ایصینەیم دیە سوقاغە چیقدم . ارابە ایلە شهرە کلدم . پوستەخانە جوارندە بر میدان مکتوبجیسنە راست کلدم. اقربا ویاتشانلیلرینە مکتوب کوندرەجکلرك خدمت کتابیەلرندە بولینورایدی . کلە قولاق یرندە وسیلندر شابقە باشندە برلیرایە قدر اجرتلە پك ادبی عاشق ومعشوق مکتوبلری بیلە یازیور . صوکرەدن اوکرنمشیدم کە بویلە کیمسەلر مکتوبجیلقدن بشقە جانبازلقدە ایدرلر ایمش.

زواللی كویلی قیزلری ایسه اك شاعرانه مكتوبلرینی بویله كاتبلره یازدریرلر ایمش .

دونه طولاشه « قلعه » جاده‌سی جوارنده ال ارابه سیله قیش قاونی صاتیور بریسنه راست كلدم . بش لیرایه بك كوزل برقاون آلدم وآرابه ایله اوتله عودت ایلدم . كاشكه سوقاغه چیقمیه ایمشم .

اوطه مه كلدیكمده عادتا اوشویور ایدم . اقشامه طوغرو یاتاغه كیرمكه مجبور اولدم . اقشام طبیب بنی برایبجه معاینه ایلدكدن صوكره اك آزدن بش كون اوطه ده اوتورمه‌می توصیه ایلدی . كچوك بر اهمال بیوك بر خسته لكه سبب اوله بیلیردیه‌رك كیتدی .





[illegible] وسائر میوه جات

پالرمو ٢٧ كانون ثانی ١٩٢١

پنجشنبه

ایكی كوندنبرو ینه عادتم وجه اوزره اركنجه قالقه‌رق صباح كزینتیلری نامیله تازه هوا تنفس ایتمكه باشلادم . قادین ، اركك ایشجی كروهی صباحلری ایشلرینه كیتدكاری اثناده پك چوغی اغیزلری قپالی اوله‌رق برونلرندن تغنی ایدیورلر . بعضلری‌ده «فلاوطه» تقلیدی ایصلیق چالیورلر . « سیجلیا » ایلرك عوامه مخصوص بولنان تغنیلری هم بسته لرینك قیصه لغی هم ألحان نهایتلرینك بردنبره قطعی اعتباریله عرب تغنیلرینه پك یقیندر. آه ! كوكل ایستردی كه : صقلیه‌ده

او زمانكي متمدن عربلرك تغنيلريني ديكلمش اوله‌يدم . «١»

سيچليا عوامنك بلدن اشاغى قسمنى صاللايه رق بر نوع رقصلريني كورديكمده عرب رقصلرندن پك‌ده فرقنى بوله‌مدم. اندلس عربلرينك رقصلريني شويله بويله بوكونده اسپانيول رقصلرى ناميله سيرايلديكمزه بكزيور .

اوكله طعامندن صوكره ارتق اوطه‌مدن طيشارى چيقميه جغم ديه هر احتياجمى اوكا كوره ترتيب ايتمش وصيجاجق كوشه‌مده كتاب وغزته‌لرله مطالعه‌مه طالمشيدم

اقشامه طوغرو ، زوالى ساعت آلتى يه اون قاله اميره

---

(١) « نفح الطيب من غصن الاندلس الرطيب » نام كتابك برنجى جلدنده مصر باصمه سى ١٠٤ نومرولى صحيفه سنده محرر دركه « ابن سعيد » نام ذاتك ، اندلس عربلرينك شكل وقيافتلريني يازديغى بر كتابك ايكنجى قسمنده «كتاب الالحان المسلية فى حلى جزيرة صقلية » ديه سيچليا عربلرينك تغنيلرى حقنده پك بيوك بحثلر وارايمش وبو بحثلر درلو فصللره دخى آيرلمش ايمش .

ديرم كه : بو وأمثالى كتب نفيسه نك بوكونده نهايت بر اسمى قالمشدر . كتابلرك جسمى ايسه اوزمانده كي متعصبين مسيحيه نك جهالتلرى آتشيله كول اولمش كيتمشدر .

حضرتلرینه بر تلغراف کلمش وبونده « روما » ده بولنان آبلالرینك غایت آغیر خسته لندکلری بیلدرلمشدر . پرتلاش مشورت ایدلدی وبنم درحال رومایه حرکتم قرارلاشدرلدی .

یکرمی دقیقه صوکره اوتوموبیل ایله اوتلی ترك ایلدم . یدیده واپوره راکب اولدم وتمام یدی بچوقده واپور حرکتله « ویللا ایجی آ » اوتلنی صول طرفنه آله رق « ناپولی » دیه طالغه‌لری یارمغه باشلادی . بن ایسه هوانك سرینلکنه رغماً اوست قاتده یوزمی « پالرمو » یه چویرمش وفکریمی تمام بیك سنه اوله ارجاعله « بلرم » ویا « المدینه » والخالصه « والبیضاء » ده کی اخوان دینمی بصر بصیرتم اوکنه کتورمش وروحانی ملاقاتلرله مشغول اولمشیدم . واپورمز لیماندن چیقوب اطه یی صاغنه آله رق سرعتنی آرتیرنجه‌یه قدر تفکر وتماشای احوال اخوانمده دوام ایلدم. نهایت کوزلرم یاشاردی. « الباقی هو الخالق . الفاتحه » دیه‌رك « صقلیه » اطه سنده مدفون بولنان میلیون میلیون اخوان دینمزك ارواحنه ازبرمده اولان قرآن کریمدن بر مقداریلی فاتحهٔ شریفه‌خاتمه سیله تلاوت وثوابنی بخش ایلدم . « الوداع ! ای ارواح شهدای اسلام . ارتحالکزدن بیك سنه صوکره اطه‌کزه کلدم . اهل صلیبك باشکزه کتورمش اولدیغی مظالمی تحقیق ایلدم وکتابلریکزدن اوقودم اوکرندم . مبانی وقبرلریکزی ییقمش، یوق ایتمشلر،

دریالرکزه علاوتاً اولولریکزك کمیکارینی دخی آتشلره یاقه رق کولکزی هوایه صاورمشلردر. کیدوب قومه ، قوۀ مسلحۀ محمدینك بقیة الباقیه سی اولان ترکاره دیلمك دوندیکی قدر بونلری سویلیه جکم . قلممك یازه بیلدیکی قدریله ده احوال تاریخیه کزی خبرویره جکم . عبرت آلسونلر .

مساجد اللهی خراب ایتمشلر و اکثریسنك یرلرینه کلیسالر یاپمشلردر . بونلرك انتقامنی ده صاحبی اولان تکری تعالی یه حواله ایدرم .

ربم ! بز مسلمان قوللریکك قانلرینی ارتق هدر ایتدرمه . وحدانیتکی تصدیق ایلینلری مشرکلر الندە یوق ایلمه .

تکریم ! بز امت محمدك حقلرینی حق ایت . دین محمدینك حفظ وحمایه سی ایچون چکمش اولدیغمز قلیجمزی کسکین ایله . بازوی اسلامه قوت ویرکه حق دینکله له برابر الی قیام الساعه قاله لم ، حر ومستقل اوله رق یشایه لم . آمین .

صوڭ

صحیفه	سطر	خطا	صواب
۸۵	۷	مصبی	منصبی
۸۸	۱۳	برنلردن	بونلردن
۹۶	۳	اولدیغی	اولدیغی کبی
۱۰۲	۵	چیث	حیث
۱۱۳	۳	مدینت	مدنیت
۱۱۳	۱۲	زهة	نزهة
۱۱۳	۱۷	قلعه	قلعه و
۱۱٤	۱	ویدرمش	اویدرمش
۱۲۰	۸	وکره	صوکره
۱٤۸	۱	زمامز	زمانزده
۱۵٤	۱۸	باششه	باشه
۱٦٤	۱۸	یدی عدد	آلتی
۲۰۰	۷	ملزمه	فورما
۲۰۳	۱۰	جك	حك
۲ ۹	۱٦	قرق درت	قرق
۲۱۰	۲	وارادہ	واورادہ
۲۱۱	۹	کانون ثانی	کانون اول
۲۱۹	۲۰	ازداجدن	ازدواجدن
۲۲۰	٦	پایتنخه	پایتخته

فیئاتی اون بش غروشدر

« اصمعی » نك آثار سائره‌سی،
مصرده امین هندیه کتابخانه‌سنده
بولنور

